ANUL 104 SIBIU, 1 martie 1956 Prețul unui ex. 40 bani Nr. 9—10

II 9498
BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU
ŞI AL EPISCOPIILOR CLUJ ŞI ORADEA

Abonamentul
pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari Lei 25. Autorități și străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Pe calea destinderii internaționale

Problema păcii este problema fundamentală a zilelor noastre, problema care preocupă întreaga omenire. Indiferent de concepțiile sociale și credințele religioase ce le împărtășesc, toți oamenii cinstiți doresc să trăiască în pace și prietenie. Pacea e bunul cel mai de preț al tuturor popoarelor.

De aceea masele populare au primit cu deosebită satisfacție rezultatele Conferinței dela Geneva a șefilor guvernelor celor patru mari puteri, conferință care a dus la atenuarea încordării internaționale și a deschis calea spre rezolvarea unor probleme internaționale deosebit de importante. Aceste probleme au fost discutate — potrivit directivelor șefilor guvernelor — la Conferința miniștrilor afacerilor externe ai celor patru puteri din octombrie-noembrie 1955. Ele sînt: securitatea europeană și Germania, dezarmarea și desvoltarea contactelor între Est și Vest. Deși această conferință, din pricina atitudinii reprezentanților puterilor occidentale, n-a adoptat nici o hotărîre substanțială, totuși ea a fost utilă. Intr-adevăr ea a atras atenția celor mai largi cercuri ale opiniei publice asupra problemelor principale internaționale actuale, a clarificat pozițiile părților și a scos în evidență nu numai obstacolele, ci și marile posibilități existente pentru soluționarea acestor probleme. „Spiritul Genevei" — spiritul colaborării pașnice și al înțelegerii reciproce între popoare — nu s a stins, ci este o forță efectivă, bazată pe năzuința de pace și bunăînțelegere a tuturor popoarelor. Avîndu-și rădăcinile în aspirațiile popoarelor spre pace si colaborare, „spiritul Genevei" se va desvolta și se va întări tot mai mult.

De aceea masele populare salută și aprobă cu căldură eforturile Uniunii Sovietice, care au ca scop slăbirea încordării internaționale, menținerea și consolidarea păcii, preîntîmpinarea unui război și isbăvirea omenirii de grozăviile lui, asigurarea muncii liniștite a popoarelor și a bucuriei unei vieți pașnice. Rezultatele tratativelor dintre Uniunea Sovietică și Canada, Finlanda, Norvegia, Birmania, India etc, sînt tot atîtea contribuții prețioase la promovarea destinderii internaționale, consolidarea păcii și colaborarea între state cu orînduiri sociale și economice deosebite. Principiul coexistenței pașnice — care stă la baza politicii externe sovietice — se dovedește rodnic, ca o temelie nesdruncinată a păcii și colaborării între popoare.

Dar propășirea pe calea destinderii internaționale și a păcii pretinde și lupta continuă a partizanilor păcii din toate țările. Mișcarea partizanilor păcii a avut succese remarcabile în lupta ei pentru pace, cum sînt încetarea operațiunilor militare în Coreea și Indochina ș. a. Astăzi forțele iubitoare de pace au misiunea de a lupta pentru rezolvarea problemelor referitoare la securitatea europeană, unificarea Germaniei pe baze democratice, încetarea cursei înarmărilor și interzicerea armelor atomice și cu hidrogen, lărgirea legăturilor economice și culturale între Est și Vest. Pentru soluționarea acestor probleme e nevoie de luptă activă și fără răgaz. E sigur că popoarele vor reuși să cucerească noui succese în lupta aceasta, căci lupta pentru pace e una din cele mai nobile și mai măreț cauze ale timpurilor noastre, în slujba căreia se află sute de milioane de oameni cinstiți din toată lumea.

Poporul nostru este alături de lupta popoarelor pentru destindere internațională, pentru pace. Biserica noastră sprijinește lupta poporului pentru pace, fiind un factor activ în marea mișcare a partizanilor păcii. Indemnăm pe preoți să intensifice acțiunea lor în sînul credincioșilor, pentru a-i lămuri asupra problemelor păcii și soluțiilor celor mai potrivite și pentru a-i antrena la o participare și mai activă la munca și lupta poporului pentru prietenie și pentru o viață mai bună.

Lupta omenirii iubitoare de pace pentru destindere internațională, pentru colaborare între state și pentru rezolvarea tuturor problemelor prin tratative, va birui. Căci unde e voința popoarelor, acolo e și biruința!

Mihail Sadoveanu

— La o aniversare —

In luna noiembrie 1955, poporul nostru a sărbătorit pe marele scriitor Mihail Sadoveanu, care a împlinit 75 ani. Sărbătorirea aceasta a arătat din nou că Mihail Sadoveanu este scriitor al poporului, care a reflectat în opera sa toate durerile, toate năzuințele și toate biruințele poporului nostru. El este totdeodată cîntărețul inspirat al frumuseților patriei lui. De aceea i s-a zis: „Grigorescu al cuvîntului". Legat de popor și de patrie, Mihail Sadoveanu e scriitorul cetățean, care luptă alături de popor pentru viața cea nouă. De aceea el se află și în primele rînduri ale luptătorilor pentru pace și pentru prietenie între popoare.

Vasta lui operă, talentul lui artistic, ca și lupta lui pentru cauza păcii, l-au făcut să fie prețuit nu numai în țara noastră, ci pretutindeni.

La sărbătorirea maestrului Sadoveanu a fost prezentă și Biserica noastră. Aceasta nu numai pentrucă Biserica este alături de popor și de luptătorii pentru pace, dar și pentrucă opera lui M. Sadoveanu cuprinde și aspecte ale vieții clerului și credincioșilor noștri. Dacă n-ar fi decît acea minunată evocare a epocii lui Ștefan cel Mare (Frații Jderi), cu întreg suflul ei creștin, cînd apărarea independenței țării era împletită cu apărarea creștinătății împotriva cotropitorilor turci, ar fi suficient ca M. Sadoveanu să fie încununat cu cununa recunoștinței și prețuirii deosebite din partea Bisericii ortodoxe romîne.

In 1944, într-o recenzie pe care o făcea Bibliei Sinodale, tradusă de Gala Galaction și Pr. Radu, a făcut cunoscut că și el începuse să traducă Sf. Scriptură, dar auzind că lucrează mai de mult la o nouă traducere confratele său Gala Galaction, nu a continuat, avînd toată încrederea că scriitorul-teolog va face o traducere bună.

„Imi îngădui, scria el, să vorbesc despre aceste chestiuni — traducerea Sf. Scripturi — ca unul care m-am îndeletnicit cu Sf. Scriptură, nădăjduind să ajung a-mi pune cîndva la contribuție însușirile mele de mînuitor al limbii. Acum cîțiva ani, în tovărășia unui bun ebraist evreu, am început la Iași tălmăcirea Psalmilor, după

Continuare pe pag. 3

69294

Unificarea limbii liturgice

La 1700 Biserica ortodoxă din Ardeal avea introdusă limba romînă în slujbele sale. De aceea Papa a trebuit să admită limba romînă ca limbă liturgică la romînii uniţi cu Roma, deşi papalitatea era împotriva folosirii limbilor vii în cultul Bisericii. Continuarea tradiţiei liturgice româneşti a fost unul din factori principali în păstrarea unităţii dintre cele două Biserici româneşti din Ardeal. Unitatea aceasta liturgică s-a menţinut intactă vreme de peste 150 ani, datorită faptului că în tot acest timp cărţile de cult erau identice ca limbă. Cum la Blaj s-a început tipărirea de cărţi liturgice abia la 50 ani dela unire, — în aceşti 50 ani în bisericile unite se făceau slujbele după cărţile tipărite la Bucureşti, Rîmnic, Buzău etc.

Biserica noastră din Veştem are următoarele cărţi liturgice tipărite în acel timp peste graniţa Ardealului:

1. Evanghelia tipărită în anul 1682 în Bucureşti.

2. Triodul din 1731 dela Rîmnic, al Ep. Damaschin.

3. Liturghierul tipărit în 1733, în Rîmnic sub Episcopul Inochentie.

4. Antologion (vol. I şi II) tip în 1737 în Rîmnic sub. Ep. Climent.

5. Pentecostarul tip. în 1743 în Bucureşti sub Neofit.

6. Octoicul mare tip. în 1750 în Bucureşti sub Neofit.

7. Octoicul mare tip. în 1811 în Buda, cu binecuvîntarea Mitr. Şt. Stratimirovici al Carloveţului.

Mai avem un Molitfelnic cu primele şase file scrise cu mîna — fără fila cu locul şi data tipăririi — foarte mult întrebuinţat, însă destul de bine conservat şi pe ultima filă scris de Dionisie Popovits din Vale, că acest molitvelnic i-a rămas lui dela tatăl său, popa Toma, mort în 9 Aprilie 1819.

In 26 Febr. 1769, cînd ep. Atanasie Rednic, a fost în Veştem, în vizitaţie canonică, parohia Veştem avea: „O biserică mică şi slabă de piatră. Cărţi româneşti: Mineiu, Triod, Evanghelie, Apostol, 2 Octoicuri, Cazanie, Ceaslov mare, Psaltire, Pentecostar şi Liturghier. Odăjdii: un singur rînd şi acestea slabe. Preoţi foarte oneşti (honestissimi presbyteri) erau trei, toţi sfinţiţi în Muntenia".

Cum vedem, în afară de Cazania tipărită în anul 1699 în Bălgrad, toate celelalte sunt tipărite în Muntenia.

După ce a început tipărirea cărţilor de cult la Blaj, toate cărţile tipărite în Blaj pînă în jumătatea a doua a veacului XIX sînt scrise în frumoasa limbă liturgică a mitropolitului Antim din Bucureşti şi a episcopului Damaschin dela Rîmnic.

Astfel: Strastnicul tipărit în Blaj în anul 1753 e o copie fidelă din Triodul tradus şi publicat în anul 1731 de Damaschin episcopul Rîmnicului; iar Liturghierul din 1756 al Ep. Petru Pavel Aron copiază pe a lui Antim Ivireanu tipărit în 1713, în Tîrgovişte.

Ediţiile blăjene din 1775 şi 1807 sunt o retipărire a Liturghierului lui P.P. Aron cu aceste singure îndreptări: In loc de „Premudrost prosti" au pus vorba românească „cu înţelepciune dreaptă" şi imediat au adaus răspunsul care lipsea la Antim: „Veniţi să ne închinăm şi să cădem către Hs. Dumnezeu, mîntuieşte-ne pre noi Fiul lui Dumnezeu, cela ce eşti minunat între sfinţi, cari îţi cîntăm ţie, Alliluia".

La frîngerea agneţului, textul lui Antim nu are completă rugăciunea: „Sfarmă-se" şi aşa ediţia blăjană adaugă partea din urmă: „iară pe cei ce se împărtăşesc îi sfinţeşte".

Dintre cele peste şaptezeci şi şapte cărţi liturgice tipărite pînă la anul 1838 în Blaj, parohia Veştem posedă următoarele:

1. Liturghierul din 1756 a lui P. P. Aron,
2. Penticostarul din 1814 a lui Ioan Bob,
3. Euhologiul din 1815 (id.),
4. Evanghelia din 1817 (id.),
5. Strastnicul din 1817 (id.),
6. Mineiul din 1838 al Ep. Ioan Lemeni.

In anul 1833, conducerea tipografiei din Blaj o ia Timoteiu Cipariu, care a purtat slujba de prefect al tipografiei pînă în anul 1863, în care timp publică cea mai mare parte din studiile sale istorice-filologice şi alte lucrări din „îmbelşugata şi uriaşa lui activitate de scriitor", cum se exprimă istoricul Dascălilor din Blaj, profesorul Dr. Ioan Raţiu.

Singurele cărţi cultice tipărite de Tim. Cipariu sînt următoarele:

1. In anul 1835, *Orologierul, cu litere latine*, cea dintîi carte liturgică cu această înfăţişare.

2. In anul 1858, *Octoicul mic*, cu binecuvîntare Mitrop. Alexandru (Şterca Şuluţiu) cu litere latine.

Un ex. din această carte — *care nu-i pomenită nici în Istoria Bisericii Româneşti a lui Nic. Iorga, nici în lucrarea profesorului Dr. Ioan Raţiu*, — se găseşte în Biblioteca parohiei Veştem, înregistrată sub nr. 21.

3. *Liturghierul* din anul 1870.

Cu liturghierul din 1870, însă, sub Mitropolitul Ioan Vancea — se începe stricarea limbii liturgice, prin latinizarea forţată făcută de T. Cipariu prin cuvinte, ca: „crucifipt", „suscepind", „tentaţiune", „secli", în loc de „restignit", „primind", „ispită", „veci", etc.

Iar în alte locuri — destul de numeroase — principiului de a curăţi limba de cuvintele nelatine i-s-a jertfit chiar sensul cel adevărat teologic, ex.: „aducere", în loc de „jertfă", a „îndestuli", în loc de-a „învrednici" (şi-i îndestulează pe dînşii băiei naşterei de a doua).

Timotei Cipariu şi aderenţii lui au introdus în cărţile bisericeşti „un idiom, care nu e limbă, cum n-a vorbit niciodată poporul nostru". A căutat, parecă — s-ar putea spune cu luminarea — fiecare cuvînt de origină streină, ca să-l înlocuiască cu o formaţiune din vre-o rădăcină oarecare latină. De aceea, acest stil nici nu se poate înţelege, pentrucă nu se poate numi limbă o îngrămăditurâ de felul acesta: „Cercetează lumea ta cu *mizericordie* şi cu îndurări, trimite peste noi îndurările tale cele *copioase*... încă ne rugăm pentru scăparea celor *captivaţi*, etc. (Liturghierul din 1870, sub Mitropolitul Ioan Vancea).

Curentul latinist a pătruns foarte repede în toate instituţiile culturale şi bisericeşti, inclusiv în cărţile editate de Academia Română şi de Sf. Sinod dela Bucureşti.

Impotriva curentului latinizator dela Blaj s-a scris, încă în anul 1886, în „Foaia Bisericească" din Blaj, următoarele:

„In cărţile mai nouă (bisericeşti), nu odată s-au lăsat afară cuvinte româneşti destul de bune şi înţelese de popor şi le-au înlocuit cu cuvinte latine, cîteodată chiar rău nimerite şi, pe lîngă aceea, şi neînţelese, decît numai de oamenii literaţi, cînd totuşi la cărţile bisericeşti recerinţa întîia nu este ca în ele să se cureţe limba după cine ştie ce păreri filologice, ci ca ele să fie înţelese de poporul credincios".

In problema aceasta şi-au mai spus părerile şi alţi preoţi şi mireni romîni uniţi, dintre cari amintesc pe *Dr. Nic. Brînzeu*, cu articolul „Chestii de limbă liturgică", *Ioan Crişan*, „Cîteva reflexii asupra textului liturgic", etc.

Impotriva întrebuinţării cuvintelor „Doamne, îndură-te spre noi" s-a ridicat *Iosif Singeorzean*, (vezi „Cultura Creştină", Blaj, nr. 6/1921) accentuînd, că „unica formă corespunzătoare (a rugăciunii *Kyrie eleeson)* este *Doamne miluieşte*, care din motive de corectitate şi de melodioasă structură, ar trebui întrodusă în toate slujbele dumnezeeşti".

Şi argumentează astfel:

„Intregul *Kyrie eleeson* se traduce pe românește cu *„Doamne, îndură-te spre noi"*, ori *„Doamne, miluieşte-ne"*; şi aici este o greşală evidentă. Κύριε ἐλέησον este compus gramaticeşte din Κύριος în vocativ şi ἐλέω în imperativ auristic, deci ar trebui să fie tradus pe românește cu *Doamne, îndură-te* ori *Doamne, miluieşte*, fără adausul relativ „spre noi" ori „ne". Slavii zic *Gospodu pomilui*, amăsurat formei originale. „Spre noi" e la loc şi corespunde textului grecesc numai la cîntarea întreit Sfintului, unde se zice: ἐλέησον ἡμᾶς = îndură-te spre noi.

„Din forma întreagă, apoi, putem face judecată despre aceea, care traducere este mai potrivit a se folosi în ritul romîn. *Cred că oricine, avînd puţin simţ ritmic, va concede că „Doamne, îndură-te" sună timpit şi tăiat, fără fine, pe cînd „Doamne, miluieşte" face impresia unui ceva întreg şi pe deplin îndestuleşte simţul auzului — pe lîngă că redă pe deplin aceea ce este Kyrie eleeson.*

„Din această consideraţie, nesmintit avem să ne declarăm pe lîngă forma „Doamne, miluieşte", care este corectă, traducerea fidelă a formei greceşti şi sună neasemănat mai bine decît „Doamne, îndură-te".

Acela, însă, care mai mult şi mai documentat a pledat pentru revenirea întru toate la frumoasa limbă liturgică a lui Antim Ivireanul şi a lui Damaschin Dascălul este *Dr. Ioan Bălan*, fost protopop în Bucureşti şi mai tîrziu episcop în Lugoj.

In lucrarea sa *„Limba Cărţilor Bisericeşti"* (1915), pe 277 de pagini, are un adevărat cult pentru vechea limbă liturgică românească şi condamnă cu multă hotărîre aberaţiile introduse în această limbă de către aderenţii curentului latinist şi încheie cu acest avertisment:

„Uniţi ori neuniţi cu Roma, nici unii nu avem dreptul să scoatem ceva afară din celea moştenite de la Sfinţii părinţi ai Bisericii Orientale" (pag. 274), iar la pag. 275 continuă:

„Dupăcum cerem în biserică mirosul de tămîie, tot aşa ne trebue şi în cărţile sfinte limba aceea specială şi proprie traducerilor vechi".

Ideile acestea erau împărtăşite şi de alţi scriitori uniţi, cu simţ pentru frumuseţea limbii liturgice, între cari, şi unii membrii cu greutate din *„Comisiunea pentru revizuirea cărţilor bisericeşti"* ca: Dr. Victor Macaveiu, Dr. Nic. Brînzeu, Dr. Ioan Georgescu şi, astfel, în nouile cărţi liturgice, dela 1920 încoace, revenirea la vechea şi frumoasa limbă liturgică se face cu paşi repezi, ceeace dovedesc cu următoarele citate din:

1. *Strastnic, 1929, sub Mitr. Dr. Vasile Suciu:*

Vineri, a VI-a săpt., seara la Mărire a Treimii: „Treime Sfîntă, măresc *milostivirea ta* şi cu îngerii cînt cîntarea cea întreit Sfîntă: *miluieşte* sufletele noastre a celor ce te lăudăm pe tine".

2. *Liturghierul, 1931, Dr. Vas. Suciu:*

„Dumnezeule, curăţeşte-mă pe mine păcătosul şi *mă miluieşte*" (pag. 48).

Iar la ectenia după evanghelie:

„*Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila ta, rugămu-te auzi-ne şi ne miluieşte*".

Şi rugăciunea ce urmează:

„Doamne Dumnezeul nostru, primeşte dela robii tăi această rugăciune, stăruitoare *şi ne miluieşte după mulţimea milei tale* şi îndurările tale trimite-le preste tot poporul tău, carele aşteaptă dela tine *mila ta cea bogată*".

3. *Molitvelnicul 1940, sub Dr. Alex. Nicolescu:*

„Miluieşte-ne pe noi Doamne, miluieşte-ne că nepricepîndu-ne de niciun răspuns, această rugăciune aducem ţie, ca unui stăpîn, noi păcătoşii, miluieşte-ne pe noi" (pag. 30).

Stilizarea limbii acestor trei cărţi liturgice este opera Păr. Dr. Victor Macaveiu, fost vicar al Mitropoliei şi, pe atunci, preşedintele „Comisiunii pentru revizuirea cărţilor bisericeşti", de pe lîngă Mitropolia din Blaj.

In cărţile liturgice tipărite în Blaj după 1920 găsim o limbă frumoasă, limpede şi pe înţelesul poporului, în cari, alăturea de cuvîntul „îndură-te", găsim şi cuvîntul „*miluieşte*", după cum în Liturghierul mai nou al Sf.-lui Sinod, alăturea de cuvintele „*milă*" şi „*slavă*", găsim cuvintele: „*îndurare*" şi „*mărire*".

Singur *numai cuvîntul* **Spirit** *s-a menţinut neschimbat şi în cărţile rituale* mai noui dela Blaj.

Cunoaştem însă scriitori bisericeşti uniţi de valoare — buni cunoscători ai limbii vechi liturgice şi foşti membri în „Comisiunea pentru revizuirea cărţilor bisericeşti" — cari au pledat stăruitor pentru revenirea la vechea limbă liturgică, adică: *la stabilirea unei limbi liturgice unică pentru toate bisericile româneşti, de pretutindenea*

Prof. Dr. Ioan Georgescu, în prefaţa cărţii sale: „Apologetica religiei creştine catolice", tip. în 1932 în Bucureşti, între altele, scrie următoarele:

„*Regret, că censorii mi-au impus înlocuirea sau cel puţin aşezarea în frunte a cuvîntului Spirit în loc de Duh*, întrebuinţat nu numai de toţi Românii ortodocşi şi de cei catolici de rit latin din Vechiul Regat, ci de înşişi chiriarhii şi marii scriitori uniţi pînă tîrziu în jumătatea a doua a veacului trecut. *Cerîndu-mi-se această schimbare ca o condiţie „absolut necesară", mă supun dar n-o aprob*"...

Iar Dr. Ioan Bălan face următoarea destăinuire:

„Inainte cu cîţiva ani, pe cînd eram în Blaj, părintele Mitropolit mă luă să lucrăm împreună ultima revizuire a cărţilor liturgice, ce se tipăreau în acel timp. Multă vreme am lucrat cu chiriarhul meu şi, în absenţa I. P. S. Sale, cu părintele prepozit Moldovan *şi atunci mi s-a dat să observ abisul ce desparte ediţiile mai noi ale cărtilor de slujbă, dela 1860 încoace, de cele vechi tipărite cu slove.* Cele vechi sunt scrise în o frumoasă limbă românească, înţeleasă de popor, iar cele noi au o mulţime de cuvinte, cari nici cînd nu au fost recunoscute de românesti şi se ţin departe de mintea poporului românesc. Această împrejurare mă făcea, ca la sfîrşitul fiecărei coli, ce urma să fie dată tiparului, să rămîn mîhnit. Ceice munciau cu multă osteneală la corectare, erau duşi şi ei de curentul, ce-l băgaseră unii dascăli din Blaj că vorbe ca: *milă, miluieşte* şi *Duh*, pe cari le auzim şi azi în atîtea biserici româneşti unite, chiar în catedrale, pe cari le-am învăţat toţi în rugăciuni şi le rostesc episcopi uniţi, nu pot fi întrebuinţate în cărţile Bisericii unite, căci ele deosebesc pe uniţi de neuniţi... Cînd am fost trimis la Bucureşti (protopop), rdea în sufletul meu necazul pentru ruptura cu cărţile vechi, şi cel dintîi lucru, de care m-am apucat să-l studiez, a fost limba cărţilor bisericesti. Am avut mare admiraţie pentru mulţi traducători şi editori vrednici, dar şi necaz am avut pe destui nechemaţi şi nevrednici să se atingă de cărţile sfinte. Am găsit unitatea limbii liturgice şi am găsit că Blajul tipărea mai înainte, încă în veacul XIX, cărţi din cuvînt în cuvînt la fel cu Bucureştii, fără ca că sufere ceva credinţa.

„De atunci s-a ţinut în Blaj adunarea jubilară a Asociaţiunii (în anul 1911) şi la parastasul făcut pentru odihna sufletelor celor răposaţi membri ai Asociaţiunii, *cel mai sărbătorit preot unit de atunci a zis în catedrală: „şi ţie mărire înălţăm împreună şi părintelui Tău celui fără de început şi Prea Sfintului şi bunului şi de viaţă făcătorului Tău Duh"*, ceeace a răsunat la sărbătorirea cea mai mare culturală a Românilor din Ardeal ca un semn, că adevărata cultură — şi în Biserică — e aceea ce se dă poporului. Orice abatere dela acest popor aşa de bun şi de dornic de înaintare e o mare greşală, încheie păr. Dr. Ioan Bălan aceste destăinuiri. E de remarcat deasemenea că ep. Alex. Nicolescu al Lugojului în lucrarea: *Noui Meditaţii practice* tip. în 1927, după P. Bruno Vercruysse, foloseşte *numai* cuvîntul: „*Duh*".

In felul acesta, după-ce s-a întrodus din nou cuvîntul „miluieşte", era pregătită atmosfera şi pentru folosirea cuvîntului „duh", — revenindu-se la unitatea limbii liturgice de dinainte de 1870, unitate tulburată numai datorită curentului latinist, care a influienţat un timp nu numai Blajul ci şi Bucureştiul. De aici rezultă că reunificarea limbii liturgice era pe cale de realizare încă de acum treizeci de ani, ca iarăşi să fie aceiaş limbă în toate bisericile româneşti fără nici o deosebire. Concluzia acestui fapt cred că e evidentă pentru orişicine — aşa că nu mai e nevoie s-o spun, acum cînd sîntem iarăşi într-o singură Biserică, aşa cum am fost înainte de 1700.

Pr. Romul Moldovan
paroh Veştem

N O T Ă

Pentrucă în „Telegraful Român" nu se pot pune note subliniare, amintesc că am folosit următoarele isvoare, nescrise în text:

Dr. I. Bălan: Limba cărţilor bisericeşti. Blaj 1915.

Dr. I. Raţiu: Timotei Cipariu. Anuarul din 1904/1905.

Dr. I. Raţiu: Dascăli noştri — Anuarul 1907/8.

S. Cîndea: art. în rev. „Studii Teologice" nr. 9—10/1952.

† Preoteasa Eugenia Roman n. Bohăţel

In ziua de 3 decembrie 1955 a adormit în Domnul preoteasa Eugenia la etatea de 43 ani şi la 27 ani de fericită căsătorie, lăsînd în urmă un soţ nemîngăiat şi un copil orfan.

In zi de sărbătoare 6 decembrie Sf. Nicolae, în dangăt de clopote, c-un sobor de 4 preoţi şi înconjurată de mulţimea credincioşilor, a fost dusă în biserică unde s-a oficiat slujba prohodului de către soborul de preoţi în frunte cu venerabilul Pr. Ioan Roman.

Pr. V. Traian şi B. Ivan în cuvîntările lor au evocat personalitatea decedatei şi pierderea suferită de familie şi parohie.

Apoi din nou în dangăt de clopote, în cîntări de dieci şi-n plînset de credincioşi cortegiul a plecat spre locul de odihnă în cimitirul bisericii bătrîne, unde în apropierea Sf. altar a fost aşezată la locul de odihnă.

Să-i fie ţărîna uşoară şi memoria binecuvîntată!

Pr. V- Traian

Mihail Sadoveanu

(Urmare din pag. 1)

textul original. Tovarăşul meu Moses Duft îmi explica fiecare verset cuvînt cu cuvînt, dîndu-mi înţelesurile şi chiar atunci căutam transpunerea cea mai riguroasă, cea mai poetică şi mai muzicală. Ne-am impus să nu întrebuinţăm într-un stih mai multe vorbe decît în original. Cu acest prilej m-am convins că munca unei asemenea tălmăciri este un efort susţinut. Totuşi am visat să atac, în tovărăşia bună ce aveam, tălmăcirea întregii opere antice".

Din recenzie se vede că scriitorul nostru este bine versat în textele biblice. Căci a făcut numeroase citaţii din noua traducere, confruntîndu-le cu traduceri streine şi căutîndu-le un înţeles mai limpede.

Dacă viaţa omului se măsoară cu anii, opera unui scriitor — cel puţin cantitativ — se măsoară cu numărul cărţilor scrise de el. In această privinţă, cărţile scrise de Mihail Sadoveanu sînt mult mai numeroase decît anii vieţii lui, deşi şi ei mulţi. Cărţile lui sînt aproape de două ori mai multe ca anii vieţii lui. 120 de cărţi încununează cele trei sferturi de veac de viaţă. Deci opera lui este de mult centenară.

120 de cărţi! Un raft de bibliotecă, chiar o mică bibliotecă! Mihail Sadoveanu este cel mai productiv şi mai prodigios scriitor din literatura românească.

Şi toate cărţile lui sînt de aceiaşi eminentă calitate artistică literară. Cei îndreptăţiţi au spus despre el că este cel mai mare poet în proză al literaturii noastre. Creaţiile lui literare au atins culmi eminesciene.

Marele nostru scriitor se bucură de circulaţie şi de renume mondial. Cărţile lui sînt traduse în limbile popoarelor de pe toate meridianele globului din Europa pînă departe în Extremul Orient şi peste Pacific.

Scriitori şi critici literari streini îl consideră pe marele nostru scriitor, drept unul din marii maeştrii ai literaturii mondiale.

Opera lui a întrat în patrimoniul culturii universale şi odată cu ea eroii ei principali: poporul românesc şi ţara românească.

Acest fapt îl socot cel mai frumos omagiu care încununează cei 75 ani de viaţă ai marelui nostru scriitor.

Pr. Cunescu Gh.
Luieru-Reghin

Indrumări pentru oficiile parohiale

(Urmare)

III. Zidirea casei parohiale

Pentru zidirea casei parohiale se vor întocmi şi înainta spre aprobare următoarele acte oficiale:

1. Procesul verbal al Consiliului parohial prin care se hotăreşte construirea casei parohiale.

2. Procesul verbal al Adunării parohiale prin care se aprobă hotărîrea Consiliului parohial cu privire la construirea casei parohiale.

3. *Memoriul justificativ*, care va cuprinde pe scurt programul lucrărilor proiectate, Nr. încăperilor cu specificarea; birou, sufragerie, dormitor, camere pt. copii, bucătărie, cămară, bae, etc. arătîndu se şi dimensiunile pentru fiecare încăpere în parte. Se va arăta cu ce va fi aco-

Continuare în pag. 4

a

Indrumări pentru oficiile parohiale

(Urmare din pag. 3)

perită clădirea, materialul de care dispune şi acela care eventual trebue procurat încă. Fundaţia şi soclul, orientarea clădirii, descrierea terenului: muntos, deal, şes, cu apă la adincime sau la suprafaţă şi felul în care se va executa lucrarea prin Intreprinderea de construcţii sau regie proprie.

Dacă pînza freatică a apei subterane este sensibil apropiată de suprafaţa pămîntului se va renunţa la pivniţă. In ce priveşte fundaţia se va arăta adîncimea, care va merge pînă ce se va da de pămîntul sănătos.

Pentru motive salubre se vor arăta toate măsurile ce trebuesc luate arătîndu-se între altele şi umplutura dintre pămînt şi pardoseală.

Dacă nu se află toate materialele cuprinse în deviz se va arăta materialele cu cari pot fi înlocuite, fără să aducă prejudicii rezistenţei clădirii, precum şi alte amănunte în legătură cu proiectul casei parohiale.

4. *Devizul:* va cuprinde: denumirea articolului, unitatea de măsură, cantitatea, preţ unitar, preţ materiale, manopera şi total.

Nu există lucrare fără deviz.

Analiza de preţuri va cuprinde: felul lucrării, materialele necesare şi manopera transformată în ore de lucru pentru fiecare lucrare în parte, care se va înmulţi cu salarul pe oră.

Extras de materiale: cuprinde; denumirea materialului, unitatea de măsură, (kgr., litrii, m. c., m. lin. bucăţi etc)

Antemăsurătoarea cuprinde: felul lucrărilor, săpături, umplătură de pămînt, zidărie, etc. Fiecare cu calculele ei pe m. p., m. l. bucăţi etc.

5. Planul se compune din patru părţi: fundaţie, parter, acoperiş şi faţade.

— Plan fundaţie, aici se va arăta în m. adîncimea şi grosimea fundaţiei. Fundaţia depinde de teren, adică se va săpa pînă cînd se va da de pămînt sănătos, (argilă, nisip cu pietriş).

Ca mortar pentru fundaţie se poate întrebuinţa cimentul piatra sau varul hidraulic.

— Plan parter, aici se va arăta împărţirea clădirii (birou, sufragerie, dormitor etc. cu specificarea materialului cu care se va podi (duşumele parchet, mozaic, etc.), mărimea camerelor, grosimea pereţilor, geamuri, uşi etc.

— Plan acoperiş cuprinde materialul ce se va întrebuinţa la acoperiş calculat fiecare la locul lui arătîndu-se poziţia materialului cu uşi, geamuri, etc.

— Plan faţade cuprinde forma casei cînd va fi gata cu orientarea clădirii şi curtea clădită.

— Planul şi devizul se întocmesc în trei exemplare de un tehnician.

Devizul se compune din piese scrise, iar planurile din piese desenate.

Clădirea este bine să fie orientată spre soare şi lumină iar fîntîna din curte departe de locurile puţin curate.

6. Procesul verbal al organelor parohiale cu privire la: publicaţie, oferte şi adjudecarea lucrării.

7. Contractul de antrepriză.

8. Cerere către organele ad-tive pentru aviz favorabil. Proces verbal de recepţie a lucrărilor. Raport către Arhiepiscopie prin care se cere aprobarea lucrării.

Contabilizarea banilor şi materialelor se va face ca şi la zidirea Bisericii.

Aceste sînt pe scurt actele cari trebuesc întocmite şi înaintate spre aprobare.

(Va urma)

Pr. **Ioan Velţan**
consilier arhiepiscopesc

Vitrina cărţii

CARTE de rugăciuni, tipărită cu binecuvîntarea Prea Sfinţiei Sale Părintelui Dr. Andrei Magieru, Episcopul Aradului şi al Hunedoarei, Diecezana Arad, — 1955 — p. 144, Lei 4.

O carte de rugăciuni îndeplineşte minunatul rol de învăţător şi îndrumător în cele ce privesc felul cum să vorbim cu Dumnezeu; cum să-l mărim, cum să-i fim recunoscători pentru harurile sale şi cum şi ce să-i cerem pentru desăvîrşirea noastră.

Cartea de rugăciuni pe care o prezentăm, ca şi celelalte cărţi de rugăciuni apărute, fiecare în felul său, serveşte tocmai rolul de mai sus. Ea cuprinde, în cele 144 de pagini, rugăciuni şi îndemnuri de strictă trebuinţă unui creştin. La cele cîteva rugăciuni în versuri, cunoscute şi neuitate încă din primii ani ai copilăriei noastre, — Doamne, ţine fericiţi..., Inger îngerasul meu..., Doamne, Doamne, ceresc Tată..., Toţi cu inima curată..., şi Rugămu-ne-ndurărilor, — urmează „Rugăciuni de dimineaţă": Impărate ceresc..., Prea Sfintă Treime, Tatăl nostru..., Născătoare de Dumnezeu..., Sculindu-ne din somn..., Din pat şi din somn..., Fără de veste judecătorul va veni..., Invredniceşte-ne, Doamne..., Crezul, Ps. 50 (51), Doxologia cea mare şi rugăciunea către îngerul păzitor, p. 1—19. Nu lipsesc nici obişnuitele rugăciuni dela vremea mesei — p. 20—21. Apoi, cuprinde rugăciuni de seara, rugăciuni cînd mergem la biserică: Intr-a-voi în casa ta: troparele ortodoxiei: la icoana Mîntuitorului, la icoana Maicii Domnului, a oricărui sfînt, în faţa iconostasului, la ieşirea din biserică, p. 22—29. Un capitol intitulat: Rugăciuni la orice vreme cuprinde: Rugăciunea Sf. Ioanichie către Mîntuitorul, a sf. Efrem Sirul şi rugăciune pentru mîntuire (p. 30—36), Rugăciunile amintite pînă aci sînt completate cu „Rugăciuni la felurite trebuinţe": Rugăciunea învăţăceilor, a părinţilor pentru fii, a soţilor unul pentru altul, a fiilor pentru părinţi, a creştinilor cari se căsătoresc, a creştinului la începutul lucrului, rugăciune la ziua numelui sau a naşterii, pentru călătorie, la vreme de ispită, la vreme de necazuri şi nenorociri, la vreme de boală, pentru cei adormiţi, de mulţumire pentru binefacerile primite dela Dumnezeu (p. 36—57). Urmează „datoriile creştinului" dreptcredincios, cele şapte Taine din Sfînta Biserică ortodoxă, cele şapte daruri ale Sf. Duh, cele zece porunci dumnezeeşti, cele nouă porunci bisericeşti, virtuţile teologice, virtuţile morale, faptele bune, păcatele grele sau de moarte, păcatele strigătoare la cer şi păcatele de căpetenie, p. 58—67. Intre paginele 68—87 se cuprind rugăciuni înainte şi după spovedanie şi Impărtăşanie. Se află aci şi Liturghia Sf. Ioan Gură de Aur, p. 88—122, iar partea ultimă a cărţii este consacrată sărbătorilor de peste an cu troparele şi unele din condacele lor.

Admirăm în această cărticică — 10/7 cm. — nu numai bogăţia de rugăciuni, selecţiunea lor, prezentarea ei ca tehnică — deşi era mai bine să fi fost compactată — şi execuţia tipografică, dar, mai ales, practicitatea ei, deoarece acest mic, dar bogat, buchet cu flori ale virtuţilor bine miresmuitoare creştine, deopotrivă de bine poate fi purtat, cu smerenie, şi-n cel mai mic buzunar al hainei, ca şi în cel mai ascuns ungher al sufletului nostru. Faptul acesta ne îndreptăţeşte a o recomanda, cu toată căldura inimii, oricărui rîvnitor în făurirea îngerescului chip.

Preot Petric Avram

† Preoteasa Maria Jurcovan

La 23 decembrie 1955 a încetat din viaţă preoteasa văduvă Maria Jurcovan din Drăguş. Avea 53 de ani. Moartea ei a lăsat în urmă nemîngăiaţi pe fiica sa Victoria, căsătorită Stoia, şi pe nepoţii Lucreţia, Miosra şi Adrian. A fost soţie şi mamă vrednică, avînd o contribuţie însemnată şi la unificarea bisericească din Drăguş, realizată în 1924. Intr-adevăr răposatul ei soţ, preotul Gh. Jurcovan, la îndemnul credincioşilor şi cu deplinul ei consimţămînt, a făcut trecerea cu turma întreagă la Biserica ortodoxă. Astfel din 1924 în Drăguş n-au mai fost doi păstori, fiecare cu credincioşii lui, ci „o turmă şi un păstor". Astăzi nici nu-şi mai amintesc de vechea dezbinare.

Prohodirea s-a săvîrşit la Drăguş în 26 decembrie 1955 de soborul preoţilor: I. Novac (Şona), N. Bălescu (Viştea de sus) N. Todorici (Sîmbăta de sus apuseană) şi V. Dimboiu (Drăguş). Au cuvîntat: Pr. V. Dimboiu despre meritul preotesei M. Jurcovan în actul bisericesc dela 1924 şi pr. I. Novac despre vrednicia ei de soţie şi mamă.

Ea a fost înmormîntată în cimitirul bisericii alături de vrednicul ei soţ, preotul Gh Jurcevan.

Dumnezeu să aşeze sufletul ei în ceata celor aleşi! V. D.

† Preotul Vraciu Pavel din Stănija

In ziua de 29 ianuarie a. c. s-a stins din viaţă în comuna Stănija, protopopiatul Zarandului, regiunea Hunedoara, venerabilul preot ortodox Vraciu Pavel în etate patriarhală de 94 de ani.

Născut în 27 iunie 1862 în comuna Poiana Geoagiului dintr-o familie de ţărani plini de evlavie, a urmat cursurile Gimnaziului ortodox din Brad, apoi ale şcoalei Normale din Sibiu şi cursul de preoţie din Sibiu.

A funcţionat ca învăţător timp de 12 ani din 1882 pînă în 1894 la şcolile confesionale din Poiana, Curechiu, Săliştioara, Şesuri şi Stănija şi apoi a funcţionat ca preot în Stănija din 1896 pînă în anul 1950 cu administrarea multor parohii din jur între cari După Piatră şi Buceş.

A servit astfel cu toată demnitatea şcoala şi Biserica peste 60 ani.

Popa Vraciu dela Stănija a întruchipat una din cele mai frumoase figuri de preot, plin de evlavie, smerit, harnic rugător către Dumnezeu, blajin nesupărînd pe nimenea cu nici un cuvînt. Inconjurat de stima şi dragostea credincioşilor a întruchipat în acest fel pe adevăratul părinte sufletesc care îsi pleacă urechea cu dragoste pentru nevoile sufleteşti ale turmei sale.

Şi-a desfăşurat activitatea în inima munţilor Metalici din ţinutul Zarandului în satele uitate de Dumnezeu, acoperite cu multe necazuri, făcînd în acest fel un adevărat apostolat.

In ziua de 1 februarie a. c. orele 14 a avut loc slujba prohodirii la Stănija, care-a fost săvîrşită cu toată solemnitatea cuvenită de un sobor de 6 preoţi.

După oficierea slujbei în biserica în care a slujit atîţia zeci de ani, a fost rostită cuvîntarea de către C. Preot Miron Popoviciu dela Mihăleni, care în cuvinte bine simţite, a scos în relief figura luminoasă a acestui prea venerabil preot.

Purtat pe braţe de preoţi a fost aşezat la loc de veşnică odihnă lîngă altarul bisericii pe care l-a slujit cu toată abnegaţia.

Cu preotul Vraciu Pavel s-a stins una din figurile cele mai caracteristice ale generaţiei vechi de preoţi, ai Munţilor Apuseni.

Pomenirea dreptului cu laude.

Asistent

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Editura şi Tiparul Tipografiei „Reintregirea", Sibiu 686 56
Taxa poştală plătită în numer

ANUL 104 SIBIU, 15 martie 1956 Prețul unui ex. 40 bani Nr. 11—12

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU
ȘI AL EPISCOPIILOR CLUJ ȘI ORADEA

Abonamentul
pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari Lei 25. Autorități și străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Sfinții Ierarhi Ilie Iorest și Sava

Poporul nostru, care a îmbrățișat din prunc ia sa legea lui Hristos, s-a învednicit abia acum ca să poată număra printre cei încununați cu aureola sfințeniei, cîteva nume de sfinți Romîni. Aceasta nu însemnează, că poporul nostru ar fi fost sărac în astfel de figuri alese, care să merite acest nume frumos de Sfînt și care să fie vrednici de astfel de cinstire.

Răsfoind cartea vieții poporului nostru și istoria Bisericii lui, de unde putem desprinde dragostea acestui popor pentru legea lui Hristos și trăirea lui după pravilele Bisericii dreptmăritoare a răsăritului, putem afirma cu certitudine, că dacă n-am avut pînă acum sfinți care să fie canonizați de Biserică și să figureze în calendar, ei nu au lipsit din sînul credincioșilor noștri.

Am putea spune chiar, că nu neînsemnat este numărul acelor aleși din toate straturile sociale, cărora s-ar putea aplica cuvintele Mîntuitorului rostite în predica de pe munte, prin care-i fericește pe unii pentru „sărăcia cu Duhul"; iar pe alții pentru că au plins asupra păcatelor lor; pe unii pentru blîndețea lor; iar pe alții fiindcă au flămînzit și au însetoșat de dreptate; pe unii fiindcă au fost milostivi, pe alții pentru curățenia inimii lor; pe unii pentru că au fost făcători de pace și pe atîția alții pentru că au fost prigoniți pentru dreptate și au îndurat tot felul de ocări și batjocuri pentru credința lor. Biserica noastră nu a fost săracă în astfel de figuri alese, cărora li se poate aplica una sau alta dintre fericiri, sau mai multe chiar deodată și cărora li s-a promis împărăția cerurilor, unde se vor sătura de dreptate, fiind miluiți, și văzînd fața lui Dumnezeu învrednicindu-se să fie numiți fiii lui (Matei V, 3—11).

Nouă nu ne-au lipsit nici mărturisitorii care au suferit pentru credința lor și nici martirii care și-au jertfit chiar și viața pentru ea. Mare este numărul acelora din fiii acestei Biserici, care s-au învrednicit s-audă pe Domnul adresîndu-li se lor și zicîndu-le: „Bucurați-vă și vă veseliți că plata voastră multă este în ceruri", căci „așa au prigonit" și pe alți creștini vrednici „mai înainte de voi" (Matei V, 12).

Numele tuturor acestora dacă nu este înscris în calendarul creștin, el este scris în cartea acelui atoate știutor, alături de cei aleși ai Domnului. Biserica noastră îi cinstește în ziua tuturor sfinților.

Din mulțimea acestora, Biserica noastră a ales pe unii cărora le-a consacrat o zi deosebită în calendar, lăudîndu-i prin imne și cîntări și închinîndu-le o slujbă specială. Aici pomenim numai pe doi dintre aceștia, pe *Sfinții Ierarhi Ilie Iorest și Sava* care sînt sărbătoriți de către Biserica noastră pentru întîia dată în *ziua de 24 aprilie*. Cuvine-se deci, ca să amintim ceva din viața și faptele acestor doi Sfinți Ierarhi, care s-au învrednicit ca să primească numele de Sfînt.

Sfîntul Ilie Iorest, s-a născut pe pămîntul Ardealului dintr-o familie de buni credincioși. Dumnezeu i-a sădit în suflet frumoase aptitudini și înclinări deosebite pentru o viață cuvioasă, care au fost observate de timpuriu de părinții săi și pentru aceea a fost trimis încă de copil în Moldova la Mănăstirea Putna, ctitoria marelui Voevod Ștefan cel Mare, ca să învețe carte și să-și cultive înclinările frumoase cu care l a înzestrat Dumnezeu. Aici a învățat el de la călugări iscusiți meșteșugul scrisului frumos, ca și zugrăvitul de icoane.

In atmosfera duhovnicească din această sfîntă Mănăstire, particip nd la slujbele frumoase în care se înălțau cîntări de preamărire a lui Dumnezeu și a Sfinților lui și petrecînd în privegheri și posturi, în rugăciuni adînc simțite și lecturi pioase și-a format tînărul Ilie sufletul său și și-a potolit setea lui duhovnicească. In atmosfera aceasta a căutat să-și formeze sufletul după chipul Sfinților pe care-i zugrăvea pe icoane. Astfel a ajuns tînărul Ilie să părăsească lumea și să se călugărească schimbîndu-și numele primit la Botez cu cel de Iorest pe care l-a primit la întrarea în monahism, dăruindu-și viața sa întreagă lui Hristos. In curînd a ajuns ca să se distingă printre ceilalți călugări, căci numai așa se explică, că el a atras asupra lui atenția evlaviosului și puternicului Domn al Moldovei, Vasile Lupu, care l-a și ajutat apoi să fie numit în scaunul de Mitropolit al Ardealului.

Dumnezeu a voit astfel, ca într-un timp foarte greu pentru Biserica strămoșească, dintre mai mulți candidați la scaunul văduvit al Ardealului, dintre care unii erau sprijiniți puternic de superintendentul calvin, cu sprijinul Domnitorului Vasile Lupu să fie ales totuși Ilie Iorest, care a păstorit între anii 1640—1643.

Incă din secolul al XVI-lea, Romînii Transilvăneni au fost asaltați de calvini, exercitînd asupra lor tot felul de presiuni, pentru a-i face să-și părăsească credința strămoșească și să îmbrățișeze calvinismul. Văzînd că presiunile nu duc la nici un rezultat, superintendenții calvini sprijiniți puternic de principii Ardealului căutau să-i cîștige pe romîni prin școală și tipărirea de cărți bisericești în limba romînească în care căutau să introducă învățăturile calvine. Printre condițiile de confirmare a vlădicii Ilie Iorest erau și următoarele: Să se traducă și să se tipărească în romînește rugăciunile de dimineața și seara a calvinilor care să fie făcute cunoscute în adunările obștești; să tipărească cîntările calvine traduse în romînește și să fie cîntate la slujbe; și să învețe tineretul catehismul calvinesc. Grele și nespus de umilitoare erau aceste condiții pentru un vlădică ortodox.

Astfel de condiții nu puteau decît să-i rănească inima Sfîntului Iorest, crescut și format sufletește într-o Mănăstire din Moldova, țară cu care el ținea încă legături strînse, și unde în timpul păstoririi sale s-a ținut sinodul de la Iași la anul 1642, în care s-au condamnat învățăturile calvine și s-a aprobat Mărturisirea ortodoxă a lui Petru Movilă. Sfîntul Iorest, care gîndea și simțea ca un bun ortodox și activa în acest duh, nu putea să îndeplinească astfel de condiții și pentru aceea acest ortodox dîrz, care nu era aplicat să satisfacă planurile calvinilor era dușmănit de aceștia. Pentru aceea dușmanii lui ca să-l îndepărteze din scaun, au născocit pîri mincinoase și au adus mărturii mincinoase împotriva lui, Sfîntul Ierarh fiind judecat și depus din scaunul de Mitropolit, despoiat de toate bunurile ce le avea, a fost pus în lanțuri și aruncat în temniță, de unde era scos din cînd în cînd și bătut cu nuiele cu trupul gol în fața bisericii din Bălgrad unde a propoveduit el dreapta credință. Nouă luni a pătimit Sfîntul Iorest, îndurînd ocări și rigorile temniței în care a fost aruncat și ținut în lanțuri.

Un cronicar al vremii spune că în acest timp, fiind cu lanțurile la mîini, a fost nevoit să zugrăvească castelul Principelui Rákoczy din Iernut.

După nouă luni de suferință Sfîntul Iorest a fost eliberat în schimbul unei sume de o mie de taleri, pe care i i-a împrumutat Principele Rákoczi, după ce 24 de fruntași dintre credincioșii săi au garantat pentru el ca chezași. Sfîntul Iorest după ce s-a eliberat din temniță, s-a dus în Moldova, de unde apoi cu scrisori de recomandare de la ierarhii și Domnitorul acestei țări, a plecat în Rusia, pentru a strînge banii necesari ca să achite datoria către Rákoczi răs-

cumpărînd pe cei 24 de chezaşi. Se spune că Sfîntul Iorest ar fi ajuns după aceea iarăşi Episcop la Huşi.

Sfînta Scriptură ne spune, că Aposto'i, care n-au ţinut seamă de oprelişte a dată lor de către sinedriu, au fost aruncaţi în temniţă, iar

cînd au fost întrebaţi că de ce propoveduiesc totuşi în numele lui Iisus „ei au răspuns cu îndrăzneală zicînd: „Trebuie să ascultăm de Dumnezeu mai mult decît de oameni" (F.A.V, 17-29). Exemplul Apostolilor l-a urmat şi Sfîntul Iorest, cînd nu a ţinut seama de condiţiile calvineşti, fiindcă trebuia să asculte pe Dumnezeu mai mult decit pe oameni. Astfel el a propoveduit cu îndrăzneală credinţa străbună şi pentru aceasta a suferit batjocuri, lanţuri, bătăi şi temniţă pildă făcîndu-se creştinilor despre felul cum trebuie să-şi apere credinţa lor. Pentru tăria credinţei lui, el a fost învrednicit să fie încununat cu aureola sfinţeniei.

Sfîntul Ierarh Sava, a cărui pomenire se face în aceeaşi zi cu a Sfîntului Iorest, s-a născut tot pe pămîntul Ardealului la Inău, dintr-o familie de bun neam. El a primit la botez numele de Simeon. Tatăl său aparţinea familiei Brancovicilor, care se caracteriza printr-o puternică tradiţie religioasă. Această familie a dat trei ierarhi care au fost înaintea lui Sava episcopi la Inău. Tînărul Simeon a trăit într-un mediu de puternică viaţă bisericească. In familia sa, el s-a familiarizat cu Sfînta Scriptură şi învăţătura religioasă şi-a completat-o apoi în casa unchiului său după tată, Loghin, vlădică la Inău. Inăul era teatrul unde se dădeau lupte dese între Turci şi Romîni şi acest fapt i-a făcut pe oamenii de acolo să fie îndrăzneţi, hotăriţi şi gata de moarte. Trăind într-un astfel de mediu, e firesc ca şi tînărul Simeon să aibă o fire îndrăzneaţă şi întreprinzătoare.

Dornic de a vedea şi a cunoaşte lumea, a făcut călătorii prin ţările vecine şi a trecut apoi în Ţara Romînească la unchiul său, Mitropolitul Loghin, care părăsindu-şi scaunul vlădicesc de la Inău, s-a aşezat la Mănăstirea Comana. Unchiul său voia să-l reţină timp mai îndelungat la sine pentru a învăţa carte bisericească. O holeră groaznică care a izbucnit în Inău a secerat viaţa tatălui său, a doi fraţi şi o soră mai mare şi în urma acestei întîmplări el voia împreună cu fratele său mai mic Gheorghe să se întoarcă din nou la Mănăstirea Comana şi numai în urma stăruinţelor insistente ale mamei sale de-a nu o părăsi a cedat rămînînd la Inău, unde s-a şi căsătorit. Murind protopopul Inăului care-i era rudă, celelalte rudenii ca şi credincioşii care-l iubeau şi-l preţuiau au stăruit să le fie lor preot şi protopop. Cedînd acestor stăruinţe s-a dus el în Ţara Romînească la unchiul său Loghin, prin a cărui mijlocire a fost apoi hirotonit de către Ştefan Mitropolitul Ţării Romîneşti, de unde s-a întors apoi încărcat cu bogate daruri. Bucuria pe care i-a produs-o manifestarea călduroasă cu care l-a întîmpinat poporul la reintoarcere, a fost întunecată de durerea pe care i-a produs-o moartea soţiei sale, care s-a stins din viaţă chiar în ziua în care a fost hirotonit întru preot.

Intr-un timp cînd mulţi preoţi nevrednici au cedat momelilor calvine, protopopul Simeon Brancovici, a pus rînduială în Biserica din Inău, ca şi în celelalte parohii de sub jurisdicţia sa, întărind aşezămintele Bisericii strămoşeşti. Prin priceperea şi vrednicia sa, el era hărăzit să ocupe un post de mai mare răspundere. Soborul preoţilor şi laicilor îl şi alege, în anul 1656, cu unanimitate de voturi Mitropolit al Bălgradului Cu recomandarea de la Gheorghe Rákoczy II pleacă el în Ţara Romînească de unde apoi urma să plece la Patriarhia din Constantinopol pentru hirotonie. A fost oprit însă să facă această călătorie grea şi periculoasă. El a întrat mai întîi în cinul monahal primind cu această ocazie numele de Sava. El a fost hirotonit întru arhiereu de către Mitropolitul Ştefan asistat de unchiul său şi de ceilalţi episcopi din Ţara Romînească Incărcat de daruri din partea Mitropolitului, care l-a hirotonit şi din partea Voievodului romîn, el se întoarce apoi la Bălgrad unde este primit cu mare cinste de către cler şi popor.

Lui i s-a dat jurisdicţia peste toate bisericile din Transilvania, părţile Ungariei şi Banat cum nu a avut nici unul din predecesorii săi. In diploma de confirmare, Principele Ardealului nu i-a pus acele condiţii umilitoare, cu care erau îngrădiţi antecesorii săi, ci din contră, i-a dat deplină putere în Biserica supusă jurisdicţiei sale. Acest lucru trebuie atribuit preţuirii deosebite de care se bucura acest „om luminat şi energic, diplomat şi teolog distins", în faţa Principelui. Astfel, prin ridicarea acestui om vrednic în scaunul Mitropolitan, Biserica Romînească a ajuns să dobîndească, pentru un timp, independenţa şi autonomia sa. Cu toată schimbarea deasă de domni, la cîrma Ardealului, Mitropolitul Sava a ştiut să se menţină în scaun.

In vremurile grele cînd Turcii ajutaţi şi de Tătari, au pătruns în Ardeal şi au prădat în două rînduri oraşul Alba Iulia, şi au ars şi Mitropolia, vrednicul Ierarh a stat în mijlocul credincioşilor săi mîngîindu-i şi întărindu-i în credinţă. El obţine de la Principele Ardealului învoirea ca să meargă, însoţit de fratele său Gheorghe, în Rusia pentru a strînge milă în vederea refacerii Mitropoliei. Pe el îl mai purta spre Moscova şi dorul de a lua contact cu Patriarhii şi Mitropoliţii ortodocşi strînşi acolo pentru afaceri bisericeşti.

Sava Brancovici a fost primit de Ţar cu deosebită cinste şi miluit cu daruri bogate, iar la plecare i s-a dat un hrisov prin care i se permitea ca tot din şapte în şapte ani să poată merge în Rusia după milă. De astfel de favoruri erau împărtăşiţi numai cei cărora Ţarul, pentru vrednicia lor, le arăta o deosebită preţuire şi Sfîntul Sava s-a învrednicit de această vrednicie deosebită.

După întoarcerea Sfîntului Sava din Rusia, încep zile mai grele pentru el. Conducătorii calvinilor, au înduplecat pe Principe ca să i impună şi lui condiţiile umilitoare care au fost puse şi înaintaşilor săi. Marele Ierarh apără cu dîrzenie independenţa Bisericii sale. Cu toate că prin hotărîrea Principelui, Mitropolitul a fost supus superintendentului calvin (1674), calvinii totuşi nu şi-au ajuns scopul, căci el îşi apăra cu înverşunare Biserica sa contra calvinizării. Prin soboarele care s-au ţinut în Alba-Iulia în anul 1675 el a căutat să pună rînduială şi să asigure disciplina în Biserică. Datorită stăruinţii lui deosebite, obţine de la Principele Apafi cîteva diplome (1675, 1676 şi 1679) prin care asigură independenţa Bisericii sale ca şi uşurarea preoţimii de anumite dijme, precum şi respectarea drepturilor preoţimii şi Vlădicului romîn. „Incepînd dela 1566 pînă la Sava Brancovici nu dai în toată istoria Transilvaniei peste un nume de preot călugăr sau episcop Romîn răsăritean, zice Gheorghe Barţiu, care să-şi fi apărat dogmele credinţii sale bărbăteşte chiar şi cu pericolul vieţii". Datorită vredniciei lui, calvinii cu toate încercările făcute nu au reuşit să răpească nimic din staulul ortodox, dimpotrivă, prin stăruinţa sa a ajuns ca Bisericile Romîneşti, care sub înaintaşii săi au fost smulse de sub cîrmuirea vlădicului ortodox, să le aducă iar sub jurisdicţia sa. Meritul acestui Ierarh este cu atît mai mare, cu cît el a ştiut să apere independenţa Bisericii unui popor, care era tolerată numai atît timp

cît le plăcea stăpînitorilor şi a ştiut să obţină de la stăpînirea volnică, scutiri pentru preoţii unei religii care era deasemenea tolerată.

Conducătorii calvini, nu puteau însă ierta Sfîntului Sava faptul că prin iscusinţa, energia şi hotărîrea sa neînfricată, le-a zădărnicit de atîtea ori planurile de supunere şi calvinizare a Bisericii noastre strămoşeşti. Pentru aceea ei au folosit prilejul prielnic că fratele vlădicului, Gheorghe Brancovici, care era la Constantinopol, sprijinea pe adversarii Principelui Apafi, pentru a-l acuza pe vrednicul arhiereu la curte şi a stîrni mînia Principe'ui împotriva sa. Adversarii săi au răscocit împotriva lui vini mincinoase pe baza cărora, în anul 1680, a fost pus în faţa unui for de judecată constituit ilegal. Sfîntul Sava, care era bolnav, nu s-a putut prezenta în faţa forului judecătoresc ca să-şi apere cauza. El a fost condamnat şi depus din scaun, i-a fost prădat avutul ce-l avea, aruncat în temniţă unde a suferit bătăi cumplite pentru că s-a împotrivit tocmelelor duşmănoase credinţei sale.

După cum spune un cronicar al acestor vremuri „tot norodul şi clerul romînesc ca un lucru adevărat ţine, cum de la cei bătrîni au luat, că Sava acesta toate întîmplările acestea le-a păţit pentru credinţă, că s-a împotrivit eresului calvinesc şi l-a lăpădat şi n-a vrut a se uni cu acela". Cît timp a fost în temniţă i s-au făgăduit daruri bogate, castele şi altele, pentru a-l îndupleca să primească calvinismul, dar Sfîntul Sava a respins toate ofertele rămînînd statornic în credinţa sa.

La intervenţia energică a Domnitorului Ţării Romîneşti, Şerban Cantacuzino, Principele Apafi, după ce l-a ţinut cîteva luni în închisoare, l-a eliberat. N-a trecut mult timp după aceea şi Vlădicul bătrîn şi bolnav în urma suferinţelor îndurate, care i-au zdruncinat şi mai mult sănătatea, s-a stins din viaţă în primăvara anului 1683.

Pentru vrednicia cu care timp de 24 de ani a cîrmuit Mitropolia ardeleană, apărînd cu înîndîrjire credinţa strămoşească, pentru care a suferit batjocuri, închisoare şi bătăi, Biserica l-a numărat pe acest mărturisitor al credinţii ortodoxe alături de Sfinţii cei plăcuţi lui Dumnezeu, Pomenirea lui se face deodată cu a celuilalt Ierarh mărturisitor al credinţii, Sfîntul Ilie Iorest pentru prima oară în ziua de 24 aprilie.

S. Vlad

Din slujba sf. ierarhi Ilie Iorest şi Sava Brancovici

După-ce s-a săvîrşit canonizarea sfinţilor ardeleni în 21 octombrie 1955, urmează ca la toate bisericile din Ardeal să se săvîrşească slujbele acestor sfinţi la data pomenirei lor. Cum sf. ierarhi Iorest şi Sava au prăznuirea în 24 aprilie, publicăm în acest număr cîteva date despre viaţa lor şi părţi mai mari din slujba lor.

* * *

La Vecernia cea Mare

După obişnuitul Psalm, cîntăm: Fericit bărbatul..... slava dintîi. — Iar de va fi Sîmbătă seara, citim catisma toată.

La Doamne strigat-am, punem stihirile pe 8: ale praznicului 3 şi ale sfinţilor 5, glas 4.

Podobie: Ca pre un viteaz.....

Odrăslit din viţa cea dreptmăritoare a romînilor ardeleni cuvioase Ioreste, ostenitu-te-ai din tinereţele tale întru învăţătura Scripturilor sfinte, întru dreapta predanie a Părinţilor şi întru îmbunătăţita rîvnă a chipului celui călugăresc. Drept aceea ai crescut ca un pom înverzit lîngă izvoarele apelor, bogată roadă duhovnicească adunînd; pentru aceasta, bucurîndu-ne de nevoinţele vieţii tale, cu cîntări de laudă te cinstim.

Cunoscîndu-ţi înţelepciunea cugetului şi înălţimea vieţuirii cei duhovniceşti, poporul cel dreptcredincios te-a ales mai mare al păstorilor dreptmăritori în cetatea Bălgradului; şi prin tine, mult pătimitorule Ioreste, puterea Ortodoxiei s-a adeverit împotriva tuturor uneltirilor vrăjmaşe, rămînînd neclintit pe temelia cea nestricată a dreptei credinţe şi mărturisind lămurit adevărul ei cel dumnezeesc. Pentru aceasta cu dragoste mărim pomenirea ta, slăvind pe Hristos, cel ce a lucrat minunat prin tine, sfinţite mărturisitorule al dreptei credinţe.

Pre cît ai cîştigat iubirea poporului, prin lumina ce ai revărsat în sufletul lui şi prin bunătatea cu care l-ai mîngăiat întru necazuri, pe atît s-au întărîtat împotriva ta, fericite Ioreste, ceice pismuiau adevărul dreptei credinţe a poporului cel mult încercat. Drept aceia pentru credinţa ta cea neclintită şi pentru dragostea ta de popor fost-ai aruncat în temniţă şi batjocuri şi bătăi şi munci de multe feluri ai răbdat, învrednicindu-te de cununa cea neveştejită a mărturisitorilor lui Hristos.

Alte stihiri ale sfîntului Sfinţitului mărturisitor al lui Hristos Sava, glas 2.

Următor credinţei şi pătimirilor marelui mărturisitor şi ierarh Iorest ai fost, prea fericite Sava. Că privind înainte spre veselia cea nematerialnică a sfinţilor şi spre slava cea mai luminată decît soarele, întru care strălucesc toţi ceice se îndulcesc de vederea frumuseţii celei dumnezeeşti, nicidecum nu te-ai clintit din dreapta credinţă, răbdînd chinuri fără de număr şi grele prigoniri. Pentru aceasta, minunîndu-ne de îndelunga ta răbdare, te fericim ca pe un adevărat mărturisitor al lui Hristos.

Mare apărător al Ortodoxiei şi al poporului dreptcredincios te ştim pe tine, sfinţite mărturisitorule Sava că viaţa ta ţi-ai pus ca să dobori tirania cea păgînească a Agarenilor şi grele pătimiri ai suferit dela cei rău credincioşi. Dar nici temniţa, nici bătăile, nici biciuirea, nici foamea, nici ranele, nici moartea, nu te-au putut despărţi de dreapta credinţă, a turmei tale. Pentru aceasta, slăvind cu bucurie prea luminată pomenirea ta, te rugăm, fericite Sava, prin rugăciunile tale isbăveşte din nevoi şi strîmtorări pe toţi ceice prăznuim cu dragoste pomenirea ta.

Slavă, glas 6.

Pre luminaţii ierarhi ai Ardealului, pre vitejii mărturisitori ai Ortodoxiei, adunîndu-ne acum, o iubitorilor de praznic, cu dumnezeeşti laude să-i cinstim, zicînd: Bucură-te părinte Iorest, cel tare în credinţă, care cu învăţăturile tale ai călăuzit turma ta la păşunea cea aleasă a Ortodoxiei şi sufletul tău ţi-ai pus pentru ei. Bucură-te, prea fericite Sava, apărător al adevărului şi al celor năpăstuiţi, cel ce ai ruşinat prin înţelepciunea şi statornicia ta pre asupritorii poporului dreptcredincios.

Şi acum..... a Praznicului (sau a Născătoarei dacă este post).

Vohod: Lumină lină.....

Prochimenul zilei şi Paremiile (caută textul la alţi sfinţi).

Pomenirea dreptului cu laude şi binecuvîntarea Domnului peste capul lui.

Dela înţelepciunea lui Solomon, citire, cap. 10, v. 32.

Gura dreptului izvoreşte înţelepciune şi buzele oamenilor înţelepţi ştiu Darul cel bun.

Dreptul de va ajunge să se sfîrşească, întru odihnă va fi.

La litie

Stihira hramului, apoi stihirile sfinţilor, glas 1.

Cu cîntări prealuminate să cinstim măritul praznic al ierarhilor dreptcredincioşi şi să preamărim nevoinţele lor. Că aceştia ne stau nouă înainte, ca nişte făclii nestinse, cari risipind întunerecul necunoştinţei, ne învaţă a ne închina după cuviinţă lui Dumnezeu şi se roagă Domnului pentru sufletele noastre.

Glasul al 2-lea.

Pre ierarhii lui Hristos, Iorest şi Sava, toţi să-i lăudăm. Că au surpat toate uneltirile celor rătăciţi dela dreapta credinţă şi au întărit nestrămutat în sufletul poporului credinţa cea drept slăvitoare. Drept aceea, cu slavă şi cu cinste încununaţi, se veselesc acum în ceruri şi se roagă pentru sufletele noastre.

Glasul al 6-lea.

Pre pătimitorii lui Hristos şi pre luminătorii poporului, pre Iorest, împreună cu Sava, credincioşii cu cîntări să-i cinstim şi să strigăm lui Hristos cu bucurie: Milostive Doamne, pentru rugăciunile îndelung răbdătorilor tăi mărturisitori, dă poporului tău celui dreptcredincios pace, iertare de păcate şi mare milă.

Slavă, glasul 8.

O, Prea lăudaţilor mitropoliţi ai Ardealului, voi aţi păstorit Biserica lui Hristos întru întreaga înţelepciune şi întru credinţa cea neschimbată. Pentru aceasta nicidecum nu v-aţi abătut dela învăţătura cea strămoşească, îndrumînd neostenit oile cele cuvîntătoare la izvoarele vieţii cei veşnice. Iară noi, ceice prăznuim preaslăvita voastră pomenire, ne rugăm să ne izbăviţi din valurile ispitelor celor amăgitoare, întărindu-ne întru predania părinţilor noştri, preafericiţilor şi pururea lăudaţilor ierarhi mărturisitori ai lui Hristos.

Şi acum..... a praznicului (sau a Născătoarei).

La Stihoavnă

Stihirile, glas 4.

Bucură-te, părinte Iorest, Păstorule prea înţelepte, făclie prealuminoasă, cetatea cea tare a dreptei credinţe.

Bucură-te stîlp de foc, care ai călăuzit norodul prin pustia cea arzătoare a eresurilor şi l-ai dus spre pămîntul făgăduinţei.

Bucură-te îţi cîntă toată turma cea dreptslăvitoare şi se roagă ţie, să se izbăvească din toate nevoile.

Stih: Gura mea va grăi înţelepciune şi cugetul inimii mele pricepere.

Bucură-te, minunate ierarhe Sava, steaua cea prea luminoasă, care ai luminat întreg poporul dreptcredincios cu nevoinţele luptelor tale şi ai ruşinat pe cei rătăciţi; Bucură-te stîlp al adevărului, dintru care strălucirea cea cerească a Ortodoxiei a biruit năvala celor rău-grăitori şi sufletul credincioşilor de frumuseţea ei cea negrăită l-ai îndulcit. Bucură-te, dar, în cămările veseliei celei veşnice şi te roagă Domnului pentru întărirea dreptei credinţe şi mîntuirea sufletelor noastre.

Stih: Preoţii tăi Doamne se vor îmbrăca întru dreptate şi cuvioşii tăi se vor bucura.

Bucuraţi-vă, prea lăudaţilor pătimitori ai lui Hristos, Ioreste şi Sava, trîmbiţele adevărului, mărturisitorii Ortodoxiei. Bucuraţi-vă, păstori adevăraţi ai poporului; că nici îngrozirea chinurilor, nici legăturile, nici temniţa, nici ocara, nici ranele n-au putut slăbi tăria sufletelor voastre. Drept aceea vă cinstim după vrednicie şi lăudăm întru cîntări pomenirea voastră.

Mărire.... glas 3.

Să se veselească pămîntul cel binecuvîntat al Ardealului şi tot poporul cel dreptslăvitor să cinte cu bucurie, că iată din sînul lui au răsărit ca nişte stele preastrălucite minunaţii mărturisitori ai lui Hristos, cari prin nevoinţele lor cele prea minunate, ne învaţă să mărturisim neschimbat adevărul Ortodoxiei şi se roagă pentru sufletele noastre.

Şi acum... a praznicului (sau a Născătoarei de Dumnezeu).

Acum slobozeşte....

La binecuvîntarea pîinilor

Troparul: „Dumnezeul părinţilor noştri", gl. 4, sau acesta:

Mărturisitori ai Ortodoxiei şi buni arhipăstori ai Bisericii lui Hristos, îndreptători ai poporului, prea fericiţi ierarhi, purtători de biruinţă, Ioreste şi Sava, ceice v-aţi învrednicit de cununa vieţii rugaţi-vă Domnului să se mîntuiască sufletele noastre.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul, troparul Praznicului de 2 ori. Slavă..... al Sfinţilor. Şi acum... al praznicului.

După întîia Stihologie, Sedealna, glas 3.

Podobie: „De frumuseţea fecioriei tale..."

Cu dumnezeeştile daruri fiind împodobiţi, Sava şi Iorest, mărturisitori neînfricaţi ai dreptei credinţe, aţi înfrumuseţat Biserica Ardealului cu strălucirea bunătăţilor: şi turma cea încredinţată vouă de Hristos, de lupii cei răpitori o aţi păzit, îngrădindu-o cu pravila dumnezeeştilor rînduieli, ca nişte păstori adevăraţi, prea fericiţilor (de 2 ori).

Slavă...

Minunate sînt nevoinţele voastre, preafericiţilor, pentru slava lui Hristos, Celui închinat în dreapta mărturisire a credinţei. Pentru aceasta, preamărind pe Hristos, întîmpinăm cu cîntări duhovniceşti preacinstită prăznuirea voastră.

Şi acum..... a praznicului (sau a Născătoarei).

După a doua Stihologie, Sedealna, gl. 1.

Podobie: Mormîntul tău....

Pre slăviţii ierarhi ai Bisericii şi pre apărătorii dreptei credinţe pre Iorest împreună şi pre Sava, cu cîntări după cuviinţă să-i lăudăm, că în viforul prigoanelor ereticeşti, ca pre un diamant nepreţuit legea strămoşească curată o au păzit şi sufletul şi-au pus pentru mărirea Bisericii lui Hristos şi mîntuirea noastră.

Slavă...

Ca nişte luminători adevăraţi ai Ortodoxiei aţi strălucit în vremuri de grele încercări pentru poporul dreptcredincios, neînfricaţilor mărturisitori ai lui Hristos. Pentru aceasta prăznuim cu dragoste sfîntă pomenirea voastră.

Şi acum, a praznicului (sau a Născătoarei).

Polieleul, Mărimurile:

1. Mărimu-te pre tine, sfinte ierarhe ale lui Hristos, Iorest, cel ce întru dreapta credinţă Biserica ta o ai întărit şi fără prihană o ai păzit.

2. Mărimu-te pre tine, sfinte ierarhe al lui Hristos, Sava, apărătorule al dreptei credinţe şi cinstim sfîntă pomenirea ta.

3. Veniţi toţi pămîntenii să lăudăm pe Iorest şi pe Sava, zicînd: Pre apărătorii dreptei credinţe.

Stihuri:

1. Intru pomenirea veşnică va fi dreptul şi de auzul rău nu se va teme.

2. Auziţi acestea toate neamurile, ascultaţi toţi cei ce locuiţi în lume.

3. Gura mea va grăi înţelepciune şi cugetul inimii mele pricepere.

4. Doamne, iubit-am buna cuviinţă a casei Tale şi locul lăcaşului slavei Tale.

5. Gura dreptului va deprinde înţelepciune şi limba lui va grăi judecată.

6. Intors-ai plîngerea mea întru bucurie; rupt-ai sacul şi m-ai încins cu veselie.

Sedealna, după Polieleu, glas 4.

Podobie: Degrab ne întîmpină...

Privind la bunătăţile voastre, prea lăudaţilor pătimitori ai lui Hristos, nu ştim care dintre acestea să le slăvim mai mult: înţeiepciunea cea adînc cunoscătoare a tainelor Ortodoxiei, răbdarea cea fără de sfîrşit, mucenicească îndrăzneală sau neclintita tărie a credinţei. Ci, o, preafericiţilor ierarhi, primiţi această laudă a noastră ce cu osîrdie o aducem.

Slavă...

De dragostea lui Hristos fiind aprinşi şi de poporul cel dreptcredincios fiind nedespărţiţi, nu v-aţi temut nicidecum să mărturisiţi adevărul şi sufletul v-aţi pus pentru turma lui Hristos. Primiţi acum, preafericiţilor mărturisitori ai Ortodoxiei, smerita noastră cîntare şi rugaţi-vă Domnului pentru izbăvirea sufletelor noastre.

Şi acum..... a praznicului (sau a Născătoarei).

Apoi Antifon 1 al glasului 4.

Prochimen, glas 4. Preoţii Tăi Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate, şi cuvioşii tăi se vor bucura.

Stih: Gura mea va grăi înţelepciune şi cugetul inimii mele pricepere.

Toată suflarea....

Evanghelia sfinţilor mărturisitori, dela Luca cap. XXI, v. 12—19: „Zis-a Domnul către ucenicii Săi: păziţi-vă de oameni....." (vezi în 15 septembrie la Utrenie).

Psalm 50.

Slavă... glas 2.

Pentru rugăciunile mărturisitorilor Tăi, Iorest şi Sava, Milostive, curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Şi acum...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu....

Stih: Miluieşte-mă Dumnezeule după mare mila Ta... şi stihira, glas 6.

Preasfinţiţi nevoitori ai dreptei credinţe, Iorest şi Sava, cu adevărat păstori prea buni ai Bisericii lui Hristos, aţi fost, risipind toate uneltirile vrăjmaşilor şi călăuzind turma cea încredinţată vouă la păşunea cea aleasă a Ortodoxiei, pe care rugaţi-vă s-o păzim curată şi neschimbată.

Sedealna sfîntului Iorest, gl. 3.

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale....

Chemat fiind din pruncie, te-ai făcut pe tine luminător celor dreptcredincioşi, că păstor al lor fiind ales, ai păzit credinţa nevătămată şi toate meşteşugirile ereticilor le-ai spulberat, al Ortodoxiei măturisitor fiind. Pentru aceasta toţi credincioşii cu bucurie duhovnicească prăznuim cinstită pomenirea ta, Ioreste, prea fericite.

Slavă... a Sfîntului Sava, glas şi Podobie asemenea.

Fost-ai ca un stîlp neclătinat al Ortodoxiei şi ca o cetate nebiruită, mult pătimitorule şi prea lăudate Sava: şi cu îndrăzneală ai călăuzit turma ta la izvoarele apei cei netulburate de gîlceava eresurilor, propoveduind predania cea adevărată şi nestăpînindu-te nicidecum de puterea şi vicleşugul celor potrivnici. Pentru aceasta, preamărind pe Hristos, Celce a lucrat minunat întru tine, lăudăm după cuviinţă vredniciile tale.

Şi acum..... a praznicului (sau a Născătoarei).

Catavasie....

Condac, gl. 4. Podobie: Arătatu-te-ai astăzi....

Ierarhilor prea încuviinţaţi ai dreptei credinţe şi apărători ai Bisericii lui Hristos, ocrotiţi pe toţi dreptcredincioşii cari cîntă pururea: Bucuraţi-vă, Ioreste şi Sava, minunaţi mărturisitori ai Domnului.

ICOS

Veniţi toţi iubitorii de praznic şi mai ales cei ce locuiţi în Ţara Ardealului, ca adunîndu-ne împreună să cinstim cu luminate cîntări pe Iorest cel mult rîvnitor şi pe Sava noul apărător al dreptei credinţe: că aceştia au ruşinat pe cei răi credincioşi, priveghind ca neamestecate cu neghina eresului, holdele însutit roditoare ale dreptei credinţe să crească şi sufletul lor şi-au pus pentru Biserica lui Hristos. Iar acum se roagă pentru toţi ceice cîntă: Bucuraţi-vă Ioreste şi Sava, minunaţi mărturisitori ai dreptei credinţe.

Catavasie....

Svetilna, Podobie: Cu ucenicii să ne suim...

Ai adevărului Ortodoxiei v-aţi arătat prea înţelepţi şi prea viteji apărători, surpînd prin nevoinţele voastre toate ereticeştile înşelăciuni: şi poporului aţi fost ca nişte luminători, mult pătimitorilor ierarhi şi mărturisitori ai Domnului.

Alta.

Urmînd ierarhilor mărturisitori ai lui Hristos, Ioreste şi Sava, împotrivitu-v-aţi tuturor amăgirilor şi prigonirilor ereticeşti şi aţi luat cununa biruinţei dela Hristos, căruia rugaţi-vă să ne mîntuiască sufletele noastre.

Slavă şi Acum... a praznicului (sau a Născătoarei).

La laude

Stihirile pe 4, ale sfinţilor, glas 4.

Cu strălucirea minunatelor tale nevoinţe, ierarhe Iorest, toată Biserica Ardealului se împodobeşte şi cu bună credinţă se înfrumseţează şi prăznuieşte cu bucurie întru tot cinstită pomenirea ta, cela ce eşti laudă poporului dreptcredincios, luminat şi bun apărător al Ortodoxiei.

Pătimind mult pentru credinţă, mărturisitorule al lui Hristos, Sava, ca un păstor adevărat şi ca un stîlp neclătit al Bisericii te-ai arătat, cu lumina adevărului dumnezeesc risipind negura înşelăciunii şi luminînd căile mîntuirii poporului. Pentru aceasta, mulţimea credincioşilor cu mare bucurie te cinsteşte pe tine.

Pre Iorest, podoaba ierarhilor ardeleni, veniţi cu toţii să-l lăudăm, că cu puterea crucii biruitor s-a făcut asupra amăgirilor deşarte şi nu s-a spăimîntat nici de focul cel arzător al chinurilor, ci nebiruit întru dreapta credinţă a stătut ca un adevărat mărturisitor al lui Hristos. Pentru aceasta acum se bucură cu cetele sfinţilor în ceruri şi se roagă Domnului pentru sufletele noastre.

Trîmbiţa cea netăcută a adevărului, mult pătimitorul, Sava, astăzi la ospăţ cheamă Biserica. Luminat, toţi credincioşii să mergem la prăznuirea bunului păstor, cinstind cu cîntări sfinţitele lui nevoinţe, ca prin rugăciunile lui să luăm dela Hristos Dumnezeu mare milă.

Slavă, glas acelaş.

Sosit-a vremea pomenirii măriţilor ierarhi ai lui Hristos, care luminează pe cei credincioşi, — că aceştia, ca nişte adevăraţi păstori, următori s-au făcut mai marelui păstorilor, mărturisind fără schimbare învăţătura cea curată a Domnului; şi viaţa lor şi-au dat pentru păzirea turmei cei dreptcredincioase în staulul Ortodoxiei. De aceea noi, cei dreptcredincioşi, preamărim în cîntări duhovniceşti cinstită pomenirea ierarhilor lui Hristos, celor ce s-au învestmîntat în slava cea veşnică.

Şi acum..... a praznicului (sau a Născătoarei).

Slavoslovia cea mare.

După Sfinte Dumnezeule... Troparul Sfinţilor, Slavă şi Acum... al Praznicului.

Metaniile şi Otpustul.

Ceasul întîi, la care se zice Troparul praznicului. Slavă al Sfiniilor. Şi acum al Născătoarei — Ceasurilor. După Sfinte Dumnezeule, Condacul praznicului şi al Sfinţilor.

La Liturghie

Fericirile Praznicului, peasna de rînd pe 4, iar din Canoanele Sfinţilor 4 dela Cîntarea 3.

Apostolul Sfinţilor, Efeseni cap. VI, v. 10-17: „Fraţilor, întăriţi-vă în Domnul"..... (caută-l la Dumineca 27 după Rusalii).

Evanghelia: sfinţilor dela Luca XII, 8—12: Zis-a Domnul ucenicilor....

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN. Tiparul Tipografiei „REÎNTREGIREA" Sibiu 637 56
Taxa poştală plătită în numerar.

ANUL 104 SIBIU, 1—15 aprilie 1956 Preţul unui ex. 80 bani Nr. 13—16

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU ŞI AL EPISCOPIILOR CLUJ ŞI ORADEA

Abonamentul
pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari Lei 25. Autorităţi şi străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele şi corespondenţa
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Alegerea noului Mitropolit al Ardealului

Duminică, 26 februarie a. c. s-au desfăşurat la Palatul Patriarhiei Romîne din Bucureşti lucrările Colegiului Electoral Bisericesc, pentru alegerea noului Arhiepiscop de Alba-Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Ardealului.

La orele 9,30 în paraclisul Patriarhiei s-a săvîrşit un Te-Deum, la care au participat numeroşi membri clerici şi mireni ai Colegiului Electoral Bisericesc. La orele 10, membrii înaltului for electiv au trecut în sala de şedinţe.

După ce Dl. I. N. Bărbulescu, director general în Ministerul Cultelor, a citit Decretul Prezidiului Marii Adunări Naţionale a Republicii Populare Romîne pentru deschiderea lucrărilor Colegiului Electoral Bisericesc, **Prea Fericitul Patriarh Justinian** *a rostit o cuvîntare, elogiind personalitatea fostului Mitropolit al Ardealului, Nicolae Bălan, şi a subliniat marea răspundere ce revine membrilor Colegiului Electoral Bisericesc de a alege un succesor care să continue cu aceiaşi însufleţire opera regretatului Mitropolit:*

Mărit Colegiu Electoral Bisericesc,

La 27 februarie 1920, Congresul Naţional Bisericesc al romînilor ortodocşi de peste munţi, hotăra în unanimitate de glasuri, urcarea Părintelui profesor de Teologie Nicolae Bălan pe tronul arhi-păstoresc de la Sibiu al Ardealului.

Publicaţiile bisericeşti şi presa cotidiană a vremii, au salutat această alegere ca pe un eveniment de excepţională însemnătate istorică. Arhiepiscopia Ortodoxă Romînă de Alba-Iulia şi Sibiu îşi avea, însfîrşit, un conducător de mare prestigiu cărturăresc, dublat de temperamentul de luptător încercat pentru triumful cauzei întregirii Neamului nostru romînesc.

Au trecut de-atunci treizeci şi şase de ani. In tot răstimpul acesta Mitropolitul Nicolae a liturghisit, a propovăduit şi a condus Ortodoxia ardeleană cu înţelepciune de mare conducător, cîştigîndu-şi dintru începuturile activităţii sale sacerdotale un loc de frunte în ierarhia bisericească a ţării noastre, din ultimele decenii. Contemporanii au văzut în el personificarea vie a marelui Şaguna — şi este neîndoelnic că lui se datoreşte în mare măsură rezolvarea problemei unificării bisericeşti a Romîniei întregite în spiritul Statutului Organic Şagunian.

I. P. C. Icon. Stavr. Prof. Dr. Iustin Moisescu, nou alesul Mitropolit al Ardealului, mulţumeşte Colegiului Electoral Bisericesc

Dar sînt şase luni, de cînd arhipăstorul de la Sibiu a trecut dincolo de pragul acestei vieţi, împăcat cu sine însuşi pentru tot ceeace Providenţa divină a înfăptuit în Biserica strămoşilor săi prin cugetul şi braţul său viguros. Scaunul mitropolitan al Ardealului se cere acum ocupat, iar rostul întîlnirii noastre de astăzi este acela de a trimite acolo pe cel mai bun, pe cel mai înzestrat şi pe cel mai de nădejde dintre fiii scumpei noastre Biserici. Şi pentru ca hotărîrea noastră să fie fără greş, iar moştenirea spirituală a Ortodoxiei transilvănene să fie continuată şi îmbogăţită cu noi realizări, îngăduiţi-mi să facem împreună un scurt popas la umbra marei personalităţi a celui ce-a fost pînă ieri Arhiepiscopul şi Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan.

Mărit Colegiu Electoral Bisericesc

Mitropolitul Nicolae Bălan a fost chemat să conducă destinele Bisericii Ortodoxe Romîne din Ardeal, după ce vreme de cincisprezece ani ilustrase catedra de Dogmatică, Morală şi Apologetică a Academiei Teologice din Sibiu. Faptul acesta a fost decisiv pentru toată desfăşurarea ulterioară a vieţii marelui dispărut, căruia îi plăcea să spună despre sine cu o bucurie oare cum nostalgică: „Eu tot profesor am rămas!“. Profesoratul teologic al tînărului Nicolae Bălan a constituit pentru mitropolitul de mai tîrziu o ucenicie consumată în studiu şi gînduri

adînci cu privire la chipul lăuntric al adevăratului preot al veacului nostru, care trebuie să fie mai mult un „apostol al progresului în credinţă şi în cultură, în

Prea Fericitul Patriarh Justinian deschide şedinţa Colegiului Electoral Bisericesc.

credinţă prin cultură şi în cultură prin darul credinţei", decît un liturg între zidurile reci ale unei biserici sau un virtuos al molitfelnicului. Aşa a conturat el, ca dascăl de teologie, fizionomia morală a preotului ortodox şi pentru întruparea în mii şi mii de exemplare a acestui ideal de slujire a Divinităţii printre oameni a militat mitropolitul-profesor al Ardealului.

Ca păstrător şi continuator al unor tradiţii bisericeşti, verificate ca perfect valabile timp de o jumătate de secol, Mitropolitul Nicolae Bălan a fost campionul luptei pentru organizarea Ortodoxiei romîneşti — după primul război mondial — pe baza principiilor Statutului Organic Şagunian, Statut care acordă elementului mirean dreptul de a participa efectiv la lucrarea Bisericii, în colaborare cu Episcopatul. Profesorul, care dubla necontenit pe Mitropolitul vizionar, a precizat atunci autenticitatea ortodoxă a acestor principii, afirmînd: „Mitropolitul Şaguna n-a fost un protestantizant cînd şi-a chemat poporul, prin fruntaşii lui, la colaborarea cu ierarhia, şi organizaţiunea pe care ne-a lăsat-o nu este pe alături de făgaşele Ortodoxiei. Căci Duhul Sfînt e cu Biserica în totalitatea ei, povăţuind-o şi inspirînd-o. Harisma lui nu se opreşte la barierele ierarhiei, ci trece tot atît de vie şi binefăcătoare dincolo de ele, revărsîndu-se în unde sfinte şi asupra dreptcredinciosului popor al Bisericii lui Dumnezeu". Lupta Mitropolitului Nicolae pentru aşezarea unificării bisericeşti a Romîniei întregite pe temelii şaguniene a triumfat, şi astăzi, după treizeci de ani de la înfăptuirea ei, noi putem măsura, în perspectiva timpului, binefacerile şi bogatele ei rodiri pentru spiritualitatea ortodoxă a neamului nostru.

Adîncind şi prelungind această concepţie despre Biserică în sens ortodox, marele arhiereu de la Sibiu a iniţiat organizarea unei „Frăţii", care să adune tot ce este valoare intelectuală a Ardealului în jurul străvechilor noastre altare, creind prin aceasta un puternic curent de adeziune cărturărească la sistemul doctrinar şi idealul moral de viaţă al creştinismului.

Pe omul de catedră care îşi clădise edificiul vieţii sale sufleteşti pe stînca unor convingeri de nezdruncinat, nu-l putea mulţumi participarea elementului mirean numai la festivităţile colective ale Bisericii neamului său. Incredinţat că doctrina creştină are de spus un cuvînt greu în ceeace priveşte formarea caracterului şi sigur pe adevărul că Ortodoxia constitue fermentul care a prezidat la închegarea istorică a neamului nostru, Mitropolitul Nicolae Bălan a chemat lîngă vatra de lumină a Bisericii pe toţi oamenii de cultură ai provinciei păstorită de el, îngemănînd astfel munca preoţimii ardelene pentru îmbunătăţirea vieţii materiale şi cultural-spirituale a norodului dreptcredincios, cu aceea a elitelor intelectuale de dincolo de Carpaţi.

El a slujit acest crez de viaţă cu înţelepciune şi tenacitate. Astfel au luat fiinţă cunoscutele publicaţii: Revista Teologică, Biblioteca Bunului Păstor, Gazeta Poporului, Lumina Satelor, Popasuri Duhovniceşti, Veniţi la Hristos, — toate culminînd cu colecţiile ştiinţifice: Seria Didactică şi Seria Teologică. In paginile acestor publicaţii şi-au dat întîlnire teologi şi literaţi, oameni de ştiinţă pozitivă, istorici şi filologi, — o pleiadă întreagă de vlăstare autentic romîneşti, cărora le era scumpă ideia înălţării culturale a neamului şi a afirmării specificului său pe arena internaţională. Mitropolitul Bălan însuşi a presărat peste aceste pagini slovele de aur ale inimii şi gîndurilor sale, publicînd aci aproape o mie de titluri de lucrări.

O notă cu totul proprie a personalităţii arhipăstorului dela Sibiu este aceea pe care am putea-o numi iubirea şi preţuirea Bisericii în totalitatea ei. Căci pentru Mitropolitul Bălan, Biserica Ortodoxă Romînă nu era numai instituţia străveche, al cărei rol şi importanţă trebuiau căutate în trecutul îndepărtat, cînd ea fusese — după cuvîntul lui Eminescu — „Maica neamului romînesc". Tot astfel, ar însemna să-i îngustăm cu desăvîrşire fiinţa şi misiunea, dacă am privi-o ca pe o instituţie necesară doar prezentului, fără să ne întrebăm de începuturile şi istoria ei — şi fără să ne preocupe destinele ei în viitor. Iubirea şi preţuirea Bisericii pe dimensiunile trecutului, prezentului şi viitorului — iată un alt crez de viaţă, care a călăuzit activitatea de o jumătate de veac a ilustrului nostru dispărut. In ceeace priveşte iubirea şi preţuirea pentru viitorul acestei sacre instituţii, stau înaintea noastră drept mărturii ostenelile şi dăruirile sale în a-şi creia ucenici şi colaboratori, oameni de nădejde, pregătiţi la Universităţi din ţară şi de peste hotare, — care să ţină mereu aprinsă făclia credinţei teologice, a zelului pastoral şi misionar. Pe drumul acesta, Mitropolitul Nicolae Bălan a făcut mai mult decît toţi ierarhii din trecut ai Bisericii noastre, — din „şcoala" lui ridicîndu-se vlădici, profesori universitari, duhovnici, predicatori şi misionari cu reputaţie bine stabilită în tot cuprinsul ţării.

Două dureri au sfîşiat inima ierarhului ardelean, pînă către cei din urmă ani ai strălucitei sale arhipăstorii: una, de dată oarecum recentă, — Concordatul Statului Romîn cu Vaticanul, încheiat în 1927; alta veche de două secole şi jumătate, — dezbinarea religioasă a Transilvaniei, ca o consecinţă a unirii cu Roma papală din 1698-1700.

Impotriva celui dintîi, care acordă Romei catolice drepturi şi privilegii de natură săştirbească suveranitatea naţională a Statului, iar Bisericii Ortodoxe — Biserica marei majorităţi a poporului — îi creia o poziţie de inferioritate, Mitropolitul Nicolae Bălan a susţinut o luptă de principii şi de idei, care i-au adus faima unui polemist redutabil, în cuvîntul şi scrisul lui de atunci, dîndu-şi întîlnire erudiţia teologică, stringenţa argumentărilor logice şi eleganţa de stil a unui literat de mare clasă. Dar lupta lui n-a cunoscut triumful victoriei. Uşurarea durerii i-a adus-o regimul nostru democrat-popular, instaurat în ţara noastră de un deceniu încoace, regim care printr-un act de guvernămînt a abrogat Concordatul cu Roma în anul 1948.

Desbinarea religioasă a romînilor transilvăneni a fost totdeauna în atenţiunea Mitropolitului Nicolae şi cu atît mai mult în ziua Rusaliilor din anul 1920, cînd primea hirotonia întru arhiereu. El a rostit atunci: „dacă turma nu ne este

întreagă, aceasta nu-i din vina noastră. Năpăstuirile duşmanului ne-au spart rîndurile, ca să ne slăbească împotrivirea... Braţele mamei, pururea pline de căldură, sînt şi astăzi deschise pentru toţi fiii ei înstrăinaţi şi cu dinadinsul rugăm pe Dumnezeul milostivirii să coboare atîta văpaie a inspiraţiei şi iubirii peste noi, încît pe cum piere fumul să piară toată vrajba, pe cum se topeşte ceara de faţa focului, aşa să se topească toate deschilinirile dintre fraţi, ca iarăşi una să fim în casa sufletelor noastre, în Biserica cea sfîntă a părinţilor noştri".

li se cuvine în baza drepturilor lor sfinte şi să se bucure de aceleaşi drepturi de existenţă, la onoare şi la bunurile materiale ale lumii . . . Munca va trebui aşezată în drepturile ei şi în cinstea ei deplină, ca factor determinant, esenţial în repartizarea bunurilor dintre indivizi". O nouă floare de preţ se aşeza astfel în cununa de gînduri, de idei şi de preocupări a ierarhului ardelean, floare crescută în grădina luptătorilor pentru progres şi dreptate socială, pentru pacea şi bunăstarea tuturor oamenilor. Ultimii ani ai vieţii, ierarhul de la Sibiu şi i-a închi-

pentru ce, succesiunea de la Sibiu cere din partea noastră o matură chibzuinţă şi despovărarea de orice patimă. Va trebui să trimitem acolo pe cel mai bun dintre clericii de astăzi ai Bisericii noastre, o personalitate viguros conturată, cu aleasă pregătire teologică, temeinic orientată în toate problemele pe care le ridică lumea noastră contemporană, căci la vremuri noi, ne trebuesc oameni noi.

Sîntem încredinţaţi că Pronia dumnezeiască va călăuzi cugetele noastre pe singurul drum al unei alegeri fericite, care să cinstească memoria vrednicilor mitro-

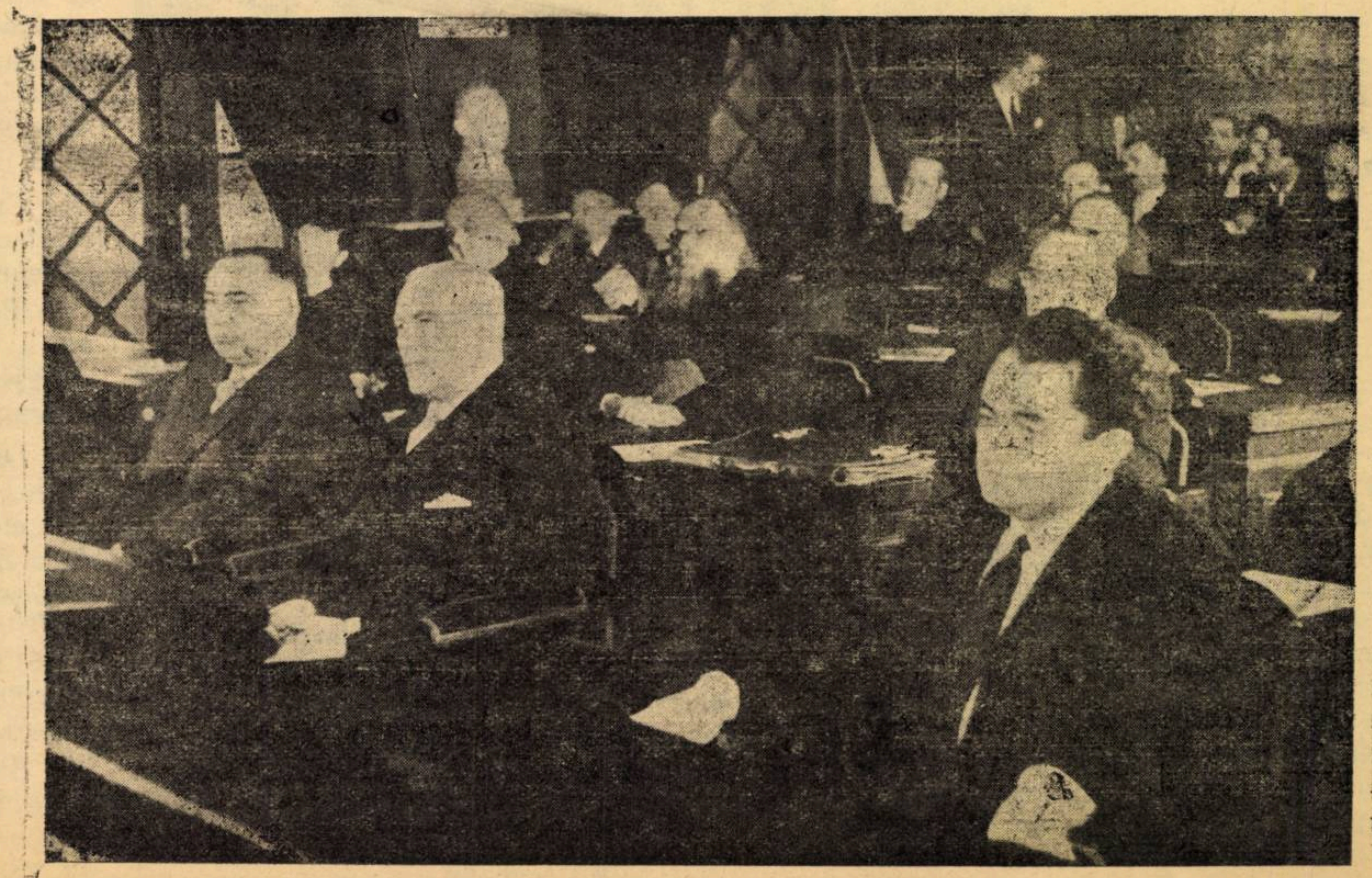

In timpul alegerii: In faţă — D-l Dr. Petru Groza, preşedintele Prezidiului Marei Adunări Naţionale, Dl Ing. Bălan, Ministrul Construcţiilor, delegat al D-lui Preşedinte al Consiliului de Miniştri, şi D-l Bucur Şchiopu, Ministru al Gospodăriilor Agricole de Stat.

Pentru arhipăstorul ortodox al Ardealului — el însuşi ardelean prin naştere, ierarhii şi credincioşii greco-catolici au fost socotiţi totdeauna „fraţi din strana stîngă", dar aproape treizeci de ani au trebuit să treacă peste arhieria lui, pînă ce să-i fie dat să trăiască ziua fericită a revenirii celor plecaţi „în braţele mamei": bunа, milostiva şi mult-îndurătoarea Biserică Ortodoxă a Transilvaniei. Precum se ştie, „revenirea" din 1948 a fost posibilă datorită unor factori de ordin obiectiv, pe care nici o forţă din lume n-ar fi fost în stare s-o înăbuşe la infinit: pe de o parte, caracterul de silnicie al dezbinării din 1698-1700; iar pe de alta, fidelitatea romînilor greco-catolici către vechea lege ortodoxă.

Primul din cei opt copii ai preotului ortodox Vasile Bălan din Blaşfalăul Năsăudului; profesorul şi arhiereul care tălmăcise slova Sfintelor Scripturi pentru zidirea sufletească a norodului drept credincios în duhul justiţiei sociale şi al dragostei de muncă; patriotul, care ştiuse a lupta pentru unitatea politică şi religioasă a tuturor romînilor, s-a dovedit a fi un vizionar şi atunci cînd a trebuit să citească în cartea cea nouă a vieţii, pe care lumea începea s-o scrie după încheerea celui de al doilea război mondial. Incă din 1944, el adresa Adunării Eparhiale de la Sibiu cuvinte ca acestea: „Nu se poate recunoaşte — ca valabilă — acea teorie în care s-a codificat egoismul şi orgoliul rasist . . . Toate neamurile, mari sau mici, vor trebui să primească ceeace

nat luptei pentru apărarea păcii, socotită de el a fi un comandament divin şi condiţia esenţială a progresului material şi cultural în această lume.

Mărit Colegiu Electoral Bisericesc

Am arătat cîteva din trăsăturile dominante ale personalităţii Mitropolitului Nicolae Bălan al Ardealului. Fiind încă aproape de el, ne este greu să putem prinde în formulări atotcuprinzătoare marea luptă şi truda vieţii lui publice din ultimii cincizeci de ani.

Problema grea, care se cere acum deslegată, este aceea de a face ca „lucrarea din Biserica lui dragă să fie continuată de mîini curate şi rîvna sfîntă a unui succesor, care să nu desmintă întru nimic pe marii săi înaintaşi". Condiţiunile actualităţii cer din partea tuturor spirit obiectiv şi cumpănire dreaptă în aprecierea celui care va trebui să urmeze Mitropolitului Nicolae Bălan în scaunul arhipăstoresc al Ardealului.

Ocuparea oricărei vacanţe episcopale constitue o problemă grea pentru Biserica noastră, cu atît mai mult cînd este vorba de cea dintîi Eparhie a provinciilor romîneşti de peste munţi. In Ardealul Patriei noastre, trăiesc alături de noi minorităţi naţionale şi confesionale. Aci se află mai toate căpeteniile bisericeşti ale celorlalte confesiuni şi culte religioase, cu aşezămintele lor de cultură, cu toată pulsaţia vieţii lor spirituale proprii. Consolidarea reîntregirii Bisericii ardelene îşi aşteaptă costructorul ei desăvîrşit. Iată

poliţi înaintaşi de la Sibiu şi să deschidă noi porţi de lumină pentru Biserica Ortodoxă a Ardealului.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

S-a procedat la votare, fiecare membru al Colegiului Electoral Bisericesc exprimîndu-şi prin vot secret voinţa.

După despuierea scrutinului, Prea Fericitul Patriarh Justinian a anunţat că în unanimitate Colegiul Electoral Bisericesc a ales ca Arhiepiscop de Alba-Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Ardealului pe **Pr. Dr. Justin Moisescu,** *profesor la Institutul Teologic din Bucureşti.*

Noul ales a fost invitat în sala de şedinţe, unde **Prea Fericitul Patriarh Justinian** *— aducîndu-i la cunoştinţă voinţa înaltului for bisericesc — i-a urat rodnică păstorire în Mitropolia Ardealului, spre binele Bisericii şi Patriei noastre;*

Părinte Profesor,

Am plăcuta sarcină de a-ţi aduce una din cele mai mari veşti şi anume aceia că Colegiul Electoral Bisericesc al Bisericii Ortodoxe Romîne, în unanimitate de voturi, te-a desemnat ca Mitropolit al Ardealului.

Activitatea Prea Cucerniciei Tale, timp de aproape 20 de ani, atît la catedra Facultăţii de Teologie din Varşovia, cît şi la catedra de studiul Noului Testament de la Facultatea de Teologie din Suceava şi apoi la Bucureşti, te îndreptăţesc şi ne îndreptăţesc pe noi toţi să credem că într-adevăr am ales pe succesorul dorit de răposatul Mitropolit Bălan şi aşteptat de clerul şi credincioşii din Ardealul nostru drag.

După reîntregirea Bisericii noastre ortodoxe din Transilvania, eşti primul Mitropolit ales de exponenţii Bisericii noastre ortodoxe, în care se află laolaltă şi fraţii foşti greco-catolici, pe care răposatul Mitropolit Bălan îi numea fraţii de la strana stîngă, şi vechii ortodocşi. Deopotrivă deci, şi unii şi alţii, cunoscînd activitatea Prea Cucerniciei Tale de profesor la Facultăţile noastre de teologie, cunoscînd lucrările Prea Cucerniciei Tale, atît cele tipărite în volume cît şi cele publicate în revistele noastre, şi-au îndreptat o mare nădejde spre Prea Cucernicia Ta: să rezolvi una dintre cele mai de seamă probleme care-şi aşteaptă rezolvarea: consolidarea reîntregirii Bisericii noastre din Transilvania. Atît de frumos a fost exprimată prin votul unanim de astăzi această dorinţă a fraţilor noştri din Ardeal de a le fi Inalt Prea Cucernicia Ta păstorul lor sufletesc, ca unul care de la început îţi iei slujirea aceasta apostolică, fără nici un fel de reminiscenţe, fără nici un fel de rezerve, cu privire la viaţa religioasă care se deapănă de la 1948 încoace în Transilvania. Ne punem cu toţii nădejdea în simţămîntul Inalt Prea Cucerniciei Tale de imparţialitate, în puterea de a trata deopotrivă pe unii şi pe alţii ca fii ai Bisericii Ortodoxe Transilvănene, ducînd astfel la lichidarea acelui „noi şi voi" care încă mai dăinuia şi mai dăinuieşte în unele eparhii, din cauza unui trecut de lupte şi de multe ori de neînţelegeri.

Pentru noi, membrii Sfîntului Sinod ziua de astăzi este o zi de mare bucurie nu numai pentru faptul că noi vedem în Inalt Prea Cucernicia Ta un element care să consolideze cu cei mai mari sorţi de izbîndă reîntregirea Bisericii noastre din Transilvania, problemă care stă la inima conducerii Bisericii noastre, la inima Sfîntului Sinod, dar şi pentru faptul că în rîndurile lui va intra un element care va putea contribui cu luminile lui ştiinţifice, teologice, canonice şi dogmatice, la rezolvarea problemelor generale bisericeşti ale Bisericii noastre; că va intra în mijlocul Sfîntului Sinod un element care să aducă un spor în viaţa Bisericii noastre şi care să ocupe cu tot prestigiul şi toată demnitatea scaunul care era vacant în Sfîntul Sinod al răposatului Mitropolit Nicolae Bălan.

Dar noi mai încercăm şi o altă bucurie: aceia că Inalt Prea Cucernicia Ta, care ţi-ai făcut studiile în Grecia, cunoscut şi apreciat atît de mult de Ierarhii din lumea Ortodoxă grecească, în urma legăturilor noastre cu aceste Biserici, ne vei fi de foarte mare folos.

Cu această nădejde te primim şi-ţi urăm din toată inima: Sănătate deplină, vigoare şi putere de muncă, ca să poţi să rezolvi toate problemele care te aşteaptă în viaţa Bisericii Ardealului, cît şi în viaţa Bisericii noastre. Iţi urăm din toată inima: bine-ai venit în mijlocul nostru şi spor la muncă.

Prea Fericitul Patriarh Justinian anunţă rezultatul alegerii.

P. C. Pr. Prof. **Dr. Iustin Moisescu,** *a mulţumit Colegiului Electoral Bisericesc pentru preţuirea arătată activităţii sale în ogorul teologiei ortodoxe şi pentru încrederea acordată prin alegerea sa ca urmaş al marelui Mitropolit Nicolae Bălan, rostind următoarea cuvîntare:*

Mărit Colegiu

Au trecut peste treizeci de ani din ziua în care am intrat pe poarta Seminarului Teologic înfiinţat de Fericitul întru adormire Patriarhul Miron în vatra străvechii aşezări monahale din Cîmpulung Muscel — Mînăstirea Negru Vodă —. De atunci toată truda mea cărturărească la Seminar, în ţară şi la Facultăţile de teologie de peste hotare, a fost strîns legată de viaţa Sfintei noastre Biserici.

Zi de zi m-am străduit, cu rîvnă statornică, sfîntă, să pătrund cît mai adînc în marea taină a învăţăturii Domnului nostru Iisus Hristos. De cunoştinţele mele teologice am făcut apoi părtaşi pe ucenicii mei, în cadrul prelegerilor mele de Studiul Noului Testament la Facultăţile de Teologie, întîi la Varşovia, în Polonia, apoi în ţară, din anul 1938 şi pînă astăzi. Rod al trudei mele pe tărîmul cercetării Sfintei Scripturi a fost, deasemenea, tipărirea unor cărţi şi publicarea unor studii în revistele bisericeşti.

Ostenind în ogorul Sfintei noastre Biserici nu m-am desprins niciodată de realităţile vieţii, izolîndu-mă în atmosfera atît de ispititoare a cărţii, ci mi-am rotit mereu privirile în jurul meu, în mediul de la ţară din care am pornit şi mai tîrziu în mediul oraşelor. Din contactul cu cei asupriţi şi necăjiţi mi-am dat seama de îndreptăţirea luptei lor pentru crearea unei lumi noi. De aceia, faţă de oamenii muncii, de care mă simt strîns legat prin suferinţele comune din trecut şi prin împărtăşirea năzuinţei spre progres, am socotit că trebuie să-mi îndeplinesc o înaltă datorie patriotică, dînd obolul meu pentru construirea vieţii celei noi, întemeiată pe dreptate socială.

Cu slujirea Bisericii ca profesor în învăţămîntul teologic universitar am fost totdeauna deplin împăcat în sufletul meu.

Rîvnă de mărire n-am avut; de dorinţa de a purta pe umerii mei sarcini care depăşesc puterile mele n-a fost cuprins sufletul meu.

Dar hotărîrile lui Dumnezeu sînt mai presus de vrerile noastre. Prin votul dvs., cu emoţie vădită mă văd, astăzi, purtat de mîna cerească spre treapta de păstor al Bisericii Ardealului, ca urmaş al marelui Mitropolit Nicolae, care vreme de aproape o jumătate de veac a îndrumat viaţa Bisericii de peste Carpaţi cu puternica sa personalitate.

Biserica din Ardeal — una din cele mai viguroase ramuri ale ortodoxiei noastre — şi-a dăltuit fiinţa în condiţiile grele de existenţă a locuitorilor Ardealului sub stăpînirea principilor feudali, a imperiului habsburgic şi a nedreptelor orînduiri dintre cele două războaie mondiale. Deseori prigonită în trecutul mai îndepărtat ori frămîntată, în vremurile mai noi, de unele curente nesănătoase şi chiar antrenată, uneori în luptele interconfesionale sau naţional-şovine, ea şi-a păstrat totuşi fiinţa ei curată, înfăţişîndu-se, mai mult decît în alte părţi ale ţării, ca instituţie strîns legată de popor şi ca făclie a Ortodoxiei.

Identificîndu-se cu năzuinţele înalte ale fiilor ei, Biserica Ardealului a prins rădăcini în popor; ea a fost sprijinitoarea luptelor lui pentru libertate şi propăşire. Pentru a-şi apăra credinţa în faţa prozelitismului confesiunilor creştine ale apusului, Biserica Ardealului a dezvoltat teologia şi şi-a desăvîrşit organizarea, făcîndu-se pildă pentru întreaga Biserică din ţara noastră.

Prea Fericitul Patriarh Justinian felicită pe noul Mitropolit.

Hirotonirea întru Arhiereu
a I. P. C. Arhimandrit Dr. Iustin Moisescu

Pe aceste căi, ierarhia şi credincioşii ortodocşi din Ardeal au înaintat cu puteri înoite după eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist la 23 august 1944. Tresăltînd de bucurie, Biserica Ortodoxă din Ardeal, prin glasul Părintelui Bisericii noastre Prea Fericitul Patriarh Justinian şi al marelui păstor Mitropolitul Nicolae Bălan, a întins apoi mînă frăţească Bisericii greco-catolice, şi prăpastia săpată de Vatican în preajma anului 1700 s-a netezit în anul 1948. Credincioşii al căror suflet nu se

D-l Dr. Petru Groza Preşedintele Prezidiului Marei Adunări Naţionale, felicită pe noul Mitropolit.

înstrăinase de vechea lege romînească, clerici temeinic pregătiţi şi cărturari de seamă animaţi de un cald patriotism, au venit în cealaltă strană să întărească Biserica ortodoxă şi să strîngă unitatea poporului, în mijlocul căruia îşi desfăşoară sfînta noastră biserică lucrarea ei mîntuitoare.

Astăzi, în faţa altarelor Bisericii din Ardeal se închină toţi fiii ei. Viaţa ei s-a îmbogăţit. In plin avînt ea păşeşte înainte alături de popor, pe calea care duce la o trăire religioasă mai înaltă, la o viaţă mai bună, mai fericită, în minunata noastră patrie.

Credincioşii din Ardeal au avut, în cursul istoriei, ierarhi vrednici de marile lor virtuţi. De aceea, cu multă sfială îndrăznesc să primesc poftirea ce mi-se face de a păstori această eparhie, fiind încredinţat că îmi va sta în ajutor harul lui Dumnezeu „care pe cele neputincioase le întăreşte şi pe cele în lipsă le împlineşte", şi că mă voi bucura de sprijinul înalţilor noştri ierarhi în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, de înţelegerea şi dragostea încercaţilor credincioşi şi clerici din Arhiepiscopia Sibiului şi îndeosebi de înţeleapta povăţuire a înalţilor prelaţi ardeleni.

Nădăjduesc de a mă arăta vrednic de încrederea pe care mi-ai acordat-o astăzi, gîndindu-mă în chip cu totul deosebit la împrejurările prielnice de desfăşurare a vieţii religioase în statul nostru de democraţie populară. Deplina libertate a tuturor cultelor religioase, consfinţită prin Constituţia ţării, sprijinul larg acordat Bisericii de către stat şi respectul cu care cetăţenii educaţi în spiritul înoitor al veacului nostru îl arată faţă de credinţele religioase, constituesc climatul favorabil al desfăşurării lucrării de ierarh în Biserică.

La rîndul nostru, încadraţi deplin în adevăratul spirit al ortodoxiei, care structural este favorabilă progresului, vom îndruma pe clericii şi credincioşii noştri să

Continuare în pag. 6-a

După ce a fost ales Mitropolit al Ardealului, Părintele profesor Dr. Iustin Moisescu s-a retras la Sfînta Mănăstire Cernica (lîngă Bucureşti), unde s-a săvîrşit după pravila noastră bisericească tunderea sa întru monah.

Plinit fiind acest act, precum şi trecerea nou alesului Arhiepiscop şi Mitropolit prin le-

giuitele stări ale cinului monahal, Prea Fericitul Patriarh Justinian a programat hirotonirea întru arhiereu a Inalt Prea Cuviosului Arhimandrit Iustin, pe ziua de joi 15 martie, a. c.

In dimineaţa zilei aceleia, pîlcuri de membrii ai clerului de mir şi monahal, precum şi credincioşi de felurite stări şi vîrste, au trecut pragul Catedralei Sfintei Patriarhii, spre a lua parte la sfinţirea întru arhiereu a Arhipăstorului nostru.

Alăturea de membrii familiei noului nostru mitropolit, de numeroşi slujitori ai instituţiilor Sfintei Patriarhii şi de grupul compact al profesorilor Institutului Teologic Universitar din Bucureşti, în frunte cu P. C. Pro-rector Dr. Nicolae I. Nicolaescu, se afla delegaţia Arhie-

După hirotonie în drum spre palatul patriarhal.

piscopiei noastre, în frunte cu P. C. Prot. stavr. Traian Belaşcu, vicar arhiepiscopesc, alcătuită din pro-rectorul Institutului Teologic Universitar din Sibiu P. C. Prot. Dr. Spiridon Cîndea, profesorii de Teologie, P. C. Prot. Dr. Nicolae Neaga, P. C. Prot. Dr. Izidor Todoran, P. C. Prot. Dr. Grigorie Marcu şi D-l Dr. Iorgu Ivan, C. Preoţi Aurel Radu, protopopul raionului Sibiu, N. Bîrsan, protopopul raionului Stalin şi Victor Negrea, protopopul raionului Alba-Iulia.

La orele 9,30 — precedat de-o numeroasă suită de consilieri patriarhali şi arhiepiscopeşti şi însoţit de mai mulţi membri ai Sfîntului Sinod şi de I. P. C. Arhimandrit Iustin, — Prea Fericitul Patriarh Justinian a apărut pe scările Palatului Patriarhal, îndreptîndu-se spre Catedrală.

Intîmpinat la intrare cu ceremonialul îndătinat, după ce a îmbrăcat mantia arhierească, în acordurile solemne ale imnului patriarhal, Prea Fericitul Patriarh Justinian s-a desprins din cortegiu, s-a închinat la racla cu moaştele Sfîntului Dimitrie Basarabov şi apoi, străbătînd Catedrala, a intrat în sfîntul altar.

S-a alcătuit soborul pentru Sfînta Liturghie arhierească, alcătuit din Prea Fericitul Patriarh Justinian, I. P. Sf. Mitropolit Firmilian al Olteniei, P. Sf. Episcop Nicolae al Vadului, Feleacului şi Clujului, I. P. C. Arhim. Iustin, I. P. C. Arhim. Benedict Ghiuş, I. P. C. Arhim. Ilarion Velea, P. C. Prot. stavr. Dr. Ioan Coman, rectorul Institutului Teologic Universitar din Bucureşti, P. C. Prot. stavr. Dr. Dumitru Stăniloae, prof. la acelaşi Institut, C. protodiaconi Anton Uncu, Vartolomeu Anania şi prof. Dr. Gh. I. Moisescu, C. Arhidiaconi Evghenie Dascălu, Andrei Iacobeanu şi Al. Munteanu, — dirijarea ritualului avînd-o I. P. C. Arhim. Ghervasie Creţu, eclesiarh al Catedralei Sfintei Patriarhii.

In jeţurile arhiereşti au luat loc: P. S.-Lor Episcopii Valerian al Oradiei, Dr. Antim Nica şi Theoctist Arăpaş, vicari ai Sf. Patriarhii.

Hirotonia întru arhiereu se săvîrşeşte după rînduiala prevăzută în „Arhieraticon" şi constă din două momente deosebite, unul pregătitor, iar celălalt sacramental.

Inainte de a se începe sfînta Liturghie arhierească, Prea Fericitul Patriarh Justinian, I. P. S. Mitropolit Firmilian şi P. Sf. Episcop Nicolae Colan, îmbrăcaţi în odăjdiile arhiereşti şi înconjuraţi de tot soborul preoţesc şi diaconesc, au luat loc în jeţurile aşezate pe solea, în dreptul uşilor împărăteşti cu faţa spre sf. altar. Candidatul la treapta arhieriei este adus

înaintea I. P. S. şi P. P. S. S.-Lor, cari îl supun cuvenitei „cercări" a temeiniciei şi curăţiei credinţei ortodoxe dreptmăritoare, ce-o mărturiseşte şi iscăleşte cu mîna proprie.

Hirotonia propriu-zisă se săvîrşeşte în sf. altar, după „Trisaghion" („Sfinte Dumnezeule"). I. P. S. Mitropolit Firmilian şi P. Sf. Episcop Nicolae Colan îl iau de mîini pe candidat, fac de trei ori înconjurul sfintei mese — în vreme ce soborul coliturghisitorilor cîntă „Sfinţilor Mucenici", „Mărire Ţie" şi „Isaia dănţuieşte". Candidatul îngenunchiază înaintea Prea Fericitului

Patriarh Justinian. Se rostesc, domol, rugăciunile de invocare a darului Duhului Sfînt, după care noul hirotonit este adus în uşile împărăteşti, îmbrăcat cu odăjdiile arhiereşti şi prezentat obştei dreptcredincioase, în vreme ce corul cîntă cele prevăzute de ritual.

O linişte solemnă domneşte în sfîntul locaş. Lacrimi de bucurie strălucesc în ochii celor prezenţi. E ora 10,38 cînd ia sfîrşit hirotonia noului arhiereu. Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Iustin împărtăşeşte credincioşilor cea dintîi binecuvîntare arhierească. Douăzeci de minute mai tîrziu — la ectenia de după citirea sfintei Evanghelii — glasul profund al unuia dintre diaconi face întîia pomenire rituală a Mitropolitului Ardealului, la locul cuvenit înaltei sale demnităţi slujitoare lui Dumnezeu şi poporului drept credincios.

La priceasnă, I. P. Sf. nostru Arhiepiscop şi Mitropolit Iustin din faţa uşilor împărăteşti — a rostit o pătrunzătoare predică despre demnitatea slujirii arhiereşti.

Cuvîntarea la Hirotonia în Arhiereu

Stă scris în cartea sfîntă că Moisi, în vremea cînd păstorea o turmă de oi în pustiul din jurul muntelui Horeb, a văzut un desiş de mărăcini cuprins de o flacără puternică. Atras de strălucirea focului el a încercat să se apropie. Dar, s-a oprit la auzul unui glas ceresc care-i spunea: „Nu te apropia, descalţă-te de încălţămintea ta, fiindcă locul pe care stai tu, în faţa mea, este pămînt sfînt*“.*

Stăpînit de imaginea acestui rug de foc, care atrăgea pe Moisi, dar de care el nu s-a putut apropia fără a dezlega cureaua încălţămintei sale, am intrat eu astăzi, în sfîntul altar, copleşit de două simţăminte potrivnice.

De o parte, sufletul meu era sbuciumat, cugetînd la marea răspundere care este legată de slujirea arhierească, spre care îngerii privesc neîncetat cu uimire şi de care se înfricoşau cei mai mari sfinţi ai creştinătăţii.

De altă parte, însă, glasul tainic care m-a îndemnat să iau jugul lui Hristos, a revărsat în întreaga mea fiinţă o linişte desăvîrşită. Pătruns de convingerea că puterea nesfîrşită a lui Dumnezeu va împlini lipsurile mele şi mă va face vrednic slujitor al Fiului Său, mi-am plecat fericit genunchii pentru a primi sublimul har al arhieriei.

De multe daruri ne învrednicim fiecare din partea lui Dumnezeu clipă de clipă, în toate zilele vieţii noastre. Darul arhieriei covîrşeşte însă tot ceea ce mintea omenească, în marginile ei fireşti, poate bănui. Deşi în trup, slujitorii bisericeşti, în frunte cu arhiereul, împlinesc lucrarea cerească. Totdeauna, cînd sfinţesc pe credincioşi, ei săvîrşesc lucrul lui Dumnezeu; cînd propovăduiesc cuvîntul evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos, ei vestesc adevăruri religioase veşnice; cînd păstoresc turma, cu puterea Sfîntului Duh, ei arată calea pe care trebuie să meargă credincioşii pentru a dobîndi fericirea în împărăţia lui Dumnezeu.

Slujitorul bisericesc este vistiernic al comorilor cereşti. In el sălăşlueşte puterea lui Dumnezeu; el împărtăşeşte credincioşilor hrana duhovnicească; prin el se revarsă pe pămînt rîuri de apă vie care potolesc setea omului după bucuriile nevăzute.

Dar pe cît de înaltă este chemarea arhiereului, pe atît de mare este şi răspunderea sa, fiindcă „celui ce i s-a dat mult, i se va cere mult“.

Inaintea tronului Dreptului Judecător, omul va fi cîntărit după faptele săvîrşite în raport cu darurile primite. Credinciosul, avînd datoria să se îngrijească de sufletul său, va da seama numai de faptele sale. Arhiereul însă, fiind dator să vegheze asupra întregei sale turme va fi chemat să dea socoteală de sufletele tuturor păstoriţilor săi.

Pentru a putea cîştiga *în împărăţia cerurilor pe toţi fiii săi duhovniceşti, arhiereul trebuie să trăiască în inimile tuturor celor păstoriţi de el, să se facă tuturor toate, să se dăruiască tuturor, să se aducă pe sine jertfă pentru toţi, asemenea Mîntuitorului care s-a răstignit pe cruce pentru toată făptura omenească.*

Pentru a putea ridica *lîngă tronul ceresc pe toţi păstoriţii săi, arhiereul trebuie să meargă în fruntea turmei sale, făcîndu-se tuturor pildă „cu cuvîntul, cu purtarea, cu dragostea, cu credinţa, cu curăţia“. (I Tim. IV, 12).*

Pentru a putea el însuşi să stea *în locul cel sfînt, mai mult decît Moisi care a trebuit să arunce încălţămintea înainte de a se apropia de rugul de foc, arhiereul trebuie să se lepede de sine, să ia crucea sa şi să urmeze pe Hristos.*

Descătuşat de tot ceea ce ar putea întina fiinţa sa arhierească, ca mădular rodnic al trupului Domnului, arhiereul trebuie să-şi unească întreaga sa fiinţă cu Mîntuitorul, pentru a putea grăi, împreună cu Apostolul Pavel: „De acum nu mai trăiesc eu, trăieşte în mine Hristos“.

Prin învăţătura pe care o propovedueşte în Biserică, prin sfinţirea pe care o împărtăşeşte credincioşilor şi prin păstorirea turmei sale, asemenea lui Iisus-profet, asemenea lui Iisus-arhiereu şi asemenea lui Iisus-împărat, arhiereul împlineşte pe pămînt însăşi lucrarea pe care Mîntuitorul a săvîrşit-o venind în lume şi pe care o săvîrşeşte neîncetat în ceruri — unirea de negrăit a credincioşilor cu Dumnezeu.

Păcatul primilor oameni săpase prăpastie între om şi Dumnezeu, turburare în suflete, vrajbă între oameni şi popoare. Pentru a ridica făptura sa din această stare şi a coborî iarăşi cerul pe pămînt, din nemărginită dragoste faţă de om, Fiul lui Dumnezeu s-a deşertat de slava Sa cerească şi a venit în lume spre a aduce pace între om şi Dumnezeu, linişte în suflete, bună înţelegere între oameni şi popoare.

Dîndu-şi seama de înţelesul adînc al supremei descoperiri a lui Dumnezeu în lume, prin întruparea Fiului Său, în noaptea liniştită a naşterii Mîntuitorului, puterile ingereşti, vestind bucuria cea mare au început să cînte: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pămînt pace. între oameni bună voire“. (Lc. II, 10-14),

Apoi din ziua începerii activităţii Sale mîntuitoare în lume pînă în clipa înălţării Sale la ceruri, Domnul nostru Iisus Hristos n-a contenit să propoveduiască buna înţelegere între oameni, să sădească pacea şi să apropie pe om de Dumnezeu, întreaga sa lucrare mîntuitoare concentrîndu-se în jurul strălucitoarei cruci de pe Golgota, care a topit zăgazurile ridicate de păcat între creatură şi Creator.

Astfel, dacă mîntuirea însăşi este împăcarea omului căzut cu Dumnezeu şi ca urmare, înscăunarea liniştei în sufletele credincioşilor şi statornicirea bunei înţelegeri între oameni, Mîntuitorul însuşi ca săvîrşitor al acestei lucrări pe drept cuvînt a fost numit de prooroci Domnul păcii, iar slujitorii Lui ca săvîrşitori ai acestei lucrări sînt slujitori ai păcii.

In acest chip, punînd la temelia lucrării mele arhiereşti însăşi lucrarea săvîrşită de marele Arhiereu, nu voi conteni în strădaniile mele de a împăca pe păstoriţii mei cu Dumnezeu, de a revărsa linişte şi seninătate în sufletele lor şi de a sădi pacea între oameni, — cu cuvîntul meu, cu fapta mea.

In această zi de sfîntă bucurie pentru mine, rog pe Bunul Dumnezeu să-mi dea mie putere pentru împlinirea acestei lucrări spre a mă arăta vrednic de nădejdile puse în mine de fiii mei duhovniceşti.

Totodată aduc mulţumirile mele lui Dumnezeu că mi-a hărăzit bucuria de a primi darul sfînt al arhieriei prin rugăciunile Prea Fericitului Patriarh Justinian, împreunate cu rugăciunile Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Firmilian al Olteniei şi ale Prea Sfinţitului Nicolae, Episcopul Clujului, precum şi ale întregului sobor care a liturghisit astăzi, făgăduind să-i pomenesc pururea în rugăciunile mele.

Iar vouă, iubiţilor credincioşi, vă împărtăşesc harul Domnului nostru Iisus Hristos, prin arhierească binecuvîntare.

După încheierea sfintei Liturghii, I. P. S. Sa a primit felicitări din partea celor prezenţi, apoi cortegiul s-a înapoiat în Palatul patriarhal.

Urmare din pag. 5-a

sprijinească, alături de clericii şi credincioşii celorlalte culte religioase, zidirea vieţii celei noi în scumpa noastră patrie.

Pentru trimiterea mea la această lucrare în slujba Bisericii şi a patriei, aduc mulţumire Prea Fericitului Patriarh Justinian, Inalt Prea Sfinţiţilor Mitropoliţi, Prea Sfinţiţilor Episcopi, P. Cucernicilor preoţi şi domnilor membri ai Colegiului Electoral Bisericesc, rugîndu-i să-mi fie mereu îndrumători şi sfătuitori în toate.

Cu făgăduinţa că mă voi încadra în tradiţiile frumoase ale Bisericii din Ardeal, că mă voi identifica cu vrerile drepte ale clerului şi credincioşilor de peste munţi, sfînd neîncetat alături de poporul muncitor în făurirea vieţii celei noi, îmi plec fruntea înaintea milostivului Dumnezeu şi la chemarea ce mi-a făcut prin glasul dvs. astăzi, răspund: Iată, Doamne, vin să fac voia Ta!

A urmat o agapă frăţească la care Dl. Dr Petru Groza, cel mai vechi membru al Colegiului Electoral Bisericesc, a toastat pentru noul ales.

*

Luni dimineaţa în cursul şedinţei Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne, înaltul for de conducere a validat alegerea făcută şi a hotărît să acorde preotului Iustin Moisescu rangul de arhiereu.

Solemnitatea învestiturii I. P. S. nostru Mitropolit Iustin

E ora 13.

Impunătoarea sală de ședințe a Sfîntului Sinod, din palatul patriarhal, este arhiplină.

Delegații Arhiepiscopiei Sibiului, profesori ai Institutului Teologic din București și alți oaspeți, își iau locurile de mai-nainte fixate, la pupitre. In partea dinapoi, se rînduiește corul studenților teologi din București, sub diriguirea D-lui Conf. univ. Nicolae Lungu.

Intîmpinat de imnul patriarhal, își face intrarea în sală Prea Fericitul Patriarh Justinian, avînd alături pe reprezentantul Guvernului, d-l director general al Ministerului Cultelor Ioniță Bărbulescu și urmat fiind de numeroși înalți oaspeți.

Prea Fericitul Patriarh Justinian urcă în jețul prezidial, avînd deoparte și de alta pe I. P. Sf. Mitropolit Firmilian al Olteniei, P. P. S. S. Episcopi Nicolae al Clujului, Valerian al Oradiei, Antim Nica și Theoctist Arăpaș, vicari ai Sf. Patriarhii.

Este introdus în sală I. P. S. Mitropolit Iustin al Ardealului. Poartă mantia vlădicească.

Alăturea de I. P. S. Sa, în fața estradei prezidiale, iau loc P. S. Episcop Antim Nica, secretarul Sfîntului Sinod, Dl. Director General Ioniță Bărbulescu și D-l Director Ion Onțanu din Ministerul Cultelor.

Reflectoarele operatorilor de film inundă sala cu o lumină strălucitoare.

P. C. Prot. stavr. N. Cazacu, ...cretarul Sfintei Patriarhii, vestește începere ... solemnității.

Prea Fericitul Patriarh Justinia... dă cuvîntul Domnului Director general al ...ultelor I. N. Bărbulescu, care citește Decretul ...ezidiului Marei Adunări Naționale de confirmare ... alegerii noului Mitropolit al Ardealului și tran...mite noului Mitropolit felicitările Ministerului.

Tunete de aplauze izbucnesc în ...ală.

P. Sf. Episcop Antim Nica înain...ază spre jețul prezidial și înmînează Prea ...ericitului Patriarh Justinian, cîrja de Mitrop...t al Ardealului.

Cu voce limpede și solemnă, ...ea Fericirea Sa încredințează Inalt Prea ...Sfințitului Mitropolit Iustin cîrja arhipăstorească ... pronunțînd formula prevăzută în „Arhierati...n“:

„Primește cîrja aceasta, ca să ...păstorești turma lui Hristos cea încredințată ... și celor statornici și ascultători să le fie pri...tine toiag de reazim și întărire, iar celor neas...ultători și nestatornici, toiag de certare, toiag ...e îndreptare“!

Prea Fericitul Patriarh Justinia... îi dă Arhipăstorului nostru sărutarea frăți...că. Alte tunete de aplauze răsună în sală.

După aceea Prea Fericitul P...iarh Justinian a rostit următoarea cuvîntare

Prea Fericitul Patriarh Justinian înmînează cîrja, Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Iustin

Cuvîntarea Prea Fericitului Patriarh Justinian

Inalt Prea Sfințite Mitropolit Iustin,

Prin voia lui Dumnezeu, Colegiul Electoral Bisericesc din 26 februarie a. c. te-a ales și chemat să păstorești Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolia Ardealului.

Sfîntul Sinod, în urma ispitirii canonice, te-a găsit vrednic de această chemare înaltă și te-a hirotonit în arhiereu.

Prezidiul Marii Adunări Naționale, prin Decretul ce s-a citit aici, recunoaște și confirmă alegerea făcută.

Noi ți-am încredințat acum cîrja de arhipăstor, simbolul puterii și dreptului de conducere al credincioșilor de sub păstoria Inalt Prea Sfinției Tale.

Pornești de azi înainte la îndeplinirea înaltei îndatoriri de a fi „vas ales Domnului“ și stîlp de susținere al Sfintei noastre Biserici. Aceste titluri, care te înalță peste alții, îți impun îndatoriri și sarcini grele. Ne-o spune ace...ta Apostolul Neamurilor tuturor iera...ilor cînd zice: „Nu mai sînteți ai voștr... ci ai Bisericii, ai „turmei, întru c...e Duhul Sfînt v-a pus pe voi Episcopi ca ...ă păstoriți Biserica Domnului“ (Fapte X... 28).

Biserica te cheamă să fii ...povățuitor orbilor, lumină celor din întune...c, îndreptător celor fără de minte, învă...ător pruncilor, avînd în lege dreptaru...științei și al adevărului“, cum spune a...lași apostol. (Rom II, 19—20).

Toate darurile, cu care te ...înzestrat Dumnezeu, aparțin Bisericii ș...turmei ce ți s-a încredințat. Al lor est... și timpul și puterea de muncă și înțel...ciunea și purtarea de grije, pînă la u...na bătaie de inimă. Fiecărui Ierarh i s... adresează de Domnul aceeași chemare ca ...i Avraam: „ieși din pămîntul tău și din ...rudenia ta și din casa tatălui tău și vin... în pămîntul care voi arăta ție“ (Facer... XII, 1), iar marele Pavel ni-l arată pe adevăratul păstor de suflete „fără tată, fără mamă, fără spiță de neam“ (Evrei VII, 3), în persoana lui Melchisedec, carele preînchipuia pe păstorul cel desăvîrșit, Domnul nostru Iisus Hristos, care ne-a învățat că „Mama mea și frații mei sînt acei care ascultă cuvîntul lui Dumnezeu și-l fac“ (Luca VIII, 21).

Turma ce ți s-a încredințat spre arhipăstorire îți este de azi înainte marea familie, căreia trebuie să-i jertfești totul.

Pentru această misiune înaltă, ți s-a dat azi, prin hirotonia în arhiereu, puterea de sus, iar Sfîntul Apostol Pavel te îndeamnă, ca odinioară pe ucenicul său Timotei „să-ți aprinzi darul lui Dumnezeu, cel ce este în tine prin punerea mîinilor“ (II Tim. I, 6).

Inalt Prea Sfințite Mitropolit Iustin

Ești chemat să conduci o Eparhie în care predecesorii Inalt Prea Sfinției Tale au creiat o puternică tradiție de afirmare ortodoxă: prin slovă scrisă, prin învățămînt teologic, prin organizare bisericească potrivită împrejurărilor, chiar celor mai puțin prielnice, prin tenacitate în urmărirea înaltelor țeluri creștine sau patriotice, prin fermitate în conducere și mai ales printr-o înțelegere a momentelor istorice pe care le-au trăit. Două nume ilustrează această tradiție: Mitropolitul Andrei Șaguna și predecesorul Inalt Prea Sfinției Tale, Mitropolitul Nicolae Bălan, pe care l-a învrednicit Dumnezeu să vadă roadele acestei îndelungate strădanii: poporul romîn liber și stăpîn în țara lui pe de o parte, iar pe de alta, refacerea unității Bisericii strămoșești, prin revenirea la Biserica mamă a fraților pe care vitregia vremurilor îi depărtase.

Intri acum în această tradiție, pentru a continua tot ce are ea permanent valabil, tot ce poartă pecetea unei autentice ortodoxii, călăuzindu-te întotdeauna de grija de a asigura unitatea cea mai desăvîrșită a Bisericii Ortodoxe Romîne nu numai în dogmă, ci și în cult, organizare și disciplină, „pentru ca toți să fie una“ și în felul acesta, Sfînta noastră Biserică să-și poată îndeplini înalta ei misiune față de Hristos și față de poporul romîn.

In deosebi, îți revine sarcina istorică de a întări, adînci și consolida marele act al refacerii unității Bisericii din Ardeal, printr-o înțeleaptă conducere, prin găsirea și aplicarea măsurilor celor mai potrivite, înlăturînd piedicele ce ar sta în calea deplinei uniri religioase.

Pentru aceasta vei avea nevoie de toată fermitatea în hotărîri și de toată puterea de muncă și înțelegere a realităților, cunoscînd că „Dumnezeu nu ne-a dat duhul fricii, ci al puterii“ (II Tim. I, 7).

Vei găsi alături de Inalt Prea Sfinția Ta, în ostenelile pentru lucrul Domnului, nu numai pe noi, ci și pe toți membrii Sfîntului Sinod și întreaga Biserică Ortodoxă. Iți dăm acelaș sfat pe care proorocul David l-a dat fiului său Solomon: „Tu te întărește și fii bărbat“ (III. Regi, II, 2).

Inalt Prea Sfinţite Mitropolit Iustin

Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne îţi încredinţează astăzi spre păstorire credincioşii din Sfînta Arhiepiscopie de Alba-Iulia şi Sibiu şi Mitropolia Ardealului, cu încrederea deplină că vei fi la înălţimea acestei chemări şi a nădejdilor ce şi-au pus în Inalt Prea Sfinţia Ta toţi cei care te-au ales.

Sarcinile ce ai de îndeplinit nu sînt nici mici, nici puţine, nici uşoare, dar Biserica noastră aşteaptă cu încredere fapte mari de la Inalt Prea Sfinţia Ta.

Noi rugăm pe Bunul Dumnezeu să-ţi ajute să le împlineşti, spre slava Bisericii romîne şi binele poporului nostru iubit.

Aşa să-ţi ajute Dumnezeu!

Vădit mişcat de însemnătatea actului ce s-a săvîrşit, Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Iustin răspunde precum urmează:

Cuvîntarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Iustin

Prea Fericite Părinte Patriarh,

Cîrja pastorală a Sfintei şi de Dumnezeu păzitei Arhiepiscopii de Alba-Iulia şi Sibiu şi a Mitropoliei Ardealului, pe care mi-o încredinţaţi, o primesc cu mul-

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Iustin, rostindu-şi cuvîntarea.

ţumire, dar şi cu nespusă grijă pentru înalta vrednicie la care am fost chemat.

Odată cu ridicarea mea în treapta Arhieriei s-a apropiat clipa plecării mele spre Ardealul suferinţelor seculare — contenite astăzi, în epoca puterii populare, spre Ardealul celor două strane — unite astăzi, în vremea de propăşire a Bisericii, spre Ardealul stilului romînesc de viaţă sobră şi de luptă pentru libertate, spre Ardealul sfinţilor ierarhi mărturisitori Iorest şi Sava, al cuvioşilor Visarion Sarai şi Sofronie de la Cioara, al Sfîntului Mucenic Oprea din Săliştea Sibiului, spre Ardealul lui Simion Ştefan, al lui Andrei Şaguna, al lui Nicolae Bălan.

Mă duc acolo unde voia lui Dumnezeu şi încrederea marelui Colegiu Electoral Bisericesc m-a trimis, pentru a fi păstor al turmei dreptcredincioase şi slujitor al slujirilor lui Hristos.

Mă desprind astăzi din rostul meu de profesor la Institutul Teologic Universitar din Bucureşti cu părere de rău, fiindcă îndeletnicirea aceasta, căreia i-am închinat viaţa, în slujba Bisericii, mi-a hărăzit multe bucurii sufleteşti. Dar mă mîngîi cu gîndul, că şi de acum înainte voi fi învăţătorul păstoriţilor mei, cu darul şi puterea Sfîntului Duh, care este asupra mea.

Pornesc la lucru în ogorul duhovnicesc dintr-un aşezămînt al luminii teologice, unde am deprins să învăţ cu nesaţiu, ca la rîndul meu să pot aprinde în suflete dragostea de adevăr, de muncă şi de dreptate. Duc cu mine aceste năzuinţe sfinte şi mă voi sîrgui să fac din ele crezul meu de viaţă, ca Ierarh şi cîrmuitor bisericesc.

Simt însă că nu stau singur în faţa Prea Fericirii Voastre, ci cu ochii minţii, mă văd înconjurat de toată ceata strălucitilor vlădici care, în decursul veacurilor, au păstorit în Scaunul Mitropoliei Ardealului şi au călăuzit poporul pe cărările credinţei, şi-au iubit ţara, au făurit o literatură teologică temeinică, dînd istoriei noastre bisericeşti: cărturari, mucenici şi sfinţi.

Imi dau seama de înalta chemare, dar mai ales de marea răspundere care de azi înainte mă aşteaptă în acest scaun de Mitropolit al Ardealului. Căci din acele timpuri îndepărtate, cînd Mihai Viteazul a statornicit Mitropolia la Alba-Iulia, legînd-o de Ţara Romînească, şi pînă în zilele noastre, întîlnim aici urme neîntrerupte şi pilde neuitate, care au revărsat o adevărată strălucire asupra ortodoxiei romîneşti. Chipuri de ierarhi ca: Eftimie de la Neamţ, ca luminatul Ghenadie, ca Ioan de la Prislop, ca sfîntul Iorest, ca harnicul cărturar Simion Ştefan, de la a cărui moarte se împlinesc 300 de ani, ca mărturisitorul mucenic Sava Brancovici, apoi ca Vasile Moga, întîiul episcop romîn în scaunul de la Sibiu, ca Andrei Şaguna, întemeietorul Mitropoliei Ardealului şi ca vrednicul meu înaintaş Nicolae Bălan, vor rămîne, de-apururea ca făclii scumpe, care în sfinţita lor viaţă, au lucrat cu atîta rîvnă la înălţarea Bisericii şi s-au luptat cu atîta voinicie întru păstrarea tezaurului dreptei credinţe.

Urmîndu-le îndemnul, voi păstorii turma, ce mi se încredinţează, cu dragoste şi înţelegere; voi căuta să fiu pentru toţi pildă vie de credinţă şi de fapte bune; o voi strînge în jurul meu ca un părinte adevărat, spre a o îndulci cu hrană duhovnicească; voi înconjura cu o aleasă grijă acele odoare nepreţuite, care sînt monumentele noastre istorice; voi păstra tradiţiile de muncă şi de evlavie ce împodobesc acest falnic scaun şi voi propovădui fără şovăire, cuvintele Domnului, întărind credinţa şi sădind dragostea de muncă, aşa cum au făcut cu atîta sîrguinţă, înaintaşii mei.

Voi avea aceiaşi necurmată grijă de pregătirea viitorilor păstori şi slujitori bisericeşti; voi priveghea asupra preoţimii, de la care aşteptăm acea strajă neadormită, pentru apărarea dreptei credinţe, pentru săvîrşirea de fapte bune, pentru întărirea şi apărarea păcii, pe care se reazămă lucrarea noastră obştească.

De aceea îmi fac o datorie amintind aici de rîvna deosebită pe care voi căuta să o am pentru buna îndrumare a preoţimii întru îndeplinirea cu prisosinţă a îndatoririlor ei către Biserică şi Patrie. Voi urmări ca roadele lucrării preoţimii să se vadă din buna chivernisire a lăcaşurilor dumnezeeşti, din propovăduirea dragostei între toţi fiii Patriei, din ferirea de nedreptăţi, din înălţarea inimilor spre jertfe cît mai mari pentru binele obştesc, din iubirea aproapelui prin bună înţelegere, prin unire spre tot lucrul bun şi paşnică vieţuire, din respectul către conducerea Statului nostru, Republica Populară Romînă. Numai prin păstrarea şi întărirea acestor simţăminte, putem avea chezăşia unei vieţi religioase înalte şi a unei Patrii puternice.

In lumina acestor gînduri îmi văd eu rostul de Ierarh şi călăuzitor al preoţilor şi credincioşilor încredinţaţi azi, prin acest toiag, spre sufletească pază şi ocrotire. Urmînd cuvîntul Sf. Apostol Pavel, mă voi strădui să-i povăţuiesc spre tot lucrul bun şi de folos, făcînd „cîte sînt adevărate, cîte sînt cinstite, cîte sînt drepte, cîte sînt curate, cîte sunt cu nume bun şi lăudate".

Prea Fericirea Voastră

Dumnezeu V-a hărăzit să cîrmuiţi Sftnta noastră Biserică, în vremuri cînd viaţa întregei ţări zvîcneşte într-un iureş de muncă şi de bună stare. In vuetul acesta de clocotitor avînt, se aprinde focul unor nădejdi de mai bine, de progres şi de pace.

In această epocă de prefaceri obşteşti, cînd se înfiripează un suflet nou, cînd şi Biserica este chemată să semene mai din belşug sămînţa dumnezeieştilor porunci ale păcii şi dragostei în inimile credincioşilor, pentru a rodi din veşnicia lor un nou crez de viaţă, sînteţi o chezăşie pentru noi, slujitorii din toate tagmele: ierarhi, preoţi şi monahi, că s-a deschis o zare nouă de lumină şi în Biserica noastră. Atotputernicul Dumnezeu

să vă păzească „în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelung înzilit, drept îndreptînd cuvîntul adevărului" Său.

Cu acest prilej, ţin să mulţumesc cu recunoştinţă Domnului Academician Profesor P. Constantinescu-Iaşi, Ministru al Cultelor, care, în urma votului Colegiu-

menilor, ca să vază faptele voastre cele bune şi să preamărească pe Tatăl vostru din Ceruri".

Aşa să-mi ajute Dumnezeu!

Trei diaconi în odăjdii trec în faţa jeţului prezidial şi rostesc Polihroniul îndătinat, pentru ocîrmuitorii bisericeşti şi cetăţeneşti pentru

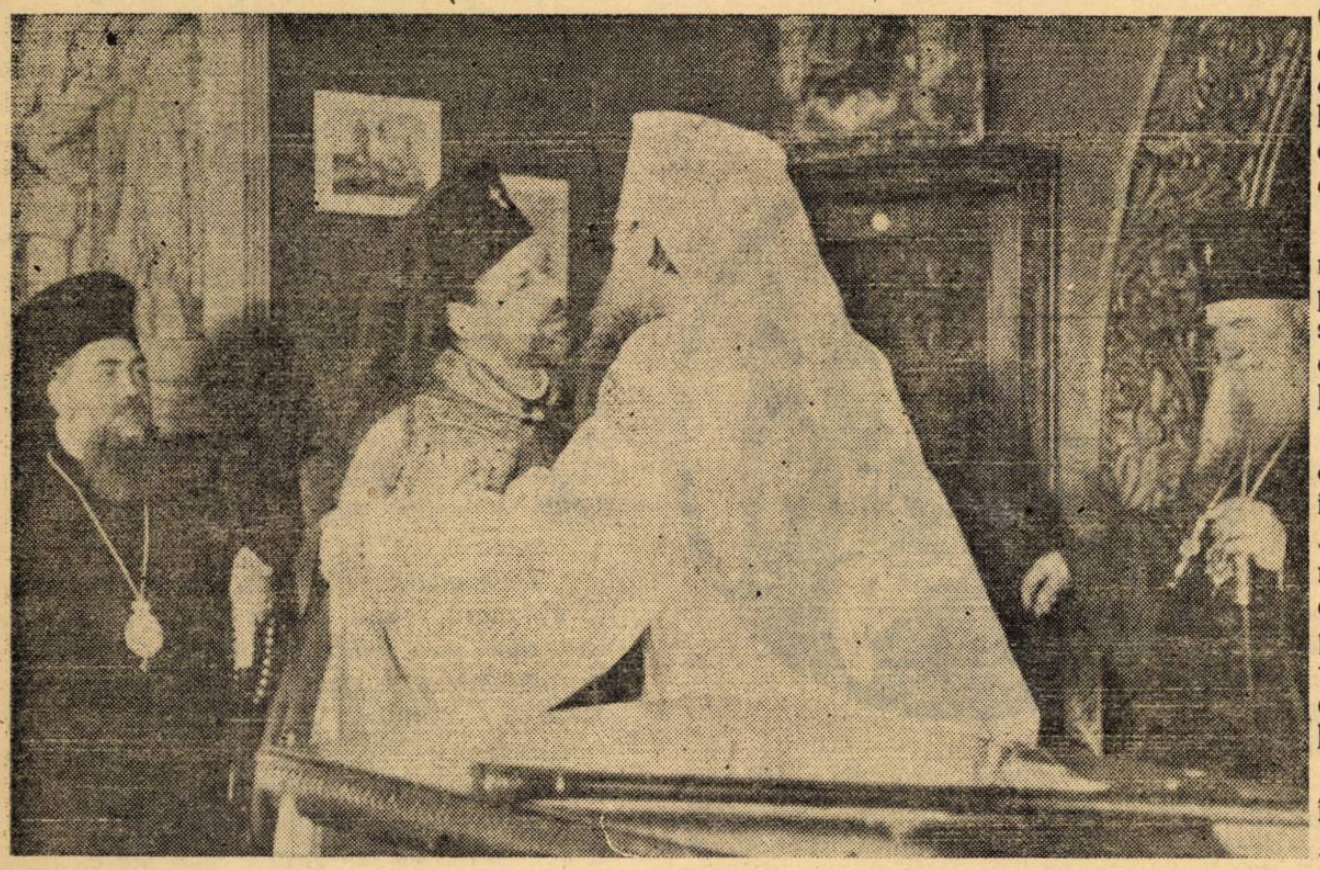

Prea Fericitul Patriarh Iustinian, îmbrăţişează pe Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Iustin după solemnitatea învestiturii.

lui Electoral, m-a recomandat Guvernului Republicii Populare Romîne, care m-a propus şi Domnului Preşedinte al Prezidiului Marei Adunări Naţionale — Domnul Dr. Petru Groza, acest distins fiu al Ardealului — care m-a confirmat, în vrednicia de Arhipăstor al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Ardealului, Crişanei şi Maramureşului, făgăduindu-le loialitate faţă de scumpa noastră Patrie, Republica Populară Romînă, şi deplin devotament faţă de interesele poporului nostru drag.

Făgăduind: credinţă, ascultare şi dragoste Sfîntului Sinod şi Prea Fericirii Voastre, mă leg să-mi fac din păstorie o cunună cu care să-mi împodobesc viaţa şi să-mi slujesc Biserica şi Patria, spre slava şi înălţarea lor, după porunca dată nouă de Domnul Hristos cînd zice: „Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oa-

pacea şi sănătatea tuturor binecredincioşilor creştini. Corul întonează puternic, solemn, răspunsurile prevăzute de ritual.

Luminile reflectoarelor se sting una după alta. Ţăcănitul aparatelor de filmat şi fotografiat încetează. Noul Mitropolit al Ardealului este asaltat de toţi cei prezenţi şi felicitat cordial. In sală domneşte emoţia înălţătoare de suflet cînd mama Arhipăstorului nostru, în costum naţional muscelean, se îndreaptă cu pas aşezat, cu firea ei blajină, spre marele-i fiu, dîndu-i sărutarea maternă.

O masă de onoare dată de Arhiepiscopia Sibiului în saloanele Palatului patriarhal, a întrunit pe toţi cei prezenţi la solemnitatea învestiturii Arhipăstorului nostru. Masa a fost prezidată de Prea Fericitul Patriarh Justinian.

Nu s-au rostit cuvîntări.

Sîmbătă 17 martie a. c., seara, cu un tren special, din gara Bucureşti-Băneasa, invitaţii de onoare — în frunte cu Dl. Dr. Petru Groza, Preşedintele Prezidiului Marii Adunări Naţionale şi cu Prea Fericitul Patriarh Justinian — s-au îndreptat spre Sibiu, pentru a participa la festivităţile împreunate cu înscăunarea Arhipăstorului nostru.

DATE BIOGRAFICE

Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit Dr. Iustin Moisescu este muscelean de origine. Născut la 5 Martie 1910 în satul Cîndeşti, raionul Muscel, regiunea Piteşti, după ce termină şcoala primară, urmează cursurile seminarului orfanilor din Cîmpulung-Muscel. Tatăl, învăţător, a căzut pe cîmpul de luptă în 1917, lăsînd în urmă o mamă cu mai mulţi copii.

Tînărul seminarist Iustin Moisescu, se remarcă prin ţinută morală ireproşabilă şi prin succese deosebite la studii. Absolvind seminarul în 1930, ca şef de promoţie, obţine din partea Patriarhiei romîne o bursă de studii pentru Atena.

Intre anii 1930—1934 studiază la Facultatea de Teologie din Atena, unde îşi ia licenţa cu calificativul „excepţional". Aici se face cunoscut ca un excelent cunoscător al limbii greceşti şi ca un student, care se bucura de aprecierea unanimă a profesorilor şi colegilor săi. Intre 1934—1936 urmează studii de specializare pentru doctorat la Strasbourg (Franţa), pe care le continuă în anii următori la Atena.

In iunie 1937 obţine titlul de doctor în Teologie la Facultatea de Teologie din Atena. Teza de doctorat: „Evagrie Ponticul-viaţa, scrierile şi învăţătura", tipărită la Atena în 1937, [156 pag] a fost premiată de Academia ateniană.

Intors în ţară, îşi echivalează titlurile de licenţiat şi doctor în Teologie la Facultatea de Teologie din Bucureşti şi este numit profesor la Seminarul Nifon din Bucureşti şi la o şcoală aparţinătoare învăţămîntului muncitoresc.

In 1938 este trimis profesor de studiul Noului Testament la Facultatea de Teologie ortodoxă din Varşovia [Polonia], unde a reprezentat teologia romînească cu o strălucire deosebită.

Isbucnirea războiului îl sileşte să revină în ţară, unde din 1940 pînă la alegerea sa ca Mitropolit al Ardealului, lucrează ca profesor de Noul Testament la Facultatea Teologică din Suceava şi apoi la Facultatea Teologică din Bucureşti.

Din aceste scurte date biografice avem în faţă imaginea unui cărturar, dotat cu excepţionale calităţi morale şi intelectuale şi cu o putere de muncă deosebită. Un om al cărţii, al studiului teologic, cu o temeinică pregătire, un profesor emerit. Ca rod al activităţii lui, pe lîngă prelegerile dela Facultate şi formarea atîtor ucenici în ale Teologiei, trebue să amintim o mulţime de lucrări şi studii, caracterizate printr-o documentaţie bogată, printr-un stil sobru şi ştiinţific şi printr-o punere a problemelor şi o rezolvare a lor într-un fel original. Dintre multele lucrări tipărite din anul 1937 pînă astăzi amintim următoarele:

1. Evagrie Ponticul-viaţa, scrierile şi învăţătura. Atena 1937;

2. Sf. Scriptură şi interpretarea ei în opera Sf. Ioan Hrisostom, 1942, 120 pg.

3. Originalitatea parabolelor Mîntuitorului, Rîmnicul-Vilcea, 1945, 50 pg.

4. Activitatea Sf. Apostol Pavel în Atena, Iaşi, 1946, 228 pg.

5. Ierarhia Bisericească, Craiova, 1955, 80 pg.

6. Simbolica lui Hr. Andruţos, trad. din greceşte, Craiova 1955, 350 pg.

(Continuare în pag. 10)

Urări I. P. S. Mitropolit Iustin Moisescu

O carte stă, în faţă, cu filele deschise:
E viaţa ce începe. S-o umpli păstorind
Cu gînduri îndrăzneţe şi uneori cu vise
Dar mai ales cu fapte. Să semeni, însorind.

Acesta e Ardealul, ce Te-a chemat Vlădică:
Durere grea şi luptă, sub cerul înroşit.
Dar domni se prăvăliră, sub coase şi sub frică
Hei, Cloşca şi Horia, ce jar au răscolit!

Is aspri Ardelenii, dar buni ca pîinea caldă
Sunt Moţi sărăci dar mîndri, pe unde stă [bazaltul
Pe unde Oltul trece, pe unde Crişuri scaldă
Şi Mureşul adoarme, ei toţi îţi spun: Inaltul!

Te vor Vlădică astăzi, să împlineşti destin,
Pe unde Nicolae cu fapta a trecut
Să simtă bucurie cînd vor rosti: Justin,
Să stee la voroavă cu Tine, — netemut.

Dreptatea să îţi fie în mîini ca o busolă
Ai dragoste de-Ardealul îmbrăţişat de zări.
Iar sufletul să-nchidă, înalt, într-o cupolă,
Credinţa Ta în ţărmul de Pace şi-Adevăr!

Preot Nicolae Modoiu

IN AŞTEPTAREA NOULUI MITROPOLIT

In ziua de 5 martie a. c. a avut loc la Sibiu conferinţa preoţească raională. După desbaterea problemelor la ordinea zilei, a avut loc la Institutul Teologic Universitar Sibiu o şedinţă lărgită la care au participat alături de preoţimea din raion şi preoţii cursişti şi studenţii in teologie.

In faţa consilierilor arhiepiscopeşti, a profesorilor de Teologie, în frunte cu P. C. Pr Prof. S. Vlad, rectorul Institutului, şi a preoţilor şi studenţilor, P. C. Pr. *Spiridon Cîndea*, profesor la Institut, a ţinut o cuvîntare ocazională, prezentînd personalitatea noului ales Mitropolit al Ardealului, profesor universitar dela Institutul Teologic din Bucureşti, Dr. Justin Moisescu, care în ziua de 5 Martie a. c., a împlinit 46 de ani.

Conferenţiarul a spus în rezumat următoarele: In 26 februarie 1956, la Bucureşti, într-un cadru festiv, într-o atmosferă cu totul sărbătorească, în prezenţa membrilor Ierarhiei bisericeşti superioare în frunte cu P. F. Părintele nostru Justinian, Patriarhul Romîniei, a reprezentanţilor Conducerii de Stat, în frunte cu Dr. Petru Groza, membru al colegiului electoral, a avut loc alegerea noului Mitropolit al Ardealului. Pentru prima dată în istoria alegerilor vlădiceşti din Biserica noastră, toate voturile celor 71 membri cu drept de vot prezenţi, au fost exprimate pentru una şi aceiaşi persoană, a profesorului de Teologie biblică a N. T. dela Bucureşti.

Toată lumea a înregistrat cu deosebită bucurie rezultatul fericit, unic şi necunoscut în istoria alegerilor pentru scaunele vlădiceşti vacante. Noul ales Arhipăstor al Ardealului e o figură distinsă, excepţională, cu o prestanţă demnă, care împrăştie în jurul său raze de lumină, de bunătate, de seninătate.

Cuvîntarea rostită de noul ales, a vădit un om de cultură vastă, de o prestanţă şi calm desăvîrşit şi a atins toate problemele bisericeşti şi sociale din programul unui mitropolit, care va călca pe urmele marilor înaintaşi din vrednicul şi strălucitul scaun arhieresc al Ardealului.

Noul ales Mitropolit al Ardealului, este originar din satul Cîndeşti, Raionul Cîmpulung Muscel, Regiunea Piteşti, fiind unul din numeroşii copii ai unei familii de învăţător. Rămas orfan de mic copil, tatăl lui murind ca erou în primul război mondial, urmează Seminarul pentru orfanii de război dela Cîmpulung Muscel, unde în cei 8 ani de studii s-a distins ca primul. După absolvirea seminarului e trimis de fericitul întru pomenire Miron Patriahul, la studii de specializare în Atena, unde se distinge ca unul din cei mai apreciaţi studenţi ai Facultăţii de Teologie ortodoxă din Atena. A fost

Catedrala mitropolitană din Sibiu

aci şi un exemplu desăvîrşit al unui caracter integral. In 1934 a terminat Facultatea fiind licenţiat cu „arista" (magna cum laude). A fost apoi trimis să continue studiile de specializare în N. T. la Strassburg şi Paris, unde a stat doi ani. Prezintă apoi teza de doctorat la Atena, cu titlul: Evagrie Ponticul-viaţa, scrierile şi învăţătura, în limba elină; apar asupra ei recenzii în l. franceză, engleză, germană. A fost apoi numit profesor de teologie ortodoxă la Varşovia. Lecţia de inaugurare ţinută în prezenţa guvernului polonez, a avut un strălucit succes, a stîrnit admiraţie, profesorul Justin Moisescu impunîndu-se în atenţia tuturor. Presa poloneză prezenta publicului lecţia inaugurală, ca un succes cu totul excepţional. După doi ani, din cauza evenimentelor războiului din Polonia, se reîntoarce în ţară şi e încadrat la Facultatea ortodoxă din Suceava, ca profesor titular la catedra de N.T., iar prin contopirea acestei facultăţi cu cea din Bucureşti, trece la Institutul Teologic din Bucureşti.

In timpul acesta şi-a desăvîrşit cultura teologică şi cea generală, posedînd mai multe limbi de circulaţie universală: greacă, franceză, germană, rusă şi poloneză. Opera prof. Justin Moisescu e vastă, dîndu-ne o serie întreagă de publicaţii teologice şi studii apărute în revistele teologice. Problema alegerii dela Sibiu a preocupat toţi factorii competenţi, pentru că Ardealul, în care locuiesc alături de ortodocşi şi alte confesiuni, reclamă ca Mitropolitul ortodox să fie un om de înaltă cultură teologică şi profană, care să reprezinte cu demnitate, cu autoritate, toate năzuinţele, frămîntările şi vrerile de mai bine ale poporului credincios din Ardeal. Faptul acesta a făcut să întîrzie, mai bine de 6 luni, alegerea, pentru a se cîntări bine toate posibilităţile şi pentru a se alege cel mai bun dintre toţi.

Data alegerii e o coincidenţă fericită. In 27 Februarie, după primul război mondial e ales răposatul Mitropolit Nicolae Bălan. In 26 Februarie a. c. după al doilea război mondial e ales Mitropolit prof. Justin Moisescu. Ca o prevedere a Providenţii, noul ales împlineşte azi 46 ani; e în plină vigoare de muncă, cu experienţă bogată, dornic de realizări, capabil, va duce Biserica din Ardeal spre noi culmi de glorie şi lumină ortodoxă. Noul ales va fi al III-lea mitropolit mare pe scaunul lui Şaguna. Va fi un vlădică de proporţii. Va turna o unitate superioară de concepţie, o frăţietate de muncă pentru binele bisericii şi al credincioşilor. Va fi un păstor de o obiectivitate desăvîrşită.

Fără ezitare, fără echivoc, cu suflete curate, cu nădejdi bune, să-l primim cu braţele deschise, cu inimi calde. Sub conducerea noului Vlădică, vom merge înainte spre propăşirea Bisericii şi fericirea poporului.

P. C. Protopop al Raionului Sibiu, *Aurel Radu*, mulţumeşte Conferenţiarului pentru frumoasa expunere şi prezentare a noului lerarh al Ardealului. Preoţii se vor întoarce la parohii cu sufletul luminat şi înălţat, că vor avea un lerarh excepţional, viitorul nostru Mitropolit fiind o personalitate de mare relief. Alegerea aceasta, spune P. C. Protopop, are o întreită semnificaţie: naţională, religioasă şi morală. Din Ardeal, între cele două războaie, au plecat lerarhi în restul ţării şi au fost bine primiţi. Adevăratele valori circulă pe întreg cuprinsul ţării. In Biserică dispar urmele izolării regionale. Miron Patriarhul, de origine ardeleană, a îndrumat creşterea prof. Justin Moisescu, noul nostru Mitropolit. Degetul Providenţii a făcut ca noul Mitropolit să îndrumeze acum sufletul ortodox al Ardealului. S-a expediat noului ales Mitropolit, următoarea telegramă:

Preoţimea ortodoxă romînă din Protopopiatul Raionului Sibiu, întrunită azi 5 martie 1956 în Conferinţă administrativă, cu mare bucurie aflînd de fericita alegere în scaunul de Mitropolit al Ardealului, a Prea Cucerniciei Voastre, Vă exprimă respectuoase felicitări, dorind a Vă avea cît mai curînd ca păstor, spre fericirea Patriei şi a Sfintei noastre Biserici".

Şedinţa s-a terminat într-o înaltă atmosferă de optimism, încredere şi nădejdi mari, pe care şi le pune preoţimea în noul ei Mitropolit.

Redacţia.

Urmare din pag. 9

Dintre studiile tipărite în revistele teologice dela Bucureşti şi dela Craiova, amintim în deosebi studiile privitoare la lupta pentru pace:

7. Temeiurile lucrării Bisericii pentru apărarea păcii, în „Studii Teologice" nr. 3—4/953.

8. Biserica Ortodoxă Romînă în luptă pentru apărarea păcii, în „Studii Teologice" nr. 7—8/953.

Din aceste titluri se vede că teologul abordează un cerc larg de probleme, care erau în legătură nu numai cu ştiinţa teologică pură, ci şi cu viaţa bisericească şi socială contemporană.

Pe lîngă activitatea de profesor şi de teolog-cărturar, el desfăşoară şi o nu mai puţin apreciată activitate bisericească, îndeplinind cu cinste toate însărcinările primite din partea Bisericii. Astfel în anul 1936 a făcut parte din biroul Congresului profesorilor de teologie dela Facultăţile de Teologie ortodoxă, care a avut loc la Atena. A fost membru în Comitetul de conducere al Institutului Biblic al Bisericii noastre, membru în Comitetul de redacţie al revistei „Biserica Ortodoxă Romînă", membru în diferite Comisii, etc.

Calităţile deosebite cu care e înzestrat, ca şi bogata şi multilaterala activitate ce a desfăşurat, au îndreptat asupra prof. Dr. Iustin Moisescu atenţia factorilor bisericeşti competenţi şi a clerului transilvan, atunci cînd s-a pus problema alegerii noului titular în scaunul mitropolitan dela Sibiu. Eminent profesor de teologie, om activ şi bun organizator, dotat nu numai cu inteligenţă vie şi putere de muncă, ci şi cu o fire cumpănită şi o energie echilibrată, a fost socotit — pe bună dreptate — ca un urmaş vrednic al mitropolitului cărturar Nicolae Bălan. De aceea reprezentanţii clerului şi credincioşilor Bisericii noastre l-au votat în unanimitate. De aceea noul Mitropolit a fost primit cu toată dragostea şi cu nădejdi că sub conducerea I. P. S. Sale Biserica ortodoxă ardeleană va continua să progreseze, să dobîndească noui succese.

Omul şi activitatea lui sînt chezăşia acestor nădejdi, iar activarea tuturor forţelor pozitive din sînul Mitropoliei noastre sub conducerea Inalt Prea Sfinţiei Sale este garanţia tranformării nădejdilor în realităţi. In acest sens Ardealul ortodox urează noului Mitropolit mulţi ani de rodnică şi luminoasă arhipăstorire, spre binele Bisericii şi propăşirea credincioşilor.

Telegraful Romîn

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Editura şi Tiparul Tipografiei „Reîntregirea", Sibiu 636 56
Taxa poştală plătită în numerar

ANUL 104 SIBIU, 1—15 mai 1956 Preţul unui ex. 1 leu Nr. 17—22

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU
ŞI AL EPISCOPIILOR CLUJ ŞI ORADEA

Abonamentul
pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari Lei 25. Autorităţi şi străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele şi corespondenţa
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Festivităţile înscăunării
I. P. S. Mitropolit IUSTIN MOISESCU

Vestea că nou alesul mitropolit va fi înscăunat la Sibiu în ziua de duminecă, 18 martie a. c., a umplut de bucurie inimile clerului şi credincioşilor din întreaga Arhiepiscopie. De aceea vestea aceasta a pus în mişcare nu numai centrul mitropolitan din Sibiu, ci şi toate protopopiatele şi celelalte centre bisericeşti din Ardeal şi Banat. Cu o săptămînă înainte, la Sibiu s-a ţinut o şedinţă comună a Consiliului arhiepiscopesc şi Consiliului profesoral, sub presidenţia P. C. Părinte vicar T. Belaşcu, în care s-a discutat pe larg programul festivităţilor şi s-au repartizat sarcini precise tuturor salariaţilor dela Arhiepiscopie şi Institut. Unii au primit însărcinarea de a se ocupa de pregătirea Catedralei, Reşedinţei, Institutului Teologic, alţii de găzduirea oaspeţilor, de tipărirea invitaţiilor şi programelor, de aranjarea mesei, de păstrarea ordinei în Catedrală, de instalarea megafonului, de oaspeţii din parohii etc. Astfel că, sub conducerea P. C. Păr. vicar T. Belaşcu, a Păr. Rector S. Vlad şi a P. C. Păr. Consilieri, fiecare a avut o răspundere precisă, pe care urma să o ducă la bun sfîrşit. In fiecare zi se ţinea cîte o şedinţă de analiză a muncii desfăşurate, dîndu-se noi directive şi luîndu-se hotărîrile cele mai potrivite.

In felul acesta P. C. Părinte Director al Administraţiei Patriarhale, Ioan Gagiu, care a sosit Vineri, 16 Martie în Sibiu, ca responsabil general — împreună cu P. C. Părinte vicar T. Belaşcu — pentru festivităţile înscăunării, a găsit pregătirile în ordine.

Sîmbătă, 17 martie, au sosit în Sibiu: I. P. S. Mitropolit Vasile al Banatului, P. P. S. S. Lor Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului şi Valerian al Oradiei, însoţiţi de vicari şi cîte un consilier. Deasemenea au sosit şi reprezentanţii celorlalte culte.

Duminecă dimineaţa vin din toate părţile Arhiepiscopiei, protopopi, preoţi credincioşi, iar din parohiile: Răşinari, Sălişte, Poiana, Drăguş, Paloş şi Blăjel, grupuri de credincioşi în costum naţional.

Catedrala mitropolitană este neîncăpătoare pentru cei veniţi să participe la festivităţi.

Mulţimi de credincioşi umplu curtea şi strada din faţa Catedralei, de unde vor asculta Sf. Liturghie şi cuvîntările transmise prin megafoane. Afişele prezintă programul festivităţilor. Iar cele două vitrine ale librăriei, cu fotografii dela alegerea noului Mitropolit şi cu cărţile şi studiile tipărite de profesorul Iustin Moisescu, actualul Mitropolit, dau credincioşilor o primă imagine despre statura şi înfăţişarea Mitropolitului nostru şi despre temeinica lui pregătire teologică.

Inalţii oaspeţi la sosirea în gara Sibiu

La ora 7, preoţii cu patrafire şi studenţii teologi se aşează în rînd pentru a aştepta pe Inalţii Ierarhi, rezervînd totdeodată în Catedrală locul destinat invitaţilor.

E o zi însorită. Soarele poleieşte cu argint de lumină întreg oraşul, dînd un aspect sărbătoresc şi caselor şi oamenilor. După zilele de zăpadă şi lapoviţă, ziua aceasta plină de soare şi vestitoare a primăverii, apare ca un simbol al noii arhipăstoriri, care deschide în inimi nădejdile unor realizări deosebite.

După săvîrşirea utreniei, la orele 8,30 începe Sf. Liturghie. Slujesc: I. P. S. Mitropolit Vasile al Banatului şi P. P. S. S. Lor Nicolae al Clujului şi Valerian al Oradiei, înconjuraţi de un sobor de consilieri, profesori teologi, protopopi, preoţi şi diaconi dela Bucureşti, Sibiu şi alte centre eparhiale.

Sf. Liturghie se desfăşoară cu o strălucire deosebită, impresionînd adînc pe credincioşi. Răspunsurile sînt date de Corul Catedralei, sub conducerea P. C. Păr. Prof. Gh. Şoima.

La orele 10, Consilierii şi profesorii dela Institut, în frunte cu P. C. Părinte Director I. Gagiu şi Păr. vicar T. Belaşcu, întîmpină în gară pe oaspeţii care sosesc cu un tren special dela Bucureşti.

O mulţime de credincioşi sînt în gară şi în faţa gării.

Din vagon coboară: Domnul Dr. Petru Groza, Preşedintele Prezidiului Marei Adunări Naţionale, I. P. S. Patriarh Justinian, I. P. S. Mitropolit Iustin, Dl. I. Bărbulescu, Director general în Ministerul Cultelor, I. P. S. Lor Sebastian al Moldovei şi Firmilian al Olteniei, P. P. S. S. Lor Antim şi Teoctist, vicari patriarhali, etc. Aplauzele spontane ale celor prezenţi, mărturisesc simţămintele lor de bucurie. Corul teologilor cîntă: Pre Stăpînul . . .

Preşedintele Sfatului Popular orăşenesc din Sibiu, Dl. C. Niculăiasă, oferă tradiţionala pîine şi sare şi salută pe înalţii oaspeţi cu următoarele cuvinte:

Inalţi oaspeţi

Cetăţenii oraşului Sibiu sînt bucuroşi de venirea D-Voastră în oraşul nostru.

In numele cetăţenilor oraşului nostru Vă adresez un călduros „Bine aţi venit".

Noi ne bucurăm de instalarea noului ales al Mitropoliei Ardealului şi dorim ca munca Inalt Prea Sfinţiei Tale să se încadreze în lupta pe care o duc oamenii muncii din ţara noastră pentru pace, pentru înflorirea scumpei noastre patrii, Republica Populară Romînă.

Inalţi oaspeţi

In numele cetăţenilor din oraşul Sibiu noi Vă asigurăm de tot devotamentul în

munca pentru realizarea sarcinilor trasate de Directivele celui de al II-lea Congres al Partidului Muncitoresc Romîn.

P. C. Părinte vicar **T. Belaşcu,** *vorbind în numele clerului şi credincioşilor din Arhiepiscopia Sibiului, spune următoarele:*

Prea distinşi şi Inalţi oaspeţi

Mitropolia Ardealului a îmbrăcat haina luminată a bucuriei curate.

In straie de mare sărbătoare sufletească, — Consiliul arhiepiscopesc, clerul şi credincioşii vin să întîmpine pe noul lor Arhipăstor, Mitropolitul Dr. Justin Moisescu, în clipa cînd descinde în oraşul de reşedinţă.

Dl. Dr. PETRU GROZA, P. F. Patriarh IUSTINIAN, I. P. Sf. Mitropolit IUSTIN şi Dl. Director general din Ministerul Cultelor IONIŢĂ BĂRBULESCU, la ieşirea din gara Sibiu.

Incă demult — în cele trecute vremi — ţara mamă ne trimetea prin modeşti călugări, pe potecile fără vămi ale Carpaţilor, — comori de cărţi bisericeşti în grai romînesc, bogăţie de hrană sufletească, — pînă în satele noastre îndepărtate.

Ei veneau în numele unui ideal de credinţă în Dumnezeu şi în numele iubirii de neam.

Astăzi — ţara mamă — prin votul unanim al Colegiului Electoral, trimite Ardealului pe cel dintîi Mitropolit născut dincolo de creasta Carpaţilor.

El vine în numele aceluiaşi ideal înalt de credinţă mîntuitoare şi iubire de popor, ca şi aceşti modeşti precursori.

El vine să poarte cîrja arhierească pe care au purtat-o cu atîta vrednicie Mitropoliţii A. Şaguna şi Nicolae Bălan — cîrje — despre care un Ierarh ardelean a spus că este grea şi la propriu şi la figurat.

Cunoscător al idealurilor pentru care poporul nostru a luptat şi suferit — sîntem siguri — că veţi ţinea Biserica în curent cu nevoile de viaţă nouă ale poporului, pentrucă după cuvîntul Apostolului: „Tot Arhiereul care se ia din popor, pentru popor se pune, spre cele ce sînt către Dumnezeu." (Evrei cap. V. v. 1)

Războiul întîi mondial V-a răpit un tată scump. Acest lucru va fi un motiv în plus pentru Inalt Prea Sfinţia Voastră de a lupta în numele păcii lui Hristos, în numele păcii evanghelice, ca nici un război să nu mai răpească părinţi şi să lase mulţimi de orfani.

Şi mai avem Inalt Prea Sfinţite, o nădejde de exprimat: Dacă Mitropolitul Nicolae Bălan a avut rol de făuritor în actul de unificare, apoi noi Vă dorim, ca Inalt Prea Sfinţia Voastră să fiţi consolidatorul definitiv al acestui act istoric din Ardeal.

Prezenţa Prea Fericitului Patriarh Justinian — care timp de aproape opt luni a condus Mitropolia văduvită a Ardealului — îndrumîndu-ne şi ferindu-ne de greşeli, prezenţa Domnului Preşedinte al Prezidiului Marii Adunări Naţionale, a Ministerului Cultelor, ca şi a celorlalţi Inalţi Oaspeţi este semnificativă.

Ea vrea să ne arate însemnătatea excepţională a zilei, cînd pe scaunul Mitropoliţilor Andrei Şaguna şi Nicolae Bălan, se instalează sărbătoreşte un urmaş de deosebită vrednicie, care să poată continua marile tradiţii bisericeşti şi culturale ale celor doi mari înaintaşi.

Inalt Prea Sfinţite, cu această ocazie unică, în numele Consiliului arhiepiscopesc, a preoţimei şi poporului, Vă încredinţăm de devotamentul nostru nestărmurit, de ascultarea noastră necondiţionată şi dragoste filială, — urîndu-Vă să înscrieţi pagini de glorie în Istoria Bisericii Ardealului.

„INTRU MULŢI ANI STĂPÎNE!"

La acestea răspunde **I. P. S. Mitropolit Iustin** *tălmăcind în cuvinte simţite bucuria ce-i copleşeşte sufletul şi gîndurile cu care vine la cîrma Mitropoliei ardelene:*

P. C. părinte vicar,

D-lor reprezentanţi ai autorităţilor locale,

Iubiţi credincioşi,

Intrînd în cetatea de reşedinţă a Mitropoliei Ardealului, vă aduc cuvîntul Evangheliei, cuvîntul dragostei şi al păcii. Vin aici cu inimă de părinte, cu voinţă fermă de a săvîrşi numai binele, cu hotărîrea de a sluji necondiţionat sfînta noastră Biserică şi scumpa noastră Patrie.

Cunosc trecutul frumos al acestei metropole a ortodoxiei ardelene. Imi sînt scumpe numele marilor mei înaintaşi. Din pildele frumoase ale trecutului, voi făuri o temelie pentru cumpănirea faptelor mele în lumina prezentului şi în perspectiva viitorului, pentru binele Bisericii şi al Patriei noastre.

Convins de măreaţa chemare ce mi s-a încredinţat, convins că lucrarea noastră va fi rodnică în ogorul Bisericii şi al Patriei,

Vă îmbrăţişez pe toţi, cu toată dragostea şi vă împărtăşesc arhiereşti binecuvîntări".

Corul studenţilor teologi cîntă: „Intru mulţi ani Stăpîne!". Un grup de studente în teologie prezintă buchete de flori, expresie a dragostei clerului şi credincioşilor noştri.

La Catedrala mitropolitană

Pornim dela gară cu maşinile pe strada principală. De o parte şi de alta stau mulţi cetăţeni ai oraşului Sibiu, aşteptînd sosirea înalţilor demnitari ai Statului, Ierarhilor Bisericii şi noului Mitropolit. La orele 11 a. m. ajungem la Catedrală, unde ne învăluе mulţimea credincioşilor. Clopotele cîntă cu glas de bucurie: e clipa mare, cînd noul Mitropolit vine în Catedrala mitropolitană, ca să ocupe scaunul încărcat de vrednicii, al Mitropoliei Ardealului.

In uşa Catedralei soborul, care a săvîrşit Sf. Liturghie, în frunte cu I. P. S. Mitropolit Vasile al Banatului şi cu P. P. S. S. Lor Nicolae al Clujului şi Valerian al Oradiei, întîmpină pe înalţii oaspeţi cu Crucea şi Evanghelia. Corul cîntă imnul patriarhal şi imnul mitropolitan. Soborul şi înalţii oaspeţi înaintează pînă în faţa sf. altar.

Sînt prezenţi, afară de cei amintiţi mai sus, şi P. P. S. S. Lor Andrei al Aradului Veniamin,, Policarp şi Teodor, Consilierii Patriarhali: Gh. Soare, Vasile Ştefan, Atanasie Preda, Z. Bîlbîie, Stan Dimancea, Z. Mîntulescu; Profesorii dela Institutul Teologic Universitar din Bucureşti: I. Coman, rector, N. Nicolaescu, V. Prelipceanu, D. Stăniloae, L. Stan, N. Chiţescu, Gh. Moisescu, O. Bucevschi, N. Balca, D. Fecioru, A. Ciurea, M. Chialda; membrii Adunării Eparhiale (Sibiu), I. P. C. Arhim, I. Dinu, starеţul Mînăstirii Sîmbăta cu trei ieromonahi etc.

Ministerul Cultelor este reprezentat prin Dl. director general Ioniţă Bărbulescu, D. Dogaru, I. Onţan, I. Rodeonu, inspector general şef Neicov, inspector general F. Boboşca, împuternicit regional Duldner, împuternicit raional Gh. Moldovan. Din partea autorităţilor locale sînt: Dl. N. Iorga, Preşedintele Sfatului popular regional (Stalin), C. Niculăiasă Preşedintele Sfatului Popular orăşenesc Sibiu, I. Tanco, Preşedintele Sfatului Popular raional Sibiu, Dr. Popovici, Preşedintele Comitetului de luptă pentru pace (Or. Stalin), V. Roban, Preşedintele Comitetului de luptă pentru pace din Sibiu ş. a.

Celelalte culte sînt reprezentate prin: Eminenţa Sa Dr. Fr. Müller, episcopul Bisericii Luterane C. A. din Sibiu; episcopul unitarian din Cluj, Kiss Alexa; episcopul luteran maghiar din Cluj, Ardai Gh.; David Iuliu, delegatul Bisericii Reformate şi al episcopului I. Vaşarhely; Canonicul Francisc Farago, delegat al episcopiei rom. cat. dela Alba-Iulia şi al episcopului Marton Aron; Canonicul Kreiss Emanoil, delegat al episcopiei rom. cat. din Bucureşti; Dr. Nagy Andraş, rectorul Institutului Teologic protestant din Cluj; Dr. H. Binder, decanul Institutului Teologic luteran din Sibiu etc. E de faţă şi mama noului mitropolit, D-na Maria Moisescu, împreună cu surorile I. P. S. Sale, d-nele Lucreţia Brătulescu şi Maria Stoica.

Prea Fericitul Patriarh Justinian şi I. P. S. Mitropolit Iustin, îmbrăcaţi în mantii arhiereşti, intră şi se închină în sfîntul altar. Apoi Prea Fericitul Patriarh Justinian conduce pe I. P. S. Mitropolit Iustin la scaunul mitropolitan. I. P. Sfinţia Sa urcă în scaunul, ocupat cu atîta vrednicie vreme de 35 ani de marele Mitropolit Nicolae Bălan. Privirile tuturor se îndreaptă spre noul Mitropolit, care binecuvîntează pe credincioşi.

I. P. S. Mitropolit Vasile dă binecuvîntarea pentru Te-Deum. După ectenii, se citeşte Apostolul dela Evrei 13, 17 urm., ca îndemn de a asculta şi a ne supune celor mai mari, cari priveghează pentru sufletele noastre şi Sfînta Evanghelie dela Ioan 10, 9 urm. în care Mîntuitorul ne spune că El e uşa prin care de va intra cineva se va mîntui, că El e păstorul cel bun, care-şi cunoaşte oile şi aduce la El şi pe acele ce „nu sînt din staulul acesta". După rugăciunea de mulţumire, citită de I. P. S. Mitropolit Vasile al Banatului, şi după otpust, P. S. Antim — vicar patriarhal şi secretar al Sf. Sinod — citeşte **Gramata Patriarhală de înscăunare**, *dată la 17 Martie a. c.*

Gramata patriarhală

JUSTINIAN

Din mila lui Dumnezeu, Patriarh al Romîniei, locţiitor al Cezareii Capadochiei, Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Arhiepiscop al Bucureştilor

Iubitului cler şi drept credincioşilor creştini din de Dumnezeu păzita Arhiepiscopie de Alba-Iulia şi Sibiu şi din Mitropolia Ardealului şi tuturor ascultătorilor şi cititorilor acestei partiarhiceşti gramate, har şi pace dela Dumnezeu, Părintele din ceruri, iar dela noi binecuvîntare arhipăstorească.

In Catedrala Mitropolitană din Sibiu, la solemnitatea înscăunării I. P. S. Mitropolit IUSTIN

Se cuvine să facem cunoscut tuturor că Domnul şi Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a aşezat în sfînta Sa Biserică scaune şi vrednicii mici şi mari şi prin trimiterea din ceruri în chipul limbilor de foc a preasfinţitului şi de viaţă făcătorului Duh peste sfinţii săi ucenici şi apostoli, i-a întărit întru propovăduirea cuvîntului Evangheliei Sale, iar prin punerea mîinilor, într-o neîntreruptă înlănţuire dela sfinţii apostoli şi pînă azi toţi slujitorii Bisericii lui Dumnezeu şi păstorii turmei lui Hristos, se fac vrednici de a fi părtaşi aceloraşi daruri şi haruri.

Ca un smerit urmaş al lor, în dregătoria noastră de Patriarh, văzînd, aşa dar, că prin trecerea la cele veşnice a fericitului întru pomenire mitropolit Nicolae al Ardealului, a rămas vacant scaunul de arhiepiscop de Alba-Iulia şi Sibiu şi mitropolit al Ardealului, îndemnaţi fiind noi de îndatorirea ce avem de a nu lăsa acea arhiepiscopie lipsită de canonicescul ei cîrmuitor vreme îndelungată, pe temeiul art. 30 lit. G. şi 130 din Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Romîne, am convocat cu adresa noastră nr. 1125 din 13 februarie 1956, Colegiul Electoral pentru alegerea noului arhiepiscop de Alba-Iulia şi Sibiu şi mitropolit al Ardealului, pe ziua de 26 februarie 1956, ora 9,30 dimineaţa, în sala sinodală din palatul Patriarhiei din Bucureşti.

Acest colegiu, după săvîrşirea slujbei religioase în paraclisul sfintei Patriarhii, a ales în scaunul vacant, pe Prea Cucernicul preot econom stavrofor profesor Dr. Iustin Moisescu, care s-a arătat vrednic de această chemare prin statornicia sa întru dreapta credinţă, prin lucrarea fără preget în slujba de profesor de Teologie şi de ales cărturar al Bisericii noastre, dînd întru îndeplinirea tuturor însărcinărilor şi vredniciilor la care a fost chemat, dovezi de neclintită ascultare faţă de rînduelile bisericeşti şi de supunere desăvîrşită faţă de legile Patriei noastre, Republica Populară Romînă, şi de orînduirea ei obştească.

Sfîntul Sinod potrivit art. 10, 130 şi 131 din Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Romîne, examinînd această alegere şi făcînd cercetarea canonică a celui ales, în şedinţa sa din 27 Februarie 1956, a găsit că alegerea Prea Cucerniciei Sale preotul econom stavrofor profesor Dr. Iustin Moisescu în scaunul vacant de arhiepiscop de Alba-Iulia şi Sibiu şi mitropolit al Ardealului, este făcută cu păzirea tuturor formelor legale şi canonice şi, constatînd că noul ales întruneşte toate condiţiunile canonice, i-a conferit rangul ierarhic de arhiereu.

In urma mijlocirii Sfîntului Sinod şi la recomandarea Ministerului Cultelor, guvernul Republicii Populare Romîne a propus şi Preşedintele Prezidiului Marei Adunări Naţionale a R. P. R. Dr. Petru Groza prin decretul Nr. 104 din 1 martie 1956, a confirmat această alegere.

Prea Cucernicul econom stavrofor profesor Dr. Iustin Moisescu a fost tuns în monahism în sfînta mînăstire Cernica de lîngă Bucureşti în ziua de 1 martie 1956, primind apoi rangul de arhimandrit.

După ce s-au săvîrşit toate acestea, în ziua de 15 martie 1956, Prea Cuviosul arhimandrit profesor Dr. Iustin Moisescu a fost hirotonit arhiereu, în catedrala Sfintei Patriarhii cu hramul Sfinţii împăraţi Constantin şi Elena, făcîndu-i-se, în această zi, şi cuvenita învestitură în sala sinodală a palatului Patriarhiei din Bucureşti, cînd i s-a înmînat de către Ministerul Cultelor Decretul de confirmare, iar de către noi cîrja arhipăstorească, de faţă fiind membrii sinodului permanent al Bisericii Ortodoxe Romîne, înalţi dregători ai statului, reprezentanţi ai clerului şi credincioşilor.

Pe temeiul celor arătate mai sus, al sfintelor canoane şi al prevederilor cuprinse în art. 131 din Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Romîne, noi emitem această gramată patriarhicească şi dăm alesului arhiepiscop şi mitropolit, Inalt Prea Sfinţiei Sale Iustin Moisescu, împuternicire canonică de păstorire ca arhiepiscop al de Dumnezeu păzitei Arhiepiscopii de Alba-Iulia şi Sibiu şi Mitropolit al Ardealului, cu toate oraşele şi satele care se ţin azi şi se vor ţine şi în viitor de această sfîntă arhiepiscopie, drept mărturie că Inalt Prea Sfinţia Sa, fiind înălţat la vrednicia arhierească şi dobîndind jurisdicţiunea de arhiepiscop şi mitropolit are darul şi puterea de a aşeza, după rînduielile sfintei noastre Biserici Dreptmăritoare de răsărit şi după legile ţării: citeţi, cîntăreţi, ipodiaconi, preoţi şi protopopi la toate bisericile din Arhiepiscopia Inalt Prea Sfinţiei Sale, stareţi, egumeni şi arhimandriţi la mănăstiri şi a face toate cîte i se cuvin ca ierarh, spre zidirea duhovnicească a turmei sale.

Din parte-i aşteptăm ascultare către autoritatea bisericească şi în deosebi către Sfîntul Sinod al Sfintei Biserici Ortodoxe Romîne, precum şi lucrare neobosită, înţelepciune părintească, dragoste către turma sa, făcîndu-se tuturor călăuză întru păstrarea neştirbită a dreptei credinţe şi a datinelor Bisericii noastre străbune.

Aşa dar, tuturor celor din cinul preoţesc şi călugăresc, precum şi tuturor dreptcredincioşilor din de Dumnezeu păzita Arhiepiscopie de Alba-Iulia şi Sibiu le recomandăm cu toată căldura şi dragostea pe Inalt Prea Sfinţia Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul Iustin Moisescu de chiriarh iubit al lor, să-l cunoască şi să-l cinstească, plecîndu-i-se cu toată voia şi arătîndu-i întru toate împrejurările supunere şi ascultare, ca fii sufleteşti, primindu-l şi cinstindu-l pe arhipăstorul, învăţătorul şi cîrmuitorul lor duhovnicesc, care este următor sfinţilor apostoli ai Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

Totodată, aducîndu-ne aminte cu bucurie de însufleţirea cu care slujitorii şi credincioşii ardeleni din cele două strane au răspuns la chemarea noastră şi s-au

întîlnit iarăşi la sînul Bisericii mame, folosim acest prilej ca să le arătăm toată preţuirea noastră. Povăţuim cu părintească dragoste pe toţi dreptcredincioşii din Ardeal, ca sub cîrmuirea noului arhipăstor şi sub îndrumarea tuturor celorlalţi chiriarhi din Mitropolia Ardealului să întărească şi să desăvîrşească unitatea dreptei noastre credinţe.

Drept aceea, toţi trebue să stăruie şi de acum înainte, în rîvna sfîntă pentru agonisirea mîntuirii şi pentru vieţuirea în pace şi bună înţelegere, ca fii adevăraţi, ce cred cu statornicie „într-una, sfîntă, sobornicească şi apostolească Biserică".

Şi astfel, cu un cuget şi cu o inimă să preamărim pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfîntul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită. Amin!

Dată în reşedinţa noastră din Bucureşti, astăzi 17 martie, anul mîntuirii una mie nouă sute cincizeci şi şase.

[ss] ✝ **Justinian**
Patriarhul Romîniei

Indată ia cuvîntul Prea Fericitul Patriarh Justinian, care face o caracterizare a Bisericii Ortodoxe ardelene şi recomandă noului Mitropolit să păşească pe urmele marilor lui înaintaşi.

Cuvîntarea Prea Fericitului Patriarh JUSTINIAN

Domnule Preşedinte al Prezidiului Marii Adunări Naţionale,

Prea onoraţi Membrii ai Sfîntului Sinod,

Domnule Director General,

Onorată asistenţă,

Biserica ortodoxă a Transilvaniei: ierarhii, preoţii şi credincioşii ei, trăesc în această zi momente solemne şi sărbătoreşti de excepţională însemnătate istorică. De treizeci şi şase de ani, Ortodoxia ardeleană n-a mai cunoscut o zi de importanţa şi strălucirea acesteia, care ne-a unit acum sub cupolele minunatei Catedrale a Sibiului, în jurul scaunului mitropolitan al romînilor ardeleni, pe treptele căruia a urcat astăzi noul arhipăstor: Inalt Prea Sfinţia Sa Justin Moisescu. Atunci, pe scaunul acesta a fost întărit năsăudeanul Nicolae Bălan, tînăr profesor de teologie, cunoscut în toată Transilvania pentru cultura sa teologică; acum, în locul aceluia pe care Dumnezeu l-a chemat la Sine vara trecută, am împuternicit ca mitropolit al acestor ţinuturi pe musceleanul Justin Moisescu, el însuşi pînă ieri, profesor de teologie, preţuit pentru pregătirea, onestitatea ştiinţifică şi valoarea lucrărilor sale din domeniul patristic şi biblic. Conducerea supremă a Bisericii noastre strămoşeşti este încredinţată că Pronia divină a chemat la cîrma Ortodoxiei ardelene pe cel mai potrivit şi mai de nădejde dintre clericii de astăzi ai Bisericii noastre. Cu astfel de convingeri întîmpinăm, acum, aşezarea Arhiepiscopului Iustin pe jeţul mitropolitan al marilor lui înaintaşi: Andrei Şaguna şi Nicolae Bălan.

Intr-o zi ca aceasta atît de potrivită mărturisirilor, nu pot ascunde strîmtorarea în care ne-am aflat cînd Mitropolitul Nicolae Bălan, vrednicul păstor al Bisericii din Ardeal trecea pe neaşteptate dincolo de pragul acestei vieţi, căci ierarhul acesta păstorise Biserica Transilvaniei timp de trei decenii şi jumătate, cu atîta înţelepciune şi vigoare, încît plecarea lui dintre noi a pus la grea încercare factorii bisericeşti de răspundere cu privire la aflarea succesorului său. Am lăsat să treacă de atunci mai bine de şase luni. In dezlegarea problemelor mari, timpul este totdeauna un bun sfătuitor; iar dreapta şi nepărtinitoarea lui povăţuire ne-a dus la alegerea părintelui profesor universitar Justin Moisescu, personalitate cu aleasă pregătire teologică, temeinic orientat în toate problemele pe care le ridică lumea noastră contemporană.

De obîrşie ţărănească, fiului învăţătorului din Cîndeştii Muscelului i-a fost dat să lupte cu asprimile vieţii din fragedă vîrstă a copilăriei: nu avea decît şapte ani, cînd tatăl său a murit eroic pe unul din cîmpurile de luptă ale primului război mondial.

Lipsit de oblăduirea tatălui, tînărul Iustin Moisescu şi-a început pregătirea teologică în seminarul de orfani dela Cîmpulung, ctitorie a Patriarhului ardelean Miron Cristea — şi toată formaţiunea sa ulterioară pe tărîmul ştiinţific al disciplinelor teologice o datoreşte atentei vegheri a acestui mare suflet. Este licenţiat în teologie al Facultăţii din Athena; urmează cursuri de specializare la Universitatea din Strasbourg, se reîntoarce la Athena pentru a-şi susţine teza de doctorat; este numit profesor la Seminarul Nifon din Bucureşti — şi porneşte pe drumul carierei universitare ca profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Varşovia, de unde a trecut apoi în învăţămîntul teologic universitar din ţară.

Onorată asistenţă,

Biserica Ortodoxă a Transilvaniei s-a dezvoltat în condiţiuni de vitregie istorică, necunoscute decît în parte de Biserica din Principate; dar tot ceea ce a fost aci organizare bisericească şi puls de viaţă religioasă şi-a avut izvorul în sudul şi răsăritul Carpaţilor. Cea dintîi episcopie ortodoxă a romînilor ardeleni este întemeiată de Voevodul moldovean Ştefan cel Mare, la Vad — unde el construieşte o biserică existentă şi astăzi, iar hirotonia întru arhiereu a noului Vlădică este săvîrşită de mitropolitul din Suceava. Şi cea dintîi mitropolie ortodoxă a romînilor de peste munţi este întemeiată de Voevodul muntean Mihai Viteazul după cucerirea Ardealului, — hirotonia întru arhiereu a Vlădicăi Ioan dela Prislop, întîiul mitropolit, săvîrşindu-se în Catedrala mitropolitană a Ţării Romîneşti. Soarta Bisericii ortodoxe a Transilvaniei nici nu poate fi desprinsă de aceea a Bisericii-Mame din sudul şi răsăritul Carpaţilor, căci munţii aceştia n-au fost niciodată zid despărţitor între fraţi, ci coloana vertebrală a neamului romînesc.

Biserica Ortodoxă Romînă şi-a împletit soarta cu aceea a poporului nostru, fiind un factor esenţial al închegării şi structurii noastre etnice. Aceasta explică taina pentru care „unirea" cu Roma papală n-a fost acceptată niciodată integral de norodul ortodox al Ardealului. El şi-a păstrat de-alungul celor două sute cincizeci de ani aceeaşi rînduială liturgică şi aceeiaşi „Mărturisire de Credinţă" cu Biserica Ortodoxă a Răsăritului.

Onorată asistenţă,

N-am spus cu aceasta totul despre Biserica ortodoxă ardeleană, în ceasul în care frînele ei trec în mîinile tinere ale noului Mitropolit Iustin Moisescu. Pentru aceea, vom aminti din trecutul ei de luptă şi de suferinţe cîteva sfinte icoane care au strălucit în cununa ei, pilde vii care vor inspira activitatea de mîine a Inalt Prea Sfinţiei Sale.

Mă gîndesc în primul rînd la Ilie Iorest, călugărul putnean — şi la Sava Brancovici, bănăţeanul închinoviat la Mînăstirea Comana din Vlaşca, amîndoi primind harul arhieriei din mîinile mitropolitului Ţării Romîneşti, păstorind cu vrednicie in cetatea Albei-Iulia, dar pătimind pentru „legea ortodoxă". Ei se numără acum în cetele sfinţilor biruitori — şi în toamna trecută le-au fost inchinate zile de prăznuire obştească, în cadrul proclamării solemne a canonizării lor.

Mă gîndesc apoi la Arhimandriţii Visarion Sarai şi Sofronie dela Cioara, la ţăranul Oprea Miclăuş şi alţi pătimitori, organizatori iscusiţi ai unor puternice curente de opinie împotriva „unirii" silnice cu Roma, numărîndu-se şi ei în cetele sfinţilor biruitori.

Mă gîndesc la marele Andrei Şaguna, ctitorul reînfiinţatei mitropolii de Alba-Iulia şi Sibiu şi autorul „Statutului Organic" prin care s-a păstrat vie credinţa strămoşilor.

Şi nu pot uita pe ultimul mitropolit, ierarhul-cărturar Nicolae Bălan, mare om de ştiinţă teologică, organizator al Bisericii în spiritul înoitor al vremii şi patriot luminat.

Inalt Prea Sfinţite Mitropolit Iustin,

Bunul Dumnezeu şi-a unit vrerea cu aceea a Măritului Colegiu Electoral Bisericesc şi te-au ales să ocupi scaunul de conducător spiritual al Ardealului. Sfîntul Sinod şi Conducerea Supremă a Statului au întărit această alegere, iar mie îmi revine plăcuta misiune să-ţi încredinţez toate împuternicirile ce se cuvin rangului ierarhic al Inalt Prea Sfinţiei Tale în aceste locuri.

Incepînd de astăzi, eşti păstorul direct al Arhiepiscopiei Sibiului — şi mitropolit peste încă două episcopii sufragane: Clujul şi Oradea. Iţi este dat să fii conducător de suflete peste un popor evlavios prin temperament, care a ştiut să probeze credinţa sa religioasă chiar în focul unor lupte din cele mai grele. Fii „păstorul cel bun, care sufletul său îşi pune pentru oi" — după pilda bunului Păstor Iisus Hristos

Pînă acum, în „tinda Bisericii", ai fost profesor la catedră, stăpînit de pasiunea studiului biblic al Noului Testa-

ment. Astăzi intri în „Sfînta Sfintelor" acestei mitropolii ardelene — şi ca mare arhiereu al lui Iisus Hristos îţi este dat nu numai să cultivi sufletele oamenilor, ca pînă acum, dar să le şi mîntui. Apropie-te de toţi cu înţelegere de părinte — şi caută de te identifică cu durerea şi aspiraţiile fiecăruia, căci „ai fost uns să binevesteşti săracilor — şi trimis ai fost să tămăduieşti pe cei zdrobiţi cu inima".

Ca mitropolit al Ardealului, eşti primul ierarh al Bisericii noastre, care îţi vei întreţăia drumurile cu căpeteniile bisericeşti ale celor mai multe din cultele religioase existente în cuprinsul patriei noastre comune. Intinde fiecăruia o mînă caldă şi frăţească, de înţelegere şi prietenie, de respect pentru credinţa religioasă a altora, în spiritul străvechii înţelepciuni a poporului care spune: „Fiecare cu legea lui".

Ridicat din rîndurile ţărănimii muncitoare cunoşti obida din trecut a neamului şi nu-ţi sînt străine vrerile lui pentru ziua de astăzi. Apleacă-ţi urechea spre bătăile inimii acestui popor şi ajută-l să-şi făurească o viaţă mai bună, îndrumînd pe clericii Mitropoliei pe care o păstoreşti, să fie vrednici purtători de lumină pe drumurile noi ce se croiesc acum pentru cei mulţi şi trudnici.

Ţi-ai pierdut tatăl în primul război mondial, iar amintirea mamei cernite din casa copilăriei şi suferinţele proprii ce-a trebuit să înduri ca orfan îţi vor da tăria trebuitoare de a lupta pentru triumful păcii în lume, în numele Mîntuitorului nostru Iisus Hristos „Domnul Păcii".

Iar eu păstorind vremelnic Mitropolia Ardealului, străduitu-m-am să nu pierd pe niciunul din cei ce-au fost sub ascultarea mea — şi acum îi încredinţez pe toţi rugăciunilor Inalt Prea Sfinţiei Tale, „ca toţi să fie una, precum şi noi una sîntem".

Eşti chemat să desăvîrşeşti reîntregirea Bisericii ardelene — vis împlinit în toamna anului 1948, prin vrerea liber manifestată a clerului şi credincioşilor foşti greco-catolici.

Inima Inalt Prea Sfinţiei Tale să se lipească de această sfîntă misiune şi rîvna pentru împlinirea ei să nu te părăsească niciodată.

In numele Sfîntului Sinod şi al meu personal, îţi doresc păstorie paşnică, întru îndelungare de zile, încărcată de frumoase roade duhovniceşti, sub oblăduirea Atotmilostivului Dumnezeu.

Intru mulţi ani, Inalt Prea Sfinţite Mitropolit Iustin!"

Prea Fericitul Patriarh Iustinian şi I. P. S. Mitropolit Iustin îşi strîng mîinile şi îşi dau sărutarea frăţească. Credincioşii cîntă împreună cu corul: „Intru mulţi ani Stăpîne!".

D-l Director general I. Bărbulescu reprezentînd Ministerul Cultelor, vorbeşte în numele Guvernului, evidenţiind libertatea şi egalitatea cultelor în R. P. R. şi îndrumînd pe noul Mitropolit să continue colaborarea cu toate cultele în lupta pentru pace şi în sprijinirea muncii poporului pentru o viaţă mai bună.

Cuvîntarea D-lui Director General I. N. Bărbulescu

Inalt Prea Sfinţite Patriarh,

Inalt Prea Sfinţiţi Mitropoliţi,

Prea Sfinţiţi Episcopi,

Onorată asistenţă,

In numele Guvernului Republicii Populare Romîne, felicit Biserica Ortodoxă Romînă cu prilejul instalării Inalt Prea Sfinţiei Sale Iustin Moisescu în scaunul de Arhiepiscop de Alba-Iulia şi Sibiu şi de Mitropolit al Ardealului.

Alegerea cu unanimitate de către Colegiul Electoral Bisericesc a Inalt Prea Sfinţiei Sale dovedeşte încrederea şi aprecierea de care se bucură; dovedeşte grija forurilor conducătoare ale Bisericii Ortodoxe Romîne, de a aşeza în scaunul Mitropoliei Ardealului, care a fost cinstit de răposatul mitropolit Nicolae Bălan şi de alţi ierarhi de seamă, un cărturar cu o aleasă pregătire culturală şi teologică.

Gîndurile exprimate de către Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Iustin Moisescu în ziua cînd a fost ales, dovedesc înţelegere deplină din partea Inalt Prea Sfinţiei Sale a răspunderii care i s-a încredinţat de a păstori cu dragoste şi cu grijă pe toţi credincioşii azi contopiţi într-o singură Biserică ortodoxă ardeleană.

Situaţia în care Inalt Prea Sfinţia Sa Justin Moisescu îşi începe azi păstorirea în Ardeal se deosebeşte fundamental de cea din trecutul nu prea îndepărtat.

In trecut, regimurile de exploatare au provocat fricţiuni religioase şi vrajbă între naţionalităţile conlocuitoare, prin cultivarea naţionalismului şovin.

Astăzi, în regimul nostru de democraţie populară s-a statornicit un climat nou de egalitate şi libertate pentru toţi fiii poporului muncitor, indiferent de rasă, naţionalitate sau credinţă religioasă.

In acest regim de egalitate şi deplină libertate, cultele din ţara noastră au pornit pe drumul bunei înţelegeri inter-confesionale şi al respectului reciproc. Nu ne îndoim că Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul Iustin Moisescu, se va strădui să aducă o nouă şi preţioasă contribuţie pe această cale.

Toţi fiii patriei noastre, romîni şi minorităţi naţionale, depun astăzi o muncă susţinută pentru construirea unei vieţi mai bune şi a unui viitor fericit. Cu aceeaşi hotărîre ei sînt încadraţi în marele front al apărătorilor păcii din lumea întreagă.

Biserica Ortodoxă Romînă, ca şi celelalte culte din patria noastră, s-a încadrat de la început în rîndurile luptătorilor pentru pace.

Ne exprimăm speranţa că şi pe această latură a apărării păcii, Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul Iustin Moisescu, împreună cu întreg clerul ortodox ardelean, va depune noi şi fructuoase strădanii şi va merge astfel pe drumul adevăratelor interese ale poporului nostru muncitor, identificîndu-se cu înaltele sale aspiraţii, aşa cum de multe ori în trecut Biserica ortodoxă ardeleană a făcut-o.

Inalt Prea Sfinţite Mitropolit,

Astăzi cînd primiţi acest post de înaltă răspundere, în numele Guvernului, Vă felicit, Vă doresc viaţă îndelungată şi Vă urez să strîngeţi în jurul Inalt Prea Sfinţiei Voastre pe toţi slujitorii altarelor, îndrumîndu-i să sprijine năzuinţa spre progres a poporului nostru.

Vă urez să aveţi bucuria unor roade îmbelşugate, în activitatea Inalt Prea Sfinţiei Voastre, în slujba credincioşilor Bisericii ortodoxe ardelene şi a scumpei noastre Patrii.

Dl. Director general I. Bărbulescu şi I. P. S. Mitropolit Iustin îşi strîng mîinile. Corul cîntă: „Intru mulţi ani . . . "

In numele episcopiilor sufragane grăeşte P. S. Nicolae al Clujului.

Cuvîntarea Prea Sfinţitului Episcop Nicolae al Clujului

Domnule Preşedinte al Prezidiului Marii Adunări Naţionale,

Prea Fericite Părinte Patriarh,

I. P. Sfinţiţi şi P. Sfinţiţi Membrii ai Sfîntului Sinod,

Onorată asistenţă şi iubiţi credincioşi,

Cei ce am fost de faţă la alegerea noului Mitropolit al Ardealului am simţit cum ne tresaltă inimile de bucurie cînd am văzut că această alegere s-a făcut cu unanimitatea voturilor exprimate. Bucuria acestei alegeri unanime, aflată în mijlocul clerului şi a poporului dreptcredincios din Mitropolia Ardealului, a stîrnit la rîndul ei un val de justificată bucurie.

După ce alegerii i s-au dat legiuitele încuviinţări şi aprobări, noul ales Păr. Prof. Dr. Iustin Moisescu a primit în 15 ale lunii acesteia şi darul arhieriei, iar azi, bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să se împlinească bucuria noastră, a clerului şi a poporului dreptcredincios din Arhiepiscopia ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu — şi a întregei obşte ortodoxe din Mitropolia Ardealului — de a-l vedea aici pe noul arhipăstor în cetatea de scaun a Mitropoliei Ardealului pentru a fi aşezat în jeţul de întîi stătător al Bisericii noastre din aceste părţi ale ţării romîneşti de către însuşi Prea Fericitul Patriarh Justinian.

Obîrşia obştească bucurii pe care o simţim cu toţii o găsim în împrejurarea că bunul Dumnezeu a înzestrat pe I. P. S. Iustin al Ardealului cu o cunună de însuşiri, care îi va îmbia putinţa de a cîrmui cu vrednicie deplină Biserica ortodoxă romînă din Mitropolia Ardealului, către scopurile ei firesti: fericirea pămînteasă şi veşnică a poporului dreptcredincios, slujirea devotată a sfintei noastre Biserici şi înălţarea Patriei noastre iubite.

Din această cunună de însuşiri, desprindem două deosebite: Mitropolitul nostru este tînăr, iar tinereţea chiamă la luptă şi duce la izbîndă. Insufleţirea cu care sîntem încredinţaţi că va vesti cuvîntul Domnului cu vreme şi fără vreme, va

aprinde în inima clerului şi poporului drept-credincios focul iubirii de Dumnezeu şi al dragostei de frate, virtutea în care se adună toate poruncile Evangheliei lui Hristos.

In al doilea rînd, Mitropolitul nostru este un om învăţat, are învăţătură multă, adunată nu cu puţină osteneală la înalte

P. S. NICOLAE al Clujului vorbeşte în numele Episcopiilor sufragane

şcoli din ţară şi de peste hotare, împrejurare care îi va fi iarăşi de nepreţuit folos în lucrarea sa arhipăstorească, spre care purcede astăzi ca Mitropolit al Ardealului.

Va veni cu vremea în ajutorul celor două însuşiri de pînă acum experienţa, pe care nu i-o poate da nici tinereţea, nici învăţătura cărţilor, ci numai izbeliştile vieţii.

Inalt Prea Sfinţite Părinte Mitropolit Iustin,

Veniţi în Ardeal, în mijlocul unui popor cu tradiţii de luptă pentru dreptate şi libertate.

Poporul nostru a fost un popor iubitor de pace din născare. El nu a dorit nici în trecut să se bată cu nimeni. Dacă s-a bătut totuşi a făcut-o silit de oameni. El nu voieşte să se bată nici azi cu nimeni şi dacă se va bate vreodată n-o va face decît pentru apărarea păcii zidite pe dreptatea şi libertatea sa şi a tuturor popoarelor pămîntului deopotrivă.

In duhul acestui fel de luptă şi-a trăit neamul nostru viaţa de veacuri şi tot aşa creştineşte doreşte să şi-o trăiască şi de aici înainte. O mai deplină mîngăiere decît conştiinţa acestui adevăr şi un mai puternic ajutor decît cel izvorît din această conştiinţă nu puteţi găsi Inalt Prea Sfinţite Părinte, decît la bunul Dumnezeu.

Ştim că Lui vă veţi adresa în rugăciunile I. P. S. Voastre ori de cîte ori vă veţi găsi la o cumpănă mare. Noi fraţii mai mici din rîndurile clerului şi ale poporului deopotrivă vă vom înconjura totdeauna cu dragoste desăvîrşită şi vă vom îmbia neputinciosul nostru ajutor totdeauna.

Vă asigur de acest lucru în numele eparhiilor sufragane ale Vadului, Feleacului şi Clujului şi Oradiei".

P. S. Nicolae al Clujului şi I. P. S. Mitropolit Iustin îşi dau îmbrăţişarea frăţească, iar corul cîntă: „Pe Stăpînul . . . ".

Urmează răspunsul I. P. S. nostru Mitropolit Iustin, care cuprinde un întreg program de activitate chiriarhală.

care au lucrat cu rîvnă la înălţarea ortodoxiei romîneşti.

Va fi pentru mine o înaltă datorie de conştiinţă de a cinsti această moştenire, luînd pilde din gîndurile curate şi din faptele drepte ale marilor mei înaintaşi.

Biserica din Ardeal — una din cele mai viguroase ramuri ale ortodoxiei noa-

I. P. Sf. Mitropolit IUSTIN cu mama I. P. Sf. Sale

stre, şi-a dăltuit fiinţa în condiţiile grele de viaţă a poporului sub stăpînirea principilor feudali, a imperiului habsburgic şi a regimului de nedrepte orînduiri sociale dintre cele două războaie mondiale. Deseori prigonită în trecutul mai îndepărtat ori frămîntată în vremurile mai noi, ea şi-a păstrat totuşi fiinţa ei curată, înfăţişîndu-se ca instituţie strîns legată de popor şi ca făclie a ortodoxiei.

Identificîndu-se cu năzuinţele înalte ale fiilor ei, Biserica Ardealului a sprijinit luptele lor pentru libertate şi propăşire. Iar pentru a-şi pregăti clerul şi pentru a lumina pe credincioşi, Biserica Ardealului a creat aşezăminte de lumină, făcîndu-se pildă pentru întreaga Biserică din ţara noastră.

Pe aceste căi ne vom strădui neîncetat să îndrumăm mai departe Biserica Ardealului.

Cu un sentiment de supremă împă-

Cuvîntarea I. P. S. Iustin Moisescu

Domnule Preşedinte al Prezidiului Marii Adunări Naţionale,

Prea Fericite Părinte Patriarh,

I. P. Sfinţiţi şi P. Sfinţiţi Membrii ai Sfîntului Sinod,

Onorată asistenţă şi iubiţi credincioşi,

Urcînd treptele scaunului de Arhiepiscop de Alba-Iulia şi Sibiu şi de Mitropolit al Ardealului, Crişanei şi Maramureşului, cu adîncă smerenie îmi îndrept primul meu gînd către prea milostivul Dumnezeu, cerîndu-i putere şi înţelepciune pentru păstorirea dreptmăritorilor creştini din această eparhie şi rugîndu-L, cu cea mai adîncă vibrare a inimii pe care am simţit-o vreodată, să binecuvinteze înfierea pe care mi-o dă astăzi Biserica din Ardeal.

Venind aici de dincolo de munţi, aş vrea să pot aduce cu mine omagiul şi recunoştinţa plaiurilor mele natale, pentru toată acea falangă strălucită de prelaţi, de cărturari şi de luptători, pe care veac după veac Ardealul i-a dat istoriei Bisericii şi Patriei noastre.

Aş vrea, deopotrivă, să pot aduce un semn al acelei iubiri şi preţuiri unanime pe care suflarea romînească de pretutindeni o are pentru vrednicul şi înţeleptul popor ardelean.

Nimic nu-mi face atît de scumpă răspunderea cu care din această clipă îmi contopesc viaţa pentru totdeauna, ca gîndul de a fi şi eu un grăunte de nisip în acel meterez al istoriei, care a cimentat şi a păstrat neîntinată credinţa ortodoxă şi dragostea de patrie în această parte a ţării noastre.

Veacuri în şir din scaunul Mitropoliei Ardealului vlădici harnici şi luminaţi au sădit în sufletele credincioşilor cucernicia şi patriotismul, dragostea de carte şi de ogoare, năzuinţa spre libertate şi propăşire. Chipuri de ierarhi ca Eftimie de la Neamţ, ca înţeleptul Ghenadie, ca Ioan de la Prislop, ca Sf. Iorest, ca marele cărturar Simion Ştefan, — de la a cărui moarte se împlinesc 300 de ani —, ca mărturisitorul mucenic Sava Brancovici, apoi ca Vasile Moga, ca Andrei Şaguna — reîntemeietorul Mitropoliei Ardealului şi ca vrednicul meu înaintaş Nicolae Bălan, vor rămîne pururea făclii scumpe,

nire care exprim aici bucuria de a găsi în Ardeal, în momentul urcării mele pe acest scaun arhiepiscopesc o biserică întregită, prin înţelepciunea clerului şi credincioşilor ei. De fapt unitatea sufletească a romînilor din Ardeal n-a fost niciodată frîntă, iar duhul ortodoxiei n-a fost aici întunecat de infiltraţii substanţiale eterodoxe. Despărţirea ortodocşilor în aşa numitele două strane, determinată de condiţiile istorice ale veacurilor trecute, n-a afectat glasul adînc al conştiinţei ortodoxe. Din această pricină, de îndată ce suflul unei reale libertăţi a adiat peste plaiurile patriei noastre — ascultînd chemarea P. F. Patriarh Justinian şi a fericitului întru adormire Mitropolitul Nicolae Bălan, în anul 1948 — credincioşii al căror suflet

nu se înstrăinase de vechea lege strămoşească, clerici temeinic pregătiţi şi cărturari de seamă animaţi de un cald patriotism au venit să întărească Biserica ortodoxă şi să strîngă unitatea poporului în mijlocul căruia sfînta noastră Biserică îşi desfăşoară lucrarea ei mîntuitoare.

Astăzi în faţa altarelor Bisericii din Ardeal se închină toţi fiii ei. Amintirea celor 250 de ani de despărţire se şterge treptat pe măsură ce poporul nostru păşeşte înainte pe calea care duce la o viaţă mai bună, mai fericită, în minunata noastră Patrie.

Pentru a izbîndi în lucrarea mea mă voi strădui să aud din mine însumi ca şi din afară glasul adevărului şi al dreptăţii, să-mi supun voinţa legilor lui Dumnezeu şi legilor vieţii. Cu tradiţiile frumoase şi cu vrerile drepte ale clerului şi credincioşilor din Ardeal mă voi identifica în întregime, străduindu-mă să păstrez pe cele dintîi şi să dau viaţă celorlalte. Imbrăţişîndu-mi fiii duhovniceşti cu toată căldura sufletului meu, voi sta în mijlocul turmei mele binecredincioase cu inima deschisă, pentru a simţi cît mai aproape bătăile inimilor lor. Mă voi face tuturor toate, în bucurii şi necazuri, pentru a putea grăi într-un glas cu marele apostol Pavel: „Cine este slab şi eu să nu mă simt slab cu el? Cine se zdruncină în credinţă şi eu să nu mă aprind de focul lui?" (II Cor., XI, 29).

Nădăjduiesc să mă arăt vrednic de încrederea ce mi s-a acordat, gîndindu-mă în chip cu totul deosebit la împrejurările prielnice în care se desfăşoară viaţa religioasă din Patria noastră. Deplina libertate religioasă a tuturor cultelor, — consfinţită prin Constituţia ţării, constitue climatul favorabil desfăşurării lucrării de păstor în Biserică.

La rîndul nostru, încadraţi deplin în adevăratul spirit al ortodoxiei, care structural este favorabilă progresului, împreună cu clericii şi cu credincioşii noştri, alături de clericii şi credincioşii celorlalte culte religioase, vom sprijini din toate puterile noastre zidirea vieţii celei noi în scumpa noastră Patrie.

Totodată ca ierarh al Bisericii ortodoxe din Ardeal înţeleg să respect învăţăturile de credinţă şi formele de viaţă ale celorlalte culte religioase.

Preţuiesc deopotrivă comorile de cultură pe care naţiunile conlocuitoare le-au acumulat, în cursul vremii prin capacitatea lor de creaţie, precum şi contribuţia pe care o aduc ele în desfăşurarea vieţii noastre obşteşti.

De aceia, fiind gata spre tot lucrul bun, după cuvîntul Sfîntului Apostol Pavel, întind mînă frăţească tuturor cultelor religioase din Ardeal, pentru colaborare în tot ceea ce poate constitui un bun comun al credincioşilor noştri, al poporului nostru, al Patriei noastre.

Pe toţi ne stăpîneşte dorinţa de a trăi într-o lume paşnică, eliberată de obsesia războaielor şi a distrugerilor. Nimic nu este mai folositor, nimic nu este mai adevărat, nimic nu este mai drept, mai aproape de sufletul omului ca năzuinţa spre pace. Totodată nimic nu este mai înalt şi mai sfînt, în învăţătura creştină ca porunca păcii. Fiindcă, dacă mîntuirea însăşi nu este decît împăcarea omului căzut cu Dumnezeu, prin jertfa lui Hristos, şi ca urmare, înscăunarea liniştei în sufletele credincioşilor şi statornicirea bunei înţelegeri între oameni şi popoare, iar Mîntuitorul însuşi ca săvîrşitor al acestei lucrări a fost înfăţişat de proorocii Vechiului Testament ca Domn al păcii, slujitorii Bisericii ortodoxe, împlinind lucrul Domnului nostru Iisus Hristos sînt slujitori şi ziditori ai păcii.

De aceia, ascultînd chemarea Mîntuitorului şi mergînd pe urmele marilor dascăli ai creştinităţii, nu voi conteni să propovăduiesc pacea, strîngînd în jurul meu pe toţi clericii şi credincioşii, pentru a aduce obolul nostru curat la înfăptuirea unei păci trainice în lume.

Cu aceste gînduri începînd păstorirea mea în acest strălucit scaun,

aduc mulţumire Ministerului Cultelor care a recomandat Guvernului Republicii noastre populare să propună Prezidiului Marii Adunări Naţionale confirmarea alegerii şi numirii mele în scaunul de Arhiepiscop de Alba-Iulia şi Sibiu şi de Mitropolit al Ardealului, Crişanei şi Maramureşului,

aduc mulţumire Guvernului pentru larga înţelegere pe care o arată vieţii noastre religioase,

aduc mulţumire Prezidiului Marei Adunări Naţionale pentru încrederea pe care mi-a acordat-o prin confirmarea ridicării mele în înalta treaptă de păstor al Ardealului,

aduc mulţumire Inalt Prea Sfinţiţilor şi Prea Sfinţiţilor membrii ai Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne, în frunte cu P. F. Patriarh Justinian, care m-au primit cu dragoste în mijlocul lor şi-i asigur de toată dragostea şi rîvna mea spre binele sfintei noastre Biserici Ortodoxe.

Cuvînt deosebit de mulţumire aduc înalţilor ierarhi ardeleni care mi-au dat îmbrăţişare frăţească la ridicarea mea pe acest scaun, şi-i asigur de toată colaborarea mea, rugîndu-i stăruitor să nu mă lipsească de înţeleapta lor povăţuire.

Iar fiilor mei duhovniceşti, care m-au primit cu atîta căldură, le împărtăşesc arhierească binecuvîntare, rugînd pe Dumnezeu să trimeată harul său peste ei, în toate zilele vieţii lor."

I. P. S, nostru Mitropolit Iustin binecuvintează pe credincioşi. Corul cîntă: „Pe Stăpînul . . ."

Se săvîrşeşte apoi polihroniul pentru Prea Fericitul Patriarh Justinian, I. P. S. Mitropolit Iustin, I. I. P. P. S. S. Mitropoliţi şi P. P. S. S. Episcopi membrii ai Sfîntului Sinod şi P. P. S. S. episcopi şi arhierei prezenţi, pentru conducătorii Republicii Populare Romîne, pentru dreptcredincioşii creştini. Corul răspunde cu imnul patriarhal, cu imnul mitropolitan şi cu „Mulţi ani trăiască".

După terminarea Te-Deumului, înalţii oaspeţi se îndreaptă spre reşedinţă. I. P. S. nostru Mitropolit Iustin binecuvîntează credincioşii, care umpleau Catedrala şi drumul dela Catedrală la reşedinţă.

La reşedinţă se fac prezentările de rigoare, cînd şefii cultelor, reprezentanţii autorităţilor, consilierii şi profesorii teologi, membrii Adunării Eparhiale, delegaţii din alte eparhii etc. salută şi felicită pe noul Mitropolit.

Imediat după această recepţie, la orele 14, se serveşte masa în aula şi sufrageria Institutului Teologic.

Masa oficială dela Institutul Teologic Universitar

La orele 13,30 înalţii oaspeţi şi alţi participanţi la festivităţi, s-au întrunit în aula Institutului Teologic Universitar, la masa oficială oferită cu prilejul instalării Inalt Prea Sfinţitului nostru Mitropolit Iustin, de către Sfînta Arhiepiscopie de Alba-Iulia şi Sibiu.

Spaţioasa sală de festivităţi a Institutului Teologic Universitar din Sibiu, îmbrăcase haină de sărbătoare. Totul sclipea de curăţenie. Mîini harnice şi pricepute au împodobit-o cu gust, sobru şi demn. La intrare deasupra uşii, pe o fîşie albă de dimensiuni respectabile, înalţii oaspeţi erau întîmpinaţi de salutul creştinesc: „Bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului"! Inlăuntru, imensa icoană a Mîntuitorului aşezat în jeţul său de arhiereu al Legii celei noua, domină peretele din faţă. Dedesuptul acestei icoane — artistic executată — inscripţia de salut destinată noului nostru Arhipăstor: „Pre Stăpînul şi Arhiereul nostru, Doamne îl păzeşte întru mulţi ani"! De-o parte şi de alta a icoanei, tablourile Prea Fericitului Patriarh Justinian, Mitropolitului Andrei Şaguna şi al noului nostru Mitropolit I. P. S. Iustin. Lateral, îmbrăcate în mătase albă, tablourile Domnilor Gheorghe Gheorghiu-Dej şi Dr. Petru Groza, precum şi galeria foştilor profesori ai acestui Institut, în frunte cu Gh. Lazăr, cu răposatul Mitropolit Dr. Nicolae Bălan, I. P. S. Mitropolit Vasile al Banatului şi P. S. Episcop Nicolae

Aspecte dela agapa din Aulă: I. P. S. Mitropolit Iustin mulţumeşte distinşilor oaspeţi.

Colan al Vadului, Feleacului şi Clujului. Peste tot flori, — multe flori — şi multă tinereţe, căci studenţii teologi sînt mîna de ajutor a organizatorilor festivităţii, cari primesc pe distinşii oaspeţi.

In fruntea mesei ia loc Domnul Dr. Petru Groza, Prea Fericitul Patriarh Justinian şi I. P. S. Mitropolit Iustin, membrii ai Sfîntului Sinod, reprezentantul Guvernului, şefi ai cultelor şi membrii ai familiei Arhipăstorului nostru.

La timpul potrivit, au început toasturile în cinstea noului Mitropolit al Ardealului.

Cel dintîi a luat cuvîntul Eminenţa Sa Domnul Dr. *Friedrich Müller*, Episcopul Bisericii Evanghelice C. A. din R. P. R. Prezentînd felicitări Arhipăstorului Mitropoliei Ardealului din partea Bisericii pe care o conduce, Eminenţa Sa i-a urat I. P. S. Mitropolit Iustin să continue opera binecuvîntată a înaintaşilor săi de scaun, cu spirit de răspundere faţă de lumea nouă ce se alcătuieşte din epocalele transformări ale timpului nostru. Reşedinţa Mitropoliei ortodoxe a Ardealului şi reşedinţa Episcopiei C. A. din Transilvania au fost stabilite la Sibiu cam în acelaşi timp. Intre credincioşii şi conducătorii acestor două biserici s-au închegat dintru început raporturi de cinstire reciprocă şi de înfrăţire creştinească. Roadele acestei binecuvîntate coexistenţe le arată starea înfloritoare a comunelor cu credincioşi păstoriţi de preoţii bisericilor ortodoxă şi evanghelică C. A. Baza de nezdruncinat a acestei coexistenţe a fost aşezată în vremea Reformaţiunii, cînd Biserica Evanghelică a oferit preoţimii ortodoxe romîne Sfînta Evanghelie în traducere romînească, ferindu-se să facă prozelitism confesional. Documentele timpului aceluia stau mărturie despre bucuria cu care au fost primite aceste traduceri de către clerul şi credincioşii ortodocşi romîni. De pe această bază trainică pornim colaborarea noastră viitoare, în toate acţiunile folositoare bisericilor noastre şi patriei noastre iubite, Republica Populară Romînă. Faptul că I. P. S. Mitropolit Iustin a fost profesor de Noul Testament şi posedă o orientare clară în problemele vremii, este chezăşia despre roadele ce le putem aştepta dela colaborarea bisericilor noastre.

Eminenţa Sa Domnul *Kiss Alexa*, Episcopul Cultului Unitarian a rostit în limba maghiară o scurtă şi însufleţită alocuţiune, dînd expresie simţămintelor de frăţietate şi prietenie care îl leagă de toţi slujitorii Bisericii Ortodoxe Romîne din R. P. R. şi de slujitorii celorlalte culte. Mitropolia Ardealului — a spus Eminenţa Sa — este o instituţie istorică de mare însemnătate nu numai pentru Biserica Ortodoxă Romînă, ci şi pentru celelalte confesiuni şi popoare conlocuitoare. Ca şi înaintaşii săi de scaun, I. P. S. Mitropolit Iustin are număroase şi variate posibilităţi de acţiune pentru adîncirea înţelegerii şi pentru cimentarea înfrăţirii confesiunilor religioase şi a popoarelor conlocuitoare de pe cuprinsul Transilvaniei. Incheie felicitînd pe I. P. S. Sa şi urîndu-i spor deplin în exercitarea înaltei sale misiuni arhipăstoreşti.

Eminenţa Sa Domnul Episcop *Argay Gheorghe*, (Cluj), salută pe noul Mitropolit ortodox al Ardealului din partea Bisericii Evanghelice Sinodo-Presbiteriene din RPR., urîndîndu-i păstorire îndelungată şi paşnică, aducătoare de roade alese pentru adîncirea înţelegerii şi înfrăţirii cultelor şi naţiunilor conlocuitoare din Ardeal.

In numele Eminenţei Sale Domnul János Vásárhely şi al Bisericii Reformate din R. P. R., Domnul locţiitor de episcop Dr. **David Gyula** *salută cordial pe noul Mitropolit al Ardealului, arătînd că trei sînt elementele care apropie şi înfrăţesc cele două Biserici: comunitatea propoveduirii Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos, comunitatea pămîntului locuit şi muncit de credincioşii lor şi comunitatea de năzuinţă şi de luptă pentru apărarea şi consolidarea păcii popoarelor şi pentru întărirea patriei noastre.*

In numele P. S. Episcop romano-catolic de Alba-Iulia, Márton Áron, Părintele Canonic şi Prof. univ. **Francisc Farago**, *prezintă felicitări I. P. S. Mitropolit Iustin.*

In numele Arhiepiscopiei romano--catolice de Bucureşti şi a vicarului ei general, Monseniorul Canonic Dr. Stanislau Traian Iovanelli, Părintele Arhidecan **Emanoil Kreis**, *prim-protopop rom.-cat. de Bucureşti, exprimă bucuria de-a putea saluta aşezarea în scaunul mitropolitan dela Sibiu a unui ierarh care pe lîngă erudiţia teologică, a înţeles sensul vremurilor noi şi aspiraţiunile credincioşilor spre un viitor mai fericit şi paşnic.*

Atmosfera de libertate religioasă statornicită în patria noastră sub regimul democrat popular, se manifestă şi prin aceia că astăzi toate cultele arată înţelegere reciprocă şi colaborează spre binele credincioşilor lor şi pentru înflorirea scumpei noastre patrii. Işi exprimă convingerea că arhipăstorirea I. P. S. Mitropolit Iustin va contribui la înflorirea tradiţiilor de înţelegere reciprocă între bisericile străvechi din ţara noastră.

P. *C. Prot. stavr.* **Sabin Truţia**, *vicarul Episcopiei Vadului, Feleacului şi Clujului, a vorbit în numele clerului Eparhiilor sufragane ale Mitropoliei Ardealului, dînd expresie bucuriei pe care preoţimea revenită o simte din prilejul aşezării la cîrma Bisericii ortodoxe din Ardeal a unui Arhipăstor capabil să ridice pe culmi de lumină învăţătura de credinţă, să păstreze disciplina clerului şi să călăuzească turma dreptcredincioasă pe căile mîntuirii veşnice şi ale propăşirii.*

Darul arhieriei, pogorît asupra I. P. S. Sale, înalta cultură teologică pe care şi-a agonisit-o şi greutăţile cu care a luptat din copilărie, sînt chezăşie despre reuşita ostenelilor ce le va desfăşura în slujba Bisericii noastre şi a poporului dreptcredincios.

Referindu-se la actul unificării bisericeşti a Romînilor din Ardeal, P. C. Sa a arătat că visul marelui Mitropolit Nicolae Bălan, de-a fi toţi fraţii împreună, s-a împlinit. Acum nu mai sîntem „noi" şi „voi", ci o turmă şi un păstor. Dacă pe alocurea se mai manifestă unele nemulţumiri, aceasta nu trebue să ne neliniştească, bineştiind că ele purced din lipsa de înţelegere a unora faţă de marile porunci ale istoriei şi ale progresului. Creanga uscată nu poate împiedeca codrul să înfrunzească.

Noul Arhipăstor al Bisericii ortodoxe din Ardeal va adînci şi consolida actul istoric al reîntregirii noastre bisericeşti, chivernisind talanţii primiţi cu cea mai caldă tragere de inimă faţă de Biserică şi Patrie.

P. C. Prot. stavr. Prof. Dr. **Ioan G. Coman**, *rectorul Institutului Teologic Universitar din Bucureşti, în numele delegaţiei acestui Institut, exprimă duios şi cald simţămintele de preţuire şi dragoste pe care colegii de pînă acum ai I. P. S. Mitropolit Iustin le nutresc faţă de Arhipăstorul Bisericii ortodoxe din Ardeal, precum şi nădejdile ce le leagă ei de misiunea ce o va desfăşura I. P. S. Sa. Accentuează că I. P. S. Mitropolit Iustin este legat demult şi indisolubil sufleteşte de Ardeal.*

P. C. Prot. Dr. **Sofron Vlad**, *rectorul Institutului Teologic Universitar din Sibiu, în fraze limpezi şi cordiale, exprimă satisfacţia ce o simt ostenitorii acestui Institut, de-a putea saluta în mijlocul lor pe Domnul Preşedinte al Prezidiului Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Romîne, Dr. Petru Groza, pe Prea Fericitul Patriarh Justinian şi toată cununa de înalţi oaspeţi, veniţi la Sibiu ca să cinstească prin prezenţa lor Biserica ortodoxă ardeleană şi pe noul ei Arhipăstor, din prilejul înscăunării sale. Institutul Teologic Universitar din Sibiu întîmpină pe I. P. S. Mitropolit Iustin cu dragoste fiască şi cu justificate nădejdi în reuşita deplină a înaltei sale misiuni arhipăstoreşti, pentru că cunoaşte şi preţuieşte distincţia sa sufletească şi aleasa pregătire apostolească, ce şi-a agonisit-o şi dovedit-o strălucit şi pînă acum.*

Sub păstorirea I. P. S. Sale, Institutul Teologic Universitar din Sibiu va deveni centrul de întîlnire şi colaborare al PP. SS. Chiriarhi din Ardeal şi Banat, pentru că el este fiul drag al tuturor celor cinci Eparhii din aceste părţi ale ţării noastre.

Galeria foştilor săi profesori, inaugurată în sala de festivităţi a Institutului, arată că destui dintre ei au devenit ocîrmuitori destoinici de Eparhii. Acest Institut stă la dispoziţia celor cinci PP. SS. Chiriarhi din Ardeal şi Banat, în toate acţiunile menite să contribue la înflorirea Sfintei noastre Biserici şi la întărirea patriei noastre iubite, Republica Populară Romînă. Incheie urînd I. P. S. Mitopolit Iustin putere multă şi viaţă îndelungată, ca să îndrumeze Institutul Teologic Universitar din Sibiu pe căile drepte deschise de înaintaşii în scaun ai I. P. S. Sale.

P. S. Episcop *Andrei* al Aradului evocă în cuvinte aşezate momente din luptele clerului şi mirenilor dreptcredincioşi din Ardeal, purtate pentru triumful constituţionalismului bisericesc, democratic, conceput de marele Mitropolit Andrei Şaguna şi codificat în Statutul Organic. Spiritul acestui constituţionalism bisericesc stă astăzi la baza organizării noastre bisericeşti din Republica Populară Romînă. Datorită lui — cum afirmă teologii ortodocşi de faimă mondială, ca învăţatul profesor de teologie dela Sofia [R. P. Bulgaria], Prot. Dr. Ştefan Ţancoff — vremurile noi ce le trăim nu au găsit nepregătiţi pe oamenii Bisericii noastre pentru a se asocia la opera de construcţie progresistă ce-o îndeplineşte Statul democrat popular. Biserica noastră se îngrijeşte de mîntuirea sufletească a credincioşilor ei. Ea colaborează cu Statul democrat popular, se supune legilor lui şi îl respectă. Clerul şi credincioşii Bisericii noastre duc în viaţa de obşte spiritul creştinesc, care transfigurează viaţa şi o înalţă pe culmi de lumină şi frumuseţe morală.

Toţi vorbitorii au fost aplaudaţi călduros. După ce-şi încheiau cuvîntarea, treceau în fruntea mesei, ciocnind paharul cu D-l Dr. Petru Groza, cu Prea Fericitul Patriarh Justinian şi cu I. P. S. Mitropolit Iustin.

Intîmpinat cu aplauze furtunoase şi cu ovaţii îndelungi, a luat cuvîntul Domnul Dr. **Petru Groza.**

Cuvîntarea D-lui Dr. Petru Groza

Am avut cinstea P. F. Voastră, Inalt Prea Sfinţia Voastră, Prea Sfinţiţi episcopi şi iubiţi conmeseni să prezidez astăzi această masă. In calilate de Preşedinte mi s-a constituit dreptul de a da eu cuvîntul.

Astăzi întîmplător eu nu mă gîndeam să-mi dau cuvîntul. O vorbă veche spune: nimeni nu-i profet în patria lui. La Bucureşti cu ocazia şedinţelor sesiunilor Adunărilor Bisericeşti s-a stabilit o tradiţie în decursul anilor. La masa ce se dădea după aceea, aveam eu singur cuvîntul din bunăvoinţa conmesenilor, care renunţau la cuvînt, cedîndu-mi mie locul. Acum totul s-a petrecut invers; de aceea am ezitat a lua şi cuvîntul. Prea Fericitul Patriarh Justinian s-a adresat însă mulţimii de la galerie şi a întrebat ce este acolo — iar eu i-am răspuns, dar încet la ureche „vocea poporului" şi vocea poporului e „Vox Dei" —

Inalţii ţaspeţi cu reprezentanţii cultelor la Inscăunarea I. P. S. Mitropolit IUSTIN.

Cel dintîi şi cel mai devotat credincios — aşa am învăţat din istoria Bisericii noastre, — este însuşi poporul. Noi, fiii acestui popor, nu facem decît să ne integrăm în sentimentele lui colective, în complexul tradiţiilor lui, a tradiţiilor sfinte, strămoşeşti, străvechi.

Prea Sfinţitul episcop Andrei, a fost apoi cel de al doilea factor care m-a determinat ca să-mi fac singur dreptate, dîndu-mi cuvîntul. S-a declarat ultimul orator. Dar mai este, mai este unul, iar acela precum vedeţi, sînt eu.

Incep cu ceeace am vrut să isprăvesc şi mă bucur din tot sufletul meu, şi cerul se bucură şi-şi arată bucuria prin minunatele raze trimise în această sală, raze binevenite şi binecuvîntate, după norii care au trecut asupra Sibiului, atunci cînd am dus pe ultimul drum pe antecesorul Inalt Prea Sfinţitului Iustin — pe Inalt Prea Sfinţitul Nicolae. Atunci a fost tristeţe. Şi cerul a plîns — vă aduceţi aminte cei prezenţi atunci — a plîns din belşug.

Eu am luat cuvîntul să urez Inalt Prea Sfinţitului Iustin sănătate şi putere de muncă, spor în această muncă şi cu gîndul să mai adaug multe la ceeace aşi putea să spun privind viitorul şi nădejdea de care vorbea rectorul Coman, al Institutului din Bucureşti, precum şi altele.

Dar nu aşi fi vrut să mă descopăr prea mult, să descopăr chiar tot ceeace se petrece în sufletul meu, lăudîndu-l prea mult înainte, ca şi cum aşi vrea să mă pun bine cu Inalt Prea Sfinţitul Iustin, căci am înmormîntat pînă acum doi mitropoliţi şi tare mă tem că al treilea, m-a înmormînta el pe mine. Eu sînt în stare să fiu atît de altruist şi să-i spun „Să trăieşti pînă la 120 de ani şi mie să-mi laşi încă vre-o 20 ani".

Aceşti ani mi-i iau pentru simplu motiv, că văd înaintea noastră mari sarcini, care prin greutăţile lor şi mărimea lor devin grandioase şi nu aşi vrea să lipsesc de la îndeplinirea lor.

Sîntem pe cale de a înjgheba lucruri întemeiate cu multă jertfă. Am trăit 2 războaie, am trecut peste zile revoluţionare. S-a jertfit prea mult ca noi, cei de acum să nu fim la datorie, pentru consolidarea clădirii a ceeace s-a temeluit prin jertfe. Imi spunea de curînd, un academician, cu prilejul conferirii unor decoraţii „să fii tot aici, cu noi şi la 100 de ani". I-am răspuns: „Eu voi fi, dar să fiţi şi voi". A trebuit să fac această corectură: „vreau să fiu de faţă, eu n-am nici-o grabă".

Ceeace însă, stăpîneşte astăzi, ceeace mobilizează gîndurile şi sufletele noastre, este realitatea mare, despre care vorbea domnul David I., reprezentantul prietenului meu, episcopul reformat Vasarhely de la Cluj. Una din cele trei realităţi, a spus D-sa, este pămîntul acesta al Ardealului. Pămîntul Ardealului, care în decursul veacurilor a văzut atîtea şi atîtea. Respiră istoria din fiecare colţ al lui, din văi şi munţi.

Casa mea zace la umbra zidurilor cetăţii Deva. Cînd sînt acasă, în fiecare dimineaţă, eu salut răsăritul soarelui de pe vîrful acestei cetăţi şi îmi rotesc privirile peste vîrfuri şi văd pădurile seculare, care acoperă ruinele cetăţii lui Decebal, apoi privind în altă parte, văd cuibul Corvinilor, care au dat pe acel mare luptător contra semilunei — pe Ioan Corvin — care a dat ungurilor pe cel mai mare rege, pe Matei, cel drept; văd munţii apuseni ai lui Horia ce-mi sînt în apropiere, iar dincolo de piscuri zăresc sătuleţele moţilor lui Avram Iancu. Intorcîndu-mi ochii la Simeria văd acolo ruinele monumentului lui Bem generalul lui Kossuth, care a luptat pentru dărîmarea jugului habsburgic.

Monumentul a fost dărîmat de aceia, care n-au mai vrut să vadă dorinţa poporului, dar ne revine nouă sarcina de a-l ridica. Acolo la Simeria, unde se ducea lupta în jurul podului, generalul austriac zicea: „Dacă pierdem podul, am pierdut şi Ardealul", şi a avut dreptate, căci pierzînd lupta aceasta a pierdut şi Ardealul —, şi l-a reluat mai tîrziu, prin ajutoare străine, prin ajutorul ţarului reacţionar.

Am făcut această privire împrejur, vrînd să subliniez că acest Ardeal este bogat în minunate pagini ale istoriei lui; spre a-l cunoaşte, nu trebue să fii un şoarec de bibliotecă ce răsfoieşte cărţi prăfuite ca din ele să scoată ceva, ci trebue ca tu însuţi să ai dragoste faţă de trecutul Ardealului.

Noi ne inspirăm din tradiţiile ardeleneşti, învăţînd din greşelile trecutului, dintre care cea mai mare a fost aceea, că popoarele conlocuitoare s-au lăsat înduşmănite, s-au lăsat antrenate în luptă unul contra altuia, în interesul acelor habsburgi care aşa, puteau de minune, să ne stăpînească.

Nu e locul şi timpul ca să ne documentăm asupra acestui adevăr, aici. Vreau să fiu scurt şi precis; s-a terminat cu acel cîntec „învrăjbeşte-i şi stăpîneşte-i". (Divide et impera).

Acest cîntec să isprăvească. El mai are unele ecouri rămase din trecut, dar constatăm cu bucurie că acest cîntec al dusmăniei dintre popoare se isprăveşte.

Astăzi cînd popoarele din Ardeal sînt unite, cînd bisericile sînt împăcate una cu alta, eu nu ştiu cum să le cinstesc îndeajuns. Am trecut la această instalare prin diferite simţeminte, care au culminat într-un sentiment de satisfacţie, auzind minunatele cuvinte ale Inalt Prea Sfinţitului Iustin, privind frăţia dintre popoarele din Ardeal şi urmărind cu atenţie, cuvîntarea Inalt Prea Sfinţiei Sale, am constatat că a păşit cu piciorul drept aici în Ardeal, fiindcă a insistat asupra acestei teme, a analizat şi a tras concluziile.

Părea că principala preocupare a cuvîntării Inalt Prea Sfinţiei Sale a fost tocmai mărturisirea voinţei de a întări această frăţietate între popoarele şi cultele din Ardeal.

Astăzi, Ardealul păşeşte înainte, pe drumul închegării frăţietăţii între popoare şi culte diferite, sub un nou conducător şi un nou steag, pe care-l ţine sus, noul mitropolit al nostru Iustin.

Un moment de satisfacţie a fost şi pasajul care privea revenirea fraţilor grecocatolici.

Am ascultat cu multă atenţie, cum un preot revenit priveşte problema, nu din punctul de vedere al meschinelor interese personale ale unora, ci prin prizma desfăşurării istorice a vechiului nostru popor, prin prizma interesului poporului nostru de a fi solidar, de a nu se lăsa desbinat. Este o veche rană pricinuită tot din calcule imperialiste, care voiau să ne desbine şi aşa să ne conducă.

Erau realităţi istorice de pe vremuri şi interesele imperialiştilor care au determinat trecerea unei părţi a romînilor ardeleni la uniaţie, dar realităţile istorice nu stau pe loc, ele s-au dezvoltat, s-au desfăşurat şi s-a dovedit pentru fiecare minte clară că această dezbinare în decursul celor două veacuri nu ne-a folosit ci ne-a pricinuit foarte mult rău. Eu am trăit această dezbinare o viaţă întreagă. Tatăl meu a fost şi el un preot ortodox şi şi-a făcut datoria, aşa cum trebuie. Apoi bunicul meu atît cel după mamă, cît şi cel după tată, şi străbunicii mei toţi au fost preoţi ortodocşi romîni. Am văzut în interiorul acestei

vieţi de preoţi ortodocşi romîni, cum se înrădăcina tot mai mult această ură, această dezbinare între romînii uniţi şi neuniţi.

Ştiu că în satele în care erau jumătate uniţi şi jumătate ortodocşi, aproape totalitatea energiilor preoţilor celor două biserici se cheltuia în această direcţie. Se certau mereu. Imi amintesc, că venind odată episcopul greco-catolic de la Lugoj, într-o Duminecă chiar cînd intra în sat, a venit un credincios la tata şi i-a spus; la biserică se trăgeau clopotele pentru începerea slujbei, iar tata, ca nu cumva episcopul să creadă că-l primeşte în sunete de clopote, a poruncit să se oprească clopotele.

Apoi îmi amintesc, cum preotul greco-catolic pîndea prin gard dacă o fată greco-catolică măritată cu un ortodox, se ducea la Paşti la Biserica ortodoxă şi dacă o vedea făcea slujbe de afurisenie şi blestem împotriva ei.

Prin urmare, pentru ambele părţi a fost un mare rău, această desbinare şi pentru poporul romîn un blestem în decursul vremilor.

Ca încheiere — aduc o reflexie trezită în sufletul meu de unul dintre antevorbitori, care mi-se pare, este prea abstract. A spus: „Pacea numai Dumnezeu o poate creia pe pămînt".

De ce au fost atîtea războaie, iar acum atîtea pregătiri de război? Fiindcă puterea morală, marea îndrumătoare a credinţei s-a rupt uneori de realitate. Ideia, chiar şi credinţa, trebue legată de o problemă a vieţii, a vieţii popoarelor, a păcii între aceste popoare. Eu aşa am învăţat: „Ajută-te, ca să te ajute şi Dumnezeu". Deci, pe pămînt, pentru pacea popoarelor, trebueşte luptat, trebueşte activat zi de zi. Plutind în aer, cu cuvinte frumoase şi meşteşugit spuse, te pomeneşti desrădăcinat nu numai de realităţile vieţii de toate zilele, ci şi de poporul tău, pe care-l conduci ca preot. Vrei legătură cu viaţa? Coboară-te din înălţimi la enoriaşii tăi, întră în sufletul lor şi le pune problema aceasta. Ia atitudini, aşa cum eu cunosc că Biserica a luat atitudini pentru cauze drepte şi s-a pus în slujba luptei active pentru pace, spre a opri ca nebunia şi setea neîncetată după averi, să provoace desfăşurarea unui nou război, căci sîntem cu toţii de acord că un al treilea război, nu va mai fi un război ca cele întîlnite pînă acum, ci o distrugere generală. In epoca bombei atomice, trebue să depunem un maximum de efort spre a împiedeca o mare nebunie. De unde sînt toate acestea? Progresul tehnic şi ştiinţific păşeşte cu paşi uriaşi înainte, într-un ritm accelerat, dar nu ţine pas cu el şi progresul moral, desvoltarea şi formarea sufletului omenesc. Sufletul omenesc a rămas înapoi. Observăm atîtea porniri atavice, patimi ce mai sălăşluiesc în noi, care trebuesc desrădăcinate. Bomba nu are suflet, dar omul care o conduce are suflet şi sufletul lui trebue să-l împrumute şi bombei; dacă omul are suflet bun, el foloseşte descoperirile ştiinţifice spre binele omenirii, dacă omul este rău, le va folosi spre rău şi distrugere. Aici zace adevărul şi de aici porneşte marea misiune a diferitelor culte şi a coducătorilor Bisericii noastre ortodoxe, de a ne ajuta pe noi mirenii, care purtăm grija existenţei pămînteşti a acestui popor, să formăm sufletele, să le dăm educaţie, ca să se apropie de nivelul de progres al ştiinţei. Şi aceasta o putem face nu numai prin predicile noastre, ci prin atîtea ocazii în care stăm de vorbă cu cei pe care-i conducem. Amvonul, spuneam reprezentantului cultului mozaic din Suedia, care a fost acum de curînd la Bucureşti, deformează. Stînd sus pe amvon şi ascultîndu-ţi propria voce în ansamblul sonor şi plăcut al Bisericii, unde domină liniştea, eşti înclinat să crezi că faci un minunat lucru dînd drumul de pe buze unor fraze armonioase citate din Vechiul sau Noul Testament. Amvonul te deformează, dacă nu cobori pe pămînt, la oamenii mici şi mari şi aici, la aceştia, să te interesezi de problemele vieţii mărunte sau mari, să stai alături de popor, să-ţi pleci urechea la năzuinţele lui şi să te identifici cu ele. Astfel din viaţă vei desprinde adevărul că oamenii muncii vor să-şi îmbunătăţească condiţiile de viaţă, să fie stăpîni pe pămîntul pe care-l muncesc, să scape definitiv de orice exploatare.

Poporul tinde spre desvoltare în libertate şi bunăstare economică şi construeşte sub ochii noştrii o viaţă nouă. Il vedem în uzine, coboară în mine, ară ogorul, muncind pentru un viitor mai bun pe acest pămînt, pentru o viaţă cu un nivel mai înalt de trai. Iată năzuinţe care se întruchipează în freamătul muncii acestui popor. Coboară-te la freamătul acesta, vorbeşte-i inimii lui, ajută-l în munca lui. Cel ce spune că pacea vine din cer deagata îndeamnă la pasivitate. Pacea se cucereşte în muncă şi luptă, ea este dragostea de viaţă şi rîvnă de a o face din ce în ce mai frumoasă. Atîta am vrut să spun. Sapienti sat.

Şi acum o observare referitoare la ceeace a spus Prea Sfinţitul Andrei al Aradului despre bătrîneţe. Am fost deunăzi la Timişoara la un Congres al medicilor şi savanţilor şi auzind pronunţîndu-se cuvîntul de „bătrîneţe", am spus acolo acestor competenţi: „Nu există bătrîneţe şi nici tinereţe, ci există numai dragoste de viaţă, iubire de a trăi. Dacă nu eşti îndrăgostit de viaţa aceasta, care este cel mai mare dar al cerului, nu meriţi să respiri nici aerul acesta. Dragostea de viaţă care se manifestă în muncă asiduă, în îmbrăţişarea problemelor mari şi mici, în efortul de a o face frumoasă, în a ajuta ca condiţiile de viaţă să fie mai bune, tot mai bune, pentru toţi cari muncesc, în a sta veşnic în picioare, — aceasta este tinereţe. Am văzut atîţia tineri — bătrîni şi atîţia bătrîni — tineri. Să rămînem la dragostea de viaţă, înţelegînd astfel această viaţă şi trăindu-o şi pentru colectivitatea din care facem parte, pentru a ajuta şi frăţietăţii între popoarele noastre

Iată la ce sarcini vă chemăm să ne ajutaţi. Inalt Prea Sfinţite şi astfel, întăriţi în patria comună, vom ajuta şi omenirii ce luptă, ca să apere pacea.

Ridic paharul în sănătatea noului Mitropolit al Bisericii Ortodoxe Romîne a Ardealului, urîndu-i să fie vrednic de memoria înaintaşilor săi, să păstreze tradiţiile străvechi şi să fie mereu alături de popor, de vrerile şi de munca lui.

Incheind seria cuvîntărilor, ***I. P. S. nostru Mitropolit Iustin*** *a spus următoarele:*

D-le Preşedinte, Prea Fericite Părinte Patriarh, I. P. S. Mitropoliţi şi P. Sfinţiţi Episcopi membrii ai Sf. Sinod, Onor. reprezentanţi ai cultelor, Iubiţi ascultători,

Iau cuvîntul pentru a două oară în cursul zilei de azi. De dimineaţă am vorbit în faţa altarului unde adeseori marele meu înaintaş şi-a plecat genunchii rugîndu-se lui Dumnezeu — vorbesc acum din celălalt altar, căruia i-a închinat o mare parte din strădania sa marele mitropolit-cărturar Nicolae Bălan.

Lucrarea de sfinţire a slujirii arhiereşti a fost împerecheată de mitropolitul Nicolae cu lucrarea învăţătorească. Pentru a fi completă slujirea arhierească, la aceste două lucrări se adaugă şi latura de păstor. Se înţelege că nu voi neglija niciuna din aceste laturi ale slujbei arhiereşti şi voi continua pe calea pe care au mers înaintaşii mei, ţinînd pas cu vremea şi cu nevoile poporului ardelean.

Am rămas adînc impresionat de frumoasa manifestaţie pe care credincioşii din această parte a ţării mi-au făcut-o astăzi. Imi dau seama însă, că nu mi-au făcut-o mie, ci Mitropolitului Ardealului. Aceasta mă obligă şi mai mult de a-mi înteţi puterile pentru a corespunde marilor nădejdi, pe care credincioşii acestei eparhii le pun în conducătorul lor spiritual.

Mulţumesc tuturor celor ce mi-au închinat astăzi un gînd bun; mulţumesc în chip deosebit reprezentanţilor cultelor religioase, care au ţinut să salute înscăunarea mea ca Mitropolit al Ardealului.

Vom avea prilejul să ne întîlnim în lucrarea noastră religioasă, în deosebi în activitatea pe teren de sprijinitori ai poporului nostru muncitor, care îşi făureşte o viaţă nouă şi de sprijinitori ai luptei pentru pace.

Mulţumesc P. F. Patriarh Justinian, I. P. S. Mitropoliţi şi P. S. Episcopi şi membrii ai Sf. Sinod, care au ţinut să cinstească această sărbătoare cu prezenţa Lor. Mulţumesc în chip cu totul deosebit D-lui Dr. P. Groza, unul din cei mai vrednici fii ai Ardealului, asigurîndu-l de toată recunoştinţa şi gratitudinea mea.

Mulţumindu-vă tuturor pentru calda manifestare de simpatie pe care aţi făcut-o cu acest prilej, vă binecuvîntez şi vă urez spor în toate.

La orele 17,30 înalţii oaspeţi au participat la

CONCERTUL RELIGIOS

dat în catedrala mitropolitană de către Corul mixt al Catedralei şi de Corul bărbătesc al studenţilor Institutului Teologic Universitar din Sibiu, ambele dirijate de C. Preot Gheorghe Şoima, conf. univ.

In prima parte a programului, Corul mixt al Catedralei — cu concursul soliştilor: Doamna Silvia Radu (sopran), Dl. Prof. I. Arsin (bas) şi C. Diacon Prof. Vasile Gîrbu (bas) — a executat următoarele bucăţi de concert: „Aceasta este ziua", de Bortnianschi; „Nu pricep. Curată...", de G. Cucu; „In tot pămîntul" şi „Paharul mîntuirii", de G. Dima; „Cine se va sui în muntele Domnului", de G. Muzicescu; „Sfîntă Marie", de Franz Schubert; „De tine se bucură" şi „Cu trupul lui Hristos", de G. Dima; „Concert la Invierea Domnului", de G. Muzicescu; „Pe pămînt pace", de G. Şoima.

In partea a doua a concertului, Corul bărbătesc al studenţilor Institutului Teologic Universitar din Sibiu a executat compoziţiile: „Milu-

ieşte-mă Dumnezeule", de G. Cucu; „ Cerurile spun", de Davidoff; „Psalm", de G. Şoima; „Sfînt e Domnul Savaot", de G. Dima; „Şi era la ora şasea", de E. Mandicevschi: „Tatăl nostru", de C. Porumbescu; „Sfînt, Sfînt, Sfînt", de G. Cucu.

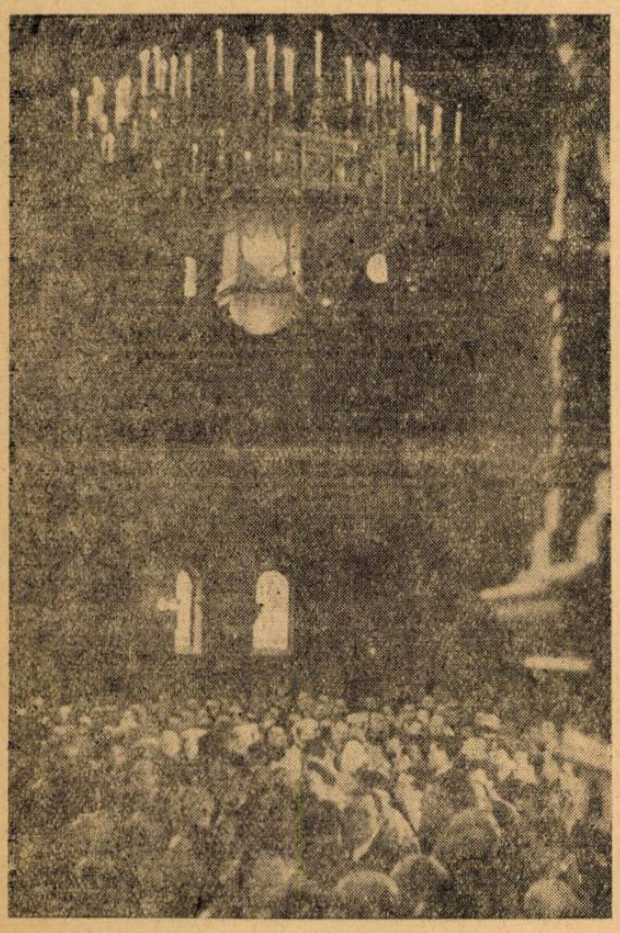

In timpul Concertului religios.

O mulţime imensă de credincioşi umpluse pînă la refuz spaţioasa Catedrală mitropolitană, ascultînd cu reculegere concertul.

*

In seara aceleiaşi zile, după o cină frugală servită la Institutul Teologic Universitar, înalţii oaspeţi — în frunte că Domnul Dr. Petru Groza — au părăsit oraşul Sibiu, îndreptîndu-se cu trenul special spre Bucureşti.

*

A doua zi Prea Fericitul Patriarh Justinian a plecat spre Dragoslavele. Tot atunci, s-au înapoiat pe la casele lor ultimii oaspeţi ai măreţelor festivităţi dela Sibiu.

*

Marţi, 20 martie a. c., I. P. Sf. Mitropolit Iustin a plecat la Sfînta Mînăstire Brîncoveanu dela Sîmbăta de Sus, spre a se ruga pentru odihna sufletului marelui său înaintaş de scaun, Mitropolitul adormit întru Domnul, Dr. Nicolae Bălan.

*

Festivităţile dela Sibiu s-au bucurat de-o reuşită deplină. Cei ce au ostenit cu organizarea lor şi toţi cei ce au veghiat la buna lor desfăşurare, pot fi pe deplin mulţumiţi: au întîmpinat frumos, corect şi demn arhipăstorirea plină de făgăduinţe a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit IUSTIN al Ardealului.

Instalat în scaunul mitropolitan din Sibiu într-o zi cu soare şi adieri primăvăratice, primit cu suflete deschise de întreg clerul şi credincioşii din Ardeal, înconjurat de frăţeasca simpatie a reprezentanţilor celorlalte culte, noul Mitropolit, înzestrat cu daruri bogate, va continua cu vrednicie marile tradiţii ale Ardealului ortodox şi va da un nou avînt vieţii bisericeşti şi colaborării clerului şi credincioşilor la lupta pentru pace şi munca întregului popor.

Strîns uniţi în jurul Mitropolitului nostru păşim înainte spre noi realizări şi prin vrerea şi rîvna noastră de muncă cinstită în ogorul Bisericii şi al Patriei, aducem urare sinceră Inaltului Ierarh:

Mulţi ani de rodnică şi luminoasă arhipăstorire!

Telegraful Romîn

NOTĂ: *Reportajul cu alegerea, hirotonirea, învestitura şi instalarea I. P. S. Mitropolit IUSTIN a fost scris de: Al. Cerna-Rădulescu, Gr. T. Marcu şi N. Mladin.*

IUSTIN

DIN MILA LUI DUMNEZEU ARHIEPISCOP AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÎNE DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU ŞI MITROPOLIT AL ROMÎNILOR ORTODOCŞI DIN ARDEAL, CRIŞANA ŞI MARAMUREŞ

Iubitului cler şi popor dreptcredincios har, milă şi pace de la Dumnezeu Tatăl şi de la Domnul nostru Iisus Hristos.

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm şi să ne veselim întrînsa".

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Mulţumim Părintelui ceresc că ne-a învrednicit să prăznuim şi în acest an, cu pace şi sănătate, luminata zi a Învierii Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, „praznicul praznicelor, sărbătoarea sărbătorilor, Paştile cele mari şi preacinstite".

Anul trecut, de Sfintele Paşti, marele mitropolit Nicolae v-a vorbit pentru cea din urmă oară. Cîteva luni mai tîrziu, în ziua praznicului Schimbării la faţă, Dumnezeu a chemat la Sine pe acest vrednic slujitor care, vreme de o jumătate de veac, a fost dascăl luminat şi părinte iubitor al clerului şi credincioşilor ortodocşi din această de Dumnezeu păzită eparhie. Între noi, pomenirea lui se va face din neam în neam, iar faptele lui mari vor fi pururea pildă şi îndemn pentru urmaşi.

Din mila lui Dumnezeu, încredinţîndu-se smereniei mele cîrja arhipăstorească, pe care a purtat-o cu cinste vrednicul meu înaintaş mitropolitul Nicolae, vă trimit acum întîiul meu cuvînt de creştinească învăţătură şi de părintească povaţă, în această mărită zi a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

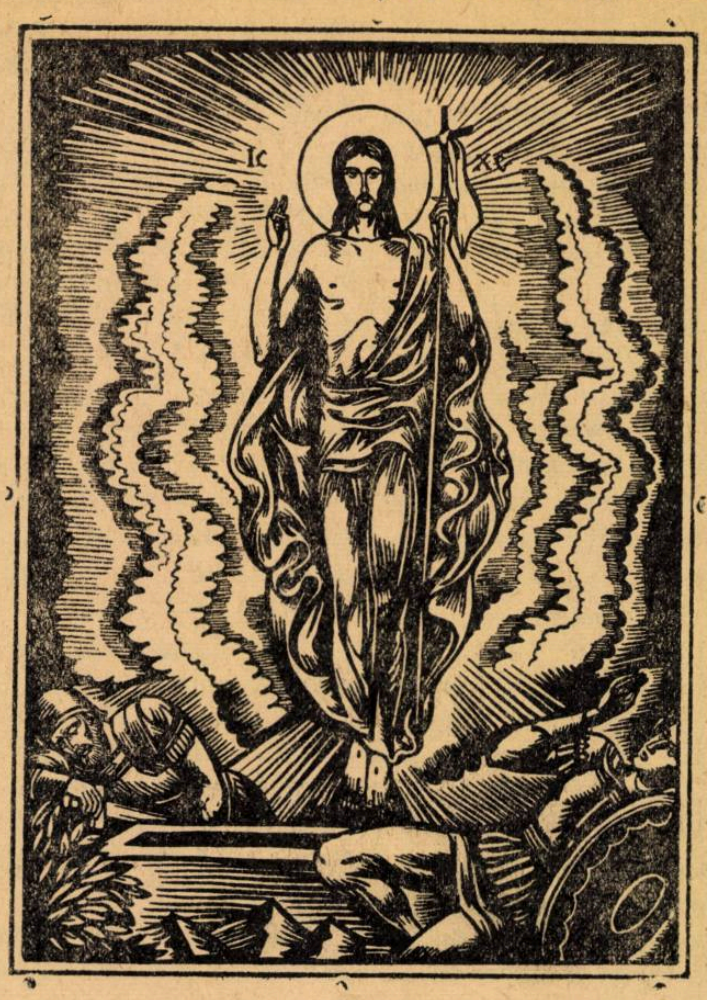

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Sfînta Scriptură ne spune că, a treia zi de la aşezarea trupului Domnului nostru Iisus Hristos în mormînt, după înfricoşata Sa moarte pe Golgota, mare cutremur de pămînt a fost în vremea cînd se lumina de întîia zi a săptămînii, adică în ziua pe care noi o numim Duminică sau ziua Domnului. În clipa aceea Domnul s-a sculat din morţi.

Pogorînd din cer, un înger, cu înfăţişare luminoasă ca fulerul şi cu îmbrăcămintea albă ca zăpada, a rostogolit piatra de la uşa mormîntului şi s-a aşezat deasupra ei, arătînd celor care veneau acolo că mormîntul este gol şi vestind că Iisus a înviat.

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos s-a arătat apoi femeilor mironosiţe, s-a arătat ucenicilor Săi, s-a arătat la o mulţime mare de credincioşi, făcînd îndeobşte dovada învierii Sale.

Mari şi minunate fapte a săvîrşit Mîntuitorul în toate zilele vieţuirii Sale cu trupul printre oameni. Dar învierea Sa din morţi este cununa întregii Sale lucrări mîntuitoare în lume, este dovadă de netăgăduit a puterii Sale dumnezeieşti, este izvorul vieţii noastre duhovniceşti.

Cu cuvîntul Său, Domnul nostru Iisus Hristos a alungat moartea, smulgînd din braţele ei pe fiica lui Iair; cu atingerea mîinilor Sale, El a întors de la drumul spre groapă pe fiul văduvei din Nain; cu ruga Sa, El a scos din putreziciunea morţii pe Lazăr. Şi peste toate acestea, pentru a ne da nouă viaţă, El a omorît moartea, ridicîndu-se cu mărire a treia zi din mormînt.

De minunea învierii lui Hristos se bucură neîncetat cetele îngereşti, cîntînd cîntare de biruinţă în jurul scaunului Părintelui puterilor. Se bucură sfinţii, mucenicii şi mărturisitorii dreptei credinţe, în corturile lor nevăzute, slujitori făcîndu-se Fiului lui Dumnezeu. Se bucură întreaga

Biserică înveșmîntată în strălucitoarea lumină a Duhului Sfînt, prăznuind ziua cea mare a învierii.

Firea însăși este pătrunsă în aceste zile, de obștească noastră bucurie, cum spune Sfîntul Grigorie de Dumnezeu Cuvîntătorul: „Crăiasa anotimpurilor, primăvara, întîmpină cu strălucire pe crăiasa zilelor, praznicul Paștilor, și prinoase îi aduce tot ce este mai strălucit și mai plăcut: acum, cerul este mai luminat; acum, soarele stă mai sus pe bolta cerului și mai aurit se arată; acum, crugul lunii este mai luminos si spuza stelelor mai curată; acum, valurile cu țărmurile se îmbrățișează, norii cu raza soarelui, văzduhul cu vînturile, glia cu roadele sale; acum, izvoarele și-au limpezit undele; acum, apele mai îndestulătoare se revarsă...; acum, livezile se umplu de mireasmă și semințele încolțesc...".

Așa cum auzim și în frumoasa cîntare de Paști: „Acum, toate de lumină s-au umplut, și cerul și pămîntul și cele de dedesupt: Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcînd și celor din mormînturi viață dăruindu-le".

Iubiții mei fii sufletești,

Înfățișîndu-vă acestea, din adîncul sufletului meu pătruns de prisositoare dragoste părintească față de voi toți, vă aduc aminte că praznicile rînduite de Sfînta noastră Biserică nu sînt numai soroace de pomenire a toate cîte Dumnezeu-Tatăl, Dumnezeu-Fiul, Dumnezeu-Sfîntul Duh și, cu puterea Sfintei Treimi, cetele sfinților au lucrat minunat cu noi, ci mai vîrtos ele sînt trăiri în sufletele noastre ale unor fapte minunate, la săvîrșirea cărora ne-am făcut părtași și noi, prin darul lui Dumnezeu, și de rodul cărora ne învrednicim și noi, din milostivirea lui Dumnezeu. Totodată, ele sînt prilejuri de luminare a cugetelor noastre și de curățire a simțămintelor noastre, de primenire a întregii noastre vieți și de întărire a lucrării noastre pentru a ne putea bucura, fiecare din noi, de binefacerile pe care Dumnezeu le revarsă din belșug asupra noastră.

Jertfa de pe cruce, coborîrea în iad și învierea Domnului nostru Iisus Hristos alcătuiesc însăși taina mîntuirii noastre. Pe ele se întemeiază tot așezămîntul credinței noastre creștinești; din ele izvorăște izbăvirea noastră de sub puterea celui rău; ele sînt chezășie trainică a învierii noastre.

Hristos s-a jertfit pe cruce și păcatul moștenit de noi de la Adam s-a spălat. Prin răstignirea Mîntuitorului s-a astupat prăpastia săpată între Dumnezeu și noi de răutatea păcatului. După cuvîntul Sfîntului Apostol Pavel, „ne-am împăcat cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său, făcîndu-ne părtași morții Sale, prin botez" (Rom. V, 10).

Hristos a deschis porțile raiului, coborînd în iad, și pecețile împărăției întunerecului, în care erau ținuți cei lipsiți de har, s-au rupt. Sufletele celor adormiți cu nădejdea în venirea lui Mesia au dobîndit puterea de a se slobozi de sub stăpînirea celui rău.

Hristos a înviat și cei ce cred în El „nici să moară nu mai pot căci sînt la fel cu îngerii și sînt fiii lui Dumnezeu de vreme ce sînt fiii învierii" (Lc., XX, 36). „Eu sînt învierea și viața, a spus Mîntuitorul, și cel ce crede în mine va fi viu chiar dacă va muri. Și oricine este viu și crede întru mine în veac nu va muri" (Ioan, XI, 25-26).

Din nemărginita Sa dragoste pentru noi, Domnul nostru Iisus Hristos a coborît pe pămînt pentru a ne ridica la Tatăl ceresc. Singur fiind Fiu al lui Dumnezeu, El s-a făcut om pentru ca noi, oameni fiind, să ne facem fii ai lui Dumnezeu.

In acest chip, după cuvîntul Sfîntului Apostol Pavel, „făcîndu-ne cu El o singură tulpină, întru asemănarea morții Lui, atunci vom fi părtași și învierii Lui... Și dacă am murit împreună cu Hristos, credem că vom și viețui împreună cu El, știind că Hristos după ce a înviat din morți nu mai moare" (Rom., VI, 5, 8-9).

De acum, stînd în unire cu El, viețuim în pace cu Dumnezeu; de acum, slobozindu-ne de păcat, avem pace în sufletele noastre; de acum, mergînd cu toții pe aceiași cale, trăim în pace cu toți.

Pentru noi creștinii, pacea adusă lumii de Hristos este darul ceresc din care izvorăște puterea aceea ascunsă, care îndeamnă pe oameni să trăiască în bună înțelegere, în prietenie, în dragoste. Sămînța ei este jertfa de pe cruce, iar rodul ei este fericirea veșnică.

De aceea, Biserica lui Hristos n-a încetat o clipă strădaniile sale pentru viețuirea credincioșilor în pace cu Dumnezeu, pentru înscăunarea păcii în suflete și pentru statornicirea păcii între oameni și popoare.

Iubiții mei fii sufletești,

Pătrunzîndu-ne de înțelesul marii taine a învierii lui Hristos, datorie sfîntă avem să păstrăm cu statornicie darurile revărsate fără încetare de Dumnezeu asupra ființei noastre și să ne arătăm vrednici de ele prin viețuirea noastră creștinească.

Dacă, prin înviere, Hristos a trecut dela moarte la viață, făcîndu-ne și pe noi părtași vieții Lui, se cade, la rîndul nostru, să păstrăm neîntinată taina învierii noastre cu Hristos, umblînd întru înnoirea vieții, după ce ne-am ridicat din moartea păcatului la viața în har și fapte bune.

Sfîntul Apostol Pavel ne tălmăcește acest adevăr de trăire nouă, cu limpezimea pe care i-a dat-o lumina Sfîntului Duh, cînd scrie în una din epistolele sale: „După cum Hristos a înviat din morți, prin mărirea Tatălui, tot așa și noi să umblăm întru înnoirea vieții" (Rom., VI, 4).

Iar de ne vom întreba ce însemnează aceasta, răspuns bun găsim la Sfîntul Părinte Ioan Gură de Aur care ne spune: „Cînd tu auzi de viața cea nouă, gîndește-te că trebuie să-ți schimbi cu totul purtarea și o mare prefacere să săvîrșești în viața ta . . . să nu mai asculți cu nimic de păcat . . ."

Păstrați, deci, neîntinată credința cea adevărată și țineți cu sfințenie sărbătorile și datinile noastre strămbune. Închinați-vă neîncetat lui Dumnezeu și faceți cereri sfinților să adauge ruga lor la rugăciunile voastre.

In cugetele voastre să odrăslească numai gînduri bune; printre buzele voastre să treacă numai cuvinte frumoase; mîinile voastre să săvîrșească numai fapta cea bună.

Să fie unire desăvîrșită între voi; voința de înfăptuirea păcii între oameni și popoare să stăpînească sufletele voastre; iubirea unuia față de altul să fie legea vieții voastre.

Cu aceste povețe, împărtășindu-vă arhierească binecuvîntare și îmbrățișîndu-vă pe toți cu părintească dragoste, vă întîmpin cu vestirea: *HRISTOS A INVIAT!*

Sibiu, la sărbătoarea Invierii
Domnului din anul 1956.

Al vostru al tuturor de tot binele voitor,

† IUSTIN
Arhiepiscop și Mitropolit

Aceluia ce vine întru numele Domnului

Azi cetele de îngeri cîntînd binevestește
Un praznic nou pe care Ardealul îl trăește
Primind un nou Vlădică, un sol al bucuriei,
Cu drag să cîrmuiască nava Ortodoxiei.

Mitropolia sfîntă-n beteală de lumină
Întîmpină pe Înaltul în flăcăra-i divină
Și-n sărbătoarea mare din rîuri de mulțime
Urarea fericirii e-n gînduri unanime.

Ca Moise proorocul, puterea cîrmuirii,
Ca Solomon vestitul, dreptatea preamăririi,
Vă deie Domnu-în anii de arhipăstorire
Frumoși ca chiparoșii din biblica gîndire.

La sărbătoarea sfîntă puterea nevăzută
In glas de heruvimi un imn binecuvîntă:
Mărire Celui care e dat ca să vestească
Cuvintele vieții la turma creștinească.

Ne prosternăm în fața măreței clipe sfinte
Avînd pe Arhipăstorul deaicia înainte
Și-nghenunchiați, potire de inimi, se înalță
Să-I toastăm iubirea și dragostea pe față.

In fir de rugăciune curată ca argintul
Străbat a noastre gînduri în zare infinitul,
La Dumnezeu să-i cerem ca-n raze de mărire
Pe Înaltul să-L mîngîie cu-a vieții fericire.

Și-n lungă cîrmuire să arhipăstorească,
Invrednicind cu rîvnă suflarea creștinească
Să urce spre lumină pe alba cărăruie,
Ce duce-n veșnicie spre-a slavei cetățuie.

Noi care azi primit-am pe-al nost-Ierarh iubit
Cînd așteptarea noastră de-acum s-a împlinit,
Mărturisim din suflet supunere fiască
Și dragostea ce-n inimi mereu ar să-nflorească.

Preot Ștefan Tasciaru

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Tiparul Tipografiei „REÎNTREGIREA" Sibiu 376 56
Taxa poștală plătită în numerar.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 104 SIBIU, 15 iulie 1956 Nr. 29—30

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÎNĂ DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU

Abonamentul
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele şi corespondenţa se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Arhipăstorul nostru în mijlocul credincioşilor

— Vizitaţie canonică la Blaj —

In programul de muncă duhovnicească al unui arhipăstor, cercetarea parohiilor din eparhia pe care o ocîrmuieşte ocupă un loc de frunte. Acolo, la faţa locului, credincioşii au prilejul de a-şi vedea ierarhul şi de-a se desfăta sufleteşte primind direct învăţăturile mîntuitoare pe care li le împărtăşeşte cel puţin de două ori pe an, prin cărţile pastorale de Crăciun şi de Paşti. La rîndul său, arhipăstorul ia cunoştinţă — în cursul acestor vizitaţii canonice — de starea sfintelor locaşuri de închinare, de împreuna-lucrare a preoţilor-parohi cu obştea dreptcredincioasă, de preocupările şi năzuinţele „turmei" celei cuvîntătoare, de sporul ei în credinţă şi în silinţa de-a împlini voia Domnului.

Rînduit la cîrma Mitropoliei Ardealului, I. P. S. nostru arhiepiscop şi mitropolit IUSTIN a purces fără zăbavă la împlinirea îndatoririi sale arhipăstoreşti de a-şi cerceta credincioşii din Arhiepiscopie.

După ce a participat la îndătinatul pelerinaj dela Mînăstirea Brîncoveanu, în vinerea din Săptămîna luminată, I. P. S. Sa a făcut o vizitaţie canonică bisericilor parohiale din oraşul de reşedinţă al regiunii Stalin, iar Duminecă 8 iulie a. c. a purces în acelaşi scop duhovnicesc la Blaj.

Insoţit de P. C. vicar arhiepiscopesc Tr. Belaşcu, de P. C. rector dr. Sofron Vlad, de consilieri, profesori şi diaconi, I. P. S. Sa a fost salutat la sosirea în oraş de către preşedintele Comitetului executiv al Sfatului Popular, dl. Gh. Morariu şi de protopopul raionului Tîrnăveni, păr. I. Groza.

Cortegiul format la casa parohială din centrul oraşului, — soborul preoţesc, reprezentanţii organelor locale ale puterii de stat şi numeroşi credincioşi din Blaj şi din parohiile comunelor învecinate — a condus pe I. P. S. Sa la biserica „Sfînta Treime" [fosta catedrală unită], unde s-a săvîrşit sfînta Liturghie arhierească. Răspunsurile au fost date

Continuare în pag. 4

Douăzeci de ani de Arhipăstorire

La praznicul de pomenire al sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel din acest an [29 iunie], s-au împlinit douăzeci de ani de cînd Prea Sfinţitul Episcop *Nicolae Colan* a fost aşezat sărbătoreşte la cîrma Eparhiei Vadului, Feleacului şi Clujului.

Bucuria cu care clerul şi credincioşii acelei Eparhii întîmpină acest moment sărbătoresc, este împărtăşită de întreaga noastră Biserică ortodoxă romînă — şi, mai vîrtos, de Biserica ortodoxă din Ardeal — căci viaţa şi activitatea Prea Sfinţiei Sale s-a desfăşurat în osteneli apostoleşti, cu dragoste şi înţelepciune călăuzite, de pe urma cărora nu numai Episcopia ortodoxă a Clujului a recoltat spor vădit de propăşire, în toate tărîmurile ei de dezvoltare bisericească.

Născut la 28 noiembrie 1893, în comuna Arpătac [azi: Araci] din fostul judeţ Trei-Scaune, din părinţi ţărani, a urmat şcoala primară în rînd cu copiii locului, iar liceul l-a făcut la Braşov [azi: Oraşul Stalin]. Studiile universitare le-a urmat — după ce a absolvit Institutul Teologic din Sibiu — la Facultatea de Litere din Bucureşti, desăvîrşindu-le apoi în străinătate, la şcoli renumite.

Aşezat la Sibiu, unde a fost chemat de tînărul mitropolit de atunci Dr. Nicolae Bălan, a îndeplinit rînd pe rînd, cu cinste şi destoinicie de toţi recunoscute, slujbele de: secretar arhiepiscopesc [1921-22], profesor de Teologie [1923-36] şi rector al fostei Academii teologice ortodoxe [1929-36] [azi: Institutul Teologic Universitar]. In primăvara anului 1936 a fost ales cu mare însufleţire Episcop al Eparhiei Vadului, Feleacului şi Clujului.

Cultura teologică şi literară pe care şi-a agonisit-o Prea Sfinţia Sa din tinereţe, l-a ridicat curînd în rîndurile cele mai de sus ale intelectualităţii romîne din Ardeal.

Scriitor de mare talent, folosind un grai cald şi desluşit, cu dulceaţă de cronică străveche, Prea Sfinţia Sa Episcopul Nicolae Colan a scris şi publicat sute de articole de îndrumare a clerului şi credincioşilor Bisericii noastre pe căile dragostei de Dumnezeu şi de popor, în gazetele şi revistele noastre bisericeşti. Vreme de 14 ani a diriguit „Revista Teologică" din Sibiu, ridicînd-o pe culmi de strălucire. A înfiinţat în 1934 o revistă pentru familiile creştine ortodoxe şi a fost cel mai de seamă şi mai osîrduitor colaborator al răposatului Mitropolit Nicolae în publicarea nenumăratelor cărţi, broşuri, reviste şi gazete bisericeşti, cari au apărut la centrul mitropolitan al Ardealului.

Ca profesor de teologie, a pregătit şi educat serii întregi de slujitori devotaţi ai altarului, nelipsind totodată — ca membru al Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului — dela purtarea unor mari răspunderi pentru buna desfăşurare a vieţii noastre bisericeşti.

Aşezat la cîrma Episcopiei Vadului, Feleacului şi Clujului, pe trainica temelie pusă acestei reînviate Eparhii de întîiul ei episcop, pururea pomenitul Nicolae Ivan, Prea Sfinţitul Episcop Nicolae Colan a desfăşurat o largă şi statornică lucrare de înduhovnicire şi îndoctrinare ortodoxă a clerului şi credincioşilor ce i-au fost încredinţaţi spre păstorire. S-a slujit în acest scop de luminile cărţilor şi ale publicaţiilor periodice bisericeşti, în tipărirea cărora căpătase demult iscusinţă de neîntrecut „meşteşugar". In două rînduri [1942 şi 1945] a tipărit foarte frumos sfintele cărţi ale Legii celei noua. Lucrarea aceasta este cunoscută îndeobşte, de cler şi credincioşi, sub numele de *Noul Testament dela Cluj.*

Blînd şi bun cu toată lumea, adevărată întruchipare a dragostei evanghelice faţă de toţi oamenii, Prea Sfinţitul Episcop Nicolae Colan se bucură statornic de deplina alipire şi cinstire pe care i-o arată şi preoţimea şi păstoriţii P. S. Sale. Nu este parohie din cuprinsul Eparhiei Clujului, în care P. S. Sa să nu fi călcat, pe răgaz, măcar odată. Pretutindenea duce cuvînt de învăţătură creştinească şi îndemnare de purtare cinstită, hărnicie, ascultare şi bunăvoire.

Adevărat apostol al păcii vădindu-se cu prisosinţă încă de atunci Prea Sfinţitul Episcop Nicolae Colan a adus o

Continuare în pag. 4

Pomenirea Sfinților Apostoli Petru și Pavel

— Ce ne învață ei astăzi? —

In fiecare an, la 29 iunie, sfînta noastră Biserică ortodoxă răsăriteană prăznuiește cu rugăciuni și cîntări de laudă pe sfinții Apostoli Petru și Pavel. Pomenirea lor a fost așezată în aceeași zi din vremuri străvechi, pentru binecuvîntata pricină că deodată și-au încheiat viața aceasta vremelnică, în cetatea Romei, la anul 67, în vremea domniei cruntului cezar Nero.

Dintre Apostolii Domnului, sfinții Petru și Pavel sînt cei mai populari în rîndurile creștinilor de pretutindenea și din toate vremurile.

Cel dintîi, s-a ridicat la cinstea și ostenelile apostoliei din rîndurile țăranilor pescari ai Galileii [partea de miazănoapte a Palestinei]. Celălalt, fusese învățător de lege [rabi] și meșteșugar înainte de-a se fi convertit la Hristos în împrejurările arătate amănunțit de sfîntul Evanghelist Luca în Cartea Faptele Apostolilor [capitolele 9, 22 și 26].

Amîndoi s-au distins prin alipirea lor sinceră și statornică față de Domnul și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, împărtășind învățătura Lui mîntuitoare din toată inima și propovăduind Evanghelia Sa „cu timp și fără timp" atît iudeilor, cari credeau în Dumnezeul cel viu și adevărat, cît și celorlalte seminții ale lumii vechi [„neamuri" păgîne], cari se închinau la idoli.

Pomenirea lor cu rugăciuni și cîntări de laudă — ca și prăznuirea tuturor sfinților creștinității — este rînduită d sfînta noastră Biserică dreptmăritoare cu scopul de-a le cunoaște vredniciile și de-a ne îmbunătății viața de-aici, spre a o cîștiga pe cealaltă, împreună ce vederea feței lui Dumnezeu, ascultîndu-le poveștele și sîrguindu-ne să le plinim în umblarea noastră în lume, în viețuirea noastră laolaltă cu alți oameni. „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, cari v-au grăit vouă cuvîntul lui Dumnezeu, priviți cu luare-aminte cum și-au săvîrșit viața și le urmați credința" [Evrei 13, 7], — așa ne poruncește Sfînta Scriptură cea de Dumnezeu insuflată.

A lua aminte cum și-au săvîrșit viața, înseamnă a ne purta după pilda dată de ei. A le urma credința, înseamnă a fi statornici, ca ei, în alipirea noastră față de Hristos Mîntuitorul și față de sfînta noastră Biserică

In centrul învățăturii sfinților Apostoli Petru și Pavel stă *persoana* lui Iisus Hristos.

Iisus Hristos este, pentru amîndoi, Mesia cel făgăduit prin proorociile Vechiului Testament, întrupat, mort și înviat pentru noi și pentru a noastră mîntuire. In Iisus Hristos, Dumnezeu însuși a coborît între oameni, pentru oameni, ca să-i împace cu Dumnezeu, cu semenii lor și cu cele dinlăuntru ale lor, prin nimicirea păcatului.

Opera de mîntuire săvîrșită de Domnul nostru Iisus Hristos este o lucrare de pace. Păcatul a stîrnit vrajbă între oameni și Dumnezeu — și întreolaltă. Iisus Hristos a venit pe pămînt, în trup omenesc, și s-a jertfit ca să curme această vrajbă. Pe oamenii învrăjbiți de păcat, Iisus Hristos îi adună laolaltă, în sfîntă înfrățire, în Biserica Sa. In Biserică, se topesc toate deosebirile dintre oameni. Egali întreolaltă prin obîrșia lor comună și prin starea de păcat întru care petreceau, prin Hristos, oamenii credincioși devin egali întreolaltă ca unii cari sînt membri ai Bisericii Lui și părtași ai darurilor ei sfințitoare.

Creștinii viețuiesc după voia lui Dumnezeu, dar viețuiesc în lume, laolaltă cu alți oameni. Traiul lor în comunitatea omenească trebue să fie pildă de dragoste, îngăduință, pace, bucurie, hărnicie, trebue să fie trai virtuos. Ei au ca model de viețuire pe Hristos. Sfinții Apostoli au imitat pe Hristos și ne îndeamnă să facem la fel.

Toată învățătura și viața sfinților Apostoli Petru și Pavel este prețioasă pentru zilele noastre, în manifestările noastre religioase și în purtarea noastră creștinească față de toți oamenii.

Mai vîrtos se cade a lua aminte, astăzi, asupra acelor învățături ale măriților Apostoli Petru și Pavel, cari ne îndeamnă să fim cu ascultare față de ocîrmuitorii noștri bisericești și cetățenești, iar pe semenii noștri — oricine ar fi ei — să-i cinstim, să-i iubim, să le venim într-ajutor ori de cîte ori avem putința și ori de cîte ori se simte trebuința.

De deosebit folos sufletesc sînt, pentru fiecare credincios al Bisericii noastre, învățăturile pe care ni le dau sfinții Apostoli Petru și Pavel în Epistola către Romani, cap. 13, vers. 1 urm. și în Epistola I Petru cap. 2, vers. 13 urm., pe care urmîndu-le fără greș, pildă de ascultare se va face și altora.

Despre dragoste [vezi I Cor. cap. 13; ș. a.] și despre pacea cea dintre noi și dintre toți oamenii, sfinții Apostoli grăiesc adeseori. Foaia aceasta, tot mereu împărtășește cititorilor poveștele lor.

Să le dăm ascultare pururea, căci prin aceasta le aducem cea mai înaltă cinstire!

Prof. Gr. T. Marcu

Nota Administrației

„Telegraful Romîn"

Abonații „Foii Bunului Creștin" primesc în continuare „Telegraful Romîn", care se scrie pe înțelesul credincioșilor. Cei ce au plătit abonamentul la „Foaia Bunului Creștin", pe anul întreg, vor primi „Telegraful Romîn" pînă la 1 ianuarie 1957.

Cei ce au plătit numai jumătate din abonament la „Foaia Bunului Creștin", sînt rugați să plătească și cealaltă jumătate a abonamentului — pe iulie — decembrie 1956 — trimițînd banii pe adresa: Administrația „Telegraful Romîn", Sibiu, strada 1 Mai 35.

Iisus cu femeia samarineancă

(Ioan cap. 4, 1—42)

Intîlnirea Mîntuitorului cu femeia din Samaria, la fîntîna lui Iacob, și convorbirea Lui cu ea, formează o întîmplare în care ni se înfățișează atitudinea Domnului nostru Iisus Hristos față de femeie în genere, dar și felul cum Mîntuitorul îi schimbă viața.

Mîntuitorul nu ocolește întîlnirea cu femeia samarineancă, căci El însuși zice: „Veniți la mine toți", deci toți oamenii de toate vîrstele, sexele, și din orice popor. Iar în viața publică a Mîntuitorului, femeia joacă un rol însemnat. Mîntuitorul nu îndepărtează femeia care are și ea nevoie de ajutor și mîntuire. Felul în care Mîntuitorul vorbește acelei femei simple și plină de păcate, este uimitor și de admirat. El, ca învățător și Păstor, intră în vorbă cu ea, cerîndu-i mai întîi să-i dea apă, să-și potolească setea, apoi de la această vorbă trece pe nesimțite la cele duhovnicești.

Apa este punctul de plecare al Mîntuitorului în covorbirea cu femeia samarineancă. Mîntuitorul îi vorbește de apa vie. E un lucru de care ea nu mai auzise pînă atunci. Apa vie de care vorbește Domnul Iisus că i-ar fi dat-o, care îi potolește setea în veac, pricinuește în sufletul ei un fel de îndoială, crezîndu-se că-i luată în bătaie de joc. Insă, cînd Mîntuitorul îi scoate la lumină lucrurile întîmplate în viața ei, atunci ea se miră de El, că știe toate aceste amănunte din viața ei. Deodată i se răscolește sufletul. Simte un fior. Simte că în fața ei nu este un om obișnuit, ca toți ceilalți oameni și zice: „Doamne, văd că tu ești proroc"!

Respectul față de Mîntuitorul îi scormoni sufletul și-i deșteptă încrederea în El. Simțul religios adormit în inima ei se redeșteaptă. Dar în sufletul ei erau multe nedumeriri și acum îl roagă pe Iisus să-i dea unele lămuriri.

Mîntuitorul cu multă îndemînare și autoritate lămurește, rînd pe rînd, toate problemele religioase, privindu-le din punct de vedere înalt și se descopere femeii ca trimis de la Dumnezeu. Din această convorbire, sufletul femeii se ușurează, se curăță de îndoieli și se ridică din întuneric la lumină, din abisul neștiinței la lumina cunoștinței. Femeia devine ea însăși un apostol al Domnului, o vestitoare a harului dumnezeesc și pentru alte suflete: „Veniți de vedeți un om care mi-a spus toate cîte am făcut. Nu cumva acesta este Hristos?"

Oare nu cumva asemenea lucruri, ca la fîntîna lui Iacob, se petrec adeseori și în jurul scaunului mărturisirii? Oare de scaunul mărturisirii nu se apropie nici un creștin cu sufletul ușuratic și robit de grijile lumești? De sigur, că da!... Pentru femeia samarineancă mersul după apă, la fîntîna lui Iacob, era ceva obișnuit, căci ea nu se gîndea la nimic ca să-și schimbe felul ei de viață, așa cum din obicei merg și unii creștini la spovedanie. Ea, pur și simplu, își umplea vasul cu apă ca întotdeauna, cu gîndul de-a se reîntoarce acasă, cum făcuse și pînă acum. Tot așa se gîndea să facă și de data aceasta. Insă, iată, că la fîntînă acum întîlni un om trimis al

Continuare în pag. 4

„Pentru apărătorii păcii, ceasul răgazului încă n-a sunat"!

Dl Pierre Cot este deputat independent în Adunarea Naţională a Franţei şi unul dintre cei mai de vază oameni politici ai acelei ţări. A fost de mai multe ori ministru.

Pentru noi, însă, dl Pierre Cot este un om simpatic şi din alt motiv: e nelipsit, de vreo zece ani încoace, ori de cîte ori se pune la cale cîte ceva pentru apărarea şi întărirea păcii. Ca deputat, ca om de carte şi ca activist social, dsa foloseşte orice prilej pentru a chema pe guvernanţii din ţările capitaliste la cumineţenie şi cuminţire, arătînd că între oameni şi între popoare se pot limpezi toate neînţelegerile pe cale de tratative paşnice, prin bună învoială. Glasul său răsună cu tărie şi cu convingere la sesiunile Consiliului Mondial al Păcii, al cărui membru de frunte este.

Ca şi alţi luptători convinşi pentru pace, dl Pierre Cot ştie un lucru foarte important; şi anume, că oricîte succese ar fi dobîndit pînă acum luptătorii pentru pace, lupta lor este departe de-a se fi terminat. Dsa a fost acela care — la sesiunea din primăvară a Consiliului Mondial al Păcii, desfăşurată la Stockholm — a rostit cu convingere înţeleptele cuvinte: *„Pentru apărătorii păcii, ceasul răgazului încă n-a sunat"!*

Aşa şi este!

Nimeni nu pune la îndoială faptul că Mişcarea mondială a partizanilor păcii a dobîndit în ultimii ani succese din cele mai îmbucurătoare. Zarea lumii s-a înseninat. Ciocnirile armate, răzleţe dar periculoase — căci din scînteia mică se iscă de multe ori prăpădul focului, — au contenit.

Oamenii politici ai celor două grupări de ţări cu sisteme sociale şi politice deosebite, îşi fac vizite prieteneşti, ţin conferinţe dese, cu rezultate mulţumitoare; schimburile de delegaţii parlamentare se ţin lanţ; oamenii de ştiinţă şi cultură se întîlnesc şi fac schimb de idei, de experienţe, mînînd înainte carul propăşirii; muncitorii de pretutindenea — comunişti şi socialişti — îşi dau mîna sub impulsul directivelor celui de-al 20-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice; în sfîrşit, turiştii cari cutreeră lumea, fără nicio opreliştе, contribue şi ei la cimentarea prieteniei dintre popoare pînă acum izolate unele de altele, adîncind cunoaşterea reciprocă şi preţuirea roadelor muncii paşnice, creatoare, a unora şi a altora.

Ar fi, însă, profund greşit să ne culcăm pe-o ureche — cum spune înţeleapta zicală din popor. Incă mai sînt oameni — cu mari răspunderi şi cu putere — cari se gîndesc la rău şi urzesc nehaznă şi tulburare omenirii vremii noastre. Incă mai sînt înrăiţi cari se gîndesc la un nou război mondial şi fac pregătiri pentru dezlănţuirea lui.

Aceştia trebue ţinuţi de scurt! Vorba zicalei: Un nebun azvîrle piatra în fîntînă şi apoi zece înţelepţi se trudesc s-o scoată! Vîlvătaia războiului uşor poate fi aprinsă, dar e mai greu să fie stinsă. Apărătorii păcii, din lumea întreagă, au datoria să nu lase pe nimeni să se joace cu focul. Pentru ei — pentru noi toţi — ceasul răgazului încă n-a sunat. Să luăm aminte. deci!

Sesiunea dela Stockholm a arătat desluşit că atîta vreme cît cursa înarmărilor nu e oprită şi dezarmarea încă nu e înfăptuită, lupta partizanilor păcii trebue dusă mai departe, *fără contenire şi fără slăbire!*

Documentele sesiunii dela Stockholm s-au bucurat de-o largă dezbatere în ţara noastră. Ele sînt, acum, „în degetul mic" al multora. Dar nu ajunge atîta! Toţi cetăţenii patriei noastre trebuie să fie în clar cu cuprinsul lor.

Biserica noastră îşi dă cu drag partea ei de contribuţie la popularizarea acestor documente, care ne chiamă la o nouă opintire, în vederea opririi înarmărilor şi în vederea înfăptuirii dezarmării. Pace în zăngănit de oţele armate, nu se poate închipui.

Acest lucru s-a văzut, printre alte, la-nceputul lunii iunie, cînd în Sibiu a avut loc o mare adunare de luptă pentru pace interconfesională, pusă la cale de Comitetul bisericesc de luptă pentru pace al Mitropoliei Ardealului. Alăturea de slujitorii bisericeşti dela centrul Mitropoliei noastre, protopopii din regiune, preoţii din raion, preoţii aflaţi la cursurile de îndrumare misionară şi socială, reprezentanţii celorlalte culte din oraş, raion şi regiune şi studenţii Institutelor teologice universitare ortodox şi protestant, au dezbătut senin şi cu însufleţire, de oameni cari ştiu ce vreau, documentele de la Stockholm.

Conferinţa despre aceste documente, a fost ţinută de P. C. Pr. Alex. Ionescu, vicarul Arhiepiscopiei Bucureştilor şi membru în Comitetul permanent de luptă pentru pace din Republica Populară Romînă. P. C. Sa a vorbit cu autoritatea luptătorului consecvent pentru pace, cu căldura preotului iubitor de popor, cu competenţa celui ce a participat personal la cîteva sesiuni ale Consiliului Mondial al Păcii şi cu hotărîre de patriot luminat.

Deosebit de impresionantă a fost participarea la discuţii a reprezentanţilor studenţilor celor două Institute teologice universitare, cu atît mai vîrtos cu cît angajamentele concrete pe care şi le-au luat, cad chiar în pragul vacanţei de vară, cînd tinerii oameni ai muncii de carte se înapoiază pentru o vreme în localităţile lor de obîrşie, unde vor avea prilejul să dea şi ei o mînă de ajutor la lămurirea credincioşilor în problemele actuale ale luptei pentru apărarea şi întărirea păcii.

*

„Pentru apărătorii păcii, ceasul răgazului încă n-a sunat"!

Să nu ne amăgim! Lupta pentru pace merge înainte, pînă acolo unde este necesară.

S-o ducem înainte cu însufleţire pururea nouă, cu cinste şi omenie, cu sinceritate şi curaj, cu osîrdie creştinească. Biruinţele cîştigate pînă acum, să fie tuturor spre încredinţare că dacă astăzi culegem roadele ostenelilor trecute, ca mîine vom pune cununa unui viitor de tihnă, propăşire, pace şi bunăvoire.

Aşa să facem — şi nu altfel!

M. Gr.

Sărbătoarea de la Deda

In măreaţa biserică a parohiei Deda, din protopopiatul Topliţa, a avut loc în ziua de 21 mai 1956, solemnitatea sfinţirii unui clopot cumpărat din danile credincioşilor.

Un sobor de preoţi, veniţi la chemarea frăţească a parohului Mihail Grecu, din parohiile învecinate, avînd în frunte pe P. C. Prot. Grigorie Chichernea dela Topliţa au oficiat sf. Liturgie. Răspunsurile le-a dat corul bisericii din Deda. A predicat Pr. Gheorghe Cunescu de la parohia Lueriu-Reghin. Credinţa se adevereşte şi se desăvîrşeşte prin fapte a spus C. Sa. Fapta este lumina care ţîşneşte din focul credinţei. Credincioşii din Deda, prin fapta lor creştinească şi-au dovedit credinţa, au dat un frumos exemplu tuturor parohiilor din împrejurimi.

Intregul sobor urmat de mulţimea credincioşilor a eşit în curtea bisericii, unde pe un postament era aşezat clopotul acoperit de flori. Erau de faţă reprezentantul Ministerului Cultelor pentru raionul Topliţa, preşedintele şi membrii Sfatului Popular al comunei Deda ş. a.

După oficierea slujbei de sfinţire, cu respectarea tuturor regulilor tipiconale — a predicat P. C. Prot. Grigore Chichernea, care a arătat: Trăgîndu-şi obîrşia de la trîmbiţele cu care Aaron anunţa vremea jertfei, clopotul bisericii a devenit simbol al vieţii creştineşti. El cheamă prin glasul său şi pe cel drept şi pe cel păcătos la Sf. slujbă şi dacă pentru primul este un îndemn, pentru al doilea este o mustrare, spre îndreptare. Chemîndu-ne la sfinţenia vieţii, atît timp cît vieţuim în lume, clopotul ne este ultimul însoţitor pe drumul cel din urmă. In clipa aceea el simbolizează trîmbiţa arhanghelului din ziua judecăţii obşteşti. Apreciind zelul pe care l-a depus Pr. M. Grecu pentru împodobirea bisericii din Deda, Părintele protopop a încheiat îndemnînd pe credincioşi să rămînă şi pe mai departe alături de vrednicul lor păstor, împlinind astfel tabloul ideal al turmei ce-şi cunoaşte păstorul şi a păstorului ce-şi călăuzeşte păstoriţii spre mîntuire.

C. Pr. M. Grecu spune că sumele donate pentru clopotul ce cîntăreşte 850 kgr. sunt o puternică dovadă a dragostei credincioşilor din Deda pentru podoaba Casei Domnului. Amintind că în 1918 şi 1942 clopotele dela biserică au fost luate spre a se fabrica gloanţe, C. Sa continuă: „Vrem ca acest clopot să nu mai aibă aceeaşi soartă. Menirea sa este ca să aducă viaţă în sufletele oamenilor. Este o datorie sfîntă ca toţi credincioşii din Deda să lupte pentru întărirea păcii alături de toţi oamenii, din lumea întreagă, iubitori de pace. In cinstea acestei lupte măreţe am numit clopotul acesta „Clopotul Păcii".

Intr-o atmosferă de adevărată frăţietate creştinească, credincioşii din Deda au dat o agapă celor veniţi la această frumoasă sărbătoare. Inălţătorul praznic s-a încheiat cu slujba vecerniei.

Pr. Corneliu Groza

Rugăciune

Din veşnicie-ai fost născut,
Eşti veşnic şi fără-nceput
Iisuse, Soare-al nemuririi
Şi plinitor al mîntuirii.
Revarsă-ţi raza de lumină
Din inima-ţi de milă plină,
Şi fă ca sufletu-nrăit
Şi de păcate împietrit,
Locaş al vieţii fără vină
Pentru de-apururi să devină!

stud. teol. Viorel Hoaghea

O prașilă face cît o ploaie bună

„O prașilă face cît o ploaie bună". „Degeaba ari și semeni la timp dacă lași buruienile să năpădească culturile". „Buruiana mănîncă din aceiași strachină cu țăranul" — așa se spune în popor. Și, într-adevăr, aceste zicale sînt pline de înțelepciune.

Toți cei ce muncesc pe ogoare știu, din propria lor experiență, cît de important pentru obținerea unei recolte mari este să îngrijești ca tot timpul pămîntul să fie afînat, iar lanul de porumb sau de altă cultură să fie curățit de buruieni — adică să faci prășitul la vreme, în timp scurt și ori de cîte ori e nevoie. Prin prășit se distruge scoarța formată în urma ploilor la suprafața pămîntului, împiedecîndu-se astfel pierderea apei. De asemenea, prin prășit se distrug buruienele care năpădesc culturile, se pot îngropa îngrășămintele suplimentare, se distrug insectele vătămătoare care trăiesc în pămînt. Toate acestea contribuie la mai buna dezvoltare a plantelor, la sporirea producției la hectar. Sporul de recoltă care se obține de pe un hectar de porumb pentru fiecare prașilă făcută în plus este de circa 200 kg. Sporul acesta nu se obține însă decît atunci cînd prașila este făcută repede, îndată după ce terenul a început să prindă scoarță, în urma unei ploi, și cînd se ivesc buruieni.

Se pune întrebarea: cu ce și cum trebuie făcut prășitul ca să îndeplinească aceste cerințe, să contribuie la obținerea unor recolte cît mai mari și la un preț de cost cît mai scăzut? Se știe că pentru a prăși cu sapa un hectar cu porumb sau cu o altă cultură prășitoare, e nevoie de 8 oameni într-o zi. Mai ușor și mai repede se face prășitul prin folosirea din plin a mijloacelor mecanizate și a prășitoarelor trase de animale.

Un tractor prășește pe zi 9—11 ha. și chiar mai mult, o prășitoare trasă de un cal 1,5 ha.

In anul acesta suprafețele cultivate cu plante prășitoare s-au mărit mult. Necesitatea ridicării continue a nivelului de trai al poporului nostru cere ca lucrările de îngrijire a culturilor să fie de bună calitate pentru a se obține recolte mari. Aceasta înseamnă că este necesară lărgirea mecanizării, mărirea suprafețelor care se prășesc mecanizat.

Bine înțeles că la alegerea momentului începerii prășitului, a adîncimii de prășit etc., este nevoie să se țină seama de condițiile locale, aplicîndu-se agrotehnica diferențiată, specifică locului, recomandată de ingineri și tehnicieni.

Numeroși țărani individuali folosesc prășitorile, dar mai sînt mulți care rărițează sau mușuroiesc porumbul, adică, cum se spune, „își fac pagube singuri". De aceea țăranii muncitori sînt îndrumați să folosească toate prășitorile și să transforme rarițele în prășitori.

Luptînd pentru mecanizarea cît mai largă a lucrărilor de îngrijire a plantelor prășitoare, colectiviștii, întovărășiții și țăranii muncitori cu gospodărie individuală vor spori recoltele la hectar în propriul lor interes, în folosul creșterii nivelului de trai al poporului.

Anunț

Institutul Teologic Universitar din Sibiu anunță că în anul școlar 1956/57 se primesc absolvenți cu diplomă de seminar, de școală pedagogică și de școală medie teoretică [cu 10 și 11 ani]. Absolvenții școlilor pedagogice și ai celor medii teoretice vor da la Institut un *examen aprofundat* de cunoștințe religioase. Informații mai precise asupra acestui examen se primesc la Institut. Abia după acest examen ei se vor prezenta — împreună cu absolvenții seminarului — la *examenul de primire.*

Cererile se vor înainta pînă la 9 septembrie, însoțite de extras de naștere, extras de botez, act de studii, binecuvîntarea episcopului, certificat tip de stare materială, dovadă de purtare dela preot, declarație a părinților că se obligă a împlini condițiunile recerute.

Examenul de admitere începe la 15 septembrie. El constă din: muzică psaltică și liniară, limba romînă [scris], Cunoștințe religioase [scris], Catehism [oral], limba rusă și limba franceză [oral].

Examenele din anul II—IV se țin între 15—26 septembrie. Inscrierea în anul II—IV se face între 1—20 sept.; iar în anul I între 20—26 septembrie. Licențele se dau între 27—29 septembrie.

Deschiderea anului școlar va avea loc la 30 septembrie.

Taxa anuală e de 1.700 lei [600 lei la înscriere, 600 lei după Crăciun, 500 lei după Paști]. La aceasta se adaogă anumite alimente în natură.

R.

Douăzeci de ani de Arhipăstorire

Urmare din pag. 1

contribuție de seamă la întărirea operei de pace care a fost actul unificării bisericești a Romînilor din Ardeal, săvîrșit în toamna anului 1948. Astăzi, P. S. Sa — alăturea de toți vlădicii noștri — nu osenește a sprijini cu cuvîntul și cu fapta acțiunea de apărare și consolidare a păcii, asociind cler și credincioși la îndeplinirea îndatoririlor cetățenești, pentru întărirea și propășirea scumpei noastre patrii, Republica Populară Romînă.

Ierarh pilduitor și adevărat om între oameni, Prea Sfințitul Episcop Nicolae Colan este mai presus de toate preot, devotat Bisericii, aplecat spre obștea credincioșilor.

Cu respect și iubire, îi urăm încă mulți ani de arhipăstorire în pace, sănătate și bună sporire, spre binele Bisericii și al poporului nostru harnic și vrednic!

Telegraful Romîn

Arhipăstorul nostru în mijlocul credincioșilor

Urmare din pag. 1

de Corul mixt al Catedralei mitropolitane din Sibiu, dirijat de Păr. prof. Gh. Șoima.

La sfîrșit, I. P. S. Mitropolit IUSTIN a vorbit credincioșilor cari umpleau sfînta biserică, despre unitatea Bisericii lui Hristos. Folosind exemple potrivite din Sfînta Scriptură și din trecutul vieții religioase-bisericești a poporului nostru dreptcredincios, I. P. S. Sa a arătat că mîntuirea sufletească se poate dobîndi numai în Biserica noastră, al cărei Cap este Iisus Hristos Mîntuitorul, al cărei însuflețitor este Duhul Sfînt și ale cărei mădulare în parte sînt dreptcredincioșii creștini.

I. P. S. Sa a dat prețioase îndemnuri ascultătorilor de a-și primeni necurmat viața religioasă-morală, săvîrșind fapte de virtute, muncind cinstit și cu tragere de inimă și trăind în pace cu toți oamenii.

După sfînta Liturghie, I. P. S. Sa s a înapoiat cu același ceremonial la casa parohială, iar apoi a cercetat așezămintele bisericești din parohiile Blajului.

La masa de amiazi P. C. vicar Tr. Belașcu s-a asociat mulțumirilor exprimate I. P. S. Sale în biserică, de Păr. A. Teodorescu, în numele credincioșilor din Blaj, pentru mulțumirea sufletească pe care le-a hărăzit-o vizitația canonică a Arhipăstorului nostru.

Iisus cu femeia samarineancă

(Ioan cap. 4, 1—42)

Urmare din pag. 2

lui Dumnezeu, cu înfățișarea blîndă, pe Mîntuitorul.

Dela întîlnirea cu Mîntuitorul la fîntîna lui Iacob și mărturisirea ei, femeia samarineancă își schimbă felul ei de viață de pînă acum. Așa se pot schimba și credincioșii prin spovedanie, dacă simt că acolo se întîlnesc cu Mîntuitorul însuși.

Biserica este fîntîna cu apa cea vie a cuvîntului lui Dumnezeu și a harului dumnezeesc. Toți ceice însetează după această apă vie o primesc prin sfintele Taine, între cari taina Spovedaniei este taina întoarcerii noastre dela fărădelegi la o viață nouă. Să nu facem din această Sf. Taină un obiceiu, care n-are nici o putere de înnoire sufletească. Ci să mergem la scaunul mărturisirii cu credința că — așa cum scrie în Molitfelnic — Hristos este de față, Lui îi mărturisim păcatele, El ne dă prin preotul—duhovnic, dezlegarea și El ne dă puterea ca de atunci înainte să ducem o viață nouă. Fie ca întîlnirea noastră cu Hristos în taina Sf. Spovedanii să fie cît mai deasă și de fiecare dată să ne înnoiască și să ne toarne bucuria mîntuirii în suflet.

Pr. Prof. N. Ciudin

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Tiparul Tipografiei „REINTREGIREA" Sibiu 376 56
Taxa poștală plătită în numerar.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 104 SIBIU, 1 august 1956 Nr. 31—32

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU

Abonamentul
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele şi corespondenţa se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Catedrala mitropolitană din Sibiu

Dumineca samarinencii 30 aprilie — din anul 1906 trebue scrisă cu litere de aur în istoria Mitropoliei transilvănene. Căci în Dumineca aceea s-a sfinţit catedrala mitropolitană din Sibiu.

Pentru sufletul dreptcredincioşilor romîni din Transilvania, catedrala aceasta nu este numai cea mai măreaţă biserică din această parte a ţării, ci biserica unde serveşte slujba dumnezeiască capul eparhiei — mitropolitul Transilvaniei; biserica unde se sfinţesc episcopii acestei provincii, unde tinerii teologi primesc taina preoţiei; biserica de pe amvonul căreia se propovăduieşte înalta învăţătură a Sf. noastre Biserici în forma cea mai clară şi cuprinzătoare şi locul de unde de atîtea ori s-au aprins inimile credincioşilor pentru măreţe fapte creştine.

Iată de ce, ridicarea acestui sfînt lăcaş a încălzit inimile ardelene de bucurie şi a făcut din ziua sfinţirii ei un adevărat praznic bisericesc romînesc.

Catedrale mai vechi

Ar fi o greşeală să susţinem că atunci s-a ridicat prima catedrală mitropolitană în Transilvania. Istoria pomeneşte o catedrală la Feleac, ridicată de mitropolitul Daniil în 1487. O alta la Alba-Iulia prin 1556, unde se stabiliră mitropoliţii Transilvaniei, care fiind distrusă, a fost refăcută de Mihai Viteazul în 1597, mai mare şi mai frumoasă decît înainte.

După ce împăratul dela Viena a rupt o parte din romîni trecîndu-i în 1698 la uniaţie, mitropolia ortodoxă a fost desfiinţată, iar episcopul greco-catolic [unit] fu silit să se mute la Făgăraş şi de acolo la Blaj.

Catedrala mitropolitană dela Alba-Iulia cu reşedinţa mitropolitului ortodox a fost apoi dărîmată din temelie în 1714, la ordinul împăratului Carol VI, ca să nu mai fie nici urmă de ortodoxie în Transilvania. Dar, după 63 ani de lupte şi de suferinţe pentru legea strămoşească, poporul dreptcredincios reuşeşte să silească pe împărăteasa Maria Terezia a recunoaşte iarăşi Biserica ortodoxă în Transilvania şi a îngădui numirea unui episcop ortodox pentru credincioşii ei.

Generalul austriac Bucow, făcînd numărătoarea romînilor din Transilvania în 1761, constată că abia 25.223 familii au primit unirea, iar restul de 128.653 familii au rămas în legea ortodoxă.

Cei dintîi episcopi ortodoxi au avut reşedinţa la Răşinari [lîngă Sibiu].

Unul din aceşti episcopi, care este înmormîntat în biserica din Răşinari, Ghedeon Nichitici, şi-a lăsat toată averea pentru zidirea unei biserici în Sibiu, unde credea că se vor aşeza urmaşii lui.

Din aceşti bani, episcopul următor Gherasim Adamovici, a ridicat o biserică la marginea de atunci a Sibiului, dincolo de Cibin, între romînii măiereni, care fiind mică şi prea departe, n-a fost folosită ca biserică catedrală [biserica „din strada Lungă"]. Cu Episcopul Vasile Moga, romînii ortodocşi pun piciorul în cetatea Sibiului. Pentrucă Biserica ortodoxă nu avea nici o casă în cetate, episcopul locuia într-o casă cu chirie. Mai tîrziu a cumpărat din banii colectaţi dela credincioşi, o casă cu mai multe camere, din care şi-a făcut reşe-

Vechea biserică din cetate

Continuare în pag. 2

Urmare din pag. 1

dinţă episcopală, birouri pentru consistor, dintr-o cameră, capelă pentru serviciul divin şi din alta sală de şcoală pentru cei ce urmau cursul de cîteva luni pentru a deveni preoţi ori învăţători.

In această tristă situaţie a rămas pe tot timpul păstoririi sale întrucît autorităţile nu i-au îngăduit să se extindă şi să-şi zidească biserică.

Un vis de împlinit

Bărbatul trimis de Dumnezeu ca să scoată Biserica ortodoxă ardeleană din umilinţă a fost mitropolitul Andrei Şaguna. El a reuşit, între altele, să ridice iarăşi episcopia ortodoxă la rangul de mitropolie a Transilvaniei, cum a fost înainte de 1698. De aici şi grija lui pentru zidirea unei catedrale mitropolitane la Sibiu.

Indată ce a ajuns în fruntea eparhiei transilvănene intră în legătură cu societatea romîno-macedoneană din Sibiu, care avea o bisericuţă în cetate şi obţinu dela ea dreptul de-a sluji aici. Astfel s-a mutat Şaguna din capela făcută de Vasile Moga, în biserica macedo-romînilor. Mai tîrziu macedonenii, datorită simpatiei de care se bucura Şaguna în rîndul lor, au dăruit bisericuţa eparhiei noastre. Ascunsă în fundul unei curţi, acoperită dinspre ambele străzi cu case, ca să fie ferită de ochii lumii, fără turn şi clopote — căci ortodocşii pe vremea aceea nu aveau astfel de drepturi în cetăţile ardelene — bisericuţa aceasta a servit pînă în 1902 drept catedrală, în care slujea mitropolitul.

50 de ani, de la 1857—1906, înaintaşii noştri au trăit cu dorinţa de-a vedea ridicată o nouă catedrală, potrivită cu rangul de scaun mitropolitan al Sibiului.

Anul 1906 le-a împlinit această dorinţă. In celece urmează vom arăta cum s-a plinit acest vis.

Dela venirea sa în Transilvania, Şaguna s-a preocupat cu gîndul ridicării unei catedrale. Dar abia în 1857 îndrăzni să ceară împăratului dela Viena să-i dea voie să ridice o catedrală în Sibiu pentru romînii ortodocşi transilvăneni şi să facă o colectă printre romînii ortodocşi din monarhie.

Aprobîndu-i-se cererea, Şaguna se adresează poporului transilvănean, episcopilor romîni de la Arad şi din Bucovina, precum şi patriarhului sîrbesc din Carloviţ, care avea în episcopiile Timişoarei, Neoplantei, Buda şi Vîrşeţ foarte mulţi romîni, cu rugămintea să facă şi ei o colectă pentru zidirea catedralei.

In iunie 1858, cu scopul de-a strînge bani pentru catedrală, Şaguna face o călătorie la Pesta, Viena, Triest, etc. şi alte oraşe.

Sumele strînse se ridicau în 1862 la 40.000 florini, în 1863 la 51.000 fl., iar în 1873, cînd închide ochii, putea fi mulţumit că lasă pentru zidirea sfîntului lăcaş un fond de 70.000 florini, două case şi o grădină cumpărate în acelaşi scop.

Urmaşii lui Şaguna, mitropoliţii Miron Romanul şi Ioan Meţianu au mărit cu sîrg fondul catedralei, primul — sporindul la 230 mii, iar al doilea, la 500 mii fl. Ei au cumpărat cîteva case în cetate aproape de bisericuţa ortodoxă şi au stabilit definitiv locul, stilul, pictura şi clădirea bisericii. La fondul acestei catedrale au contribuit ani de zile cu obolul lor toţi credincioşii, de la cei doi bănuţi ai văduvei, pînă la donaţii mai mari, fiecare după puterea sa şi după inima sa.

Catedrala mitropolitană din Sibiu

Alegerea locului

potrivit pentru zidirea catedralei, a fost una dintre cele mai grele probleme. Mitropolia avea locuri mari şi la poziţie bună, dar erau înafara cetăţii vechi a Sibiului. ori atît ierarhii, consistoriul şi sinodul cît şi credincioşii doreau, ca biserica să fie ridicată în cetatea Sibiului, mai în centru — aşa cum erau şi catedralele celorlalte confesiuni creştine.

Incă în 1858 Şaguna cere un loc de clădit în parcul cetăţii, dar sfatul oraşului nu-i aprobă cererea.

Atunci cumpără o grădină spaţioasă în fosta stradă a Morii, cam pe unde e azi şcoala pedagogică de fete, dar locul fiind la marginea cetăţii, n-a plăcut tuturor.

Pe timpul mitrop. Miron Romanul se pun în discuţie alte două locuri: grădina „Flora" unde e azi tribunalul şi casa Consistorului — şi grădina din faţa reşedinţii de vară.

Cei cari erau pentru aceste locuri arătau că pe oricare din ele se poate clădi catedrala, împreună cu seminarul şi reşedinţa mitropolitului. Ele însă erau înafara cetăţii.

Abia în 1899, pe timpul mitropolitului Ioan Meţianu, se hotărî definitiv ca biserica să fie clădită în locul bisericii ortodoxe din cetate, unde se putea mări terenul, prin dărîmarea caselor din jur, care erau ale Mitropoliei. Astfel se zidi noua catedrală pe locul unde era bisericuţa macedonenilor din Sibiu.

Stilul bisericii

Fiind strînse sumele şi fixat locul, mai rămînea să se hotărească în ce fel să se zidească, Trebuia să fie o catedrală în stil ortodox şi romînesc.

Ispititoare erau sveltele biserici şi mănăstiri din Moldova, zidite de Ştefan cel Mare şi alţi voievozi. Nu mai puţin frumos era stilul brîncovenesc al bisericilor din Muntenia. Cerînd părerea mai multor ingineri arhitecţi dela Iaşi şi Bucureşti, consistorul se hotărî pentru un stil ortodox bizantin şi publică concurs în acest sens.

Doi arhitecţi dela Budapesta au prezentat planul unei biserici asemănătoare cu „Sf. Sofia" dela Constantinopol în formă de cruce cu cupolă mare în mijloc, care a fost primit cu observaţia ca să i-se adauge două turnuri înalte, care să fie semn pînă departe că în cetatea Sibiului este o mitropolie ortodoxă.

Clădirea catedralei

In 13 iulie 1902 s-a făcut ultima liturghie în bisericuţa din cetate. Foarte mulţi credincioşi au venit la slujbă, ca să-şi ia rămas bun dela bisericuţa în care au slujit patru mitropoliţi romîni, în care s-au sfinţit cinci arhierei şi care a fost martoră la toate momentele mari ale vieţii noastre bisericeşti dela 1848 începînd.

Predica ţinută atunci de ierodiac. Dr. Miron Cristea, în care face istoricul bisericuţei şi rolul ei în decurs de cincizeci ani, a stors lacrimi.

A doua zi, în 14 iulie, antreprenorul Fr. Szalay, a început dărîmarea bisericuţei şi a caselor din jur, iar în 5/18 Aug. se putea pune cu tot ceremonialul, piatra fundamentală şi aşeza actul comemorativ.

La sosirea iernii, cînd zăpada a pus stăpînire pe toată întinderea şi frigul s-a înteţit, clădirea era ridicată la înălţimea de 4 metri.

Zidirea se reia în primăvara lui 1903 cu mai mult spor, aşa că în vară s-a ajuns la cupolă. Aici zidirea s-a oprit. Pentru ca să nu se surupe vreodată cupola, aşa cum s-a petrecut la o catedrală din Iaşi şi la una din Budapesta, s-a dispus ca mai întîi să se facă un puternic schelet de fier pt. cupola mare şi pentru cupolele turnurilor şi turnuleţelor. In octombrie catedrala era acoperită peste tot şi se puteau înălţa acum două mari cruci pe vîrfurile turnurilor din faţă.

In 1904 s-au isprăvit lucrurile mici, cari mai erau pe afară şi s-a tencuit pe dinăuntru La începutul lui decembrie s-au ridicat în turnuri cele patru clopote în greutate de 1345, 790, [I. Meţianu] 732 [A. Şaguna] şi 168 kg. [Al. Mocsony]. La 10 decembrie ora 10 şi 10 minute, într-o zi de vineri, cînd Sibiul era plin de săteni veniţi la tîrg, clopotele au vestit pentru prima dată cu glasul lor melodios, chemarea la Sfînta slujbă.

In 1905 s-a ridicat zidul de împrejmuire, iar meşterul I. Purece a făcut grilajul şi porţile de fier — şi s-a început pictarea.

Pictarea

Pentru ca pictura să fie cît mai reuşită, consistorul a numit o comisie care să studieze bisericile şi mînăstirile din ţară. In urma raportului acestei comisii, se publică concurs pentru pictarea catedralei în stil ortodox şi decoraţia — după stilul romînesc.

La concurs au participat 15 pictori vestiţi din Germania, Austria, Ungaria, Bucureşti şi Iaşi. O comisie formată din directorul şcoalei de belle arte din Bucureşti, G. D. Mirea, arhitectul S. Mincu din Bucureşti şi F. Miess din Braşov, au ales ca mai potrivit pe pictorul O. Smighelschi.

Acesta a executat lucrarea conştiincios şi în bune condiţii, încît juriul prezidat de pictorul A. G. Verona din Bucureşti şi-a dat avizul pentru aprobarea lucrării.

Cele cinci medalioane în mozaic de pe frontispiciul [faţa] catedralei au fost lucrate la München după desenele pictorului L. Kaudler.

Pentru mobilierul din interiorul catedralei, strane, amvon, tetrapod s-a luat ca model mănăstirea Sinaia, lucrată în stil de veche artă bisericească romînească. Lucrările au fost executate de Emil Pătruţ, din Sibiu, iar iconostasul de C. M. Babic din Bucureşti.

Candelabrul mare, cele mici şi sfeşnicele, toate din metal aurit, au fost executate la Viena de firma Zeiser în acelaşi stil de motive romîneşti.

Sfinţirea catedralei

Actul sărbătoresc al sfinţirii catedralei, întîmplat în 30 aprilie 1906, a fost un adevărat praznic naţional, care s-a desfăşurat în faţa unei mulţimi de credincioşi cum n-a cunoscut Sibiul pînă atunci. Ţărani şi intelectuali, din toate colţurile locuite de romîni, au venit să-şi plece genunchii în faţa noului altar al Ortodoxiei ardelene.

Slujba sfinţirii a fost săvîrşită de mitropolitul Ioan Meţianu şi de episcopul Aradului Ioan Papp, asistaţi de consilierii mitropolitani şi protopopii din arhiepiscopie.

După ce biserica a fost sfinţită, stropită cu aghiazmă, unsă cu Sf. mir şi aşezate Sf. moaşte, mitropolitul Ioan Meţianu a ţinut o înălţătoare predică, la sfîrşitul căreia a făcut pomenirea tuturor celor ce şi-au dat obolul la ridicarea catedralei mitropolitane din Sibiu.

Isprăvindu-se slujba religioasă, consistorul a pus mese întinse, la care s-au ospătat deopotrivă toţi participanţii, de la vlădică pînă la opincă.

In aceeaşi zi seara şi a doua zi, societatea de teatru, reuniunea de muzică şi societatea „A. Şaguna“ a studenţilor, au prezentat programe artistice culturale alese, la care au participat oaspeţii.

A treia zi înălţaţi sufleteşte, oaspeţii au plecat spre casă, ducînd în sufletul lor admiraţia pentru măreaţa catedrală, rod al jertfelniciei pentru dreapta credinţă a credincioşilor ortodocşi romîni din Transilvania. Catedrala a avut de suferit în timpul primului război mondial: s-a luat arama de pe acoperiş şi două clopote, ca să se toarne tunuri din ele. In 1926 cele două clopote au fost înlocuite cu altele. Pe un clopot e inscripţia: „In tot pămîntul a ieşit vestirea lor şi la marginile lumii graiurile lor“. Pe altele: „Inainte mergătorul meu, răpit de asupritori, s-a prefăcut în tun ucigător; iar eu m-am născut în libertate, ca să vestesc biruinţa dreptăţii“; „Mitropolitul Andrei e urzitorul meu. M-am întrupat în zilele Mitropolitului Ioan. M-am pristăvit în război şi m-am întors la o nouă viaţă sub păstorirea Mitropolitul Nicolae“. De atunci clopotele acestea au vestit marile praznice bisericeşti şi marile biruinţe ale poporului nostru.

Vestiri de bucurie

Aici s-au sfinţit 17 arhierei, între care: Nicolae Bălan, episcopii dela Cluj, Arad, Caransebeş, Oradea şi din America etc. Cu aceste prilejuri au slujit Patriarhii Bisericii Ort. Rom. [Miron, Nicodim, Justinian], mitropoliţi şi episcopi din toate părţile ţării... Deasemenea Catedrala a văzut diferite Congrese ale preoţimii, Adunări Eparhiale, festivităţi. Ea a fost vizitată de episcopul Gibraltarului Harold Buxton, de mitropolitul Vasile al Ascalonului [Palestina], de teologul bulgar Zankov, iar în 1947 a primit cu negrăită bucurie binecuvîntarea I. P. S. Patriarh Alexei şi a însoţitorilor lui.

La Adormirea Sf. Fecioare

Intre sfinţii Bisericii creştine şi anume pe treapta cea mai de sus este aşezată Sfînta Fecioară Maria, Maica Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

Se înţelege că Biserica a făcut această aşezare cu toată chibzuinţa şi pentru multe şi binecuvîntate pricini. De unele din aceste pricini se cade să ne amintim mereu şi mai cu osebire la sărbătorile pe care Sf. Biserică le-a rînduit întru cinstirea Sf. Fecioare.

Astfel, nu trebuie să uităm nici o clipă că Sf. Fecioară Maria a trăit, încă din pruncie, o viaţă plină de curăţie şi de sfinţenie. In chipul acesta trăind, ea s-a făcut şi rămîne exemplu în veac pentru toate fecioarele care voiesc să-şi ducă viaţa după voia lui Dumnezeu.

Sfînta Fecioară Maria s-a dovedit şi ca o adevărată maică, deoarece, cîtă vreme a trăit ca om în lume, ea l-a înconjurat pe Mîntuitorul Iisus Hristos cu o nețărmurită dragoste şi l-a învăluit în viaţa ei plină de o sfinţenie neîntîlnită

Dar Maica Domnului ne este exemplu şi prin prea aleasa, deplina şi nefăţarnica ei smerenie. Şi s-a smerit dintru început: în copilărie a urmat sfatului părintesc şi şi-a închinat viaţa lui Dumnezeu; mai tîrziu cînd a primit vestea că îl va naşte pe Fiul lui Dumnezeu, a grăit către înger: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvîntul tău“. Inţelegînd apoi că a dobîndit fiu în chip minunat spre mîntuirea lumii, ea l-a crescut pe pruncul Iisus cu duioşie de mamă, dar cu teamă de Dumnezeu şi cu smerenie faţă de Fiul lui Dumnezeu.

Cu aceeaşi dragoste şi smerenie l-a însoţit Sf. Fecioară, pe Mîntuitorul Hristos, în tot locul. In peştera din Vifleeml Iudeii l-a înfăşat în scutece de in curat şi l-a culcat în iesle; în templul din Ierusalim s-a mirat de înţelepciunea Lui, dar a păstrat totul „în inima ei“, la nunta din Cana Galileii a văzut cea dintîi din minunile Lui şi i-a îndemnat pe cei de faţă să-i împlinească voia. Sfînta Fecioară l-a însoţit pe Fiul ei în drumul „spre patima cea de bună voie“ şi nu s-a despărţit de El nici în clipele de negrăită pătimire; inima ei s-a frînt

Continuare în pag. 4

Catedrala aceasta este mîndria Ardealului ortodox, piscul spre care privesc toţi şi de pe care se răspîndeşte lumină peste toţi, peste toate bisericile Transilvaniei.

Din prilejul împlinirii a 50 ani dela sfinţirea ei, I. P. S. nostru mitropolit Iustin a hotărît repararea ei şi continuarea picturii, căci Smighelschi n-a terminat pictura, şi s-a oprit la bolta cea mare. Lucrările acestea, care vor începe anul viitor, vor îmbrăca în podoabă nouă Catedrala din Sibiu. Şi clopotele ei vor vesti din nou marele praznic al sufletului ortodox din Ardeal. Căci măreţia şi frumuseţea ei este oglinda frumuseţii sufletului, luminat de dreapta credinţă.

Pr. I. Beju

Coexistenţa paşnică

Dacă ai pune întrebarea: cum e mai bine, să trăieşti cu vecinul tău, în ceartă şi vrăjmăşie, sau în pace şi prietenie?, — cred că n-ai găsi pe nimeni să nu răspundă: e mai bine să trăeşti cu vecinul tău în pace şi prietenie. Iar adevăratul credincios, urmînd cuvîntul Domnului şi îndemnul sf. ap. Pavel, se va strădui să trăiască cu vecinul său şi cu toţi oamenii în pace şi bunăvoire.

Dar dacă e bine să trăieşti în pace cu vecinul tău, cu semenul tău, putem spune că şi popoarele vor să trăiască în pace. Pacea între popoare aduce mari şi însemnate binefaceri. Credinţa creştină ne învaţă că Mîntuitorul vrea să fie pace şi între popoare. Pentru „pacea a toată lumea" se roagă Biserica la fiecare Sf. Liturghie şi la alte sfinte slujbe.

Această trăire în pace a popoarelor şi ţărilor din toată lumea se numeşte, cu un cuvînt pe care-l citim şi auzim astăzi mereu, coexistenţă paşnică. Ce înţelegem mai precis prin coexistenţă paşnică? Mai multe lucruri, care sînt strîns legate întreolaltă.

Intîi, prin coexistenţă paşnică înţelegem *că statele cu orînduiri sociale, economice şi politice deosebite pot trăi în pace pe pămînt*, fără să se războiască între ele. Ştim cu toţii că astăzi în lume sînt state socialiste, în care conducerea o are poporul muncitor şi state capitaliste, în care conducerea o au capitaliştii şi moşierii, adică marii proprietari de fabrici şi pămînturi. Unele cercuri conducătoare din statele capitaliste socotesc că între ţările capitaliste şi cele socialiste nu poate fi pace. Aceste cercuri nu vor să se împace cu gîndul că pe globul pămîntesc sînt şi state socialiste. De aceea ele vor să împingă popoarele la un nou război. Statele socialiste, în frunte cu Uniunea Sovietică, sînt destul de tari, ca să dea un răspuns nimicitor acelor ce ar îndrăsni să se atingă de graniţele lor. Ele nu se tem de ameninţările celor ce vor război. Ele însă nu vor război, ci doresc ca popoarele socialiste să poată munci în pace spre a-şi făuri o viaţă mai bună, o viaţă fericită. Ele ştiu deasemenea că popoarele din toată lumea nu doresc un nou război, ci doresc pacea. Nu numai popoarele socialiste, ci şi popoarele din ţările capitaliste şi cele din Asia şi Africa, doresc pacea. Căci războiul aduce pagube şi suferinţe mari, pe cînd pacea este isvor de belşug şi bucurii. Această dorinţă fierbinte a popoarelor, care luptă pentru pace, e o stavilă în calea celor ce vor război. Ea stă la temelia luptei pentru coexistenţa paşnică. Statele socialiste, în frunte cu Uniunea Sovietică, îşi întemeiază lucrarea lor pe acest principiu al coexistenţei paşnice. Ele sînt convinse că dacă statele din lume nu au toate aceiaş orînduire socială, ci au orînduiri deosebite, ele totuşi pot trăi unul lîngă altul în pace. Pentru aceasta e nevoie ca fiecare stat să respecte independenţa celorlalte state şi să nu se amestece în treburile interne ale acestora. Nici un stat să nu caute să silească alte state de a-şi schimba orînduirea ce o au. Acest lucru e cu putinţă şi e la înţelegerea tuturor oamenilor. Oare mă voi certa eu cu vecinul meu pentrucă acesta îşi aranjează şi îşi gospodăreşte casa sa altfel decît îmi aranjez eu casa mea? — Nici decum. N-am să mă amestec eu în casa altuia: fiecare să se gospodărească cum socoate el mai bine şi să mă lase şi pe mine să mi-o gospodăresc cum cred eu că e mai bine. In felul acesta putem trăi în pace unul cu altul. Aşa şi statele. Fiecare stat poate să se gospodărească cum îi convine şi să lase şi pe celelalte state să se organizeze cum le convine. Respectînd independenţa fiecărui stat şi neamestecîndu-se un stat în treburile interne ale altui stat, statele cu orînduiri deosebite pot să trăiască în pace.

Dar coexistenţa paşnică nu se mărgineşte la această trăire în pace a statelor unul lîngă altul: Aceasta ar însemna ca fiecare să stea închis între graniţele lui şi să nu fie nici o legătură între state cu orînduiri deosebite. Atîta nu-i destul ca pacea să fie statornică. Mai e nevoie ca între state, între popoare, să se stabilească legături trainice.

Coexistenţa paşnică este, în al doilea rînd, *stabilirea de legături economice şi culturale între state cu orînduiri deosebite.* Datorită politicii de destindere internaţională, dusă de Uniunea Sovietică, s-au şi făcut paşi însemnaţi pe această cale. Legăturile dintre ţări cu sisteme sociale deosebite, s-au lărgit atît pe plan economic — comercial, cît şi pe plan cultural. Tratativele dintre conducătorii Uniunii Sovietice şi conducătorii Indiei, Birmaniei, Norvegiei, Suediei, Danemarcei, Anglei, Franţei şi altor ţări capitaliste sau dependente au dus la încheerea de acorduri comerciale şi acorduri culturale, prin care schimbul de mărfuri, schimbul de cărţi şi reviste, de echipe artistice, legăturile între oamenii de ştiinţă, scriitori, artişti ş. a. dă putinţă unei mai bune cunoaşteri şi preţuiri reciproce şi apropie popoarele unele de altele. Şi ţara noastră şi-a lărgit foarte mult legăturile comerciale şi culturale, nu numai cu ţările socialiste, ci şi cu ţările din Apus, din Orientul apropiat, din Asia, Africa şi America. Prin aceasta noi dăm altor ţări mărfuri de care acestea au nevoie şi primim în schimb mărfuri de care avem nevoie. Prin aceasta noi facem cunoscute realizările economice şi culturale ale ale poporului nostru. Prin întărirea legăturilor comerciale şi culturale dintre state cu orînduiri deosebite, popoarele se apropie mai mult unele de altele, se cunosc mai bine şi se preţuiesc. Intre state se stabileşte astfel bunăînvoirea şi colaborarea, folositoare pentru toate popoarele.

Aceasta este coexistenţa paşnică: statele cu orînduiri sociale deosebite îşi respectă reciproc independenţa şi lărgesc legăturile economice şi culturale întreolaltă. In felul acesta pacea, bunăînvoirea şi colaborarea se întind tot mai mult în lume.

Credincioşii Bisericii noastre se bucură că duhul păcii şi prieteniei între popoare este aşa de puternic, încît se deschid zorile unei epoci îndelungate de pace şi belşug. Ei sînt alături de popor, de munca şi de lupta lui. Ei sprijinesc coexistenţa paşnică, trăirea în pace a popoarelor întreolaltă, pentrucă aceasta este după voia Mîntuitorului şi după voia popoarelor. Ei sînt convinşi că popoarele vor reuşi să impună pacea pe pămînt.

T. R.

La Adormirea Sf. Fecioare

Urmare din pag. 3

în durerea răstignirii şi s-a cernit deodată cu moartea Fiului şi Dumnezeului ei.

Dacă s-a bucurat de naşterea Domnului şi s-a văzut, atunci, copleşită de cea mai mare cinstire pe care ar fi putut-o nădăjdui vreuna din femeile pămîntenilor, tot ea a suferit şi cea mai mare durere deodată cu răstignirea şi moartea Mîntuitorului Iisus Hristos. Dar, e adevărat, inima Sf. Fecioare s-a văzut cucerită şi de cea mare şi mai curată bucurie deodată cu învierea Fiului său, Domnul nostru Iisus Hristos.

Iată pricini pentru care în aceeaşi inimă a Maicii Domnului găsesc loc şi toate durerile credincioşilor creştini ca şi toate bucuriile lor curate. Dacă o aşezăm în cel mai adăpostit colţ al inimii noastre, şi ea ne rînduieşte sălaş în cel mai cald loc din inima sa. Acolo îşi află loc toate doririle noastre de mîntuire, toată dragostea noastră către Mîntuitorul Hristos şi către Sfînta Sa Biserică. Ca şi pe Hristos Iisus, Sf. Fecioară ne însoţeşte în toate cărările vieţii noastre creştineşti, ne ocroteşte cu grija sa de maică iubitoare, ne îmbogăţeşte străduinţile către mîntuire, se face veghetoare şi alinătoare de dureri şi, maipresus de toate, solitoare către Dumnezeu.

Să ne amintim că Sf. Fecioară le face toate acestea, pentru noi credincioşii, deoarece ne iubeşte şi este în stare să le facă. Şi aceasta nu numai pentrucă ne este şi nouă maică iubitoare, dar şi pentrucă stă în preajma Fiului său şi izbîndeşte în cereri către El, prin rugăciunile sale neîncetate şi stăruitoare.

Iar la sf. Adormire să ne amintim că Sf. Fecioară este mereu cu noi, dacă ne rugăm ei. Căci dacă „întru naştere fecioria a păzit, întru Adormire lumea nu o a părăsit, de Dumnezeu Născătoarea; s-a mutat la Viaţă, fiind Maica Vieţii, şi cu rugăciunile ei, izbăveşte din moarte sufletele noastre". [Tropar].

D. Călugăr

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Tiparul Tipografiei „REINTREGIREA" Sibiu 376 56
Taxa poştală plătită în numerar.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 104 SIBIU, 15 august 1956 Nr. 33—34

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU

Abonamentul
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele şi corespondenţa se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Un aşezămînt de seamă al Bisericii ardelene:

Institutul Teologic Universitar din Sibiu

Pregătirea slujitorilor bisericeşti se face astăzi, în ţara noastră, în Şcoli de cîntăreţi bisericeşti (seminarii), Seminarii teologice monahale (călugăreşti) şi Institute Teologice de grad Universitar.

In cuprinsul Patriarhiei Romîne, avem două Institute Teologice Universitare: unul la Bucureşti (pentru mitropoliile şi episcopiile de dincolo de munţi) şi celălalt la Sibiu (pentru mitropoliile din Ardeal şi Banat).

Institutul Teologic Universitar din Sibiu are o vechime de 146 de ani. Pornit la drum înainte cu aproape un veac şi jumătate ca o şcoală modestă de „bogoslovi" (slujitori bisericeşti), cu vremea, el s-a dezvoltat rînd pe rînd în aşezămînt de lumină tot mai bine organizat, mai ales datorită grijii părinteşti de care a avut parte, cînd la cîrma Mitropoliei Ardealului se aflau pururea pomenitii vlădici Andrei Şaguna († 1873) şi Nicolae Bălan († 1955). In anii puterii populare, bucurîndu-se de condiţiile de libertate religioasă consfinţită prin Constituţia patriei noastre, Republica Populară Romînă, acest aşezămînt a atins cea mai înaltă treaptă de dezvoltare, fiind ridicat la rangul de Institut Teologic de grad Universitar.

Pe băncile lui, studiază la învăţătură de carte teologică-bisericească, vreme de patru ani, tineri cu şcoală de grad mediu (seminar, pedagogică, medii teoretice), primiţi pe temeiul unui examen de admitere. La dispoziţia lor, pentru a-şi putea desăvîrşi pregătirea de viitori slujitori ai altarului, stau dascăli învăţaţi, o bibliotecă înzestrată cu cele mai alese cărţi şi publicaţii teologice în diferite limbi, precum şi un paraclis de toată frumuseţea, pentru rugăciunile zilnice şi pentru formarea deprinderilor lor religioase. Invăţătura de carte se îmbină aci cu o educaţie creştinească făcută cu luare-aminte, ambele ţintind să dea Bisericii noastre slujitori devotaţi, iar poporului dreptcredincios — păstori de suflete destoinici şi cu viaţă pilduitoare atît din punct de vedere religios-moral, cît şi patriotic-cetăţenesc.

Astăzi, cînd la cîrma Mitropoliei Ardealului se află un ierarh tînăr şi învăţat, Inalt Prea Sfinţia Sa Dr. IUSTIN MOISESCU, el însuşi fost profesor universitar de teologie, Institutul Teologic din Sibiu se bucură de condiţiile cele mai prielnice îndeplinirii cu spor şi cu înţelepciune a menirii sfinte pe care o are. Aşezat sub directa îndrumare şi conducere a PP SS Ierarhi din Ardeal şi Banat şi bucurîndu-se de privegherea zilnică a Arhipăstorului nostru de la Sibiu, acest aşezămînt prezintă garanţia că prin munca şi rugăciunile care se desfăşoară în cuprinsul lui, aduce sfintei noastre Biserici, an de an, noi slujitori ai altarului şi păstori sufleteşti din ce în ce mai capabili şi mai apropiaţi de năzuinţele obştei credincioase.

Numai în acest an şcolar — a cărui încheiere sărbătorească s-a făcut la praznicul de pomenire al Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel (29 iunie) — 68 de tineri au absolvit cursurile Institutului Teologic Universitar din Sibiu. Toţi aceştia, pe măsură ce vor fi înzestraţi cu darul preoţiei, prin Sfînta Taină a hirotoniei, vor intra în slujba Bisericii, în una sau alta din Eparhiile de dincoace de munţi: Arhiepiscopia Sibiului, Arhiepiscopia Timişoarei, Episcopia Aradului, Episcopia Oradiei şi Episcopia Clujului. Alţii, mai puţini, vor merge să păstorească în Eparhii de dincolo de munţi, după cum le va rîndui Chiriarhul lor canonic.

Cu prilejul încheierii acestui an şcolar, cei prezenţi la festivitate au putut să-şi dea seama de grija cu care sînt pregătiţi cărturăreşte şi duhovniceşte viitorii preoţi, din cuvîntarea înţeleaptă rostită de P. C. Părinte Rector Dr. Sofron Vlad. Insufleţirea cu care tinerii absolvenţi purced la lucru, în tărîmul pastoral, a fost exprimată cald şi cuceritor de eminentul absolvent Mircea Păcurariu. P. C. Părinte vicar arhiepiscopesc Traian Belaşcu a împărtăşit ostenitorilor şi stu-

Continuare în pag. 3

23 AUGUST

Poporul nostru sărbătoreşte, în plin avînt creator, a 12-a aniversare a eliberării Romîniei de către viteaza Armată Sovietică. Ziua de 23 August este cea mai mare sărbătoare a poporului nostru, este ziua care marchează începutul unei vieţi noi pentru cei ce muncesc de la oraşe şi sate.

Astăzi oamenii muncii, cu îndreptăţită mîndrie patriotică trec în revistă marile realizări dobîndite în aceşti ani de libertate şi muncă paşnică. Ţara noastră înfăţişează tabloul luminos al muncii harnice şi entuziaste a întregului popor muncitor care, bucurîndu-se de cele mai largi drepturi şi libertăţi, dezvoltă necontenit economia de pace pe drumul construirii socialismului. Intrată în stăpînirea poporului, industria socialistă a luat în ultimii 8 ani un mare avînt. Creşte fără încetare industria grea, temelia dezvoltării întregii economii şi ridicării nivelului de trai al populaţiei; industria construcţiilor de maşini, creată în anii regimului democrat-popular, produce numeroase maşini moderne necesare reînzestrării tehnice a diferitelor ramuri industriale, tractoare şi alte maşini necesare agriculturii. Se dezvoltă necontenit industria bunurilor de larg consum: industria uşoară şi industria alimentară şi-au lărgit sortimentele de articole de larg consum şi produc cantităţi cu mult mai mari decît înainte de război.

In alianţă cu clasa muncitoare, ţărănimea muncitoare, şi-a văzut împlinit visul de veacuri: ea a fost izbăvită de jugul moşieresc; Constituţia ţării consfinţeşte că pămîntul aparţine celor ce-l muncesc. Datorită sprijinului acordat ţărănimii muncitoare, în agricultură au fost obţinute unele realizări însemnate. Statul democrat-popular sprijină milioanele de gospodării agricole individuale să folosească în tot mai mare măsură posibilităţile pe care le au de a spori producţia agricolă şi randamentul tuturor culturilor agricole şi de a-şi ridica nivelul de trai. Statul democrat-popular dă un puternic sprijin întovărăşirilor şi gospodăriilor colective ca să se întărească din punct de vedere economic-organizatoric şi să de-

Continuare în pag. 2

Un măreț gest de prietenie al U.R.S.S. față de poporul romîn

Consiliul de Miniștri al U. R. S. S., acordînd o deosebită însemnătate politică întăririi continue a prieteniei şi colaborării între popoarele romîn şi sovietic a hotărît să transfere guvernului Republicii Populare Romîne valori istorice ale artei aplicate, decorative şi plastice romîneşti. Aceste opere au fost predate de guvernul Romîniei spre păstrare în Rusia, în anii primului război mondial, cînd Romînia a fost aliata Rusiei. In anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei toate arhivele sovietice şi valorile de stat, inclusiv cele romîneşti, au fost evacuate in regiunile țării aflate în afară de primejdie. In prezent, oamenii de ştiință şi specialiştii sovietici şi-au încheiat activitatea în legătură cu studierea şi sistematizarea fondurilor evacuate în trecut. Au fost puse în ordine, depistate şi sistematizate în întregime de asemenea şi valorile istorice şi artistice romîneşti, care se află în păstrare în U. R. S. S.

Printre aceste valori există 1350 tablouri, gravuri şi desene ale cunoscuților pictori romîni, Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Octav Băncilă, Ştefan Luchian, Constantin Daniel Rosenthal, Ion Andreescu, Gheorghe Tattarescu, Ion Negulici, C. Satmary ş. a. O colecție formată din 156 de icoane, reprezintă pictura veche romînească din sec. XVI—XVII. Țesăturile, în special odăjdiile şi veşmintele bisericeşti împodobite cu diamante şi pietre prețioase, reprezintă piese rare ale cusăturii romîneşti din sec. XVI - XVII. Printre valori se află aproximativ 50 de obiecte laice, şi bisericeşti [cădelnițe de aur şi de argint, mitre, candele, cruci, pocale ş. a.], creații ale maeştrilor populari romîni din din sec. XVI—XVII.

O mare însemnătate istorică şi artistică o reprezintă vasta colecție de monezi şi medalii alcătuită din 35533 de piese, printre care se relevă monezile din secolul al VI-lea înaintea erei noastre din insula Lesbos, monezi de aur ale regelui Macedoniei, Alexandru al III-lea şi ale regelui Egiptului, Ptolomeu I, ale regelui Traciei, Lisimah, monezi bătute de împărați romani, regi bizantini, califi arabi, precum şi monezi şi medalii romîneşti.

Un tezaur deosebit de prețios, de la sfîrşitul secolului al IV-lea al erei noastre, găsit în apropiere de Pietroasa, [N. R. tezaur cunoscut sub numele de „Cloşca cu pui"], este alcătuit din pocale de aur, o tavă mare, inele, brățări.

Deşi moşierii şi capitaliştii romîni au participat de două ori — în 1918 şi în 1941—1944 — la războaie împotriva Rusiei Sovietice, ruinînd țara noastră şi distrugînd monumentele ei istorice şi artistice, poporul sovietic a păstrat cu grijă toate aceste opere de artă care reprezintă o mare valoare istorică şi artistică. Guvernul U. R. S. S. şi poporul sovietic au privit întotdeauna aceste valori ca un bun inalienabil al poporului romîn însuşi.

Consiliul de Miniştri al U. R. S. S. transferînd aceste valori artistice guvernului Republicii Populare Romîne, care exprimă voința şi interesele întregului popor, este convins că acest act prietenesc va fi o contribuție importantă la cauza întăririi continue a colaborării frățeşti, de nezdruncinat, dintre popoarele sovietic şi romîn.

Mărturia unui țăran muncitor

Ziarul „Flacăra Sibiului" nr. 2622/956, publică următoarele rînduri ale unui țăran muncitor din Hamba, raionul Sibiu:

Acum cîțiva ani, vecini de ai mei, cu care în zile de sărbătoare ne opream la vorbe, de multe ori vorbeau despre colectivă. Eu nici să nu fi auzit. Imediat schimbam discuția, spunîndu-mi în sinea mea: ce am eu nevoie de colectivă, oare nu e mai bine să lucrezi de unul singur pămîntul? Ei observau acest lucru şi odată mi-au spus: Lasă că te vei convinge.

Vremea a trecut. Intr-o zi mă întîlnesc cu colectivistul Ştefan Cîrstea. Era tare zorit. Mergea spre cooperativă ca să-şi procure varul necesar tencuitului noii case pe care şi-a construit-o. Dar nu numai el ci şi alți colectiviști ca Ioan Gunesch, Toma Zöllner şi-au făcut case de cînd au intrat în gospodăria colectivă.

Aceasta nu este totul. In casele colectiviştilor Valentin Sander, Simion Guist, Mihail Gunesch şi Tănase Stratulat, niciodată nu te prinde urîtul. Vrei să afli ce e nou în lume, nu faci altceva decît să te duci la ei şi să asculți la radio. Şi apoi ce să mai vorbim de alții ca Gheorghe Spak, Simion Spak şi Mihail Gunesch care şi-au luat în case mobile noi.

După toate acestea, văzute cu ochii mei, mi-am pus întrebarea: de unde pot ei să-şi cumpere şi să-şi facă aceste lucruri? Răspunsul n-a întîrziat. Iată-l: Colectivistul Gheorghe Deutschländer, de exemplu, este înscris în gospodărie împreună cu soția şi un membru al familiei sale. Deci trei persoane din familie muncesc. In familia mea muncesc tot trei persoane. La sfîrşitul anului trecut colec-

Continuarea în pag. 4

23 august

Urmare din pag. 1

vină adevărate centre de atracție a țărănimii muncitoare pe calea agriculturii socialiste — singurul drum pe care țărănimea muncitoare poate scăpa definitiv de sărăcie şi exploatare. Țărănimea muncitoare păşeşte cu tot mai multă încredere pe calea belşugului şi fericirii, înființînd noi şi noi întovărăşiri agricole şi gospodării agricole colective. In unele raioane toate satele au gospodării colective.

In țara noastră cresc mereu cheltuielile statului pentru acoperirea cerințelor social-culturale ale populației, se construesc neîncetat pentru oamenii muncii şcoli de toate gradele, locuințe şi cartiere muncitoreşti, maternități, spitale, policlinici, se lărgeşte mereu rețeaua de case de naştere, cinematografe, biblioteci, cămine culturale, cluburi şi instituții ştiințifice; ale oamenilor muncii sînt casele de odihnă din cele mai frumoase regiuni ale țării.

Urmînd în mod consecvent linia politică de construire a socialismului, a cărei lege supremă este asigurarea satisfacerii într-o măsură tot mai mare a nevoilor materiale şi culturale ale omului muncitor. Congresul al II-lea al P. M. R. a adoptat al doilea plan cincinal (1956—1960), care prevede un nou avînt al industriei, agriculturii, ştiinței şi culturii în țara noastră.

Prin realizarea acestui plan se va ajunge la ridicarea considerabilă a nivelului de trai material şi cultural al oamenilor muncii din orașe şi sate, care vor avea mai multe produse agricole, mai multe bunuri de larg consum, mai multe locuințe şi alte mijloace materiale şi culturale. Poporul munceşte cu avînt spre a împlini prevederile planului cincinal. Incă de acum în unele sectoare planul pe anul acesta este depăşit.

Poporul nostru, sărbătorind ziua de 23 August îşi exprimă hotărîrea nestrămutată de a întări şi apăra din toate puterile şi cu vigilență neadormită cuceririle vieții noi de care se bucură.

Sărbătorind ziua de 23 August, oamenii muncii îşi îndreaptă gîndurile pline de dragoste către marea Uniune Sovietică, eliberatoarea şi sprijinitoarea țării noastre pe calea înfloririi economice şi buneistări a celor ce muncesc. Oamenii muncii îşi exprimă hotărîrea de a apăra ca bunul cel mai prețios şi de a întări necontenit prietenia indestructibilă cu marele popor sovietic, cu China populară şi cu toate popoarele lagărului democratic, strîns unite prin legăturile de colaborare economică frățească, prin grija reciprocă pentru interesele tuturor țărilor lagărului democrat.

Poporul romîn sprijină fără rezerve politica externă a R. P. R., politică de menținere şi consolidare a păcii, întemeiată pe principiul coexistenței pașnice şi pe convingerea că nu există problemă internațională litigioasă, care să nu poată fi rezolvată pe baza înțelegerii pașnice între părțile interesate.

Poporul muncitor romîn, — harnic şi priceput, talentat şi entuziast făuritor al vieții noi în patria noastră liberă — sărbătoreşte ziua de 23 August 1956 cu încredere în viitor şi păşeşte cu hotărîre înainte pe calea însorită a construirii socialismului şi a păcii, a făuririi buneistări şi fericirii celor ce muncesc.

Ce trebuie să înţelegem prin cuvîntul „biserică"?

Inainte de a te sfătui, iubite frate în Hristos, cum trebuie să te porţi, dupăce ai intrat în sfinta biserică, mai întîi vreau să stăm de vorbă asupra înţelesului cuvîntului „biserică". şi asupra marei însemnătăţi, ce o are biserica, locaş de închinare.

Sfînta Scriptură foloseşte cuvîntul „biserică" în trei înţelesuri: 1. ca ierarhie, care conduce; 2. ca tota itate a dreptcredincioşilor, adică păstori şi turmă la un loc, şi 3. ca locaş de închinare.

1. Biserica in înţelesul de ierarhie conducătoare în totalitatea ei, -- adică la început Apostolii şi după ei, urmaşii lor, Episcopii, o întîlnim în cuvintele Mîntuitorului, spuse Ucenicilor Săi, împuternicindu-i să pedepsească pe cel ce rătăceşte, zicînd:

„Spune-i Bisericii, şi de nu va asculta nic de Biserică, să-ţi fie ţie ca un păgîn şi vameş" (Mt. 18, 17). Prin „Biserică" sau prin „sobor" înţelegem deci, aici, adunarea Apostolilor şi apoi a Episcopilor şi a sfinţilor Părinţi, adică păstorii cei mari ai Bisericii. Aceştia, adunaţi în soboare a toată lumea şi în soboare locale au stabilit, pe baza Sf. Scripturi şi Sf. Tradiţii (predaniei), norma sau îndreptarul credinţei creştine.

Ei alcătuiesc Biserica „stîlpul şi temelia adevărului" (1 Tim. 3, 15) căci pe ei i-a asigurat Mîntuitorul că va fi cu dînşii pînă la sfîrşitul veacurilor (Mt. 28, 20).

2. Cuvîntul „Biserică" are uneori, în cărţile Noului Testament, înţelesul de totalitatea dreptcredincioşilor, adică toţi membrii obştei creştine. In acest înţeles, membrii ai Bisericii sînt cei botezaţi în Hristos, care cred şi se mîntuiesc prin aşezămintele Lui, şi sunt organizaţi după rînduielile date de El: biserica învăţătoare şi biserica ascultătoare.

Deasemenea, biserica mai este numită şi „Trupul lui Hristos", ale cărui mădulare sînt toţi cei ai Lui. Capul fiind însuşi Hristos, după cuvintele Sf. Apostol Pavel: „Că precum întru trup avem multe mădulare şi mădularele nu au toate aceeaşi lucrare, aşa şi noi, cei mulţi, sîntem în Hristos un trup, şi fiecare dintre noi mădulare sîntem unul altuia" (Romani 12, 4—5). Acest „trup" este biserica, şi „El" (Hristos) este Capul trupului, (bisericii)" (Coloseni 1, 18). Biserica, „Trupul lui Hristos", mai e numită luptătoare sau pămîntească şi triumfătoare sau cerească, adecă credincioşii vii şi credincioşii morţi constituiesc împreună trupul bisericii. Ea este una, sfîntă, sobornicească şi apostolească.

3. In sfîrşit, cuvîntul „biserică" mai are uneori şi înţelesul de locaş sfînt, menit închinării publice obşteşti. Luat în acest înţeles biserica Noului Testament înlocuieşte templul Vechiului Testament.

Astfel cetim în Faptele Apostolilor, că Pavel şi Varnava au fost în Antiochia un an întreg, unde s-au adunat în biserică, şi au învăţat mult popor (11, 26). Deasemenea Apostolul Pavel scrie creştinilor din Corint, acest cuvînt de mustrare: „Aud că la adunările voastre din biserică, între voi sînt desbinări, şi în parte o şi cred"... (1 Cor. 11, 18), şi le porunceşte ca, „în toate bisericile sfinţilor, femeile să tacă în adunările bisericeşti... căci şade rău unei femei să vorbească în biserică". (1 Cor. 14, 33—35). In afară de aceste texte, mai sînt multe în care înţelesul de biserică este acela de locaş pentru rugăciunea obştească.

Deci, dupăce cunoaştem înţelesurile cuvîntului biserică, vom zăbovi asupra însemnătăţii bisericii ca locaş de închinare.

Despre biserică şi biserici, unii creştini spun, că nu sînt sfinte şi nu sînt necesare pentru închinare, că poţi face „adunare" şi într-o casă oarecare. Ori, chiar Sfînta Scriptură — primul izvor al credinţei noastre — ne vorbeşte atît despre necesitatea locaşurilor de închinare cît şi despre sfinţenia lor.

Insuşi Dumnezeu a poruncit lui Moise: „Să-mi faci locaş sfînt şi voi locui în mijlocul lor" (Leş. 25, 2), şi Moise a construit cortul sfînt; împăratul David a făcut „jertfelnic Domnului" (1 Cronice 21, 18); împăratul Solomon a zidit templul măreţ în Ierusalim, închinat lui Dumnezeu şi destinat rugăciunii obşteşti (1 Cronice 22, 10—11), iar Zorobabel şi Ezdra au restaurat şi au redat închinării templul, ce fusese distrus (Ezdra 7, 8).

Dar şi în N. Testament, Mîntuitorul şi sfinţii Apostoli au cinstit templul ca locaş sfînt; Pruncul Iisus a fost adus la templu ca să fie închinat lui Dumnezeu (Lc. 2, 21—24); la vîrsta de 12 ani, Iisus a zăbovit în templu, apoi dupăce şi-a început activitatea publică, învăţa în templu sau biserică şi avuse grijă ca zarafii şi vînzătorii de animale să nu facă, din „biserica lui Dumnezeu", peşteră de tîlhari şi înşelători, ci templul să fie păstrat ca locaş unde sălăşlueşte Dumnezeu şi care e „casă a Tatălui" (Mt. 21, 12 şi Ioan 2, 16).

La fel sfinţii Apostoli şi îndeosebi Apostolul Pavel, adeseori se rugau în templu. De altfel creştinii dintru început au avut şi bisericile lor (1 Cor. 11—18; 14—33). Vedem dar că locul obişnuit pentru închinare era biserica deoare ce este mai mare şi mai sfîntă ca toate (Mt. 23, 16—17), şi pentru aceea sf. Scriptură o mai numeşte: Biserica lui Dumnezeu, locuinţa lui Dumnezeu, casa lui Dumnezeu, casă de rugăciune, locaş sfînt, Biserică sfîntă şi sfinţitoare.

Din toate numirile acestea şi din practica Bisericii lui Hristos, de-alungul celor 2000 de ani, rezultă marea însemnătate pe care o are Biserica ca locaş de închinare pentru credincioşii cari se roagă într-nsa lui Dumnezeu.

Cu toate acestea, unii creştini susţin că Mîntuitorul ne spune să ne rugăm în ascuns şi în faţa lui Dumnezeu, nu în faţa oamenilor prin sinagogi şi prin unghiurile uliţelor, ca făţarnicii (Mt, 6, 5—6). Ori adevărul este că Mîntuitorul osîndeşte şi înlătură rugăciunea făţarnică, făcută de ochii lumii, pe cînd rugăciunea în biserică o recunoaşte, zicînd: „Casa Mea, *casă de rugăciune* se va chema" (Mt. 21, 13); la fel, în parabolele despre banul văduvei şi în cea a vameşului şi fariseului, preferă rugăciunea obştească din biserică. Deasemenea auzim şi despre Apostoli, că după înălţarea Domnului „erau pururea în templu, lăudînd şi binecuvîntînd pe Dumnezeu" (Lc. 24, 53).

Se mai spune de unii că lui Dumnezeu ne putem ruga ori în ce loc, că bisericile nu sînt lăcaşuri ale lui Dumnezeu şi nu sînt absolut necesare, pentrucă scris este: „Cel Prea Inalt nu locuieşte în clădiri de mînă omenească" (F. A. 7), că „Dumnezeu care a făcut lumea... nu locuieşte în temple, făcute de mînă omenească" (F. A. 17, 24), şi că Mîntuitorul a spus limpede: „Dumnezeu este duh şi cel ce I se închină, cade-se să I-se închine în duh şi în adevăr" (Ioan 4, 21—24).

In adevăr, Dumnezeu fiind nemărginit şi necuprins, nu poate fi mărginit între zidurile unui templu, nici numai ale aceluia din Ierusalim, şi nici numai ale aceluia de pe muntele Garizim, şi este de faţă nu numai în biserică, ci pretutindeni, aşa încît creştinul poate să se roage lui Dumnezeu şi acasă sau în orice loc curat (1 Tim. 2, 8).

Dupăce ştim însă, că însuşi Domnul Hristos şi Apostolii se duceau să se roage în templu şi în sinagogă, iar creştinii şi în vremea prigoanelor se duceau, pentru rugăciunea obştească, în biserici săpate sub pămînt, chiar cu riscul vieţii lor, iar în vreme de linişte îşi zideau biserici frumoase, nu încape nici o îndoială că biserica este cel mai sfînt şi cel mai de folos loc de închinare obştească, unde Dumnezeu este de faţă şi ne sfinţeşte cu darurile Lui.

De aceea „rugăciunea făcută în biserică, în loc sfinţit, unde tot ce ne înconjoară ne îndeamnă la uitarea grijilor zilnice şi la evlavie, are mai multă putere". Rugăciunea din biserică, făcută de obicei cu glas tare, este închinare obştească şi puternică, fiecare închinător mărturiseşte, fără sfială şi înaintea tuturor, credinţa şi pietatea sa, şi în chipul acesta „face legătura cu ceilalţi fii ai Bisericii şi fraţi întru Hristos, întărînd credinţa comună... Rugăciunea rostită cu glas tare răscoleşte simţirea inimii şi sporeşte evlavia atît în cel ce o rosteşte cît şi în cel ce o ascultă. In sfîrşit, rugăciunea cu glas tare, făcută de mai mulţi laolaltă, înduplecă pe Dumnezeu să fie mai prielnic rugăciunilor noastre (Mt. 18, 19—20)". (Invăţătura de credinţă creştină ortodoxă, Buc. 1952, pp. 207—8). Precum cărbunii aprinşi puşi la un loc dau o flacără mare, aşa şi credincioşii evlavioşi adunaţi în biserică se aprind de o evlavie mai mare.

Dar mai mult decît cele amintite, trebuie să subliniez că în biserică e altarul de jertfă şi locul sfînt, în care se aduce jertfa Golgotei, în chip nesîngeros.

In biserică, unde se săvîrşeşte slujba sfintei Liturghii, culmea şi centrul slujbelor bisericeşti, pentru toată comunitatea creştină, unde şi Sfinţii ne însoţesc în rugăciune şi duc la picioarele Celui Prea Inalt rugile noastre (Apoc. 5, 8; 8, 4), unde iau parte puterile îngereşti şi duhurile sfinţilor celor trecuţi din viaţa aceasta, rugăciunile noastre sînt negreşit mai bine primite.

Biserica este locul de rugăciune făgăduit de Domnul, prin cuvintele: „Unde sînt doi sau trei adunaţi în numele Meu, acolo sînt şi Eu în mijlocul lor" (Mt. 18, 20), şi cu siguranţă în biserică, unde sînt adunaţi credincioşii după rînduiala statornicită de El, vine însuşi Mîntuitorul şi rămâne mereu în sfintele daruri euharistice.

Deci, pentru ca în adevăr să-L avem pe Domnul Hristos în mijlocul nostru şi să simţim lucrarea Lui în inimile noastre, drumul nostru să fie cît mai adeseori la sfînta biserică, pe care să o cinstim după cuviinţă, căci „Casa Tatălui" nostru celui din ceruri este.

Pr. Prof. P. Procopoviciu

Urmare din pag. 1

denţilor binecuvîntările I. P. S. Mitropolit IUSTIN, care tocmai atunci era reţinut de îndatoriri bisericeşti importante la Bucureşti.

Institutul Teologic Universitar din Sibiu se bucură statornic de sprijinul material şi moral pe care i-l acordă an de an Ministerul Cultelor (în salarii, burse şi fonduri pentru cheltuieli materiale), precum şi de ajutoarele ce le primeşte din partea Eparhiilor din Ardeal şi Banat, la cîrma cărora se află I. P. S. Mitropoliţi IUSTIN şi VASILE şi P. S. Episcopi Andrei, Nicolae şi Valerian.

Astăzi, cînd Biserica noastră sprijineşte din toată inima munca constructivă a harnicului nostru popor şi lupta pentru apărarea păcii şi pentru întărîrea patriei, Institutul Teologic Universitar din Sibiu îşi aduce contribuţia sa de seamă la isbîndirea tuturor bunelor năzuinţe ce însufleţesc sfînta instituţie şi pe slujitorii ei.

Gr. T. M.

Lăcomia

Păcatul lăcomiei îl săvîrşim atuncia cînd într-o formă nestăpînită abuzăm de mîncare şi beutură, mîncînd şi bînd mai mult decît este necesar.

Este o lege a naturii că trupul nostru, ca să poată trăi are nevoie de mîncare şi beutură. Dumnezeu, pentruca să fim atraşi spre mîncare şi beutură a dat acestora însuşirea de a fi plăcute. A minca şi a bea deci nu-i păcat, ci e o necesitate trupească. Cînd e păcat? Numai atunci e păcat cînd ne folosim de mîncare şi beutură într-o formă nestăpînită.

In trei chipuri putem păcătui prin păcatul lăcomiei: 1) Cînd mîncăm şi bem peste măsură; 2) Atunci cînd în mîncare şi beutură căutăm mîncărurile cele alese, cele cu gust, cele pregătite cu o anumită artă; 3) Cînd prea mult ne preocupăm de traiul zilnic. Sînt unii oameni care se pare că nu ar avea altă grije decît aceia de a mînca şi a bea. Atunci cînd găsesc o masă încărcată cu mîncare şi beutură socotesc că au găsit cea mai deplină fericire a vieţii lor. Aceşti oameni cînd mănîncă înghit cu o lăcomie care întrece pe aceea de lup, vor să mănînce în fiecare oră, nu din foame, ci numai din plăcere. Pentru acest fel de oameni mîncarea şi beutura este un fel de idol aşa după cum zice sf. Pavel: „Dumnezeul acestora este pîntecele". (Filip 3, 19).

Sub oricare dintre aceste trei forme, s-ar manifesta lăcomia este păcat greu şi cauzează ruinarea sănătăţii, ruinarea familiei şi duce la ruinarea bunurilor pe care le avem.

Este lucru foarte cunoscut că mîncarea şi beutura pe care o luăm pentru trupul nostru într-o formă nestăpînită, în loc să ajute sănătăţii strică. Cele mai multe boli ale trupului nostru provin tocmai din pofta nestăpînită în mîncare şi beutură. Sf Scriptură zice: „Lacomii îşi scurtează ei înşişi prin lăcomia lor, anii şi zilele vieţii lor. Truda nesomnului, vărsăturile şi durerile pîntecelui sînt cîştigul omului nesăţios". (Is. Sir. 31, 20).

Păcatul lăcomiei cauzează nemulţumiri în sînul familiilor provocînd ură, ceartă, neînţelegere şi nemulţumire.

Păcatul lăcomiei pricinueşte pierderea bunurilor pe care le avem. Pentru a putea stărui în acest păcat e lipsă de mijloace materiale. Atunci cînd nu le are lacomul face tot ce poate ca să le aibe. De aceea nu se sustrage de la săvîrşirea nici unei nedreptăţi. Mincîunile, înşelăciunile, furturile, ba chiar uciderile, se ţin lanţ. Ruina bunurilor materiale la cele mai multe familii este cauzată de păcatul lăcomiei. Sf. Scriptură zice: „Cel ce iubeşte veselia duce lipsă, şi cel căruia îi place vinul şi untdelemnul nu se îmbogăţeşte" (Prov. 21, 17).

Păcatul lăcomiei are urmări grele şi pentru viaţa noastră morală şi spirituală. Tîmpenia minţii şi chiar nebunia adeseori provin din păcatul lăcomiei. Atunci cînd stomacul este prea plin cu mîncare şi beutură, înteligenţa noastră îşi pierde limpezimea şi prospeţimea. Mirosul greu al mîncării şi beuturii cu care am umplut stomacul se urcă la creer şi îl întunecă. De aceea lacomii şi beţivii se tîmpesc, îşi pierd mintea şi nu mai sînt apţi pentru nici un lucru bun.

Voinţa încă este împiedecată în funcţiunile ei de păcatul lăcomiei. Sufletul se trîndăveşte şi se leneveşte. De aceea Mîntuitorul ne îndeamnă zicînd: „Luaţi seama de voi înşivă să nu se îngreuneze inimile voastre cu mîncare şi beutură şi de grijile lumii acesteia ca să vină peste voi ziua aceia fără de veste". (Lc. 21, 24).

Viaţa sufletească se slăbeşte din cauza păcatului lăcomiei. Lăcomia este izvor de păcate dintre care cel mai greu este înjurătura. Injură lacomul numele cel sfînt a lui Dumnezeu şi tot aşa înjură şi beţivul. Mai des se aude păcatul înjurăturii prin cîrciumi şi localuri unde se mănîncă şi se bea mult. Desfrînarea şi trufia sînt şi ele fice ale lăcomiei.

Pentru societate păcatul lăcomiei este un izvor nesecat de răutate. Neînţelegerile, certurile, războaiele, provin de cele mai multe ori din cauza păcatului de lăcomie. Unii oameni minaţi de lăcomia lor, vor să stăpînească alte popoare.

Omul lacom este nesuferit în societatea în care trăieşte căci este plin de ură şi de răutate, căutător de ceartă, de neînţelegere, este numai pentru sine (egoist), pururea rîvnind după bunurile altora, niciodată mulţumit de soarta lui, necinstitor al lucrurilor sfinte, plin de toată fărădelegea.

Dacă cunoaştem cîtă răutate cuprinde păcatul lăcomiei trebue să ne silim să înăbuşim în sufletul nostru acest păcat practicînd virtutea cumpătării. Un adevărat creştin care ştie că fericirea lui este în ceruri, nu se va mulţumi cu bunurile pe care i-le oferă viaţa şi nu le va considera ca scop al vieţii lui ci le va folosi numai ca mijloace pentru ajungerea fericirii pe care o doreşte. De mîncare şi de beutură să ne folosim numai atîta cît este necesar pentru a ne menţine sănătatea trupului. Rugăciunea şi postul ne vor ajuta mult ca să putem înfrîna în noi păcatul lăcomiei.

Pr. Alexandru Moisiu

Fericiţi cei curaţi cu inima

Unul dintre cele mai grele şi urîte păcate este desigur desfrînarea De aceea, ca să arete lumii care trebuie să-i fie calea curăţeniei, Iisus, venind pe pămînt, şi-a ales o Mamă Preacurată, un premergător — Ioan cel curat ca un înger, un tutore purtător de grije — pe Iosif cel feciorelnic, un ucenic şi cel mai credincios, pe Ioan cel nepătat.

Astfel Domnul a arătat că la sfinţenie şi mîntuire nu se poate ajunge altfel, decît numai pe calea virtuţii curăţeniei sufleteşti şi trupeşti. Iar în iad se ajunge uşor pe calea viciului, a exemplului rău, a lipsei de această curăţenie.

Un vechi proverb roman spunea: „Văd cele bune şi le aprob, dar cele rele urmez" Dacă aceasta se putea oarecum admite pentru vremurile care nu l-au cunoscut pe Hristos şi Evanghelia Sa, apoi după darea învăţăturii creştine, o astfel de atitudine nu mai este îngăduită.

In acest senz spunea Mîntuitorul, către cei care se lăsau duşi de urmarea celor rele, că, din inima lor ies gîndurile cele rele, uciderile, preacurviile, furturile, mărturiile mincinoase şi hulele (Mat. 15, 19), şi că ajunge chiar o privire de poftire faţă de femeie, ca să fie caz de preacurvie cu inima (Mat. 5, 28).

Deci pentru păstrarea curăţeniei inimii, ca să nu fie izvor ce păcătuire, trebuie susţinută mereu grija pentru înfrînarea ei, ca din simpatii păcătoase să nu se desvolte un viciu, care să otrăvească acea inimă şi să o ducă la pierzare. Trebuie educată voinţa, ca să refuze inimii şi simţurilor ceeace ochii pofticioşi doresc şi este oprit de morala evangheliei.

Astfel deci trebuieşte înfrînată curiozitatea ochilor spre cele necuviincioase Pentru ea au căzut şi David şi Solomon, deoarece nu şi-au înfrînat ochii, şi Dumnezeu se mînie pentru această lipsă de înfrînare, punînd în gura psalmistului dojana: dacă vezi un fur, tu eşti de partea lui şi cu cei preacurvari te întovărăşeşti; gura ta o înveţi la rele şi cu limba ta urzeşti viclene planuri; tu stai şi vorbeşti împotriva fratelui tău şi azvîrli ocară şi bîrfeală (Ps. 50, 18—20).

Deci credinciosule, păzeşte-ţi ferestrele sufletului şi inima ta de pofte şi cugete rele. Deviza ta să fie „fuga de ispită" de care a dat dovadă Iosif din casa lui Putifar (Facere 39, 12), căci el nu dorea deloc să păcătuiască înaintea lui Dumnezeu.

Deci sînt fericiţi cei curaţi cu inima, că numai aceia vor vedea pe Dumnezeu (Mat. 5, 8).

Dar această curăţenie nu poate fi numai de formă, exterioară, ci ea trebuieşte să fie interioară, adică să stăpînească neîncetat cugetul şi faptele credinciosului.

De aceea curăţenia este ca o floare binemirositoare, care însă uşor poate fi murdărită, dacă nu este mereu îngrijită să nu o atingă praful sau altă necurăţenie.

Iar această grije de curăţenia sufletului constă în ferirea sufletului de orice cuget, dorinţă şi faptă urîtă, în conştiincioasa împărtăşire cu sf. Impărtăşanie, după o deplină mărturisire a păcatelor şi o căinţă adevărată şi arătată; în rugăciuni continui pentruca mintea să fie ferită de alunecări.

Este nevoie mare de această curăţenie a inimii şi a faptelor, pentrucă numai ea este cheia unei vieţi plăcute pe pămînt între oameni, a unei fericiri în familie şi în patrie, şi tot ea este cheia cu care se poate deschide cerul şi dobîndi, cu ajutorul Harului dumnezeesc, însăşi fericirea deplină.

Să ne gîndim, cu cîţi păcătoşi a vorbit Mîntuitorul Hristos şi ce s-a întîmplat cu aceia, care nu i-au urmat sfatul. De altă parte, de cîtă bucurie s-a însufleţit Maria Magdalena şi cum a fost ea răsplătită de Domnul, pentrucă a reuşit să iasă la curăţenie deplină.

De aceea, dragi credincioşi, rugaţi vă cu căldură, munciţi cu sîrguinţă, fugiţi de trîndăvie, împărtăşiţi-vă cu harul Domnului, ascultîndu-i sf. Sa Evanghelie, şi ispitele necurăţeniei vor fugi de voi şi nu veţi cădea pradă răutăţii diavoleşti, care nu numai că pierde trupul, dar poate pierde chiar însuşi sufletul.

Astfel de credincioşi a dorit să-i aibă Hristos, curaţi, nevinovaţi, muncitori, harnici, buni la vorbă şi purtare, blînzi şi prietenoşi, lipsiţi de gîlceavă şi pizmă, de hulă şi bîrfeală, ci mereu aprinşi de căldura credinţii, şi a faptelor bune.

„Fiţi deci voi desăvîrşiţi, precum şi Tatăl vostru cel ceresc este desăvîrşit!" (Mat. 5, 48).

Pr. Gh. Chişiu

Urmarea din pag. 3

tivistul mai sus amintit a primit pentru munca depusă în gospodăria agricolă colectivă 2.708 kgr. cereale, 5.287 kgr. furaje, (fîn, trifoi, paie şi sfeclă), 572 kgr. cartofi, peste 10 kgr. zahăr, 528 kgr. diferite zarzavaturi, lînă, fasole, precum şi bani.

Familia mea, care poseda 3,42 ha. teren arabil, a avut la sfîrşitul anului un bilanţ mai puţin rodnic: cereale 1.400 kgr., furaje vreo patru căruţe, la care se mai adaugă frumoasele sume de bani plătite pentru a putea ara suprafaţa însămînţată. Cu acest venit puteam noi oare să ne gîndim la construirea unei case, sau măcar la cumpărarea unui aparat de radio? Nici vorbă. La toamnă însă, o parte din aceste lucruri le vom putea realiza datorită faptului că n-am mai şovăit şi am intrat în primăvara anului acesta în gospodărie.

Acestea sînt pe scurt faptele care atît pe mine cît şi pe alte 24 de familii din satul Hamba ne-au convins să păşim alături de ceilalţi colectivişti, pe drumul ce duce spre o viaţă îmbelşugată şi fericită.

Ilie Raiu

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Tiparul Tipografiei „REINTREGIREA" Sibiu 376 56
Taxa poştală plătită în numerar.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 104 SIBIU, 1 septembrie 1956 Nr. 35—36

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU

Abonamentul
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele şi corespondenţa se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Pentru încetarea exploziilor armelor atomice

Datorită progreselor ştiinţei şi tehnicei, omul de azi a ajuns să folosească energia atomică. Aceasta are o putere neînchipuit de mare. Tocmai de aceea ea poate aduce şi foloase foarte mari, precum poate duce şi la pagube foarte mari. De aici lupta popoarelor pentru folosirea energiei atomice în scopuri paşnice, în slujba îmbunătăţirii vieţii omeneşti. De aici şi lupta popoarelor pentru interzicerea armelor atomice, arme de distrugere în masă.

Cu toate acestea anumite cercuri conducătoare din Apus continuă să zădărnicească încheerea unui acord internaţional, prin care statele să renunţe la fabricarea şi folosirea bombelor atomice. Ele continuă să facă experienţe cu noi tipuri de bombe atomice. In felul acesta socotesc că vor intimida popoarele şi le vor sili să se plece în faţa pretenţiilor acestor cercuri la dominaţia mondială. Popoarele însă, nu pot fi intimidate prin astfel de mijloace. Dimpotrivă, prin aceasta se demască aţiţătorii la război şi se lărgeşte frontul luptătorilor pentru pace, pentru interzicerea armelor de distrugere în masă şi pentru încetarea experienţelor cu arme atomice. Popoarele îşi strîng rîndurile şi lupta lor sileşte pe cei ce plănuesc un nou război să bată în retragere.

De fapt exploziile armelor atomice, provocate de americani şi de englezi în Oceanul Pacific au avut urmări, care au produs revoltă în ţările apropiate şi în toată lumea. Astfel explozia din anul trecut din insulele Bikini a rănit pescari japonezi, dintre cari unii au murit, şi au adus mari pagube la pescuit, întrucît a „otrăvit" o mulţime de peşti din Oceanul Pacific, în aşa fel încît cei ce s-au hrănit cu astfel de peşti s-au îmbolnăvit. Poporul japonez a protestat împotriva acestor explozii. Parlamentul japonez a adresat o chemare către toate popoarele să lupte pentru încetarea acestor explozii. Insăşi guvernul japonez a trebuit să ceară guvernului american să nu mai repete astfel de experienţe cu arme atomice.

De curînd Biroul Consiliului Mondial al Păcii a adresat o scrisoare guvernelor Statelor Unite ale Americii, Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste şi Marii Britanii, în care le cheamă „să încheie de urgenţă un acord cu privire la încetarea tuturor felurilor de experienţe şi de explozii experimentale ale armei atomice". Prin încetarea acestor explozii, statele „care posedă arma nucleară ar dovedi sincera lor năzuinţă spre încheerea neîntîrziată a unui acord mai deplin pe calea dezarmării controlate". In scrisoare se arată că exploziile de pînă acum — după cum spun oamenii de ştiinţă — „au produs în întreaga lume cenuşă radioactivă sub formă de praf şi de ploi. O parte din această radioactivitate se menţine timp foarte îndelungat". Se ştie deasemenea că această cenuşă radioactivă are urmări vătămătoare asupra oamenilor, plantelor şi animalelor. Plantele, animalele şi în special peştii devin purtători de radiaţii, cari aduc boală, suferinţe şi moarte. Dacă exploziile experimentale vor continua aceste urmări se vor vădi şi mai puternic în toată lumea. Insemnează că explozia unei bombe în Oceanul Pacific nu este vătămătoare numai pentru Japonezi sau alte popoare din apropiere, ci este vătămătoare pentru toate popoarele. De aceea toate popoarele, toţi oamenii cărora li-e dragă sănătatea şi viaţa, trebuie să lupte pentru încetarea acestor experienţe.

Realizarea unui acord între state în această privinţă e cu atît mai uşoară, cu cît controlul asupra experimentării armelor atomice este pe deplin posibil. Intr-adevăr, „exploziile armei atomice sînt uşor de constatat, deoarece radioactivitatea produsă de ele se răspîndeşte pe toată întinderea globului pămîntesc şi oferă astfel în mod automat posibilitatea de control". Aşadar, cînd se produce o explozie atomică ea poate fi înregistrată îndată, ea nu rămîne necunoscută. Controlul internaţional e automat.

Popoarele vor pace, vor folosirea energiei atomice în scopuri paşnice. Popoarele vor ca arma atomică să fie interzisă şi să înceteze orice experienţe cu bombe atomice. Şi voinţa lor se va împlini.

Predarea cotelor

La baza statului de democraţie populară stă alianţa strînsă dintre clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare. Astfel ţărănimea muncitoare a primit şi primeşte mereu ajutorul frăţesc al muncitorilor din fabrici şi uzine. Datorită acestui ajutor viaţa ţăranilor a devenit mai îmbelşugată. Ogoarele sînt muncite cu tractoare şi maşini agricole şi după metode agrotehnice avansate, în aşa fel încît producţia agricolă este mult mai mare ca înainte, cînd se foloseau mijloace înapoiate. Aceasta măreşte venitele ţăranilor muncitori. Membrii gospodăriilor agricole colective, ca şi cei din întovărăşirile agricole, recoltează mult mai multe produse agricole decît ţăranii individuali şi au venite şi mai mari. Cooperativele de consum, magazinele universale, pun la dispoziţia celor din sate un foarte bogat sortiment de mărfuri, produse în fabrici şi uzine, de la uneltele necesare agriculturii, pînă la materiale pentru construcţii, produse alimentare şi textile. Prin băncile agricole, ţăranii muncitori primesc credite şi împrumuturi, pentru diferitele nevoi. A. D. A. S. asigurează gospodăria şi acordă despăgubiri în bani celor ce au avut de suferit de pe urma grindinei, incendiului, ş. a. Cămine culturale, Biblioteci, Şcoli şi alte aşezăminte sînt puse în slujba culturalizării satelor. In felul acesta nivelul de trai şi nivelul cultural al ţărănimii noastre se ridică mereu.

Continuare în pag. 2.

Noi, cei ce sîntem fii ai Bisericii ortodoxe, ştim că Dumnezeu a dat omului puterea să stăpînească pămîntul şi să-i folosească bogăţiile pentru binele omenirii întregi. Deci şi energia atomică, marea putere a naturii, trebuie folosită spre binele oamenilor. De aceea, nu numai ca oameni şi cetăţeni, ci şi ca creştini, din îndemnurile credinţei noastre, noi sîntem alături de lupta sutelor de milioane de oameni cinstiţi din lumea întreagă. In felul acesta ne împlinim datoria faţă de Dumnezeu, faţă de Ţara noastră şi faţă de semenii noştri, contribuind la sălăşluirea păcii şi a unei vieţi mai bune pe pămînt.

Sfinți sau păcătoși?

Zilele trecute am primit o scrisoare de la un creștin, fost credincios al Bisericii noastre, în care acesta își arată nedumeririle ce le are în legătură cu taina mărturisirii, și îmi pune anumite întrebări la care îmi cere răspuns.

Iată nedumeririle de care era stăpînit și întrebările ce mi-a pus:

1. Pînă urmam la biserică, slujiam lui Dumnezeu dar și păcatului, mă spovedeam la preot și mă legam că nu voi mai păcătui, dar rămîneam acelaș păcătos, înjuram, fumam, mă îmbătam, umblam după petreceri și desfrînări, etc De cînd urmez la adunare nu m-am mai spovedit, dar îl am pe Iisus și nu mai păcătuesc. De ce pînă am fost în Biserică am dus o viață păcătoasă? iar acum nu mai trăiesc în păcat?

2. Dacă greșesc împotriva fratelui meu mă împac cu el, iar păcatele i le spun lui Dumnezeu și-I cer Lui să mă ierte, eu am nevoe de ajutorul Domnului și nu de al preotului, care-i tot om păcătos și pămîntean ca și mine.

Și acum iată răspunsul pe care i l-am dat

1. „Pînă am fost la biserică am păcătuit și acum nu mai păcătuesc".

Cine îndeamnă și învață pe om să păcătuiască: Biserica sau diavolul? Biserica îndeamnă pe credincios să facă binele și să nu păcătuiască. Deci nu Biserica e de vină, pentrucă păcătuim, ci ispititorul care ne trage spre cele rele. De ce te-a făcut diavolul să păcătuiești pînă ai urmat la biserică și de ce nu te mai ispitește acuma?

Pentrucă, pînă urmai la biserică, erai pe drumul cel bun al mîntuirii și diavolul căuta să te abată dela acel drum, fie prin beție, fie prin hoție, curvie, sau alte păcate pe care zici că le avea-i — ca să te poată cîștiga de partea lui.

Odată cu părăsirea bisericii ai rătăcit de pe drumul cel bun al mîntuirii, acum diavolul nu mai are nevoie să te ispitească cu păcate care te vatămă pe tine și pe aproapele tău — în schimb te îmbracă în cămașa mîndriei, mama tuturor păcatelor. Mîndria singură e un păcat mai mare decît toate celelalte păcate la un loc, de care zici că ai scăpat.

Diavolii au fost îngeri în cer, ei n-au furat n-au curvit și nu s-au îmbătat în cer și cu toate acestea, — ca fulgerul au căzut din cer, pentrucă au îmbrăcat cămașa mîndriei, care-i făcea să se vadă asemenea lui Dumnezeu.

Adam și Eva nu pentru păcatele pe care în mod obișnuit le fac ceice urmează la biserică, — nu pentru plăceri trupești au pierdut raiul, ci pentru păcatul neascultării și al mîndriei.

Nu admiteau să fie nimeni mai mare sau mai cuminte ca ei... vroiau să li se deschidă ochii, să fie ca Dumnezeu, toate să le știe.. (Gen. 3, 15). Așa și unii creștini, după ce ies din biserică, sunt strînși ca într-o cămașă de fier, de un duh, care le șoptește tainic... „Aveți înțelepciune deplină, toate le știți ca Dumnezeu, n-aveți nevoie de învățătură din partea oamenilor... ați ieșit din robia păcatului, de acum nu mai trăiți în păcat, ...sunteți sfinți și copiii născuți din voi sunt sfinți, etc.... Și dacă ei zic că sunt fără păcate, că sunt drepți și sfinți și că le știu toate, oare să fie chiar așa?

Pe cei ce astfel gîndesc și vorbesc îi întrebăm cu dreptul Iov: De unde aveți această înțelepciune? și al cui este duhul care astfel grăiește prin voi? (Iov 26, 3—5).

N-ați cetit niciodată în Sf. Scriptură ...„orice inimă trufașă este urîtă înaintea Domnului" (Proverbe 16, 5, 18)... sau ...„începutul păcatului este trufia și cel ce stărueste întru ea este ca și cînd i-ar ploua urîciunea..." (Isus Sirah 10, 13)?...

Dar să cercetăm cum înfățișează Sf. Scriptură pe om în raport cu păcatul. In păcate ne naștem și păcatul este pururea înaintea noastră zice Ps. 50, 5... „Cine dintre oameni poate spune: sunt curat de păcat?" zice înțeleptul Solomon, (Pilde 20, 9)... „Nu este om drept pe pămînt, care să facă binele și să nu păcătuiască..." scrie la Ecleziast 7, 21.

...„In multe greșim toți", zice Sf. Apostol Iacob 3, 2.

Sf. Ev. Ioan scrie: „Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este intru noi" (I Ioan 1, 18).

Sf. Apost. Pavel îi scrie lui Timotei: „Sunt cel dintîi dintre păcătoși" (I Timot. 1, 15).

Așa s-au văzut pe ei înșiși, proorocii, Apostolii, drepții, sfinții și toate conștiințele curate, cînd și-au pus viața, cu gîndurile și faptele lor, în fața lui Dumnezeu, nu ca niște oameni fără păcat, ci ca oameni ce-și recunosc greșelile. Unul singur a zis despre el: Sunt sfînt!... și cărе dintre voi mă poate dovedi că am păcat? (Ioan 8, 46). Acela a fost Iisus Hristos... și a tăcut în fața acestor declarații și cerul și pămîntul, căci nu l-au putut vădi de păcat...

Și dreptul Iov a zis despre el: „Sunt curat, sunt fără de păcat și nu este fărădelege în mine".

Pentru această îndrăzneală a fost mustrat de un prieten al lui, Elihu, (Iov 32—33) dar și de Domnul (38—41), iar Iov se smerește și se căește zicînd: ...„Mi-e scîrbă de mine și mă pocăiesc în țărînă și cenușe..." (Iov 42, 6). Inaintea lui Dumnezeu numai Fariseii s-au arătat drepți și curați. Mîntuitorul i-a mustrat pentru această îndrăzneală, făcîndu-i „fățarnici", „nebuni și orbi" și spunîndu-le că ei închid împărăția cerurilor și pentru ei și pentru cei ce-i ascultă. (Matei 15, 13—15, 23, 13 etc.). Iar altădată sfătuește pe oameni să se păzească de aluatul fățărniciei lor. (Luca 12, 1).

Celor ce se cred pe sine sfinți și curățiți de păcate, le amintim pilda Mîntuitorului despre cele zece fecioare (Mat. 25, 1—12) și-i sfătuim să fie cu luare aminte la răspunsul pe care l-a dat Mîntuitorul fecioarelor nebune: „Amin zic vouă nu vă cunosc pe voi". Și aceste fecioare erau neprihănite, curate cu trupul; nu săvîrșiseră păcate trupești.

Domnul nu le-a cunoscut, cu toată fecioria lor, pentrucă erau nebune, iar nebunia nu vine din trup, ci din minte, ceea ce înseamnă că mîntuirea se dă numai acelora care se luptă după lege. (2 Timotei 2, 5). Iar pe cel ce luptă după lege, trufia nu-l poate smulge din duhul Sf. Scripturi, care povățuește pe om să fie smerit înaintea lui Dumnezeu și să-și vadă păcatele sale... (vezi pilda Vameșului și a Fariseului. Luca 18, 10—14).

2. Acela care se simte păcătos înaintea lui Dumnezeu trebuie să știe că omul nu se curățâ de păcate prin închipuirea minții lui, ci printr-o lucrare anume rînduită de Domnul, căreia toți cei ce caută mîntuirea trebuie să se supună.

Mîntuitorul nu zice: credeți în inima voastră și ziceți cu buzele: Hristos m-a iertat de păcate și veți fi curați...

El spune limpede ucenicilor săi:

„Vă dau vouă cheile împărăției cerurilor și cite veți lega și veți deslega pe pămînt vor fi legate și deslegate și în cer". (Mat. 16, 19; 18, 18).

Iar după înviere a suflat peste Sf. Apostoli și a zis:

„Luați Duh Sfînt, cărora veți ierta păcatele se vor ierta și cărora le veți ține, vor fi ținute"... (Ioan 20, 22—23).

Această putere dată de Mîntuitorul Sfinților Apostoli s-a transmis și se va transmite urmașilor lor, — episcopilor și preoților pînă la sfîrșitul veacurilor. Preotul zice cînd desleagă pe cineva în scaunul spovedaniei: „Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos... să te ierte pe tine", iar „eu nevrednicul preot, cu *puterea* ce-mi este dată te iert și te desleg"... Deci Hristos Domnul iartă pe păcătos, dar prin rugăciunile preotului, căruia i s-a dat acest har. Cuvintele Mîntuitorului ...„Crede numai și vei fi viu"... sau „Cine ascultă cuvintele mele nu va veni la judecată" Ioan 5, 24 etc. nu desființează puterea și necesitatea iertării păcatelor prin preot, dimpotrivă o întărește, căci a crede nu înseamnă a zice: Doamne, Doamne, ci a te supune rînduielii lui Dumnezeu, care din iubire pentru păcătoși a așezat Sf. Taină a spovedaniei, pentru ca cu ajutorul ei să-și poată înnoi viața.

Nu te amăgi creștine, Hristos nu dă iertare de păcate prin închipuirea minții tale, ci numai prin taina spovedaniei, care este și rămîne o taină de seamă a Bisericii.

Din cele de mai sus, scoatem următoarele învățături:

1. Inaintea lui Dumnezeu nu este om drept care să nu păcătuiască, nu este nici unul.

2. De păcatele făcute nu se curățește omul singur și nu-și dă el sentința de absolvire — ca fariseul din Evanghelie, care s-a lăudat în fața lui Dumnezeu că el este drept, nu e păcătos ca alții.

3. Păcatele le iartă Dumnezeu prin taina spovedaniei; așa mărturisesc Sfintele Evanghelii și așa a învățat și practicat Biserica lui Hristos, dela întemeierea ei. In această credință rămînem și noi ca să ne mîntuim.

Pr. T. Radu

Predarea cotelor

Urmare din pag. 1.

Anul acesta recolta a fost bună. Este o datorie patriotică pentru fiecare țăran muncitor să predea cota de cereale și alte produse agricole. Cota aceasta se folosește în industria ușoară ca materie primă, se repartizează la orașe pentru aprovizionarea oamenilor muncii, pentru tineretul din școli, pentru bolnavii din spitale, etc. Ea este deci o contribuție a țărănimii muncitoare pentru ridicarea nivelului de trai a oamenilor muncii, pentru propășirea industriei socialiste, pentru îngrijirea tinerilor studioși și a celor ce au nevoie de o grijă deosebită pentru a-și reface sănătatea. Predarea cotelor este deci expresia alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, semnul adevăratului patriotism al țăranilor muncitori, cari prin munca lor întăresc patria noastră scumpă.

Credincioșii Bisericii noastre sînt îndrumați să dea Patriei ceea ce i se cuvine, să împlinească toate datoriile patriotice și cetățenești cu tragere de inimă, căci aceasta este voia lui Dumnezeu. Ei să fie primii la predarea cotelor, împlinind astfel și porunca iubirii de aproapele. Căci spre aceasta ne-a chemat Mîntuitorul ca să purtăm sarcinile unul altuia și să facem tot binele ce-l putem face pentru aproapele nostru, pentru propășirea patriei noastre și pentru pacea a toată lumea.

MAMĂ ŞI FIU

Umila chilie de pe acoperişul puţin înclinat la mijloc al unei case din Rama era scăldată în ploaia razelor de soare. Inlăuntru ei plutea mireasmă de fum de tămîie şi de caldă rugăciune, iar o candelă atîrna liniştită de sfeşnicul cu trei ramuri şi pîlpîind evlavios. O femeie în rugăciune vărsa înaintea Domnului mulţumirea sufletului său. Pe faţa ei senină planau fiorii bucuriei şi veseliei neprihănite.

Terminîndu-şi rugăciunea, desface sulul cărţii şi ceteşte rar, cu stătătoare luare aminte: „De vei asculta legile acestea, de le vei păzi şi împlini, atunci şi Domnul Dumnezeul tău, va ţine legămîntul şi mila Sa faţă de tine, cum s-a jurat părinţilor tăi. Te va iubi, va binecuvînta rodul pînteculuí tău, pînea ta, vinul tău, untdelemnul tău"...

Şi a tăcut. A pus sulul cărţii la oparte, şi-a îngropat obrajii în patul palmelor şi s-a gîndit la trecutul ei de amărăciuni şi mulţumiri.

— Era soţie tînără, întristată. Protivnica ei Pepina o amăra grozav, aţîţîndu-o ca să cîrtească, din pricină că nu i-a dat Domnul prunci. Elcano, bărbatul ei, o iubia mult şi-o mîngîia şi-i zicea: Ana, de ce e întristată inima ta? Nu-s eu oare pentru tine mai bun decît zece copii?

Dară, zadarnic. Ea dori să aibă neapărat un copil. In căminul fără copii nu-i bucurie şi mulţumire îndestulătoare. Viaţa n-are farmec. Zîmbetul îngeresc al copilului, îmbrăţişarea lui mîngăietoare, fericirea ce se revarsă cuprinzătoare din ochii senini, dau rost şi plăcere vieţii familiare şi lumină. Şi s-a suit în Casa Domnului, la Şilo, să se roage, ca Dumnezeu să-i dea un copil. Niciodată nu i-a părut Cortul Sfînt atît de frumos şi înrîuritor asupra sufletului ei. Altarul tămîierii, din lemn de salcîm aurit, cu o tablă deasupra, masa punerei înainte, sfeşnicul cu 7 ramuri încandelate cari noaptea ardeau toate, iar ziua numai trei — perdeaua cu heruvimii lucraţi ales în ţesătură, mirosul binepläcut al mirodeniilor — au vărsat în inima ei fiorii evlaviei cuceritoare. Şi cu dor doria să vază sicriul legii din Sfînta Sfintelor, făcut din lemn de salcîm îmbrăcat în aur, de jur împrejur avînd o cunună. Ar fi voit să atingă cu mînile ei cucernice cele două table de piatră, ale legămîntului, scrise cu dumnezeeşti slove, să sărute vasul cu mană şi toiagul lui Aaron. Stătut-a înaintea Domnului îndelung. Rugatu-s-a cu sufletul întristat şi a plîns amarnic în inima sa, numai buzele mişcîndu-le: „Doamne, Doamne, m-am silit ca în toate zilele vieţii mele să fiu dreaptă înaintea ta şi să umblu fără prihană întru toate poruncile şi rînduielile Tale. Doamne, lipsa de copii îmi neliniştеşte sufletul şi-mi tulbură inima şi de multe ori am strigat întocmai ca Rachila: dă-mi copii, ori mor. Viu şi acum, Doamne, şi Te rog, dă roabei tale un copil de parte bărbătească, căci dacă mi-l vei da, îl voiu da Ţie şi nu va bea el nici vin, nici sicheră, nici briciu nu se va atinge de capul lui". Cum se ruga numai în tăcuta mişcare a buzelor, dară glasul nu i-se auzia, preotul Eli, crezînd că e beată, a strigat: „Trezeşte-te şi te du de la faţa Domnului". Ea răspunzînd a zis: „Nu, domnul meu, nu sînt beată! Eu sînt o femeie cu inima întristată şi-mi vărs sufletul înaintea Domnului. Nu sînt femeie netrebnică; am vorbit din durerea mea cea mare şi din întristarea mea cea multă". Zisu-i-a preotul Eli: „Mergi în pace şi Dumnezeul lui Israil să-ţi împlinească cererea pe care ai făcut-o"!

Şi Dumnezeu i-a ascultat şi împlinit cererea. Bucuria i-a împînzit obrajii şi fericirea i-a cuprins inima. In casa ei fost-a numai pace, mulţumire, voie bună. Născut-a ea un copil de parte bărbătească, rodul rugăciunii îndelungi şi pusu-i-a numele: Samuil, căci îşi zicea ea: „De la Domnul Dumnezeul Savaot l-am cerut". După ce l-a înţărcat, a adus copilul la Şilo şi l-a dat preotului Eli, zicînd: „Il dau Domnului pentru toate zilele vieţii lui, să slujească Domnului". Apoi s-a închinat acolo Domnului.

— Slăvite amintiri. Şiragul lor o copleşeşte. Se ridică uşurată şi iese din chilie pe acoperişul casei. Işi roteşte privirea cercetătoare asupra caselor din Rama, apoi se adînceşte în contemplarea zării liniştite, îmbrobodită de nori fumurii.

In pragul luminos al minţii îi răsare zîmbitoare cea mai îmbucurătoare amintire. Era, odată, la Şilo, la închinare, cu Eleana. Samuil a venit la ei, îmbrăcat în efod... şi le-a spus:

„Intr-o noapte, cu cer senin ca lacrima, după ce m-am închinat, m-am dus să mă culc în locul meu. Somnul m-a cuprins în braţele lui, ochii mi s-au închis. Atunci auzii un cuvînt de măreaţă chemare: „Samuile, Samuile". Crezînd că mă cheamă preotul Eli, m-am dus la el şi am zis: „Iată-mă, de ce m-ai chemat". Mi s-a răspuns: „nu te-am chemat, du-te şi te culcă". Şi m-am dus şi m-am culcat. Şi iarăşi am auzit chemarea: „Samuile, Samuile!" M-am dus din nou la preotul Eli şi i-am zis, iată-mă! Dară el nu mă chemase şi m-a trimis la culcare şi m-am dus.

Auzind a treia oară aceeaşi chemare: „Samuile, Samuile!" şi ducîndu-mă la preotul Eli şi spunîndu-i „iată-mă", el a cunoscut, că mă cheamă Domnul şi mi-a spus: „du-te înapoi şi te culcă şi cînd vei mai fi chemat, să zici: Vorbeşte, Doamne, că robul tău ascultă"!

Aşa am făcut. Şi Domnul mi-a vorbit şi preotul Eli şi tot poporul s-a convins, că m-am învrednicit să-i fiu prooroc.

— Fiul meu, Samuil, prooroc, în slujba lui Dumnezeu şi a poporului! Samuil cel mare, rodul rugăciunii, stropite cu şiroaie de lacrimi lungi, cînd mi-am vărsat sufletul înaintea Domnului şi preotul Eli şedea pe scaun la uşa cortului, ales purtător de cuvînt şi voie dumnezeească!

Domnul e mare şi puternic! Domnul sărăceşte pe om şi tot el îl îmbogăţeşte; el smereşte şi el înalţă. El ridică pe cel sărac din pulbere şi din gunoiu pe cel lipsit, dîndu-i scaunul măririi, căci ale Domnului sînt temeliile pămîntului şi el întemeiază lumea pe el. Cel ce voeşte să se laude, cu aceea să se laude, că ştie şi cunoaşte pe Domnul.

Părintele Ciprian

Iisus ca dascăl

Dumnezeu Tatăl a trimis pe Unul născut Fiul Său în lume, ca să mîntuiască pe oameni din robia păcatului. Prin venirea în lume a Mîntuitorului Hristos, s-a împlinit făgăduinţa făcută oamenilor de către Dumnezeu Tatăl, cînd a pedepsit pe Adam şi Eva pentru neascultare.

Dar pentru a-i izbăvi pe oameni de robia păcatului, Mîntuitorul trebuia să-i înveţe, mai întîi, care este voinţa lui Dumnezeu, ce cere Dumnezeu de la ei, ce au de făcut pentru ca să fie bine plăcuţi lui Dumnezeu. Lucrul acesta l-a făcut Mîntuitorul ca dascăl.

Pentrucă mîntuirea nu se putea face fără cunoaşterea drumului ce duce la ea, Mîntuitorul învăţa necontenit pe Sfinţii Apostoli şi pe ceilalţi oameni. Invăţa mai întîi pe Sfinţii Apostoli, pentru ca aceştia

Continuare în pag. 4.

Iisus ca dascăl

Urmare din pag. 3.

să ducă mai departe cuvîntul Său de învățătură izbăvitoare. De aceea, le spunea Sfinților Apostoli: „Voi trebuie să cunoașteți toate tainele împărăției lui Dumnezeu". Dar nici pe ceilalți oameni nu-i lăsa fără învățătură, ci le-o împărtășia și lor, călăuzindu-se după cuvintele: „să mergem prin orașe și sate, să răspîndim învățătura".

Cînd învăța poporul, Mîntuitorul se folosea de două feluri de vorbiri și anume: Le dădea învățături deadreptul, ori le grăia prin pilde sau parabole. Cel dintîi fel de a grăi se numește vobire directă; prin ea, Mîntuitorul a dat omenirii învățături despre fericire, despre rugăciune, despre milostenie, despre post și altele.

Grăirea prin parabole sau pilde se numește vorbire indirectă, pentrucă prin ea adevărul nu era împătășit deadreptul, ci prin mijlocirea unor asemănări luate din viața omului sau a firii.

Mîntuitorul învăța prin pilde din următoarele trei pricini: 1. In partea de lume care cuprindea Țara Sfîntă, prin care propovăduia Mîntuitorul, era obiceiul grăirii prin pilde. Intrucît învățătura adusă de El în lume era hărăzită tuturor, Mîntuitorul trebuia să se folosească și de acest fel de a vorbi, pentru ca învățătura Sa să prindă în cercuri cît mai largi.

2. Nu toți oamenii au puterea de a pricepe ușor lucrurile. Sînt unii oameni mai grei de pricepere. Pentru astfel de oameni, Mîntuitorul își îmbrăca învățătura în forma pildelor, pentru ca să poată fi înțeleasă mai ușor.

3. Invățătura cea nouă a Mîntuitorului s-a ciocnit cu vechea învățătură elinească, precum și cu învățătura evreiască. Acestea nu voiau să lase locul învățăturii creștine, ci se sileau să rămînă mai departe în viață. De aceea, Mîntuitorul învăța prin pilde, prin care își ferea învățătura de atacurile dușmanilor. Cînd Sfinții Apostoli îi cerură să le tălmăcească pilda semănătorului, Mîntuitorul le răspunse: „Vouă vă este dat să cunoașteți tainele împărăției lui Dumnezeu, dar celorlalți în pilde, ca văzînd să nu vadă și auzind să nu înțeleagă".

Prin acest îndoit fel de a învăța, Mîntuitorul a dat omenirii o învățătură nouă, învățătura creștină. Rostul ei este acela de a călăuzi omenirea spre limanul mîntuirii și al fericirii veșnice.

Pentru a-și împlini această menire, învățătura creștină caută să lămurească mai întîi, care este rostul vieții noastre, răspunzînd la următoarele întrebări: Ce sîntem? Incotro mergem?

La prima întrebare, învățătura Mîntuitorului răspunde: Sîntem coroană a făpturilor lui Dumnezeu, o lume în mic, pentrucă omul întrunește în ființa lui părți din toate celelalte făpturi. Dar, mai presus de toate, omul poartă în făptura lui „chipul lui Dumnezeu", adecă și omul are minte, voință și alte puteri sau însușiri pe care Dumnezeu le are în chip cu totul desăvîrșit. Mulțumită acestui „chip", omul are un loc deosebit între făpturi.

La întrebarea a doua, învățătura adusă de Mîntuitorul răspunde: Am venit de la Dumnezeu și trebuie să ne întoarcem la Dumnezeu. De aceea, în decursul vieții acesteia pămîntești, trebuie să ne pregătim pentru viața de dincolo. Căci noi nu avem cetate stătătoare pe acest pămînt, pe care sîntem numai trecători.

Dar asta nu însemnează să disprețuim viața aceasta pămîntească, pentrucă ea ni s-a dat, ca să ne pregătim pentru viața veșnică. Ea este poarta de aur, prin care putem trece în lumea de dincolo. Drept aceea, la viața fericită de dincolo, ajungem numai prin îndeplinirea tuturor îndatoririlor legate de viața aceasta pămîntească.

Prof. C. Sîrbu

Sfîntul Iosif cel Nou

La Sîntamăria Mare (15 august), anul acesta, Mitropolia Banatului prăznuește împlinirea a 300 ani de la adormirea în Domnul a Sf. Iosif cel Nou, mitropolitul Banatului. Evlavia credincioșilor de mult timp l-a așezat între sfinți, iar Sf. Sinod al Bisericii noastre în 1950 a hotărît canonizarea lui, adică trecerea lui în calendarul mitropoliei și pomenirea lui cu slujbă specială. Anul acesta se săvîrșește la M-rea Partoș și la Catedrala din Timișoara slujba canonizării (15 septembrie).

De aceea — bucurîndu-ne și noi, cei din Mitropolia Ardealului, de acest luminat praznic al Bisericii ortodoxe din Banat, — împărtășim cîteva date despre viața Sf. Iosif cel Nou.

Născut în 1568 dintr-o familie de vlahi (romîni) din cetatea Raguza (Dalmația), Iosif a fost dus de tînăr la Sf. Munte Athos, unde a trăit pînă la vîrsta de 82 ani. Viețuind aici întru ascultare, întru osteneli, post și rugăciune, monahul Iosif a ajuns la înălțimile sfințeniei și a fost dăruit de Dumnezeu cu darul tămăduirilor. Ducîndu-se vestea vredniciilor lui pînă departe, în 1650 a fost sfințit ca mitropolit a Timișorii și al întregii țări a Banatului, în vremea în care aici stăpîneau Turcii. La Timișoara, el a fost primit cu mare alai și mulțime mare de credincioși și preoți l-au întîmpinat cu bucurie. Trei ani a păstorit sfințitul mitropolit turma cea dreptcredincioasă din Banat. Ani puțini, dar cu bogat rod duhovnicesc. Astfel în acești trei ani, turcii au îngăduit romînilor să repare bisericile vechi și ruinate, să-și zidească biserici noi și să fie deplin liberi întru credința lor. Deși bătrîn, în acești ani mitropolitul Iosif a vizitat întreaga eparhie, sfințind biserici, clopote, cruci și cimitire, luminînd și mîngăind credincioșii, sfințind preoți pentru parohii. Pentru pregătirea preoților avea lîngă reședința mitropolitană o Școală clericală-teologică. Predica cu timp și fără timp, învățînd peste tot dreaptacredință. Făcea bogate fapte de milostenie și tămăduia pe cei bolnavi, prin darul Domnului nostru Iisus Hristos. Organiza pelerinagii la sf. Mănăstiri. In special a fost legat sufletește de sf. mănăstire Partoș. Aici a zidit o bisericuță din cărămidă cu semnul crucii și inițiala numelui lui (I) pe ea. Cînd slujea el la sf. mănăstire Partoș, mii de credincioși veneau din toate părțile Banatului, aducînd cu ei pe cei bolnavi. El le spunea: „Nu-mi cereți mie tămăduire, ci credeți tămăduitorului de oameni, Domnul nostru Iisus Hristos, rugați-Vă Lui și vă veți tămădui". Astfel toți se rugau împreună cu el și darul lui Dumnezeu se arăta minunat.

Lucrarea aceasta a sfințitului mitropolit a înviorat viața bisericească, dragostea, credința și fapta cea bună între preoții și credincioșii bănățeni.

In anul 1653, Iosif mitropolitul, a părăsit scaunul mitropolitan și s-a așezat ca un adevărat pustnic la sf. mănăstire Partoș, lăsînd eparhia Timișorii în grija episcopului Moise din Lipova. La mănăstire a dus viață aspră de rugăciune și post și a îndrumat pe călugări și pe credincioșii pelerini pe căile Domnului, mîngăindu-i, tămăduind boalele și întărindu-i întru credință.

Inainte de a muri, el a chemat pe starețul Nifon dela mănăstire și i-a spus cum să-i facă înmormîntarea. Mormîntul i-a fost pregătit în fața altarului bisericuței, pe care el o zidise. După ce și-a luat iertare de la toți călugării și frații, s-a împărtășit cu sf. Taine și liniștit și senin și-a dat, către asfințitul soarelui, sufletul în mîna lui Dumnezeu. In ziua de Adormirea Maicii Domnului din anul 1656 s-a săvîrșit de către episcopii Ioanichie al Caransebeșului, Isachie al Vîrșețului și Moise al Lipovei, slujba înmormîntării, de față fiind mii de credincioși.

De atunci și pînă astăzi, la mormîntul lui au venit și vin credincioși, ca să se roage sfîntului mitropolit Iosif, pentru ca prin rugăciunile lui către Domnul să fie isbăviți dintru necazuri și nevoi. Și multora ruga le-a fost ascultată. Cinstitele lui moaște revarsă — prin puterea lui Dumnezeu — daruri bogate peste viața credincioșilor.

T. R.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Tiparul Tipografiei „REINTREGIREA" Sibiu 376 56

Taxa poștală plătită în numerar.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 104 SIBIU, 15 septembrie 1956 Nr. 37—38

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU

Abonamentul
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele şi corespondenţa se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Sfînta Scriptură în limba romînă

Sfînta Scriptură, sau BIBLIA, este cartea de căpătîi a Bisericii creştine. In filele ei sfinţite, sînt aşternute multe din descoperirile pe care Dumnezeu le-a făcut oamenilor, în scopul mîntuirii noastre sufleteşti. Am zis „multe", pentru că o parte din aceste descoperiri (sau: revelaţii, dezvăluiri) nu au fost scrise în Biblie (dovadă Ioan 21, 25), ci au trecut dela o generaţie la alta prin învăţătura Bisericii, formînd ceea ce se chiamă Sfînta Tradiţie (sau Predania creştină).

Biblia, sau Sfînta Scriptură, a fost scrisă în evreeşte (Vechiul Testament) şi în greceşte (Noul Testament). Din aceste limbi, ea a fost tradusă de-alungul celor aproape două mii de ani de viaţă creştinească, în peste o mie de limbi şi dialecte, adică în graiurile popoarelor cari s-au încreştinat.

A fost voia lui Dumnezeu ca fiecare popor încreştinat să cunoască descoperirile cele de sus în graiul său, ca să le poată înţelege, ca să le poată da ascultare, ca să le poată urma în viaţa cea de toate zilele.

Poporul romîn a ajuns destul de tîrziu să aibă Biblia pe limba sa. Veacuri de-arîndul, după ce s-a încreştinat, sfintele slujbe creştineşti se făceau la noi în limba slavonă sau grecească. „Evanghelia" şi „Apostolul" — adică citirile biblice la sfintele slujbe şi rugăciuni de-obşte, — erau ascultate în aceste limbi.

Cei mai mulţi credincioşi nu înţelegeau mare lucru din citirea Bibliei în limbi străine. Preoţii vremurilor de demult aveau grijă, firesc, să explice, să tîlcuiască în grai romînesc ceea ce citeau în slavoneşte sau greceşte.

Abia prin veacurile 13—14 se pare că am ajuns şi noi să avem în romîneşte Sfînta Scriptură, sau măcar părţi din ea. Urme foarte vechi despre aceasta sînt: *Codicele Voroneţian* şi *Evangheliarul din Londra.*

Codicele Voroneţian este o carte scrisă de mînă, pe hîrtie de in, foarte subţire. Pe 85 de foi întregi, el cuprinde părţi din cartea Faptelor Apostolilor şi părţi din Epistolele sobornicesti (Iacov şi I—II Petru). Scrierea este cu litere chirilice. Cuvintele nu sînt despărţite întreolaltă, ceea ce dovedeşte vechimea lui.

A fost descoperit la sfînta mînăstire Voroneţ, de un profesor din Huşi, Grigorie Creţu (în 1871).

Evangheliarul din Londra a fost scris cu mîna în 1574, undeva în Muntenia. De-acolo a luat calea străinătăţii.

Aceste două scrieri vechi, precum şi tipăriturile diaconului Coresi, făcute la Braşov (în veacul 16), dovedesc că şi noi, romînii, am avut de timpuriu Biblia tradusă în romîneşte (sau măcar părţi din ea).

Pentru prima dată s-a tipărit tot Noul Testament în romîneşte la anul 1648, în Bălgărad (Alba-Iulia), în vremea şi cu osîrdia luminatului mitropolit al Ardealului Simion Ştefan. Cheltuielile de tipărire au fost suportate de principele calvin Gheorghe Racoţi.

Patru zeci de ani mai tîrziu (1688), a fost tipărită la Bucureşti, pentru întîia dată, întreagă Biblia. La traducerea ei au ostenit o seamă de bărbaţi luminaţi ai poporului nostru: Nicolae Milescu Spătarul, Episcopul Ghermano Nissis, fraţii logofeţi Radu şi Şerban Greceanu şi Episcopul Mitrofan al Huşilor. Cheltuielile de tipărire au fost suportate de binecredincioşii voievozi Şerban Cantacuzino-Basarab şi Constantin Brîncoveanu. Inima acestei lucrări a fost Mitropolitul Ungrovlahiei (Ţării Romîneşti), fericitul întru pomenire Teodosie Veştemeanul (originar de lîngă Sibiu).

Biblia dela Bucureşti a devenit curînd atît de rară, încît nici cu bani grei n-o mai puteai găsi. Cine punea mîna pe ea, n-o mai lăsa cu una cu două. Multe exemplare din această Biblie au pătruns pe „vama cucului" (în dăsaga călugărilor, ciobanilor şi călătorilor) şi în ţara Ardealului, fiind de mîngăiere şi întărire dreptcredincioşilor creştini romîni din aceste locuri, în umilirile şi prigonirile pe care le sufereau (mai ales după desbinarea dela 1700) din partea Habsburgilor şi a uneltelor lor.

In anul 1795, învăţatul călugăr blăjan Samuil Micu-Clain isprăvise de tradus din greceşte Biblia, pe care episcopul Ioan Bob a tipărit-o.

La 1819, a apărut o nouă Biblie în romîneşte, în oraşul Petrograd (azi: Leningrad), atunci capitala Rusiei. Ea poartă numele de Biblia dela Petrograd.

Episcopul Buzăului Filotei, a tipărit Biblia dela Buzău (între anii 1854—56).

La Sibiu, marele mitropolit Andreiu Şaguna a tipărit Biblia care-i poartă numele (între anii 1856—58), bogat ilustrată.

Mai multe ediţii ale Bibliei în romîneşte au fost publicate de Societatea pentru răspîndirea Bibliei în Anglia şi în străinătate. Unele din aceste traduceri sînt, însă, greşite şi dau loc la explicări şi învăţături contrarii învăţăturii Bisericii noastre.

Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne a publicat prima sa ediţie a Bibliei în anul 1914. De-atunci încoace, Biblia s-a tipărit de mai multe

Continuare în pag. 4

La Naşterea sf. Fecioare

In ziua de 8 septembrie din fiecare an sf. noastră Biserică prăznuieşte după toată cuviinţa naşterea sf. Fecioare Maria. An de an, sf. Biserică ne duce cu gîndul, în această zi, la clipele de neţărmurită bucurie pe care bătrînii Ioachim şi Ana le-au avut deodată cu dobîndirea celei ce avea să fie Maica Domnului nostru Iisus Hristos.

Dar bucuria curată a celor doi bătrîni este şi a noastră a tuturor dreptcredincioşilor creştini. Căci, dacă sf. Fecioară le-a fost lor fiică şi mîngăiere în bătrîneţe, nouă ne este maică solitoare către Dumnezeu, maica Mîntuitorului nostru.

Cîntările bisericeşti ne grăiesc cu multă limpezime despre ceea ce avem să înţelegem în legătură cu naşterea sf. Fecioare. Mai mult decît a grăi despre o oarecare faptă întîmplată înainte cu două mii de ani, faptă osebită de bună seamă, ele ne arată că, deodată cu naşterea Fecioarei, „Dumnezeu, Cel ce se odihneşte pe scaunele cele înţelegătoare, scaun sfînt pe pămînt sieşi şi-a gătit". Şi încă nu numai scaun sfînt, ci, „Cel ce a întărit cerurile cu înţelepciunea, cer însufleţit cu iubirea de oameni şi-a făcut" în sf. Fecioară. De unde bătrînii Ioachim şi Ana erau socotiţi ca o „rădăcină neroditoare", prin Naşterea sf. Fecioare s-a arătat că din ei „pe pomul cel de viaţă purtător l-a odrăslit nouă, pe Maica lui Dumnezeu al minunilor şi nădejdea celor fără de nădejde". Prin naşterea sf. Fecioare, „bucurie s-a vestit la toată lumea". Căci, mai tîrziu, din sf. Fecioară „a răsărit soarele dreptăţii, Hristos Dumnezeul nostru", care „a deslegat blestemul, a dat binecuvîntare şi stricînd moartea, ne-a dăruit nouă viaţă veşnică".

Deodată cu naşterea sf. Fecioare, „Ioachim şi Ana din defăimarea naşterii de fii şi Adam şi Eva din stricăciunea morţii s-au slobozit". Dar noi credincioşii „din vina greşelilor ne izbăvim" cînd „cea stearpă naşte pe Născătoarea de Dumnezeu şi hrănitoarea vieţii noastre".

De tot lămurit ne grăieşte însă, la 8 septembrie, cîntarea bisericească de la Laude, cînd zice:

„Astăzi este ziua Domnului; bucuraţi-vă popoare, că iată cămara luminii şi cartea cuvîntului vieţii din pîntece sterp a ieşit. Şi uşa cea către răsărit născîndu-se, aşteaptă intrarea arhiereului celui mare; una şi pe unul Hristos aducîndu-l în lume, spre mîntuirea sufletelor noastre".

Să ne cucerim de o atît de binecuvîntată rînduială aşezată de Dumnezeu pentru mîntuirea noastră şi să prăznuim naşterea sf. Fecioare întru smerenie multă. Căci întru smerenie Ioachim şi Ana au dobîndit fiică; pentru curăţie şi smerenie negrăită s-a învrednicit fiica lor să-l nască pe Fiul lui Dumnezeu şi desăvîrşit smerindu-se, Fiul Fecioarei, ne-a mîntuit pe noi.

D. CĂLUGĂR

Purtarea creştinului la sfînta Liturghie

Orice credincios se roagă oriunde, căci Dumnezeu primeşte să i-se grăiască în tot locul (F. A. 17, 24), şi „nu ţine seama de nici un fel de loc, pentru că El cere doar inimă cucernică" (Invăţătura de credinţă, Buc. 1952, p. 221); totuşi credinciosul ştie că, biserica este locul destinat de Dumnezeu însuşi în chip special rugăciunii, la care Dumnezeu ne cheamă mai cu seamă în Dumineci şi Sărbători, dar şi cu alte ocazii, fie de bucurie, fie de întristare. Deci, în Dumineci şi Sărbători, cînd nu eşti reţinut de boală sau alte pricini serioase, de a merge la biserică, te scoli de dimineaţă, te speli, te îmbraci „în haine curate şi îngrijite, dar nu cu găteală pea multă şi lux", te pregăteşti sufleteşte, alungînd din inimă orice vrăjmăşie şi orice gînd păcătos, şi cînd auzi clopotele bisericii, îţi faci semnul Sf. Cruci şi porneşti la biserică. In drum spre biserică fi tot numai cu gîndul la Dumnezeu, pe Care vrei să-L preaslăveşti, să-I mulţumeşti, să-I ceri iertarea păcatelor, şi ajutor pentru sănătatea trupească şi sufletească.

In curtea bisericii te curăţi de praf sau de noroi, îţi descoperi capul, îţi faci semnul crucii şi, lăsînd afară „toate gîndurile, toate grijile lumeşti, toate simţirile pămînteşti, intri în biserică cu credinţă, cu frica lui Dumnezeu şi cu bună evlavie".

Fără să te uiţi în dreapta sau în stînga, păşeşte uşor pînă în faţa Sf. Evanghelii şi a icoanei de pe tetrapod, te închină frumos şi le sărută, apoi, plecîndu-te puţin spre dreapta şi spre stînga, dacă a început Liturghia, nu te mai duci să săruţi icoanele de pe iconostas, ci treci în toată liniştea, la locul cuvenit: bărbaţii la dreapta, iar femeile la stînga, şi anume băieţii şi fetele mici în faţă, mijlocul bisericii rămînînd loc de trecere. In multe biserici bărbaţii sînt înainte, femeile în urmă.

Dupăce ţi-ai luat locul, nu umbla şi nu te mişca prin biserică, ci stai drepţi, nemişcat, îndreptîndu-ţi toate puterile sufleteşti numai la Dumnezeu, ascultînd slujba cu toată cuviinţa şi evlavia şi cîntînd împreună cu cîntăreţii şi ceilalţi credincioşi răspunsurile Sf. Liturghii.

Nu te ruşina să faci semnul crucii, şi nu-l face în grabă, căci „după felul cum facem crucea, văd ceilalţi oameni cam ce loc are în inima noastră Dumnezeu" (Invăţ. d. c. pg. 204). Nu vorbi, nu rîde, nu face zgomot şi nu-ţi întoarce capul în toate părţiie. Ori de cîte ori faci semnul crucii, să-l faci corect şi să te gîndeşti la mărirea Celui prea Inalt, în numele căruia îl faci, să te gîndeşti adică cum Fiul lui Dumnezeu, făcut om, ne-a mîntuit, prin Jertfa Sa pe cruce, şi a împăcat astfel cerul cu pămîntul.

La momentele principale ale slujbei să îngenunchiezi, căci prin aceasta îţi „mărturiseşti evlavia, pocăinţa şi puţinătatea înaintea lui Dumnezeu", şi de asemenea, prin metania mare, cinsteşti îndurarea Lui; Dumineca însă şi în răstimpul de la Paşti şi pînă la Rusalii, metania mare nu se face (Can. 90 sinod. 6 ecumenic), dar în toate celelalte zile şi Sărbători de peste săptămînă, în deosebi în posturi, Biserica o recomandă, fiind o manifestare a pocăinţei lăuntrice şi a închinării vieţii noastre lui Dumnezeu

Iată pe scurt, cuprinsul şi mersul sfintei Liturghii şi înţelesul Ei, pentru ca să înţelegi şi mai bine, cum trebuie să te porţi, cînd iei parte la dînsa.

După ce ai intrat în biserică, se cuvine să rămîi pînă la sfîrşitul slujbei. Inainte de toate, să cugeţi că în faţa ochilor sufleteşti se desfăşoară toată viaţa pămîntească a Domnului nostru Iisus Hristos şi se înnoieşte Jertfa Lui mîntuitoare, de pe Golgota, prin cea mai mare şi mai înfricoşată minune: Prefacerea pîinii şi a vinului în însăşi Trupul şi Sîngele Domnului.

In semn că Domnul, prin Jertfa Sa, a deschis cerul pentru toţi cîţi cred în El, uşile împărăteşti ale altarului sînt deschise cînd începe sf. Liturghie.

Imediat însă, după binecuvîntarea preotului, ele se închid şi abia, după ectenia mare, în care se fac cereri pentru diferite trebuinţe materiale şi sufleteşti ale obştei, după antifoanele (Bine e cuvîntat...; Unule născut...) prin care se vesteşte venirea Domnului în lume, şi după fericiri care închipuiesc începerea lucrării în lume a Domnului, se deschid uşile din nou şi urmează vohodul mic sau ieşirea preotului, cu sf. Evanghelie, pînă în mijlocul bisericii. Uşile deschise închipuiesc acum „ieşirea Mîntuitorului din taina vieţii necunoscute (Nazaret) şi arătarea Lui în lume", iar vohodul mic închipuieşte ieşirea Mîntuitorului în lume, spre a propovădui Evanghelia. Avînd în vedere semnificaţia vohodului, creştinii obişnuiesc a îngenunchia, în semn de respect faţă de sf. Evanghelie, aşa cum îngenunchiază şi în timpul cetirii ei, căci acum îl văd şi-L ascultă pe Domnul însuşi. Apoi cu toată luarea aminte ascultă atît cetirea Apostolului, ce închipuieşte trimiterea sfinţilor Apostoli la propoveduire, cît şi cetirea sf. Evanghelii, care este însăşi cuvîntul Mîntuitorului.

După cetirile biblice şi după terminarea Liturghiei chematilor, urmează cea mai sfîntă parte a Liturghiei, numită Liturghia Euharistică, pentrucă în partea aceasta se aduce Jertfă şi se săvîrşeşte sfînta Euharistie, care lucrare constituie miezul sau inima sfintei Liturghii.

Primul moment mai însemnat, din această parte a Liturghiei, este vohodul cel mare.

In timpul cîntării „Cei care pe Heruvimi, cu taină închipuim"..., preotul duce, din proscomidier, cinstitele Daruri, prin mijlocul bisericii şi le aşează pe sfînta Masă a altarului. Ieşirea aceasta, numită vohodul cel mare, închipuieşte ultimul drum al Domnului spre Ierusalim, patimile, moartea şi îngroparea Sa. De asemenea ea închipuieşte „alaiul de îngropare a Domnului" adică ducerea sfîntului Său Trup de la Golgota la locul unde era săpat mormîntul". (Invăţ. de cred. pg. 209). Deci şi preotul, ieşind din altar, se opreşte în mijlocul bisericii şi face pomeniri „după pilda tîlharului, răstignit în dreapta lui Iisus, care a cîştigat făgăduinţa Raiului", pentrucă a rugat pe Domnul: „Pomeneşte-mă Doamne, cînd vei veni întru împărăţia Ta". (Aceeaşi, p. 270).

Ca şi la vohodul mic, şi în timpul acestui moment sfînt e bine să înghenunchiezi, umilindu-te şi cerînd iertarea păcatelor. (In unele părţi ale Bisericii noastre Ortodoxe mai este obiceiul, ca, la această ieşire, preotul să atingă, cu sf. Potir, creştetul credincioşilor îngenunchiaţi şi atunci cade-se să te gîndeşti şi mai mult la rugăciunea tîlharului de pe cruce).

Dupăce cinstitele Daruri au fost aşezate pe sf. Masă, preotul le cădeşte, închide uşile împărăteşti şi trage perdeaua; toate acestea închipuiesc: ungerea trupului Domnului cu aromate, pogorîrea Lui la iad cu sufletul şi înconjurarea mormîntului cu strajă, iar rugăciunile pe care le rosteşte, în taină, vorbesc de patimile, moartea şi îngroparea Domnului.

După mai multe rugăciuni, prin care ne pregătim spre a participa cu vrednicie la aducerea sf. Jertfe, şi după ce ne-am mărturisit credinţa comună (Crezul) şi dragostea întreolaltă, preotul zice: „Să mulţumim Domnului".

Deci începe săvîrşirea sf. Jertfe: credincioşii cîntă „cu vrednicie"... preotul cetеşte, în taină, rugăciunea aducerii sf. Jertfe, zicînd cu glas înalt „Cîntarea de biruinţă"...; apoi continuă, în taină, istorisirea chipului în care Mîntuitorul a întemeiat sfînta Euharistie, iar credincioşii cîntă imnul de biruinţă „Sfînt, Sfînt, Sfînt"...

După cîntarea imnului de biruinţă, preotul glăsueşte tare: „Luaţi mîncaţi"... „Beţi dintru acesta toţi"... şi „ale Tale, dintru ale Tale"..., iar credincioşii cîntă imnul „Pre Tine Te lăudăm"...

In timpul cîntării acestui imn de aducere a sfintei Jertfe, preotul în taină, se roagă lui Dumnezeu, şi Sfîntul Duh coboară şi sfinţeşte pîinea şi vinul, prefăcîndu-le în sf. Trup şi Sînge al Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos; *e clipa cea mai sfîntă a sf. Liturghii*, cînd credincioşii trebuie să îngenunchieze şi să se roage cu toată evlavia, dragostea şi mulţumirea, că pot participa la roadele sfintei şi înfricoşatei Jertfe de pe cruce. Drept aceea preotul, în taină, citeşte „rugăciunea de mijlocire pentru toată Biserica", pomenind pe toţi credincioşii vii şi morţi, precum şi rugînd pe toţi Sfinţii ca să mijlocească pentru noi, şi apoi, cu glas tare, pomenind pe Maica Domnului, se cîntă, în cinstea ei „Cuvine-se cu adevărat"...

Urmează ectenia de pregătire, spre a ne împărtăşi cu Sfintele Taine, care se încheie cu rugăciunea Domnească (Tatăl nostru).

După rugăciunea Domnească urmează iarăşi un moment însemnat, cînd preotul ia în mîini Sfîntul Trup şi-L înalţă de pe Disc, zicînd: „Să luăm aminte, Sfintele, Sfinţilor". Inălţarea aceasta a Sfîntului Trup (Agneţ) închipuieşte înălţarea Domnului pe Cruce, şi deaceea cu toată luarea aminte să ne gîndim că Domnul S-a jertfit, pentru ca fiecare din noi să ne putem împărtăşi din roadele Jertfei Sale şi să ne sfinţim.

Deci după împărtăşirea preotului, la cuvintele „Cu frica lui Dumnezeu"..., se împărtăşesc credincioşii, pregătiţi pentru aceasta. Apoi, preotul luînd Sf. Disc şi Sf. Potir, le înalţă şi le arată credincioşilor, apoi le duce în proscomidier, aceasta închipuind ultima arătare a Domnului, după înviere, ca şi înălţarea Lui la ceruri.

După rugăciunea ultimă, numită a Amvonului, apoi din uşile împărăteşti, preotul face „încheierea Liturghiei, binecuvîntînd credincioşii şi cerînd îndurarea lui Dumnezeu şi ajutorul tuturor Sfinţilor". (Invăţ. cr. ort., p. 277).

Acesta este pe scurt, tîlcul sf. Liturghii, care este miezul şi culmea celorlalte slujbe bisericeşti, şi totodată şi „slujbă creştină întemeiată şi săvîrşită de Mîntuitorul însuşi"...

Ea este cea mai înaltă formă de cinstire şi preamărire a lui Dumnezeu.... „găsim în rînduiala sf. Liturghii însăşi istoria sfîntă a mîntuirii noastre; toate cele ale Liturghiei ne duc cu gîndul la Hristos Domnul, care prin Jertfa Sa a curăţat, în dar, păcatele şi fărădelegile lumii".

Luînd parte la sf. Liturghie, cîştigăm cel mai mare folos sufletesc, pentrucă ne găsim în apropierea Domnului, care se roagă împreună cu noi, mijloceşte pentru noi în faţa lui Dumnezeu-Tatăl şi dacă ne împărtăşim, ne unim chiar cu însuşi Sfînt Trupul şi Sîngele Lui, spre iertarea păcatelor şi viaţa cea veşnică.

Pr. Prof. Petre Procopovicin

Cînd fraţii sînt împreună

Acesta este titlul unei cărţi de peste 300 pagini, tipărită de către Arhiepiscopia Sibiului. E o carte, care ar trebui citită de toţi credincioşii, spre a-şi da seama de începuturile şi desvoltarea credinţei cei dreptmăritoare între romînii din Transilvania.

Ce cuprinde cartea aceasta? — Ea este istoria luptei credincioşilor ardeleni pentru păstrarea unităţii de credinţă şi pentru neschimbarea legii strămoşeşti. Ea ne arată cît de mult au fost legaţi sufleteşte aceşti credincioşi de legea strămoşească, cîte jertfe au adus, cît s-au frămîntat, cît s-au luptat pentru ca să fie lăsaţi a se închina Domnului după dreapta credinţă.

Cartea are trei părţi mari: In Partea I se arată că noi, credincioşii romîni, dintru început am fost una, adică am ţinut de o singură Biserică. In Partea II se dovedeşte că şi după desbinarea dela 1698-1700, credincioşii ardeleni tot una au rămas, păstrînd neschimbată legea strămoşească. Iar Partea III se istoriseşte cum în vremea noastră (de la 1948), cei ce aveam o singură lege strămoşească avem şi o singură Biserică, aşa cum a fost şi înainte de 1698—1700.

Aceste părţi ale cărţii cuprind 14 capitole, în cari se vorbeşte amănunţit despre unitatea noastră de credinţă şi despre încercările de a ne-o strica. Aşa se arată că poporul romîn s-a format din împreunarea dacilor cu romanii, la care s-a adăogat influenţa slavilor, care au venit şi locuit pe aceste plaiuri. Coloniştii şi soldaţii romani, unii veniţi din Asia Mică, au adus cu ei şi credinţa creştină, sădită în Asia Mică de sf. Ap. Pavel. Aşa că putem spune că în vremea în care se forma poporul romîn, în acea vreme el se şi încreştina (anii 200—700). Cînd a apărut poporul romîn ca un popor format, el era creştin. Biserica noastră a fost dintru început sub ocrotirea Patriarhilor dela Constantinopol. Sf. Ioan Gură de Aur, patriarh la Constantinopol, s-a îngrijit şi de Biserica romînilor de peste Dunăre. Aşa că dintru început noi am ţinut de Biserica ortodoxă, am primit învăţătura ei, slujbele ei şi rînduelile ei, aşa cum erau în Constantinopol şi în întreg Răsăritul (la Antiohia, Ierusalim, Alexandria).

Pe la anii 900—1000, pentrucă eram în strînse legături cu statele slave (Bulgari, Sîrbi), am primit în Biserică limba slavonă. Că pe atunci era credinţa că în Biserică se pot folosi numai limba ebraică, greacă, latină sau slavă. Greaca se folosea în răsărit, latina în apus, şi slavona la popoarele slave şi la noi. Cu vremea însă, începînd cu anii 1400—1500, s-au tradus cărţile de slujbă şi s-au tipărit cărţi de învăţătură creştinească în limba romînă. Aşa s-a ajuns ca în Biserica noastră să se folosească numai limba romînă, ca poporul să înţeleagă învăţătura sfîntă şi cele ce se zic la sf. slujbe.

In Ardeal toţi credincioşii romîni ţineau de Biserica ortodoxă. Aici aveau un mitropolit şi mai mulţi episcopi. Biserica ortodoxă a fost prigonită de regii catolici ai Ungariei, apoi de principii calvini al Ardealului, dar nici unii nici alţii n-au reuşit să treacă pe romîni dela credinţa ortodoxă la credinţa catolică sau la cea calvină. Romînii erau aşa de legaţi de credinţa ortodoxă, încît ortodoxia era numită „legea valahică", adică „lege romînească".

Dar, la 1688, Ardealul ajunse sub stăpînirea împăraţilor dela Viena. Aceştia, fiind catolici, au căutat să tragă pe romîni la catolicism. Cunoscînd cît de mult ţin credincioşii romîni la „legea" lor, ei au făgăduit preoţilor ortodocşi, care se vor uni cu Roma, mari favoruri materiale, multe bunătăţi, spunîndu-le totdeodată că nu le cer să schimbe nimic din legea lor. Cu aşa făgăduinţă a reuşit împăratul să înduplece pe Mitropolitul Atanasie şi pe 38 protopopi să iscălească un act, în care ei spun că se unesc cu Biserica Romei, dar cu condiţia ca să primească privilegiile făgăduite şi ca „toată legea să stea pe loc". Adică nici învăţătura, nici slujbele, nici călindarul, nici celelalte rînduieli strămoşeşti să nu se schimbe. Iar dacă va vrea cineva cîndva să schimbe legea, unirea cu Roma să se desfacă. Patriarhul dela Roma, adică Papa să n-aibă nici un amestec, decît atît ca să confirme (întărească) pe mitropolitul ales de soborul protopopilor şi preoţilor romîni.

După ce au iscălit actul acesta (1698), împăratul nu s-a mai ţinut de făgăduinţe. Intîi, pe Atanasie l-a coborît de la treapta de mitropolit la aceea de episcop. Pe preoţi i-a scutit de unele dări („porţia împăratului"), fără a le da drepturi ca la preoţii catolici.

Credincioşii, care nu ştiau nimic de actul protopopilor, au rămas tot iobagi, apăsaţi de poveri foarte grele.

Impăratul socoti că, dacă 38 protopopi au iscălit actul de unire, toţi preoţii şi toţi credincioşii romîni din Ardeal au trecut la unire. Dacă îndrăznea cineva, preot sau credincios, să spună că nu-i unit, ci că el este ortodox, împăratul îl arunca în temniţă, sau îl supunea la chinuri, bătăi, dări grele, pînă cînd ori se declara unit, ori pierea de suferinţe, ori îşi lua lumea în cap şi trecea graniţa în Ţara Romînească sau în Rusia. Aşa au plecat mulţi în Rusia de au cerut ajutor împotriva celor ce prigoneau pe dreptcredincioşi. Ba, sub conducerea călugărului Sofronie dela Cioara, se porni şi o răscoală în întreg Ardealul pentru apărarea legii strămoşeşti (1760). Impărăteasa Maria Terezia de la Viena trimise cu armată, pe generalul Bucov. Acesta potoli răscoala cu tunurile, dădu toate bisericile şi toate averile bisericeşti preoţilor uniţi, iar pe cei ce se declarau ortodocşi îi sili să-şi clădească noi biserici. De aceea în satele unde erau şi uniţi şi neuniţi, biserica unită se numea „biserica veche" şi cea neunită se numea „biserica nouă". Generalul opri sub pedeapsă mare de a se mai întoarce cineva dela unire la Biserica ortodoxă, dar folosi toate mijloacele ca să treacă pe romîni dela ortodocşi la uniţi. Aşa cînd s-a înfiinţat la Veştem (Sibiu) regimentul grăniţeresc, el a silit pe romînii de acolo să treacă la uniţi. Ei însă mai bine au părăsit satul, ducîndu-se în Vîlcea peste munţi, decît să se facă uniţi. In locul lor satul a fost colonizat cu uniţi. Şi aşa Veştemul a devenit parohie unită.

Cu toată forţa armată folosită şi cu toate privilegiile făgăduite, tot Biserica ortodoxă (neunită) a rămas cu mai mulţi credincioşi decît Biserica gr.-catolică. Pe la anul 1900 erau cu 600.000 credincioşi ortodocşi mai mulţi decît credincioşi uniţi în Transilvania.

După aceea, deşi apăsată de stăpînirea austriacă, Biserica ortodoxă din Transilvania s-a întărit şi s-a desvoltat, mai ales sub păstorirea marelui mitropolit Andrei Şaguna (1846—1873). Ea a stat în strînsă legătură cu Biserica ortodoxă romînă de peste munţi.

Dar în Biserica gr.-cat. romînă ce s-a întîmplat? Această Biserică era sprijinită de stăpînirea austriacă. Stăpînirea însă cerea conducătorilor Bisericii să aducă schimbări în legea strămoşească, să înlocuiască învăţăturile, slujbele şi datinile strămoşeşti cu învăţături, slujbe si obiceiuri catolice. Incercarea aceasta de a schimba legea strămoşească s-a lovit de rezistenţa preoţilor şi credincioşilor gr.-cat., care voiau să păstreze legea neschimbată. Astfel, datorită luptei preoţilor şi credincioşilor gr.-cat., în Biserica gr.-cat. nu s-au putut aplica planurile de catolicizare, ci au rămas vechile rînduieli sfinte, pe care le aveau, toţi romînii ortodocşi. Deci, atît în Biserica ortodoxă din Transilvania, cît şi în Biserica gr.-cat. romînă era una şi aceeaşi lege strămoşească, legea în care au trăit strămoşii pînă la 1698—1700, care era legea ortodoxă şi romînească.

Se punea atunci întrebarea: dacă preoţii şi credincioşii din amîndouă Bisericile romîneşti aveau aceeaşi lege strămoşească, de ce să mai fie ei despărţiţi în două Biserici, de ce să nu facă parte dintr-o singură Biserică, aşa cum au fost înainte de 1700? De ce? — Pentrucă împăraţilor austriaci le convenea ca romînii să fie împărţiţi în două, să se certe şi să se învrăjbească întreolaltă. Bagsamă ştiau şi ei proverbul: „Cînd doi se ceartă, al treilea cîştigă". De fapt: Cînd se certau doi romîni (unul gr.-cat., altul ortodox) cîştigau stăpînitorii streini şi asupritori, iar romînii pierdeau.

De lucrul acesta şi-au dat seama şi romînii. De aceea credincioşii şi preoţii din cele două Biserici romîneşti trăiau întreolaltă în bună înţelegere. Mai mult: în 1791, 1848, 1918 şi alte dăţi romînii au cerut să li se îngăduie să ţină de o singură Biserică: Biserica ortodoxă romînă (a Răsăritului). Dar împăratul şi stăpînitorii din Transilvania, n-au îngăduit lucrul acesta.

Adus-a însă Dumnezeu vremea, cînd cei tari şi mari au fost răsturnaţi de pe scaune şi s-au înălţat cei smeriţi şi obidiţi, cînd stăpînitorii care se bucurau de dezbinarea noastră s-au prăbuşit, şi poporul a putut să-şi împlinească vrerea de a fi iarăşi una în Biserica strămoşilor noştri. Aşa, prin voia preoţilor şi credincioşilor gr.-cat. — care s-au întors la casa părintească — romînii credincioşi din Transilvania nu mai sînt împărţiti în două Biserici, ci toţi sînt iarăşi fii ai Bisericii ortodoxe, la un loc cu credincioşii romîni din toată ţara romînească. De altfel cînd circa 12 milioane romîni erau ortodocşi, ce rost avea ca un milion şi ceva de romîni ardeleni, care aveau tot slujbe ortodoxe, să rămînă despărţiţi de fraţii lor

[Continuare în pag. 4]

Sfînta Scriptură în limba romînă

Urmare din pag. 1-a

ori, în ediţii din ce în ce mai îmbunătăţite — şi ca traducere, şi ca tipar — sub ocîrmuirea răposaţilor patriarhi ai Romîniei Miron Cristea şi Nicodim Munteanu, precum şi în zilele noastre, prin osîrdia Prea Fericitului Patriarh Justinian.

Inafară de acestea, s-a tipărit de mai multe ori Noul Testament în romîneşte. Dintre acestea, merită să fie pomenite, cu cinste, mai ales Noul Testament tipărit la Mînăstirea Neamţu (de către Episcopul şi apoi Patriarhul Nicodim), precum şi Noul Testament dela Cluj (ediţia I, 1942, ediţia II în 1945), publicat cu toată osteneala P. S. Episcop Nicolae Colan.

*

In trecut, traducerile romîneşti ale Bibliei erau o mărturie şi un sprijin al credinţei noastre ortodoxe şi al unităţii graiului romînesc. Cei ce făceau şi tipăreau aceste traduceri, aveau grijă să scrie aşa ca să înţeleagă toţi romînii, căci cuvintele sînt ca banii — şi numai acei bani sînt buni, care umblă (circulă) în toate ţările (cum spunea mitropolitul Ardealului Simion Ştefan, în predoslovia Noului Testament dela Bălgrad).

Astăzi, credincioşii noştri să fie cu luare-aminte cînd îşi aleg Biblia pe care vreau s-o cumpere şi s-o ducă în casele lor, căci sînt şi Biblii cu greşeli, cari ne fac să greşim, fără să ne dăm seama, şi în înţelegerea învăţăturii mîntuitoare de suflet a Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, păstrată curată în Sfînta noastră Biserică dreptmăritoare.

*

Am scris aici aceste rînduri de pomenire îndemnaţi de faptul că s-au împlinit 300 de ani de cînd s-a săvîrşit din viaţă mitropolitul Ardealului Simion Ştefan († 1656) şi 100 de ani de cînd a început tipărirea Bibliei lui Şaguna (1856).

Prof. dr. Grigorie Marcu

S-a descoperit o veche tipăritură

In colecţia bibliotecii documentare „Bolyai" din Tg.-Mureş s-a descoperit un codice în pergament conţinînd Biblia (Vechiul şi Noul Testament) cu excepţia psalmilor lui David.

După cum s-a stabilit, codicele a fost scris cu mîna într-o mănăstire pe la mijlocul secolului al XIV-lea. Codicele are 430 de pagini, din el lipsind circa 13—14 foi. Această lipsă se datoreşte faptului că, după cum consemnează Koncz Jozsef (1829—1906) fostul bibliotecar al bibliotecii „Bolyai", codicele a fost descoperit întîmplător la un băcan din Sîngeorgiu de Pădure, care-l folosise pentru ambalaj. După toate probabilităţile, codicele ar fi ajuns în proprietatea băcanului din vestita bibliotecă Rhodei-Würtenberg, care funcţionase în această localitate.

Prelucrînd ştiinţific codicele, dr. Farczady Elek, bibliotecarul actualei biblioteci „Bolyai", a descoperit pe marginile paginilor 204 şi 205 o serie de adnotări în limba maghiară. Cercetînd mai atent adnotările, el a găsit un text de 7 rînduri scris cu mîna, iar în pagina 155 a codicelui, o serie de comentarii în limba maghiară a unor cuvinte latineşti din textul codicelui.

Concluzia cercetărilor ştiinţifice efectuate de către Facultatea de filologie a Universităţii „Bolyai" din Cluj, în frunte cu profesorul Szabo T. Attila şi de către alţi specialişti, este că rîndurile în limba maghiară descoperite în codice constituie cel de al cincilea monument al limbii maghiare, situîndu-se în ordine cronologică între „fragmentele de la Königsberg" şi codicele Jokai.

(Agerpres)

Energia atomică

Cine nu cunoaşte astăzi energia atomică?

— Toată lumea citeşte şi vorbeşte despre această minunată energie. Ne spun învăţaţii că toate lucrurile din lume sînt făcute din atomi, care sînt foarte mici. Dar cu toate că sînt foarte mici, atomii au în ei o putere foarte mare. Ei sînt formaţi dintr-un nucleu (sîmbure), care e aşezat la mijlocul atomului, şi mai mulţi electroni (părticele şi mai mici), care se învîrt în jurul nucleului. Electrica se datoreşte acestor electroni. Dar nucleul însuşi (sîmburele) este format din mai multe feluri de părticele, care se numesc unele protoni, altele neutroni.

Învăţaţii au reuşit să „spargă" şi nucleul, să despartă protonii şi neutronii şi aşa să folosească puterea cuprinsă în nucleul atomului. Această putere se zice energie nucleară sau energie atomică. Cel mai uşor se pot „sparge" atomii de uraniu. De aceea uraniul se foloseşte cel mai mult pentru a fabrica energie atomică.

Ca să vedeţi cît de mare e puterea cuprinsă în atomii de uraniu e destul să spunem că o bombă atomică mică aduce distrugeri, care nu le pot aduce vagoane de dinamită, sau că electricitatea produsă în uzinele electrice obişnuite cu 2.000 tone (2.000.000 kg) cărbune, se produce în uzinele atomo-electrice numai cu 1 kg de uraniu. Adică 200 vagoane de cărbune sînt înlocuite cu 1 kg de uraniu, care produce tot atîta căldură şi electricitate. Mare cu adevărat este puterea atomului! El poate nimici oraşe şi milioane de oameni, precum poate face viaţa mai înfloritoare şi mai luminoasă.

De cine atîrnă ca puterea atomului să fie o binefacere sau un blestem pentru omenire? — Atîrnă de voinţa şi de lupta sutelor de milioane de oameni cinstiţi din toată lumea. Pînă acum lupta acestora a oprit folosirea armelor atomice şi a îndrumat omenirea spre folosirea paşnică a energiei atomice. Tot lupta aceasta, mai de vreme sau mai tîrziu, va duce la interzicerea armelor atomice şi la folosirea puterii atomului numai pentru binele şi fericirea tuturor. Căci dacă ai întreba pe orice om cinstit din orice ţară: ce vrei să se facă dintr-un kg de uraniu, o bombă atomică sau electricitate pentru luminatul caselor şi oraşelor? — Îţi va răspunde, că vrea mai bine electricitate decît bombe nimicitoare. Voinţa aceasta a sutelor de milioane de partizani ai păcii este o putere uriaşă, care nu poate fi trecută cu vederea.

Popoarele sînt alături de propunerile Uniunii Sovietice, care susţine încheierea unei înţelegeri între state, ca să nu mai facă experienţe cu arme atomice şi să nu se mai fabrice astfel de arme, iar cele existente să fie nimicite. Interzicerea fabricării şi folosirii armelor atomice ar lua o grijă şi o povară de pe sufletul şi de pe umerii popoarelor, căci ar înlătura primejdia unui război atomic nimicitor şi ar uşura impozitele, care se adună pentru a fi cheltuite pe bombe atomice.

Noi, ca creştini, nu putem decît să fim pentru folosirea paşnică a energiei atomice şi împotriva armelor atomice. De aceea credincioşii Bisericii noastre sînt alături de toţi oamenii muncii din ţara noastră şi de toate popoarele în lupta lor pentru pace, pentru interzicerea armelor atomice, pentru ca energia atomică să fie pusă în slujba vieţii şi a fericirii. Şi sîntem încredinţaţi că „Dumnezeul păcii" va binecuvînta lupta credincioşilor săi şi că popoarele vor birui, pentru ca pe pămînt să se întărească pacea şi să se întindă peste toate plaiurile lumina bucuriei şi a belşugului.

R.

Cînd fraţii sînt împreună

Urmare din pag. 3-a

ortodocşi? — Se bucură Mîntuitorul că noi sîntem una, aşa cum s-a rugat El cu sudori de sînge. Se bucură strămoşii, că acum sîntem una aşa cum ei una au fost întru dreaptacredinţă. Şi se bucură copiii noştri, că nu se vor mai învrăjbi pentru credinţă, ci merg pe acelaşi drum, la aceeaşi Biserică, lăudînd împreună pe Dumnezeu!

Acesta este pe scurt cuprinsul cărţii: „Cînd fraţii sînt împreună". Fiecare credincios s-o ia, s-o citească, să se întărească în hotărîrea de a fi bun credincios al Bisericii strămoşeşti şi să mărturisească tuturor bucuria de a fi iarăşi una cu toţi credincioşii romîni în credinţa cea dreptmăritoare.

Telegraful Romîn

Ce să citim?

I. PAVELESCU: Roadele muncii în întovărăşire

editura de stat pentru literatură politică.

Această broşură înfăţişează, sub forma unor istorisiri, aspecte de organizare a muncii în întovărăşirile agricole. Exemplele date arată cum în anii care au trecut, datorită bunei organizări a muncii, o serie de întovărăşiri au făcut paşi importanţi pe drumul întăririi lor economico-organizatorice.

Prima dintre istorisirile broşurii se ţese în jurul planului de muncă. Din această istorisire se vede cum prin planificarea muncii în campanii agricole, întovărăşiţii din Sîntana folosesc cu chibzuinţă forţele şi mijloacele de muncă, merg în pas cu toate lucrările.

O altă istorisire din cuprinsul acestei broşuri arată rezultatele frumoase obţinute de întovărăşiţii din Olari, care au înţeles importanţa efectuării lucrărilor în comun în tot timpul anului.

Din celelalte istorisiri reiese că planificarea şi munca în comun nu sînt singurele metode de organizare a muncii. Pentru a face din întovărăşire o unitate bine închegată, e nevoie ca oamenii să se ajute între ei cu braţele, cu vitele sau cu uneltele, să fie organizaţi pe echipe. „Bine, bine — spunea preşedintele întovărăşirii agricole din Jupalnic —, dar ştii că asta nu-i totul. Lucrează oamenii după plan, fac munca în comun, se într-ajutorează, însă mai e ceva. Pentru a face din întovărăşire o unitate puternică, e nevoie ca oamenii să fie rînduiţi, organizaţi cu chibzuială".

Citind broşura „Roadele muncii în întovărăşire", ţăranii muncitori întovărăşiţi vor putea trage unele învăţăminte cu privire la organizarea muncii lor.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Editura şi Tiparul Tipografiei „Reîntregirea", Sibiu 986 56

Taxa poştală plătită în numerar

BIBLIOTECA CENTRALA
SIBIU

ANUL 104 SIBIU, 1 octombrie 1956 Nr. 39—40

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU

Abonamentul
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele şi corespondenţa se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se inapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

PROFETUL ISAIA

Omul păcii în lumea vrajbei

In istoria mîntuirii profetul Isaia constituie o întruchipare rară nu numai prin viaţa lui ci şi prin învăţătura sa înaltă despre lume, despre viaţă şi despre rosturile ei.

Activitatea lui Isaia se desfăşoară într-o vreme cînd împărăţia asiriană era în culmea puterii şi faimei sale. Micile ţări învecinate simţiau bine că deasupra capetelor lor se roteşte sabia de foc a lui Tiglatfalasar (746—727), Salmanasar (727—722), Sargon (722—705) şi Sanherib (705—681).

La 722 cade regatul evreilor de nord, (Israil) devenind tributar asirienilor. Salmanasar ocupă ţara, iar pe locuitori îi duce în robie. Stînd sub aceeaş ameninţare şi regatul evreilor de sud (Iuda), el mai trebui să suporte şi teama unei coaliţii siro-efraimite, înainte de a cădea pradă aceluiaş vrăjmaş invincibil.

In sud, Egiptul îmbia, în acelaş timp o alianţă militară, ce părea folositoare. — In astfel de situaţii profetul Isaia trebuind să fie îndrumător adevărat al poporului, apără cu îndîrjire cauza dreaptă pe care o propovăduia. Calea spre mîntuire nu trece prin Asiria, nici prin Egipt; alianţa cu aceştia e de puţin folos, mai hotărîtoare e convingerea în puterile proprii şi în dreptatea pe care o propovăduia.

Profetul n-avea nici o ambiţie personală. Avea însă o încredere totală în succesul cauzei păcii. El se considera misionar născut, care vrea să mîntuiască lumea întreagă. El caută să obţină succese prin forţele păcii, să prefacă societatea într-o unitate armonică.

Intr-o splendidă pornire de înfruntare a împăraţilor, cari sînt oameni ai războaielor, Isaia, spune cu vocea stinsă de mîhnire: „*Vai de tine ţară, în care sună zîngănit de arme*“! (Is. 18,1) şi începe o serie de profeţii împotriva celor cari socoteau că rosturile lumii se hotăresc cu sabia. Pe linia acestor idei sînt biciuiţi: conducătorii babiloneni (cap. 13), asirieni (14,25), filisteni (14,28), moabiţi (cap. 15 şi cap. 16), egipteni (cap. 18 şi 19) etiopeni, (cap. 20), edomiţi (cap. 21, 11—13) şi arabi (21, 13—17).

Isaia învăţa că numai *pacea* deschide calea către dragostea universală a oamenilor. Cel ce se împacă cu sine propovăduieşte şi semenului său *pacea*. In faţa păcii patima şi răutatea încetează. Unde este *pace* acolo este şi iubire şi propăşire: „*va sta lupul* — adică omul rău — *cu mielul* — adică omul blînd — şi nu vor face nici un rău“ (Is. 11,9—9).

In genere la Isaia *pacea* reprezintă o poruncă esenţială a vieţii. Deaceea marele profet vede în trăirea ei [Is. 32,14; 48,22] izvorul stării opuse răului. Astfel cuvîntul: „cel ce umblă pururea pe calea dreptăţii trăieşte şi sfîrşeşte în *pace* viaţa lui“ [Is. 57—2], arată că puterea virtuţilor este mai mare decît zarva tuturor războaelor. Pacea rînduie după dorinţa sfîntă a lui Dumnezeu viaţa omului, ea îl înfrumuseţează pe om, îl ridică.

In concepţia lui Isaia pacea este o însuşire a oamenilor aleşi, a oamenilor cinstiţi, „cu credinţa neclintită“ [Is. 26,30].

Cînd Isaia zice: „Nu vă port mînie dacă veţi căuta pacea“ [27,5] înseamnă că pacea o poate înfăptui fiecare om, care se hotărăşte sincer pentru ea. Pacea se poate desvolta treptat dacă omul năzueşte după ea, încît poporul va ajunge „să locuiască în locuinţa păcii, în case fără de grije şi în adăposturi liniştite“ [Is. 32,18]. Isaia pune înaintea fiecărui om pacea ca virtute, ca model către care trebuie să tindă, ca o forţă care conduce spre progres şi perfecţiune. El zice: „O de ai lua aminte la poruncile Domnului atunci pacea ta ar fi ca un rîu şi fericirea ta ca valurile mării“. (48,18).

Dacă omul nu-şi găseşte odihnă pe pămînt, dacă el rătăceşte din loc în loc, e pentrucă „*cei răi n-au pace*“ [Is. 48,22]. Pacea, cum o descrie Isaia, imprimă omului pecetea ei, cei stăpîniţi de ea devin făpturi noi, pentrucă pacea posedă în sine toată înălţimea la care se pot ridica faptele adevărat măreţe ale omului: „Ce frumoase sînt pe munţi picioarele celui ce aduce veşti bune, care vesteşte pacea!“. (52,7)).

Noutăţile cele mari se vestesc, după obiceiul orientalilor, de pe culmile cele mai înalte. Pacea fiind ceva de preţ, interesează pe toţi. Deaceea profetul ar fi bucuros ca statornicirea ei în lume să fie vestită cît de curînd omenirii de pretutindenea.

O vestire tot aşa de însemnată este cea din 54,10, unde se vorbeşte despre *o alianţă de pace veşnică*. Va veni o vreme zice Isaia cînd munţii şi dealurile nu vor mai fi, căci alt pămînt va face Dumnezeu aleşilor săi, pacea însă îşi are importanţa sa, ea rămîne mai departe şi va tot aşa de fără de sfîrşit ca şi dragostea Această strălucită înfăptuire a omenirii viitoare o condiţionează Isaia de acordul universal, în baza căruia popoarele ar înceta toate deodată a mai fabrica arme de distrugere, iar stocurile de arme rămase astfel fără întrebuinţare s-ar preface în unelte agricole, seceri şi fiare de pluguri (Is. 2,4).

Şi astfel, cu dorinţa păcii în suflet, scrisul profetului ne îndrumă spre viaţa cea nouă a omenirii, cînd „va fi pace peste pace celor de departe şi celor de aproape“ (Is. 57,19). In scurt: războiul, inspirat de răutatea unor oameni, va trece în domeniul basmelor; despre el se va vorbi ca despre un lucru trecut; a ost odată, iar pacea va fi veşnică.

Pr. prof. Neaga Nicolae

Sfîntul mucenic Ioan Valahul

Marele vizir Ahmed Kiupruliul din Stambul Constantinopol) vesti sultanului Mohamed al IV-lea că voevodul Ţării Romîneşti, Mihnea Vodă (1658—1659) a ucis pe toţi turcii din acea ţară.

— „Cum? răcni acesta ca scos din fire. Cum s-a putut răsvrăti şi ghiaurul Mihnea al III-lea din Ţara romînească, nepotul lui Mihnea Turcitul, pe care l-am îndopat cu toate măririle şi toate bunătăţile. Mazil! Fie prins şi jupuit de viu şi tîrît cu inima prin ţărînă!"

Căutînd apoi în ochii lui Ahmed îi grăi poruncitor:

— „Vizire, stîmpără-mi sufletul. Ia-ţi oaste cîte vreai şi du-te de pedepseşte pe răsvrătiţi".

Luînd porunca împărătească, vizirul porni îndată cu oaste tare să pedepsească Ţara romînească. Mihnea Vodă aflînd de aceasta şi nebizuindu-se pe puterea sa, a luat cu sine cîţiva curteni şi se înfundă în munţi, iar de acolo apucat-a calea bejeniei prin plaiurile ardelene.

In vremea asta vizirul sosi cu oastea la Dunăre şi neîntîlnind nici o împotrivire, năpădi toată ţara. Afară de comorile adunate, năvălitorii luau cu ei şi băieţi şi fecioare şi le trimiteau cu fală la Stambul, drept plocon sultanului.

Şiragul de tineri înainta spre cetatea Stambulului sub paza ostaşilor călări.

— Spahii, vindeţi-mi un rob de-aici! agrăi un drumar pe ostaşii de pază.

— Cu aur ori cu argint îl poţi avea pe care-ţi place, îi răspunse unul dintre ostaşi.

— Daţimi-l pe bălanul ăla, că plătesc bine, ca un ienicer; şi drumarul îl arăta pe Ioan.

Spahii se învoiră, luară preţul şi-l trecură îndată pe Ioan în stăpînirea ienicierului. Acesta cum îl luă îi şi grăi mieros:

— Tinere, de-acum eşti robul meu. Şi frumuseţea şi frăgezimea ta va sluji numai desmierdării mele, — zise ienicerul cu glas de stăpîn, ducîndu-l în spatele şiragului, să-şi potolească acolo para patimii. Dar Ioan, cel crescut în rugăciunea şi postul şi evlavia Tismanei, se împotrivi cu toată tăria fiinţei sale spurcatei nelegiuiri şi se ruga în taină:

— Doamne, ia-mi mai bine viaţa, decît curăţenia sufletului şi a trupului meu.

De aceia îmbrăţişărilor pătimaşe Ioan le răspundea cu îmbrînciri şi încercării păgîne de siluire, cu lupta pe viaţă şi moarte, care se sfîrşi cu răpunerea ienicerului.

Fără voia lui, Ioan ajunse astfel într-o stare foarte grea.

Vestea uciderii umplu îndată tot şiragul şi bietul Ioan fu prins de spahii şi legat în butuci şi pornit spre Stambul, să fie dat în mîinile cadînei celui mort, să facă ea ce va voi cu el, ca stăpîna cu robul său.

In casa ienicerului să făcu tînguire mare cînd sosi solia cu ştirea tristă şi cadîna tinerică lăsă să fie aruncat Ioan în pivniţa cea mai umedă şi ţinut acolo, fără pîine şi fără apă. Şi acolo rămase cîteva zile, trăind în ajun şi rugăciune fierbinte, cum făcea adesea la Tismana lui cea dragă.

Intr-o zi, tocmai pe cînd se ruga el cu mai mult foc, se trezi cu cadîna la el. Venea încărcată cu toate bunătăţile şi-l ospătă cu dărnicie, grăindu-i:

— De cînd ţi-am văzut faţa, ochii mei nu mai au somn, nici inima mea odihnă. Infruptă-te şi vino apoi sus, la lumină, să fii stăpînul casei şi al inimii mele . . .

Ioan nu se atinse de bucatele cadînei, ci-i răspunse cu blîndeţe:

— Iţi mulţumesc, stăpînă, pentru bunătăţile aduse şi pentru cele amintite, dar unui rob şi unui creştin, ca mine, nu i-se cade să facă una ca aceasta.

— De ce nu, tînăr cu chip frumos? Din rob te faci stăpîn şi din creştin te faci moslim! Şi ai dobîndit aici pe pămînt fericirea raiului!

— Nici odată stăpînă, căci eu preţuiesc, credinţa mea creştină mai mult decît comorile şi curăţenia sufletului şi a trupului meu o socotesc mai mult de cît desfătările tale.

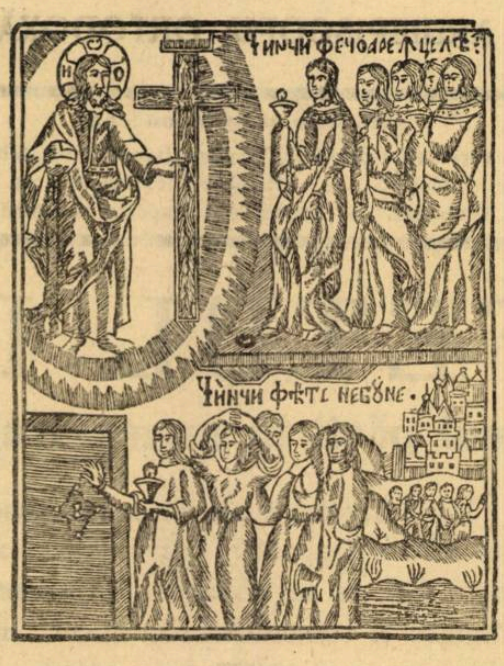

Atunci cadîna se aprinse de mînie şi eşind nu se opri pînă la curtea vizirului, povestind acolo cu ura mîndriei rănite uciderea soţului ei ostaş, prin un ghiaur nelegiuit, care-i acum robul ei.

Vizirul înfuriat porunci să fie adus îndată Ioan în temniţa cea grea din Edicule şi ţinut sub pază aspră, pînă la ziua judecăţii. Dar cînd dădu cu ochii de el şi cînd îi văzu faţa rumenă ca zorile şi toată făptura lui fermecătoare, se răsgîndi şi-l trimise c-o ceată de tineri aleşi la curtea sultanului.

O, cîtă bucurie se oglindea pe faţa lui Mohamed al IV-lea, cînd îşi plimba privirea veselă peste o astfel de ceată de tineri chipeşi şi cu trandafiri în faţă, sosiţi de curînd şi mai ales cînd se opri asupra unui tînăr cu faţa ca de înger din ceriu.

— Cum te cheamă? îl întreabă sultanul cu mirare. —

— Ioan, prea luminate —

— De unde eşti?

— De pe apa Oltului din Ţara Romînească.

— De ce naţie te ţii?

— Sînt romîn.

— In ce lege te închini?

— In a lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în care se închină şi tatăl meu şi mama mea şi în care s-au închinat şi moşii şi strămoşii mei.

— N-ai vrea tu, tînăr frumos, să te închini în legea proroculuí Mohamed, care-i singura lege dreaptă pe pămînt?

— Nu, prea luminate, că legea noastră creştinească este legea dragostei şi a iertării.

Sultanul îşi încreţi atunci cu mîhnire fruntea şi trecu mai departe, dar lăsă ca tînărul mai tîrziu să fie adus la el.

Ioan se uimi cînd întră, peste cîteva ceasuri, în sala sultanului, plină cu toate podoabele lumii. Şi-n uimirea sa faţa lui părea mai luminoasă. Sultanul îl privi cu patimă şi-i grăi:

— Cîţi ani ai, băiat frumos?

— Sînt în al cincisprezecelea, prea luminate.

— Place-ţi în casa mea?

— Place, dar îmi mai plăcea la vatra noastră de pe Olt.

— Vreai tu să rămîi aici?

— Vreau, dar aşi vrea mai bine să rămîn în casa noastră din Ţara Romînească.

— Dacă vreai, lapădă-te de Hristos şi te fac îndată casnic al meu.

— Asta nu, prea luminate.

— Lapădă-te, că te-oi trimite îndată acasă, la tatăl tău şi mama care te-a lăptat.

— Drag mi-e, prea luminate, şi de tată şi de mamă, dar mai drag mi-e mie de Hristos, de Mîntuitorul Cel bun al lumii.

— Lapădă-te, că te oi dărui cu moşii şi boerii în ţara ta şi stăpîn te-oi pune peste norodul ţării tale.

— Nu pot, prea luminate, că stăpînirea ta-i trecătoare, dar Hristos îmi dăruieşte o împărăţie de veci. El mă iubeşte cu dragoste cerească, iar eu îl iubesc din tot viul inimii mele, cum iubeşte fluturaşul floarea şi cum iubeşte priveghietoarea cîntarea.

Sultanul auzind această mărturisire de credinţă, se întunecă la faţă ca un cer înnorat şi izbucni în ameninţări înfricoşate:

— Ei, ghiaur netrebnic, dacă nu mi-ai ştiut preţui bunătatea, ai să-mi preţuieşti acum asprimea!

Şi porunci slujbaşilor:

— Incercaţi harapnicele!

Prinseră a şuiera îndată plesnele şi a-senroşi de sînge, dar Ioan răbda mucenicește şi şoptea cu blîndeţe:

— Prea luminate, harapnicele tale nu-mi spintecă numai carnea trupului, ci-mi împodobesc şi sufletul cu podoabele raiului.

Sultanul se înfurie şi mai mult şi porunci cu dîrzenie:

— Mai vedeţi şi de toiege!

Prinseră a răpăi îndată şi toiegele noduroase pe spinarea bietului Ioan, dar el spunea în graiul nevinovăţiei:

— Prea luminate, rănile lăsate de toiegele tale ferecate, sînt florile pătimirii mele neuitate.

Sultanul se făcu bobotaie şi răcni ca un leu turbat:

— Ajunge! Ajunge cu ocara şi cu hula! Aduceţi îndată funia! Aduceţi-o şi-l sugrumaţi în faţa mea pe nelegiuitul de ghiaur!

Şi-n cîteva clipe o funie de fuior se împleti împrejurul grumajilor lui Ioan, oprindu-i izvorul vieţii şi un iatagan ascuţit îi reteză apoi capul. Acel cap cuvios, care ales-a mai bine cununa morţii cu Hristos, decît toate amăgirile sultanului.

Iar pe cînd îi arunca la gunoi trupul înflorit de răni, pe atunci la apa Oltului se vestejea ca o floare o biată mamă creştină de dorul unui copil robit, şi pe plaiuri ardelene se topia un biet tată de pe Olt, de acelaş dor nepotolit şi de amarul pribegiei. O, de-ar fi ştiut bieţii de ei că drag fiul lor Ioan, cel bun şi cuminte, la anul 1662, luna Maiu, ziua 12, s-a făcut cetăţean al raiului şi părtaş al fericirii veşnice! . . . Astăzi sf. mucenic Ioan Valahul este cinstit în Biserica noastră între sfinţi şi toţi credincioşii romîni se roagă lui:

Sf. Ioane, mucenic prealăudat al lui Hristos, nu înceta a te ruga pentru noi Domnului, acum şi în vecii vecilor!

Prot. A. Nanu

LA SĂRBĂTOAREA SF. CRUCI

Sf. Scriptură despre Sf. Cruce

A) Crucea obiect de închinare.

„Iar la voi sîngele va fi semn pe casele în care vă veți afla: voiu vedea sîngele și vă voiu ocoli și nu va fi între voi rană omorîtoare cînd voiu lovi pămîntul Egiptului".

Eșire 12, 13.

„Cînd își ridica Moise mîinile, biruia Israil; iar cînd își lăsa el mîinile, biruia Amalec".

Eșire 17, 11.

„Iată eu voiu sta înaintea ta colo la stînca din Horeb, iar tu vei lovi în stîncă, și va curge din ea apă și va bea poporul. Și a făcut Moise așa înaintea bătrînilor lui Israil".

Eșire 17, 6

„Israil însă și-a întins mîna sa cea dreaptă și a pus-o pe capul lui Efraim, deși acesta era mai mic, iar stînga și-a pus-o pe capul lui Manase. Inadins și-a încrucișat mîinile, deși Manase era întîiul născut".

Facerea 48, 14.

„Intr-adevăr, cuvîntul crucii pentru cei ce pier — e nebunie, pentru noi însă, cei ce ne mîntuim, este puterea lui Dumnezeu".

I Corinteni 1, 18.

„Mărirea Libanului la tine va veni cu chiparoși, ulmi și molifți, ca să împodobească laolaltă lăcașul cel sfînt al meu, ca eu să cinstesc locul unde se adîhnesc picioarele mele".

Isaia 60, 13.

„Dumnezeul părinților noștri a înviat pe Iisus pe care voi l-ați omorît, spînzurîndu-l pe lemn".

Fapte 5, 30.

„Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine, și eu pentru lume!".

Galateni 6, 14.

„Și a făcut Moise un șarpe de aramă și l-a pus pe un stîlp și cînd un șarpe mușca vre-un om, acesta privea la șarpele cel de aramă și trăia".

Numeri 21, 9; Ioan 3, 14.

„El a șters, cu poruncile Evangheliei, zapisul cel despre noi, care era potrivnic nouă și l-a luat din mijloc, pironindu-l pe cruce".

Coloseni 2, 14.

„Și să-i împace cu Dumnezeu, pe amîndoi, uniți într-un singur trup prin cruce, omorînd prin ea vrăjmășia".

Efeseni 2, 16.

Și va ridica steagul pentru un norod de departe și îl va chema dela capătul pămîntului. Iată-l că se zorește și vine".

Isaia 5, 26.

„Atunci se va arăta pe cer semnul fiului omului și se vor bate în piept toate semințiile pămîntului și vor vedea pe fiul omului viind pe norii cerului, cu putere și cu mărire multă".

Matei 24, 30.

„Căci mulți — despre care v-am vorbit adeseori, iar acum vă spun cu lacrimi — mulți se poartă ca dușmani ai crucii lui Christos".

Filipeni 3, 18.

„Intrați, întrați pe porți! Gătiți cale poporului, gătiți, gătiți-i drum, curățiți-l de pietre, înălțați steag peste neamuri".

Isaia 62, 10.

„Intr-adevăr, pe cînd orice preot stă și slujește în fiecare zi și aceleași jertfe aduce de multe ori, ca unele care niciodată nu pot să înlăture păcatele, Acesta, dinpotrivă, aducînd o singură jertfă pentru păcate, s-a așezat de vecii vecilor, la dreapta lui Dumnezeu".

Evrei 10, 11—12.

„Ieșind cu el afară, au găsit pe un om din Chirene cu numele Simon; pe acesta l-au silit să ducă crucea lui".

Matei 27, 32; Marcu 15, 21; Luca 23, 26; Ioan 19, 17; Ioan 19, 25.

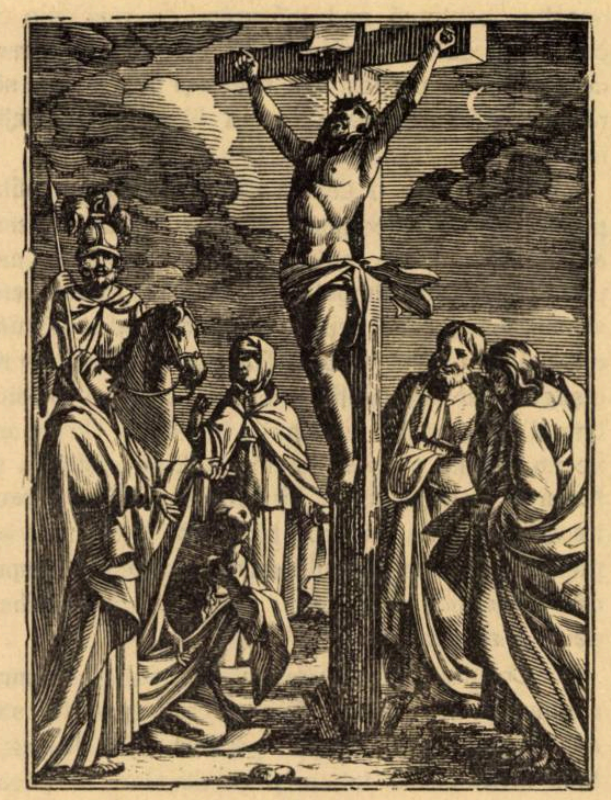

„Precum am zis mai'nainte, și acum zic din nou: dacă vă propovăduește cineva altfel decît ați primit — să fie anatema! *Galateni 1, 9.*

Vezi și: Filipeni 2, 8; Psalm 60, 6; I Corinteni 1, 27; Coloseni 1, 20; Galateni 3, 13; Isaia 53, 5; Galateni 6, 12; Psalm 132, 7.

B) Semnul Sf. Cruci.

„Și i-a zis Domnul: „treci prin cetate, prin Ierusalim, și pe fruntile oamenilor triști, ce jelesc din pricina tuturor urîciunilor, ce se săvîrșesc în mijlocul lui, fă semn". *Iezechiil 9, 4.*

„Iar la voi sîngele va fi semn pe casele în care vă veți afla: voiu vedea sîngele și vă voiu ocoli și nu va fi între voi rană omorîtoare, cînd voiu lovi pămîntul Egiptului".

Eșire 12, 13.

„Israil însă și-a întins mîna sa cea dreaptă și a pus-o pe capul lui Efraim, deși acesta era mai mic, iar stînga și-a pus-o pe capul lui Manase. Inadins și-a încrucișat mînile deși Manase era întîiul născut". *Facerea 48, 14*

„Ori cine care va mărturisi pentru mine înaintea oamenilor, mărturisi-voiu și eu pentru el înaintea Tatălui meu celui din ceruri".

Matei 10, 32.

„Căci cumpărați ați fost cu preț! Preamăriți dar, pe Dumnezeu în trupul vostru și în duhul vostru, ca unele care sunt ale lui Dumnezeu".

I Corinteni 6, 20.

„Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Christos, prin care lumea este răstignită pentru mine și eu pentru lume!".

Galateni 6, 14.

„Am văzut apoi alt înger care se ridica dela Răsăritul soarelui și va avea pecetea Viului Dumnezeu. Ingerul a strigat cu glas puternic către cei patru îngeri, cărora li s-a dat să vatăme pămîntul și marea, și le-a zis: Nu vătămați pămîntul nici marea, nici copacii, pînă ce nu vom pecetlui pe frunte, pe robii Dumnezeului nostru". *Apocalips 7, 2—3.*

Campania agricolă de toamnă

In anul acesta, datorită muncii stăruitoare desfășurate de oamenii muncii din agricultură, precum și aplicării metodelor agrotehnice avansate, producătorii agricoli au obținut o recoltă bogată. Aceasta bucură întregul popor, pentrucă o recoltă îmbelșugată înseamnă o contribuție însemnată la asigurarea aprovizionării industriei, la întărirea economică a patriei noastre. Eforturile oamenilor muncii din agricultură sînt îndreptate acum spre recoltarea culturilor care au fost însămînțate în primăvară, și în primul rînd a floarei soarelui, bumbacului, porumbului, sfeclei, etc. și spre pregătirea și executarea la timp și în cele mai bune condiții a însămînțărilor de toamnă și a arăturilor adînci pentru însămînțările de primăvară.

In cele mai multe regiuni și raioane cultivatoare de cereale, cerealele de toamnă ocupă cele mai mari suprafețe. Cultura cerealelor de toamnă, a adus în acest an producătorilor agricoli individuali, colectiviștilor, întovărășiților și gospodăriilor de stat, însemnate sporuri de recoltă, întrucît au realizat o producție mult mai mare decît cea a anilor trecuți. La aceste realizări a contribuit faptul că în toamna anului trecut munca de însămînțare a cerealelor de toamnă s-a desfășurat în condiții superioare, terenul a fost mai bine pregătit, epocile optime de însămînțare s-au respectat cu mai mare strictețe; semănatul cu mașina s-a făcut pe suprafețe mai mari, iar cantitățile de semințe selecționate întrebuințate au crescut. Știut fiind că munca în comun e mai rodnică, țăranii muncitori întemeiază noi gospodării colective și întovărășiri agricole.

Dar o preocupare importantă este și sprijinirea țăranilor cu gospodării mici și mijlocii pentru a-și spori producția la hectar și a-și ridica bunăstarea materială. Țăranii cu gospodării individuale pot și trebue să obțină, în propriul lor interes și în interesul întregului popor, o producție mare la hectar. In acest scop se asigură condițiile necesare pentru repararea inventarului agricol al gospodăriilor individuale, precum și mijloacele pentru curățirea și tratarea semințelor.

Un rol deosebit de mare în desfășurarea cu succes a campaniei de toamnă îl au agronomii și toți specialiștii din agricultură. Ei sînt inițiatorii și îndrumătorii producătorilor agricoli în aplicarea măsurilor agrotehnice, ei răspîndesc și introduc larg în practică cuceririle științei, metodele mecanizatorilor și maiștrilor recoltelor bogate din Uniunea Sovietică, precum și experiența fruntașilor din țara noastră.

Oamenii muncii din agricultură trebuesc antrenați în întrecerea socialistă și patriotică.

Fiecare producător agricol trebue să cunoască ce sarcini are de îndeplinit în această toamnă. Să fie clar pentru toți că fiecare bob de grîu mai mult la recoltare, întărește puterea economică a țării, întărește forța patriei noastre de a apăra pacea, în marele front mondial al păcii.

Credincioșii noștrii sînt chemați să împlinească toate îndrumările primite și să fie fruntași în campania agricolă de toamnă.

Astfel ei vor fi alături de oamenii muncii din agricultură în lupta pentru asigurarea unei recolte bogate în anul viitor, pentru bunăstarea poporului nostru muncitor, pentru întărirea economică a patriei, pentru pace.

„Vreau așadar, ca bărbații să se roage în tot locul, ridicînd mîni cucernice, fără de mînie, și fără de gîlceavă".

I Timotei 2, 8.

„Și m-am uitat și iată Mielul stătea pe muntele Sionului și cu el o sută patruzeci și patru de mii, cari aveau numele Tatălui scris pe fruntile lor". *Apocalips 14, 1.*

PREȚUL TIMPULUI

Nici un lucru nu este în lumea aceasta mai scurt decît timpul, şi în aceeaşi vreme nimic nu este mai preţios decît timpul. Sf. Iacob zice că viaţa nu-i decit „abur care se arată o clipită şi după aceea piere“ (4, 14). Pe cît e de scurt timpul vieţii noastre, pe atît e de preţios, fiindcă în fiecare moment putem cîştiga bogăţiile cerului, putem cîştiga fericirea. Duhul sfînt zice: „Fiule opreşte timpul şi fereşte-te de rău“ (Is. Sir. 4, 23). Dumnezeu ne îndeamnă prin aceste cuvinte să socotim timpul ca darul cel mai preţios pe care l-am primit, cu ajutorul căruia să ne cîştigăm fericirea. Un sfînt zicea că atîta valorează o clipită din timpul vieţii noastre cît Dumnezeu însuşi, fiindcă într-o clipită ca aceasta putem cîştiga pe Dumnezeu şi cerul.

Cu toate că timpul este un lucru aşa de preţios, unii oameni socotesc timpul ca fiind fără valoare şi îşi petrec viaţa în lenevie sau lucruri deşarte, dacă nu chiar în păcate şi fărădelegi.

Timpul este un bun care ni s-a dat ca să-l folosim şi pentru viaţa noastră de aci de pe pămînt, dar şi pentru cîştigarea vieţii celei veşnice. Dumnezeu nu ne-a dat acest bun ca să-l cheltuim fără f . Duhul sfînt ne învaţă: „nu lăsa nici o zi bună să piară fără folos“ (I. Sir. 14, 14). Acei lucrători despre care vorbeşte sf. Evanghelist Matei nu făceau nici un rău, ci numai îşi pierdeau timpul stînd fără de lucru în piaţă, ără a fi ei de vină pentru aceasta. Cu toate acestea ei sînt întrebaţi: „De ce aţi stat aici toată ziua nemuncind?“ (Mt. 20, 6). Toate lucrurile din lumea aceasta au lipsă de timp ca să se dezvolte şi să crească. Pentru viaţa noastră de aici de pe pămînt, prin munca necontenită a oamenilor, s-au zidit cetăţile şi oraşele cele mari, s-au înălţat monumentele care uimesc lumea, s-au construit şosele şi au fost zăgăzuite apele mărilor. Timpul bine folosit şi munca folositoare a omului au dus la descoperiri mari, la inventarea a tot felul de maşini şi unelte care uşurează traiul omului şi-l fac mai fericit.

Aşa după cum pentru viaţa noastră pămîntească timpul este un bun sfătuitor, tot aşa şi pentru viaţa sufletească timpul este cel mai de preţ tovarăş. In timpul bine folosit înfrînăm pornirile noastre pătimaşe, în timp adunăm roadele cele bune ale virtuţilor, în timp cîştigăm fericirea veşnică. Cît de preţios este timpul ne-o spun şi sfinţii, care au trăit şi s-au desăvîrşit prin iubirea lui Dumnezeu şi prin dragostea deaproapelui.

Putem cunoaşte valoarea timpului şi din scurtimea lui. Să ne gîndim cum trec anii şi cît de repede. Să privim înapoi la viaţa noastră trecută şi să vedem cîţi ani au trecut. Poate au trecut 20 sau 30, ori poate 70. Cît au fost de scurţi aceşti ani şi cum au trecut că nici nu ne-am dat seama! Tot aşa vor trece şi anii pe care-i mai avem de trăit. Putem zice cu dreptul Iov: „Trec anii cei scurţi şi eu plec pe calea de pe care nu mă voi mai întoarce“ (Iov 16, 22). Este scurt timpul vieţii noastre, pentrucă nu-l măsurăm cu veacurile ci cu anii şi cu zilele. Un lucru cu cît e mai rar, cu atît e mai preţios. De aceea şi noi trebuie să răscumpărăm vremea folosind bine timpul vieţii noastre.

Dacă ne-ar fi dat ca să putem cîştiga atîta pămînt cît am înconjura într-o zi umblînd, sau atîţia bani cîţi am putea număra într-o zi, am pierde noi oare timpul? Nu ne-am strădui oare să umblăm cît mai repede ca să dobîndim pămînt cît mai mult? Sau să numărăm mereu la bani ca să cîştigăm cît mai mulţi? Dacă ne place să folosim timpul bine pentru cîştigurile acestea, de ce nu ne-am strădui cu mai multă rîvnă să cîştigăm şi bunurile vieţii viitoare? Să socotim că timpul care trece nu se mai întoarce niciodată şi că ceea ce pierdem acum e pierdut pentru totdeauna Timpul este asemenea unui drum, pe care nu-l străbaţi decît o singură dată.

Cel mai mare duşman pentru folosirea bună a timpului este lenea. Cheea care nu e folosită des se rugineşte. Timpul pe care nu-l foloseşti bine învîrtoşează inima şi predispune la păcat. Apa care nu curge şi stă locului se strică. Sufletul cuprins de trîndăvie şi moleşeală îşi pierde gustul lucrurilor spirituale. Şi după cum o haină pe care n-o îngrijeşti sfîrşeşte prin a fi mîncată de molii, tot aşa şi sufletul cînd pierdem timpul prin lenevie sfîrşeşte prin a cădea pradă păcatelor de tot felul.

Sf. Grigore cel Mare zice că după cum o corabie care merge împotriva valurilor nu trebuie să se oprească în loc ci să înainteze mereu, tot aşa şi noi trebuie să înaintăm mereu în virtute folosind bine timpul. Un alt sfînt zicea: că după cum apa curgătoare este limpede şi are peşti buni, iar cea stătătoare se strică şi produce numai şerpi şi animale vătămătoare, tot aşa şi sufletul care munceşte produce roade bune, iar sufletul leneş se cufundă în vicii şi fapte rele.

Să folosim dar bine timpul vieţii noastre, pe care l-am primit dela Dumnezeu pentru folosul nostru şi al semenilor. Timpul bine folosit va fi pentru noi un izvor de belşug în viaţa aceasta şi un prilej de fericire în viaţa viitoare, fericire pe care o dorim cu toţii.

Pr. Alex. Moisiu

Scara Păcii

Bătrînul patriarh Isaac, fără voia lui, se abătu dela datina vremii, şi binecuvîntarea de întîi născut cuvenită lui Esau, o dete lui Iacob, al doilea născut. Simţi însă îndată că acest fapt va aduce asupra sa şi asupra familiei sale un nor de ură, de vrăşmăşie care poate să ajungă chiar pînă la un război (Geneză 25, 35) şi fiindcă asupra binecuvîntării nu se putea reveni, ca să înlăture acest război, sfătui pe fiul său Iacob să apuce drumul spre Haran, spre rudenia sa Laban. Iacob convins şi el de binefacerile păcii nu cu puţine jertfe apucă drumul primejdios, la capătul căruia nădăjduia să găsească pacea dorită.

In drumul său, într-una din nopţi, poposi lîngă cetatea Luz. Dormind noaptea cu capul pe o piatră drept căpătîi, el văzu în vis o scară cu capătul de jos lîngă acea piatră, iar cu cel de sus pînă la cer, unde şedea Dumnezeu, iar îngerii lui Dumnezeu se coborau şi se suiau pe această scară. Se minună de acest vis, socoti că locul acesta e loc sfinţit, aşează piatra mai bine, turnă peste ea untdelemn şi făgădui că dacă Dumnezeu îi va ajuta în călătoria sa, va înălţa acolo un locaş de rugăciune. Şi Dumnezeu i-a ajutat.

Dar altul este rostul pentru care ne-am oprit puţin asupra acestui ales al lui Dumnezeu. Astăzi întreaga omenire luptă pentru biruinţa păcii în lume. Esau şi Iacob ne arată una din armele păcii, arma dragostei, care la ei nu era un cuvînt pe vîrful limbii, căci sufletul lor fierbea de focul dragostei. Ştiau prea bine că dragostea cere jertfe şi nu s-au dat înapoi dela nici una.

De aceea să clădim şi noi pacea mai întîi în sufletele noastre şi apoi în micul cerc al familiei noastre şi atunci am pus piciorul pe întîia treaptă a scării văzută de Iacob şi al cărei capăt de jos este chiar pe pragul casei noastre. Dacă am mai lărgit acest cerc şi am cuprins în el pe vecinii, fraţii şi rudeniile noastre am pus piciorul pe a doua treaptă. Şi aşa lărgindu-se aceste cercuri pînă să cuprindă în ele popoare, omenirea întreagă, se va ajunge la vîrful scării, unde este armonie deplină.

Gh. Bz.

Prima centrală electrică solară

Problema utilizării energiei solare preocupă de multă vreme pe oamenii de ştiinţă. Pe baza calculelor făcute, o comisie specială a Academiei de Ştiinţă a U.R.S.S. a confirmat recent posibilitatea utilizării energiei solare (dată de soare) pentru scopuri industriale.

Prima centrală electrică solară de tip industrial va fi construită în curînd în R.S.S. Armeană — în cîmpia Ararat.

Noua centrală electrică — fără coşuri înalte ca termo-centralele, fără barajele hidrocentralelor — va avea un aspect cu totul neobişnuit. In centrul unui cerc, cu un diametru de circa un kilometru împrejmuit de copaci, ca să. ferească oglinzile de praf, se va înălţa un turn înalt de 40 metri, pe care se va afla un cazan de aburi. Razele soarelui reflectate de oglinzi pe unul din pereţii cazanului vor provoca fierberea apei din el, ridicînd presiunea aburului la 30 atmosfere. De aici, aburul va fi îndrumat spre turbina centralei electrice care va avea o putere de 1.200 kw.

In jurul turnului vor circula 23 trenuri automatizate compuse din vagonete speciale, care vor transporta 1.293 oglinzi mari avînd faţa lucioasă, îndreptată mereu spre soare. In acelaşi timp alte automate, sincronizate cu vagonetele trenurilor, vor imprima cazanului care se roteşte şi el, direcţia necesară, aşa încît peretele respectiv să se afle mereu în bătaia razelor reflectate de oglinzi.

De doi ani în U. R. S. S.

funcţionează prima centrală atomo-electrică din lume

De peste doi ani prima centrală atomo-electrică din lume construită în Uniunea Sovietică furnizează energie economiei naţionale a ţării.

De la clădirea centralei pe zeci de kilometri se întind liniile de transport de energie electrică spre satele şi cătunele învecinate. Energia electrică furnizată de centrală acţionează gaterele colhoznice, maşinile pentru sortarea cerealelor, agregatele electrice de muls de la fermele pentru creşterea animalelor, alimentează aparatele de televiziune şi de radio din casele colhoznicilor.

De la centrala atomică pornesc noi şi noi linii de transport de energie spre centrele populate sătesti.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Editura şi Tiparul Tipografiei „Reîntregirea“, Sibiu 986 56
Taxa poştală plătită în numerar

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 104 SIBIU, 15 octombrie 1956 Nr. 41—42

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

Abonamentul
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele și corespondența se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

21 OCTOMBRIE 1948—21 OCTOMBRIE 1956

Sîntem iarăși una...

Așa s-a rugat Mîntuitorul înainte de cinstitele Sale patimi: „ca toți (credincioșii) să fie una" . . . (In. 17, 21). Așa îi îndemna și Sf. Apostol Pavel pe creștinii din Corint: să nu se certe unii cu alții, să nu se împartă în grupuri vrăjmașe, unii ai lui Petru, alții ai lui Pavel, unii ai lui Apollo și alții ai lui Hristos, ci să păzească unitatea credinței, a păcii și a dragostei. Că ei sînt „un trup" și au „un cap", pe Iisus Hristos. Că ei sînt „o clădire" — un templu — și au „o temelie", pe Iisus Hristos, „piatra cea din capul unghiului". Petru, Pavel, Apollo și toți ceilalți apostoli sînt numai slujitori al lui Hristos, care zidesc pe temelia care e pusă, pe Iisus Hristos.

O credință, o Biserică:

Așa a fost dela început și în sînul poporului romîn. Toți romînii erau de o singură credință și aveau o singură Biserică: ei erau credincioși ai Bisericii ortodoxe, care a păstrat învățătura Mîntuitorului și așezămintele sfinților apostoli neschimbate. Ei nu cunoșteau ce este cearta pentru credință, ce este desbinarea religioasă. Că între ei nu erau grupuri, ci toți cu o inimă și cu un glas cinsteau pe Mîntuitorul, pe Sfînta lui Maică, pe sfinții Apostoli și pe toți sfinții și se îndulceau cu sfintele slujbe și învățături ale Bisericii. Ce frumoasă și plăcută era Mîntuitorului și sfinților Lui această unitate a tuturor romînilor în Biserica Sa cea sfîntă! Și ce roade bune a avut unitatea aceasta nu numai pentru credință, ci și pentru poporul romîn! Că scris este: „Ce bine și frumos este cînd sînt frații împreună!" Și iarăși știut este că „unirea face puterea", pe cînd cearta și dezbinarea este slăbiciune. Unitatea a fost puterea romînilor întotdeauna.

Impăratul a vrut să ne desbine

Ajuns-a însă Ardealul în 1688 sub stăpînirea străină a împăratului din Viena. Acestuia nu i-a plăcut unitatea romînilor și a căutat să-i împartă în două tabere. Cum? — Prin religie. Așa și-a pus în mișcare generalii și cătanele, guvernul și slujbașii și a reușit în 1698 să silească pe cîțiva protopopi (38 din 54 cîți erau în Ardeal) să declare că ei se unesc cu catolicii. Dar și aceștia au zis: așa ne unim, ca legea noastră strămoșească să rămînă neschimbată. Așa s-a început

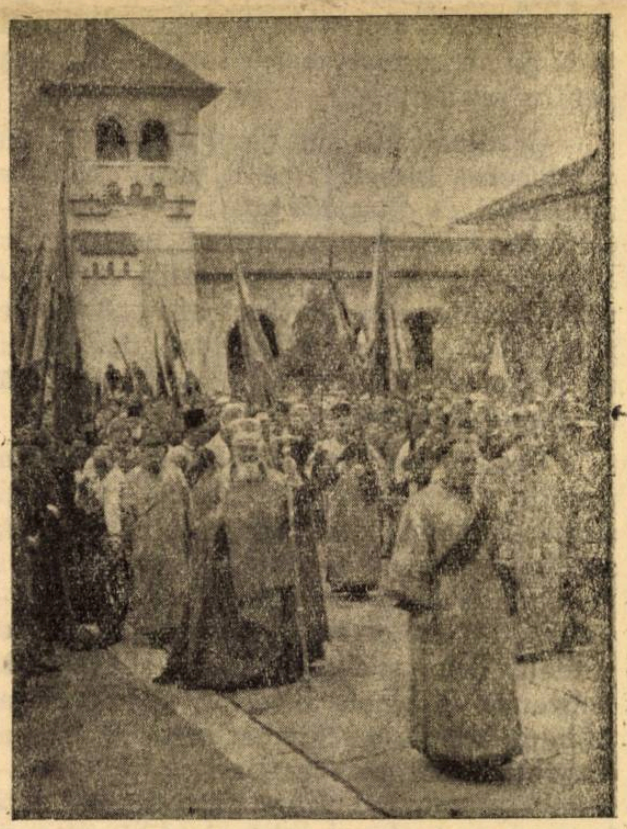

La „Catedrala reîntregirii bisericești" din Alba-Iulia (21 octombrie 1948)

împărțirea romînilor în două: „uniți" și „neuniți", greco-catolici și ortodocși. Impăratul și grofii își făceau socoteala: dacă romînii ardeleni sînt „uniți" ei vor fi despărțiți de romînii moldoveni, olteni și munteni, care au rămas ortodocși, și dacă romînii ardeleni vor fi împărțiți în două, ei se vor certa unii cu alții și puterea lor va slăbi și noi îi vom stăpîni mai ușor. Că așa-i vorba din bătrîni: „cînd doi se ceartă, al treilea cîștigă". Să certau „proștii" și cîștigau „domnii". Dar „socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea din tîrg". Așa și socoteala împăratului și a grofilor nu s-a împlinit întocmai. Ei au reușit să-i împartă cu sila pe romîni în două Biserici romînești, dar n-au reușit să-i desbine în așa fel încît să se vrăjmășească unii pe alții și să rupă orice legături frățești întreolaltă. „Sîngele apă nu se face" — zice poporul. — Și zicala asta s-a arătat adevărată și de astădată.

De aceia, cu toate că erau împărțiți în două Biserici, romînii tot una au rămas.

Toți sîntem romîni

In primul rînd, ei își dădeau seama că fie „uniți", fie ortodocși, toți sîntem romîni, că și „unitul" și ortodoxul erau tot romîni, aveau aceiași limbă, același port romînesc, aceleași datini și aceleași năzuințe. Toți trebuiau să pună umărul și sufletul ca poporul romîn să ajungă la o stare mai bună. Așa vedem pe romînii din Ardeal luptînd alături de romînii din Țara Romînească și Moldova ca să se împlinească iarăși visul lui Mihai Viteazul, ca toți romînii să fie uniți într-o singură țară. Și lupta aceasta a isbîndit. A isbîndit pentrucă în ea au fost una toți romînii, fără întrebare că sînt „uniți" sau ortodocși. Tot așa vedem pe romînii ardeleni luptînd umăr la umăr, în revoluția lui Horia [1784], în revoluția din 1848 și altădată, pentru drepturile poporului romîn, pentru a înlătura iobăgia și asuprirea națională. Și această luptă a ajuns la bun sfîrșit, pentrucă romînii au fost una, „uniții" și ortodocșii înțelegînd că numai dacă luptă împreună romînii pot birui. Ei se știau toți romîni și de aceea erau una în lupta pentru binele poporului.

Toți avem aceiași „lege strămoșească"

Dar romînii ardeleni au rămas una și cu credința. Ortodocșii au rămas în Biserica strămoșilor lor și în învățătura și rînduelile ei. Dar oare „uniții" și-au

schimbat „legea"? Ferit-a sfîntul! Ei n-au primit nimic din învățăturile și așezămintele catolicilor; ei au păstrat tot vechea „lege strămoșească", adică credința și rînduelile ortodoxe, în care au fost crescuți strămoșii lor. Intre o parohie ortodoxă și o parohie greco-catolică nu era nici o deosebire. Credincioșii nu știau să fie vreo deosebire între „uniți" și „neuniți", că în oricare biserică ai fi mers, o vedeai la fel aranjată, cu iconostas și picturi de sfinți, vedeai altarul la care slujeau în limba romînă preoți la fel îmbrăcați, auzeai aceleași cîntări dela strană, cîntate din aceleași cărți de slujbă, luai parte la aceiași Sf. Liturghie a sf. Ioan Gură de Aur, sf. Vasile cel Mare și sf. Grigorie Dialogul și te împărtășeai cu trupul și sîngele Domnului din același potir, sub forma pîinii și vinului. Iar celelalte slujbe le făceau preoții „uniți" și cei ortodocși după același Molitvelnic ortodox. Așa: botezul, mirungerea, spovedania, cununia, maslul, sfințirea apei, înmormîntarea ș. a.

De aceea „uniții" mergeau la biserica ortodoxă și la preotul ortodox și „neuniții" mergeau la biserica „unită" și la preotul „unit", fără să se simtă că sînt deosebiți unii de alții, doar tot o credință și o rînduială, tot o „lege" era și aici și acolo! Cînd lipsea preotul „unit" din parohie, credincioșii „uniți" se duceau la biserica ortodoxă și își făceau slujbele la preotul ortodox, iar cînd lipsea preotul ortodox din parohie, credincioșii ortodocși se duceau la biserica „unită" și își făceau slujbele la preotul „unit". Iar la sfeștanii, la cununii, la masluri, la înmormîntări și alte slujbe credincioșii chemau pe amîndoi preoții, „unitul" slujind la un loc cu ortodoxul.

Așa au trăit în bună înțelegere și pace „uniții" și „neuniții" toată vremea. Abia cu 50 de ani în urmă s-a ivit o „deosebire" între uniți și ortodocși. Pînă atunci în biserici cîntau și uniții ca și ortodocșii: „Și Duhului tău" „Doamne miluiește". Atunci a venit poruncă să se cînte în bisericile unite: „și spiritului tău" „Doamne îndură-te spre noi". Oare din această „deosebire" a ieșit ceartă între uniți și ortodocși? Nicidecum. Că toți își dădeau seama că „duh" e tot una cu „spirit" și „miluiește" cu „îndură-te", așa cum cucuruz e tot una cu porumb sau cu păpușoiu și cartofi e tot una cu crumpini sau picioici. S-or certa și vrăjmași romînii pentru cuvinte? — Doamne ferește! Așa că și după aceia romînii uniți și ortodocși au trăit mai departe în adevărată frăție creștinească și romînească.

De ce două biserici romînești?

De aici s-a născut în mintea romînilor „uniți" și ortodocși întrebarea: dacă toți sîntem romîni, dacă toți avem aceiaș „lege strămoșească", de ce să fim despărțiți în două Biserici? — Numai din asta se știa că unu-i „unit" și altu-i ortodox, că unul ținea de vlădicul cel dela Blaj și altul de vlădicul dela Sibiu. Toate celelalte erau la fel și într-o parte și în alta. Ce rost avea atunci să mai stea despărțiți ceice erau de un neam și de o credință? Așa s-a pornit mișcarea ca romînii din cele două Biserici să se unească în o singură Biserică. In care Biserică? — In Biserica de care țineau 12 milioane de romîni; în Biserica, ale cărei rînduieli și slujbe le aveau și „uniții" și „neuniții". Adică în Biserica Ortodoxă Romînă. De aceea romînii ardeleni au și încercat la 1798, la 1848, la 1918 să se unească iarăși într-o singură Biserică românească. Cine i-a împiedecat? Tot împăratul dela Viena și grofii, care se bucurau cînd romînii erau împărțiți și nu puteau îngădui ca romînii să fie iarăși una.

O spun credincioșii: „domnii" ne-au împărțit și au vrut să rămînem împărțiți în două Biserici. Credincioșii întotdeauna au vrut să se unească, dar „domnii" „nu i-au lăsat. De aceea a trebuit să vie vremea cînd Dumnezeu" a coborît pe cei puternici de pe scaune și a ridicat pe cei smeriți, pe săraci i-a umplut de bunătăți și pe cei bogați i-a scos afară deșerți". (Lc. 1, 52—53), ca romînii „uniți" și ortodocși să-și poată împlini dorința și să fie iarăși una în Biserica strămoșească, așa cum una au fost înainte de 1698.

Adevărată înfrățire creștinească și românească

După marele act al reîntregirii bisericești din octombrie 1948, credincioșii romîni din Ardeal se bucură că de acum nu mai sînt împărțiți, ci sînt înfrățiți în aceiași Biserică românească. Nu se mai despart femeia și bărbatul, familiile, sătenii, ca unii să meargă la o biserică, alții la altă biserică, ci toată familia și toți sătenii credincioși se duc la un loc. E pace și bună înțelegere și în familie și în comună și în țară între credincioșii romîni, nu se mai ceartă romînii între ei pentru credință.

Credincioșii sînt mulțumiți că au conducerea bisericească în țară: „Sîntem mulțumiți că Biserica noastră — zic ei — este condusă de Patriarhul nostru din București". Aceasta e Biserică cu adevărat românească, pentrucă are conducere românească și nu e condusă de străini de peste hotare, care n-au nici o legătură cu poporul romîn.

Credincioșii sînt mulțumiți că acum preoții vechi-ortodocși și cei reveniți slujesc laolaltă fără nici o deosebire, că se duc împreună în dumineci și sărbători la biserică la sf. Liturghie, că se împărtășesc toți de dreapta învățătură și de sfintele Taine și sfintele slujbe și lucrează împreună la binele Bisericii și mîntuirea sufletului. Nu s-a schimbat nimic din viața lor religioasă, că e aceeași slujbă și rînduială, numai cît acum sînt adunați toți la un loc, în fața aceluiași sfînt altar și cîntă cu un glas și cu o inimă măririle lui lui Dumnezeu. De aceea zic ei: „Niciodată nu ne-am simțit așa de mulțumiți sufletește ca acum, cînd ne adunăm toți în aceeași biserică și preamărim pe Dumnezeu".

Mulțumirea aceasta și-o arată credincioșii nu numai prin venirea lor la biserică și prin viața lor creștinească, ci și prin rîvna pentru zidirea de biserici și case parohiale, pentru pictarea bisericilor, pentru repararea bisericilor și a caselor parohiale și pentru tot ceiace e de trebuință și de folos bisericii. „Ne bucurăm — zic ei — că sîntem o singură Biserică și mai mult că ne înțelegem cu toții ca frații. Dacă este cazul să facem ceva pentru biserică, facem și dăm cu inimă bună, știind că oricare ar fi biserica — fie cea veche ortodoxă, fie cea revenită — sînt ale noastre".

Bucurîndu-se în libertate de toate comorile de învățătură, slujbă și har ale Bisericii ortodoxe romîne, ei spun: „Ne simțim ca lîngă o mamă în cadrul Bisericii ortodoxe". A spus-o mai înainte marele poet Mihail Eminescu că „Biserica ortodoxă este mama neamului romînesc": o spun astăzi credincioșii romîni că Biserica ortodoxă este mama lor cea după duh, pentrucă ea îi naște, la o viață nouă prin taina Sf. Botez, îi hrănește cu trupul și sîngele Domnului, îi luminează cu învățătura Mîntuitorului, îi mîngăie, îi întărește, îi îndrumează spre tot lucrul bun și mîntuitor.

Binecuvîntarea lui Dumnezeu, binecuvîntarea Mîntuitorului se revarsă mai din belșug peste toate sufletele, adunate acum în fața aceluiași altar strămoșesc, în sînul aceleiași Biserici romînești. Că unde-i unire și bună înțelegere acolo Dumnezeu revarsă binecuvîntările sale, — cum așa de frumos zice Psalmistul. Și după aceasta se va cunoaște că sîntem ucenicii Domnului, dacă vom avea dragoste între noi — cum ne spune Mîntuitorul însuși. Unitatea este rodul dragostei creștine, dar dragostea sporește atunci cînd toți sînt una.

Un gînd, un drum

Această unitate e o binecuvîntare și pentru poporul romîn. De ce? Pentrucă poporul e cu atît mai tare, cu cît este mai unit și e cu atît mai slab cu cît este mai împărțit, mai dezbinat. Impărțirea în două Biserici era o slăbiciune, o pagubă, unirea într-o singură Biserică românească este un cîștig. De acum toți credincioșii au un singur gînd, merg pe un singur drum: drumul poporului romîn. Cum zic credincioșii înșiși: „Sîntem una și în rugăciune și în muncă". De aceea, drept zic aceiași credincioși: „numai cine nu-i bun romîn vrea să fim despărțiți în două Biserici: celce-i romîn bun acela se bucură că nu ne mai învrăjbim pentru credință, ci sîntem iarăși una". Ne bucurăm nu numai noi, cei de azi, ci se bucură și strămoșii noștri, că s-a stins vrajba dintre romîni și acum e pace, bună înțelegere și împreună lucrare. Și se vor bucura și copiii noștri că ei se vor simți cu adevărat frați întreolaltă fără nici o deosebire.

Acum nu mai primim porunci din afară, ci împlinim poruncile poporului romîn, care își făurește prin muncă o viață mai bună. Acum nu ne mai plecăm urechea la șoaptele „domnilor" și străinilor, ci ne plecăm urechea la glasul poporului, la glasul lui Dumnezeu, care vrea ca fiecare popor să trăiască în pace și să-și zidească o viață mai bună pe pămînt.

Toți credincioșii au un gînd și un drum: drumul lui Dumnezeu, drumul poporului.

Continuare în pag. 3

Opt ani dela actul de unificare religioasă din Ardeal

La 21 octombrie 1956, se împlinesc opt ani de cînd preoţimea greco-catolică şi credincioşii ei, şi-au arătat dorinţa fierbinte de a nu mai sta despărţiţi în ale credinţei faţă de fraţii lor din Biserica ortodoxă romînă ardeleană. Această despărţire de două veacuri şi jumătate, le-a fost îndeajuns, ca să înţeleagă lipsa de unitate sufletească în Transilvania. Despărţirea, în cele sufleteşti, a stricat mult, nu numai în ale credinţei, dar chiar şi în unitatea romînească a poporului ardelean vedere al credinţei, apoi din punct de vedere al unităţii poporului nostru din Ardeal, nu le-a reuşit. Deoarece nici o clipă nu s-a putut vedea în cei 250 de ani, un gol privitor la unitatea poporului romîn, care în toate acţiunile lui mari, privind independenţa naţională, politică şi socială în tot decursul timpului a rămas nedespărţit.

O astfel de dovadă, este că însăşi preoţimea gr.-catolică şi credincioşii, cu toate că ei depindeau de Roma ca ascultare în cele religioase, totuşi această preoţime şi credincioşi niciodată nu s-au îndepărtat de sufletul preoţimii ortodoxe şi a credincioşilor ei, păstrînd unitatea romînească nedespărţită. Ca dovadă în multe parohii din Transilvania în trecut, preotul greco-catolic servea bucuros la slujbe alături de fratele său preotul ortodox, tot aşa se petrecea şi din partea preoţimii ortodoxe ardelene.

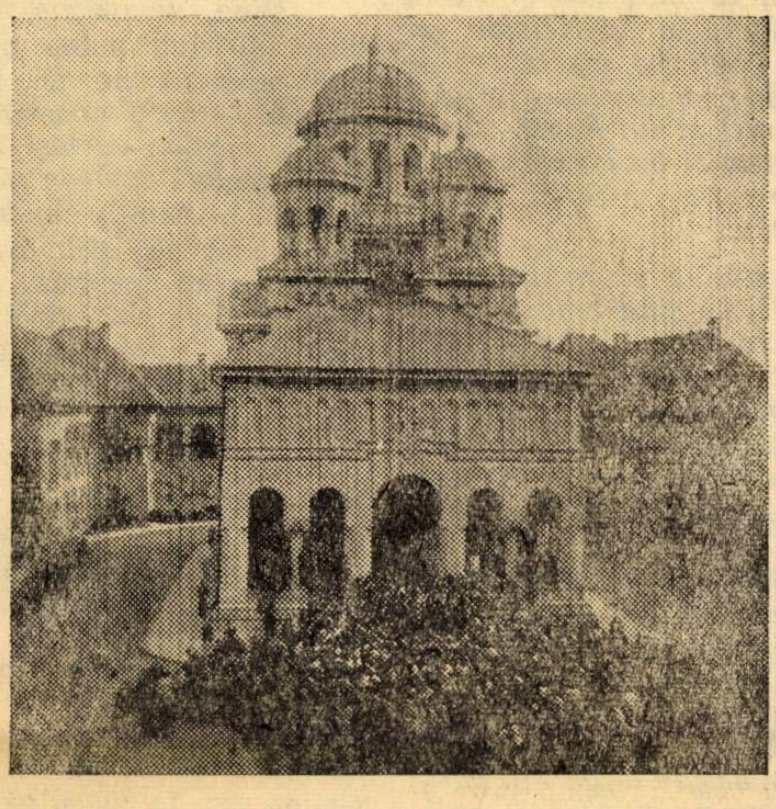

La 5 ani de reîntregire bisericească
(21 oct. 1953, în faţa catedralei din Alba-Iulia)

Astfel, acţiunea celor 36 şi a celor 400 preoţi greco-catolici şi a credincioşilor care i-au urmat cu gînd bun şi curat, răspunzînd cu elan la chemarea Bisericii ortodoxe romîne, de a se întoarce acasă, s-a înfăptuit în ziua de 21 octombrie 1948. Săvîrşirea actului de revenire s-a petrecut în cetatea Alba-Iulia la Catedrala „Reîntregirii" Bisericii Ortodoxe Romîne. Cu solemnitatea corespunzătoare actului, s-a binecuvîntat voinţa şi dorinţa fermă a preoţimii greco-catolice şi a credincioşilor care au consimţit cu dragoste la această unitate sufletească.

Pe fiecare zi ce se scurge, ne dăm tot mai bine seama cît a fost de păgubitoare această despărţire în ale credinţei, între fraţii de acelaşi sînge: ne certam şi de cele mai multe ori nu ştiam pentru ce. Această despărţire, în preoţimea şi credincioşii noştri din Ardeal, era susţinută din partea unor puteri streine de poporul nostru, care se bucurau cînd vedeau gîlceavă între romîni, certîndu-se pe lucruri mici, că unii serveau cu „duh" şi „milueşte", iar ceilalţi cu „spirit" şi „îndură-te", ştiindu-se că aceste cuvinte îşi au acelaşi înţeles în slujbele cultului divin.

Dacă în trecut uneltirilor Habsburgilor şi ale Romei papale prin puterea ce o deţineau le-a reuşit ca să-i despărţească pe romînii din Transilvania din punct de

Primii ani de pastoraţie i am început în parohia Alţina, unde am păstorit 24 de ani. Parohia Alţina era mixtă şi cu credincioşi vechi ortodocşi. In decursul celor 24 ani de pastoraţie, am constatat cu bucurie, din matricolele fostei parohii gr. catolice, cum cei doi Cucernici preoţi din Alţina în timpul primului război mondial şi după aceea săvîrşeau slujbele împreună de cîteori era exprimată dorinţa credincioşilor. Preotul ortodox Ioan Petrişor şi cel greco-catolic Nicolae Bîrsan se înţelegeau în toate problemele şi formau o înţelegere în toate acţiunile aşa încît credincioşii îi priveau cu multă dragoste. Acest lucru mi l-au spus şi credincioşii din Alţina cu multă simpatie, atît din partea celor ortodocşi cît şi din partea celor greco-catolici. Credincioşii celor două biserici din Alţina îmi dădeau şi mie sfatul ca preot tînăr, să fac la fel cum au făcut cei doi Cucernici preoţi antecesori mie. Am primit şi eu sfatul credincioşilor şi l-am socotit plin de înţelepciune şi cît mi-a fost posibil l-am şi urmat în parohia Alţina şi jur.

Sfîrşindu-se primul război mondial, preotul greco-catolic de atunci Nicolae Bîrsan a încetat din viaţă, parohia greco-catolică a rămas vacantă 14 ani de zile. In acest timp preotul ortodox Ioan Petrişor suplinea în mare parte toate trebuinţele sufleteşti ale credincioşilor greco-catolici ca: boteze, cununii, înmormîntări şi alte slujbe. Toate acestea le-am văzut cu ochii proprii scrise în Matricolele parohiei greco-catolice din Alţina, iar la rubrica „preot" de cele mai multe ori era semnat preotul ortodox Ioan Petrişor.

De aici se constată cît se poate de limpede, că credincioşii greco-catolici din Alţina din lipsa de preot al lor, au apelat cu toată încrederea la serviciile preotului ortodox şi nu şi-au pus niciodată întrebarea, că aceste servicii n-ar fi primite tot aşa de bine la bunul Dumnezeu ca şi ale preotului greco-catolic.

Astăzi, cînd prin actul de unificare de la 21 octombrie 1948, s-a desăvîrşit şi unitatea sufletească a preoţimii şi poporului credincios din Ardeal, prin vrerea Domnului şi dragostea preoţimii şi poporului ne găsim iarăşi la un loc în Biserica moşilor şi strămoşilor noştri, se cuvine să fim mai apropiaţi sufleteşte unii faţă de alţii, lăsînd la oparte tot ce poate forma ambiţie şi alte vanităţi omeneşti şi pentru dragostea lui Hristos şi a sfintei sale Biserici să servim cu suflet cald şi deschis la unicul altar al Bisericii lui Hristos. Biserica ortodoxă ne oferă aceleaşi sfinte taine, acelaşi har şi aceleaşi posibilităţi de mîntuire a sufletelor noastre.

Căutînd să ne încadrăm cu sinceritate preoţi şi credincioşi la altarul ortodoxiei romîneşti, facem cel mai plăcut lucru înaintea lui Hristos, întărind unitatea sufletească şi unitatea romînească a poporului ardelean şi punem o piatră de temelie la consolidarea şi întărirea scumpei noastre patrii, Republica Populară Romînă.

Prot. Traian Belaşcu
vicar arhiepiscopesc

Sîntem iarăşi una...

Urmare din pag. 2.

Se cuvine dar ca să înlăturăm toate şoaptele veninoase ale duşmanilor unităţii noastre, ale celor ce vor să tragă foloase din desbinare şi să păzim ca pe o comoară de mult preţ unitatea noastră bisericească. Această unitate este după voia lui Dumnezeu. Fie ca, prin darul lui Dumnezeu şi prin voinţa noastră a tuturor, „să ne iubim unii pe alţii şi într-un gînd să mărturisim" aceiaşi credinţă strămoşească din neam în neam.

TELEGRAFUL ROMIN

Desăvîrșitorul unificării bisericești

Unificarea bisericească a romînilor ardeleni a fost visul tuturor generațiilor vreme de peste 200 de ani, visul tuturor marilor bărbați ai celor două Biserici românești din Ardeal. Pe linia acestor mari luptători se înșiruie și lupta de 40 ani a mitropolitului Nicolae Bălan, care cu scrisul, cu cuvîntul și cu fapta a chemat mereu la refacerea unității bisericești și românești în sînul Bisericii strămoșești. El a și avut fericirea să-și vadă visul cu ochii: la chemarea ce a făcut-o în mai 1948 pe Cîmpia Libertății, preoții și credincioșii greco-catolici au răspuns prin întoarcerea „acasă" lîngă frații lor de totdeauna. El a adormit în Domnul mulțumit că turma acum e întreagă, că mitropolitul Ardealului are sub călăuzirea lui — ca Sava Brancovici și alții înainte de 1698 — pe toți românii credincioși din întreg Ardealul.

I. P. S. nostru Mitropolit Iustin este cel dintîi mitropolit, care a urcat pe scaunul mitropoliei reîntregite. El n-a cunoscut desbinarea din trecut. El a venit în mijlocul turmei drept-credincioase, care acum era una și își primea ierarhul cu împreunată bucurie și luminate nădejdi. Dînd glas acestei stări de lucruri, în cuvîntarea Sa de alegere, I. P. S. Sa după ce spune cum s-a săvîrșit reîntregirea bisericească în 1948, adaogă: „Astăzi în fața altarelor Bisericii din Ardeal se închină toți fiii ei. Viața ei s-a îmbogățit. In plin avînt ea pășește alături de popor, pe calea care duce la o trăire religioasă mai înaltă, la o viață mai bună, mai fericită, în minunata noastră patrie". Privind peste toți fiii Bisericii ardelene, la sosirea în Sibiu, Inaltul Ierarh spunea: „Vă îmbrățișez pe toți cu toată dragostea" și făgăduia: „Imbrățișîndu-mi fiii duhovnicești cu toată căldura sufletului meu, voi sta în mijlocul turmei mele binecredincioase cu inima deschisă, pentru a simți cît mai aproape bătăile inimii lor. Mă voi face tuturor toate". Era glasul Bisericii-mame, care-și îmbrățișează fiii cu aceeași dragoste, era glasul ierarhului-părinte, care-și ocrotește fiii cu aceeași căldură sufletească. In fața lui nu mai era nici o deosebire, nu mai erau „reveniți" și „vechi-ortodocși", ci toți erau una, toți erau deopotrivă fii ai Bisericii strămoșești.

Așa a și păsit noul mitropolit pe urmele înaintașilor lui și pe calea întăririi și desăvîrșirii unificării bisericești. Dacă mitropolitul Nicolae Bălan a luptat și a văzut cu ochii realizarea unificării, mitropolitul Iustin, ducînd mai departe lucrarea înaintașilor, este desăvîrșitorul acestei unificări. I. P. S. Sa înlătură tot ceea ce tulbură unitatea, tot ceea ce amintește de desbinarea din trecut și sprijinește tot ceea ce întărește unitatea, ceea ce amintește de înfrățirea din trecut și o adîncește. „Amintirea celor 250 ani de despărțire se șterge treptat" — zice I. P. S. Sa. Desbinarea rămîne ca un vis urît, care nu mai este, și unitatea religioasă a credincioșilor și preoților se întărește.

O atenție deosebită dă I. P. S. Sa parohiilor revenite, pe care le ajută în toate nevoile lor. Printre cele dintîi vizite din Arhiepiscopie a fost aceea de la Blaj. Preoții și credincioșii reveniți l-au primit cu bucurie, umplînd Catedrala din Blaj. I. P. S. Sa le-a grăit părintește. Le-a spus că Biserica este „trupul lui Hristos" și „cap al Ei este însuși Domnul nostru Iisus Hristos, — episcopii, preoții și credincioșii, fiind numai „mădulare" ale „trupului lui Hristos". Le-a mai spus că creștinii nu trebuie să se desbine, ca și cînd unii ar fi ai lui Pavel, alții ai lui Petru (Vezi epistola I către Corinteni), că și Pavel și Petru sînt numai slujitori ai lui Hristos, iar noi toți sîntem zidiți pe piatra cea de temelie a Bisericii, care este Iisus Hristos. Noi nu sîntem nici ai lui Pavel, nici ai lui Petru, ci sîntem ai lui Hristos, Domnul nostru, care s-a răstignit pentru mîntuirea noastră.

Cuvîntul acesta a mers la inima credincioșilor. Ei se simt bine în sînul Bisericii ortodoxe, Biserica lui Hristos. Ei simt că Inaltul Ierarh îi îmbrățișează pe toți cu dragostea sa. Și aceasta nu o simt numai din cuvîntul lui, din pastoralele lui, ci și din grija ce le-o poartă necontenit. La Blaj I. P. S. Sa a luat îndată măsuri pentru repararea catedralei și a criptei arhiereilor blăjeni. In alte parohii revenite a dat ajutoare pentru zidiri de biserici și case parohiale, pentru reparări de biserici și case parohiale, ca viața bisericească să se desfășoare fără piedeci. Cîți preoți reveniți nu pot mărturisi despre larga înțelegere, părintească dragoste, cu care îi copleșește vlădicul Iustin, nu numai în vorbă, ci și în fapte!

Dragostea ierarhului este untdelemn, care vindecă rănile, este mireasmă care desfătează sufletele, este cheag care unifică inimile și le zidește pe piatra credinței dreptmăritoare, care este Hristos. Nimic nu este mai tare în lumea aceasta decît dragostea! Ea singură cucerește sufletele și le unește deplin și pentru totdeauna. Nu dragostea în vorbe, ci dragostea care se arată în fapte. Această dragoste făptuitoare este puterea prin care vlădicul Iustin încheagă și desăvîrșește unificarea bisericească în Ardeal. Și nu ne îndoim că dragostea aceasta este și va fi atotbiruitoare.

De aceea — acum, la împlinirea a 8 ani de reîntregire bisericească — putem fi liniștiți: ceeace s-a înfăptuit sub mitropolitul Nicolae se desăvîrșește sub mitropolitul Iustin, prin voia lui Dumnezeu, prin înfrățirea preoților și credincioșilor și prin dragostea cea atotcuprinzătoare a Ierarhului.

Domnul nostru Iisus Hristos să fie mărit pentru darul acesta al unificării pe care-l revarsă peste plaiurile credinței drept măritoare a credincioșilor români din Ardeal!

Ieromonahul NICOLAE

In aceeași credință

Un credincios de pe Tîrnave, om în toată firea și bine chibzuit, îmi grăi astfel pe cînd mă găseam în satul lui:

„Părinte dragă, stau adesea nedumerit și mă gîndesc la strîmtorările prin care a trecut, după cum spun bătrînii și arată cărțile, poporul romîn din Ardeal și la vrăjmășia care i-a despărțit pe frați unii de alții. Strămoșii noștri au cunoscut iobăgia și s-a scuturat de ea prin vrednicia lor. Ei au suferit împilări, s-au smuls de sub apăsarea lor. Pas cu pas ne-am apropiat de înfăptuirea unui vis și chiar l-am văzut înfăptuindu-se aevea sub ochii noștri: unirea fraților într-un mănunchi și într-un stat al nostru".

„Bine, ne-am zis, de acum sîntem liberi și vom putea trăi liniștiți ca și alte neamuri de pe fața pămîntului: sîntem în casa noastră, grăim aceiași limbă, purtăm același port, avem aceleași gînduri de bine și de fericire. Ne întîlnim la munca cîmpului și ne dorim bun spor; ne întîlnim la petreceri și nimic nu ne desparte, nimic nu ne împiedecă bucuria; cîntăm toți aceleași cîntece și, uneori, ne prindem în horă, aceeași horă pe care o învîrt toți romînii; copiii noștri încheie căsnicii fericite".

„Și toate erau bune, după închegarea noastră, afară de una: nu ne adunam în aceeași biserică; cînd să ne rugăm lui Dumnezeu, unii mergeau într-o biserică, iar alții în alta. Ba mai mult: singura pricină care ne ducea la certuri și neînțelegeri aceasta era: desbinarea în ale credinței. Se vede că acesta e un lucru de tot mare, dacă singur era în stare să ne împartă în două tabere uneori chiar vrăjmașe. Toate au trecut, dar aceasta stăruia".

„Cine ne-o fi despărțit pe noi în două tabere? Cine ne-o fi dorit răul, punîndu-ne față în față? Că doar, înainte vreme, una am fost și în credință. Se vede că aici, în credință, era sîmburele care ne ținea mai strîns legați întreolaltă și de aceea au lovit în ea".

Credinciosul avea dreptate: în ale credinții au căutat vrăjmașii să ne despartă, dar nu au reușit. Credința ne-a rămas aceeași. Numai la suprafață, de formă părea oarecum schimbată.

Atîta doar că privirile ni le-a fost îndreptat, unora, către apus, ca să ne rupă în două și doar cîteva cuvinte introduse în sf. slujbe par a fi fost pricină de vrajbă. Altfel, credința ne e aceeași. Se vede limpede că așa e.

După 1948, preoții nostri slujesc fără stingherire în oricare biserică românească și din aceleași cărți de slujbă. Nimeni nu mai are de ce zice că am fi deosebiți în credință, cînd, mergînd la sf. biserică, ne închinăm lui Dumnezeu cum ne-am închinat din neam în neam. Și nimeni nu trebuie să mai aibă astăzi interes să-i despartă pe frați unii de alții. Dacă în toate ne înțelegem: în grai, în muncă, în obiceiuri, în încheierea căsniciilor, în prilejurile de desfătare sufletească, de ce nu ne-am înțelege deplin și de ce să nu adîncim

Continuare în pag. 6

AMINTIRI...*)

de **Prof. SABIN TRUŢIA, vicar (Cluj)**

Sînt amintiri din vremea cînd eram preot greco-catolic. Ele mărturisesc despre înfrăţirea dintre greco-catolici şi ortodocşi care în mod firesc a dus la reîntregirea bisericească din 1948.

In primul război mondial:

Primul război mondial declanşat în toamna anului 1914, prin mizeriile, suferinţele comune şi neajunsurile lui, a apropiat mult sufletele romînilor din Ardeal. Cazuri de prozelitism şi neînţelegeri mai pronunţate între fraţii ortodocşi şi uniţi nu s-au înregistrat decît ici-colo, în cazuri sporadice. S-au înregistrat însă multe cazuri impresionante, cînd, spre exemplu, în lipsa preotului ortodox sau unit din comuna cutare — internat la Sopron, Veperd şi alte localităţi — trebuinţele duhovniceşti ale credincioşilor din această parohie le săvîrşea preotul din comuna cea mai apropiată, indiferent că era unit sau ortodox. Incă o dovadă în plus, că poporul dela sate n-a făcut niciciînd distincţie între „uniţi" şi „neuniţi".

E foarte semnificativă şi mult grăitoare povestirea cunoscutului scriitor Septimiu Popa, fost preot unit în comuna Bologa-Poieni, care în timpul cît a lipsit din parohia Valea Drăganului preotul ortodox Aurel Munteanu — ajuns mai tîrziu protopop — le dădea credincioşilor ortodocşi — firește cu ocazia înmormîntărilor — paşaport pentru „purgator".

Iar cînd preotul Munteanu a fost eliberat din lagăr, lipsind Septimiu Popa, preotul ortodox îi trimitea pe morţii din parohia unită de-adreptul la „rai".

Aluzie la „purgatorul" buclucaş.

Copiii din parohiile unite, botezaţi de preoţii ortodocşi, erau înregistraţi în matricola parohiei respective şi în registrul de stare civilă ca „greco-catolici". Şi invers, copiii din parohiile ortodoxe, botezaţi de preoţii uniţi, figurau în registre ca „ortodocşi".

Tot aşa se proceda şi la cununii.

Şi astfel de cazuri au fost nenumărat de multe. N-a existat însă nici măcar un singur caz ca „uniţii" să înmormînteze, să se cunune şi să boteze copiii la romano-catolici.

Era aceasta cea mai bună dovadă că poporul nostru a rămas, pe lîngă toate vicisitudinile vremilor, una în credinţă. Aşa ne-a vrut şi Dumnezeul părinţilor noştri!

O, dacă problema unificării noastre sufleteşti ar fi fost lăsată în grija preoţimii şi a poporului dreptcredincios dela sate, ar fi fost rezolvată de mult!

Infrăţire:

Sînt cunoscute multe cazuri, cînd preoţii ortodocşi au servit chiar Sf. Liturghie în biserici unite. Şi invers. Acest obicei l-a practicat şi scriitorul acestor „note şi reflexii".

In primii ani de preoţie am slujit după toată rînduiala tipiconală a Sf. Liturghii în Biserica ortodoxă din orăşelul Vaşcău, unde unchiul soţiei mele, Adrian Popovici Desianu funcţiona ca protopop ortodox. Şi lumea era foarte încîntată. Era zi de praznic.

Tot în anii cînd eram preot tînăr mi s-a întîmplat un caz foarte nostim. Fusesem invitat cu soţia la o nuntă. Şi cum „naşa" se îmbolnăvise subit, din care pricină nu putea să se prezinte nici „naşul", la stăruinţa nuntaşilor am acceptat „năşia". Cununia a săvîrşit-o un preot ortodox. A fost o nuntă ca în poveşti.

Nu după multă vreme, m-am pomenit citat la mitropolie, „ad audiendum verbum".

Mă primi în audienţă mitropolitul Vasile Suciu, senin şi loial, ca întotdeauna.

Relatîndu-i cele petrecute, m-a privit cu multă bunăvoinţă, spunîndu-mi:

— Du-te fiule acasă în pace şi ai grije de turmă.

Atitudinea demnă a mitropolitului Vasile n-am s-o uit niciodată!

Sobor unificat...

Refugiat şi eu, ca alţii mulţi, funcţionam acum într-o parohie fruntaşe din apropierea oraşului Sebeş-Alba. Parohia mea din Ardealul de Nord o lăsasem în grija tatălui meu octogenar, protopop pensionar.

In al doilea an al cumplitului război, întîmplîndu-se să moară „mama soacră" a protopopului unit din Alba-Iulia, ginerele — unul din cei mai vrednici protopopi uniţi — m-a rugat stăruitor să iau parte la înmormîntare.

Ştii poate — îmi spuse protopopul — că mama soacră a fost ortodoxă.

— Ştiu.

— Cu atît mai bine. La înmormîntare vor participa trei preoţi ortodocşi şi trei preoţi uniţi. Al şaptelea aş vrea să fii tu. Dorinţa fie iertatei mame soacre a fost — şi este şi a mea — ca tu să „pontifici" şi firește, să rosteşti „panegiricul".

— Am să-mi împlinesc cu dragă inimă această tristă datorie.

Inmormîntarea de-atunci a rămas de pomină. Cu acel prilej s-a făcut un pas înainte pentru înfăptuirea visului de veacuri: unificarea sufletească a poporului romînesc.

Rugăciune în biserica ortodoxă:

Am văzut cu ochii mei proprii soldaţi catolici — vreau să zic „uniţi" — rugîndu-se în genunchi în biserică ortodoxă. Ochii lor străluceau în lacrimi. Ceeace vă istorisesc s-a petrecut la Bucureşti, acum doi ani [1942]. Intîmplător eram şi eu în Capitală şi intrasem într-o biserică. Aici am întîlnit soldaţii mai sus amintiţi. Şi vă asigur, că atît eu, cît şi soldaţii, ne-am rugat lui Dumnezeu cu toată căldura inimii.

Că soldaţii erau greco-catolici, o ştiu din faptul că erau chiar din parohia mea. Făceau serviciul militar la un „depozit" din Bucureşti.

Cîntare ortodoxă...

Alt exemplu: In parohia greco-catolică D... a cîntat într-o Duminecă — din strană — un plutonier care venise în comună să cumpere nutreţ pentru caii unui regiment de artilerie. După melodie, „Duh" şi „Doamne miluește" am înţeles că era ortodox. Avea o voce clară, cu timbru nespus de plăcut. Puteam eu să-i interzic să cînte? Nu! Asta la nici un caz! Prin atare gest nesocotit aş fi dat — fără doar şi poate — prilej de sminteală şi scandal. Dar aşa, că l-am lăsat să-l laude pe Dumnezeu nu s-a scandalizat nimeni. Din potrivă, atît eu, cît şi credincioşii prezenţi în Biserică au rămas foarte mulţumiţi.

Două grupuri...

Mai anii trecuţi am participat la o sfeştanie celebrată în piaţa unui oraş de către preoţii ambelor confesiuni, ortodoxă şi unită. Erau două mese şi două căldăruşi cu apă destinată pentru aghiazmă. Preoţii uniţi — trei la număr — la masa şi căldăruşa lor, iar ortodocşii, în acelaşi număr la altă masă. Coriştii ortodocşi la dreapta, iar cei uniţi la stînga. O ectenie o rostea un preot unit şi corul răspundea: „Doamne îndură-te"! Ectenia următoare o rostea preotul ortodox, iar corul răspundea: „Doamne miluieşte"!

Fireşte, ar fi fost mult mai frumos, dacă în loc de două era o singură masă şi o singură căldăruşă cu apă. In cazul acesta ar fi ieşit o „aghiazmă" romînească de mai mare dragul!

Preoţi împreunăslujitori:

Cu prilejul sărbătorii „Inălţarea Domnului", cînd se servea şi „parastasul" pentru eroii căzuţi pe cîmpurile de luptă, un grup de intelectuali ortodocşi, stabiliţi temporal în comuna D... între care se găsea şi un preot, m-au rugat să le dau îngăduinţa de-a aduce şi ei un „parastas" întru pomenirea eroilor neamului. Preotul ortodox şi-a exprimat dorinţa, cu multă smerenie, să i permit a servi şi el alături de mine. Am acceptat fără şovăire.

Monumentul eroilor era ridicat în cimitirul bisericii unite. La slujba care s-a oficiat a luat parte întreagă comuna, ba chiar şi credincioşii din satele învecinate. După terminarea slujbei, cei doi preoţi împreună slujitori, protopopul „unit" şi „preotul ortodox" s-au îmbrăţişat, spre marea mulţumire şi bucurie a tuturor celor de faţă.

La observaţia unui canonic dela Blaj, că s-a „spurcat" cimitirul greco-catolic, am răspuns: pe cîmpurile de luptă mor înfrăţiţi în jertfa sîngelui fiii dragi ai poporului nostru, în proporţie de un unit la zece ortodocşi. Impărăţia păcii de veci îi îmbrăţişează de-opotrivă, fără părtinire. Dar, dacă un „protopop" unit îi îngăduie unui frate, preot ortodox, să servească alături de el în faţa monumentului eroilor, prin asta se „spurcă" cimitirul?!

Acum e pace şi bună înţelegere:

In 1948 unificarea sufletească a romînilor din Ardeal, dorită de toţi oamenii cinstiţi, deveni un fapt împlinit, o realitate.

Iar astăzi, după trecerea alor opt ani dela actul măreţ al unificării, pe încîntătoarele plaiuri ardelene e linişte, e pace şi bunăînţelegere.

Cum cerbul din munţi, cînd e însetat, e dornic să-şi stîmpere setea în unda izvorului cu apă cristalină, aşa sufletul poporului nostru, frînt vremelnic prin intriga alimentată de vitregia vremurilor, e dornic şi însetat după apa vie, pe care nu o poate da decît izvorul cu apă dulce şi lină a credinţii strămoşeşti ortodoxe, din care s-a adăpat din moşi strămoşi, dela zămislirea creştinismului pe aceste meleaguri, întreg neamul romînesc!

Dragostea de frate, care ne uneşte acum pe toţi, Dumnezeul părinţilor noştri o va binecuvînta cu roduri îmbelşugate şi cu pace!

---

*) Spicuim aceste amintiri dintr-o lucrare mai mare, care se va tipări în revista „MITROPOLIA ARDEALULUI" *REDACŢIA*

ERA BINE AŞA?...

Mai multe sate — aşezate în diferite regiuni ale ţării noastre — poartă numele de Broşteni. Unul din acestea, se află prin părţile Tîrnavelor, aproape de Blaj, pe valea mănoasă a Secaşului mic.

Acolo am văzut lumina zilei şi anii copilăriei mele s-au depănat în forfota lui întremătoare.

Ca atîtea sate ardeleneşti, de deal, Broştenii avea locuitori puţini. Nu-i lipsea curtea boierească şi nici local de şcoală, alcătuit dintr-o singură sală, fără nici o dependinţă — şi aceea ridicată cum a dat Dumnezeu, din contribuţia localnicilor. Local de „primărie" nici vorbă; „primăria" se afla în casa omului care făcea slujba de „primar".

In schimb satul Broşteni, ca atîtea alte sate ardeleneşti, avea două locaşuri de închinare: unul pentru credincioşii ortodocşi, altul pentru cei uniţi. Biserica ortodoxă, construită din cărămidă, nu avea turn, nici clopotniţă — şi nu are nici azi. Cea unită avea turn.

Bisericile erau aşezate fiecare în cîte o margine de sat, la depărtare mare una de alta — să nu cumva să se ... muşte (cum spunea cu amărăciune, cîte un hîtru bun de glume).

Cînd un „poporean" (aşa se zice, credincioşilor, prin partea locului) se mînia pe „popa" lui, trecea la biserica cealaltă. După ce-i trecea, venea înapoi.

Era bine aşa?

Ba!

*

Cei doi preoţi-parohi trăiau bine întreolaltă.

Trăiesc încă amîndoi, şi pot întări că spun adevărul.

Tatăl meu, preot ortodox, vreme de mulţi ani, a fost însărcinat şi cu administrarea unor parohii învecinate, vacante cînd una cînd alta: Lupu, Armeni, Bogatul Romîn ...

Parcă-l văd şi-acum, pornind dis-de-dimineaţă, pe ploaie, pe viscol, pe ger, pe arşiţă, călare sau pe jos, mai rar cu căruţa, căci drumurile de pe-acolo nu-şi prea meritau numele.

— Preoteaso, să te duci cu copiii la biserica „din-sus"! — asta-i era vorba, înainte de-a pune piciorul în scăriţă, sau de-a apuca virtos toiagul în mînă.

Biserica „din-sus" era cea unită.

Dar nu era nevoie de-o astfel de îndemnare, căci mama şi aşa ne ducea acolo, cînd lipsea tata dela sfînta slujbă — şi ea, tot acolo se spovedea, în sfintele posturi ale anului bisericesc.

Părintele Ioniţă Ciufudean trăeşte şi azi, ca şi tatăl meu. Să spună cel dintîi, de cîte ori mi-a dat să rostesc „Crezîntunul", în biserica sa, — şi de cîte ori „cantorii" ortodocşi se luau la întrecere, tot acolo, cu cei uniţi.

Cînd lipsea dînsul dela sfintele slujbe, îl înlocuia tata (unde se putea); sau familia preotului unit, cu cîntăreţi şi credincioşi, veneau la biserica noastră.

De la o vreme, au pornit şi de la Blaj şi de la Sibiu porunci aspre, să nu mai slujească laolaltă cei doi preoţi. Le-au pus în protocol — şi îşi vedeau de treabă ca şi mai-nainte.

Era bine aşa?

Da! Poporul credincios nu făcea deosebire între o biserică şi cealaltă. Şi cît era de bine pînă gîndeau şi preoţii la fel!

*

1948, toamna ...

Primisem ordin dela Arhiepiscopia Sibiului să mă deplasez, ca delegat oficial, la Slimnic, într-o Duminecă, spre a participa la solemnitatea unificării bisericeşti.

Fiecare din cei doi preoţi săvîrşise Utrenia în biserica lui. La Sf. Liturghie, părintele L. Moldovan, în odăjdii, cu praporii desfăşuraţi, înconjurat de toţi credincioşii, în dangăt prelung de clopote, a venit în procesiune la biserica ortodoxă. Acolo, am săvîrşit Sfinta Jertfă laolaltă, toţi trei.

La sfîrşit, s-au rostit cuvîntări. Atît părintele Pavel Alisie, cît şi părintele L. Moldovan, au afirmat că ei doi au realizat de mult unificarea bisericească. Şi au prezentat probe, cari au descuiat izvoarele lacrimilor de bucurie pentru înfrăţirea celor de un neam şi de o credinţă.

Era bine aşa?

Da!

Tot pe-atunci, într-o seară, preotul Ilie Geleriu din Şpring a fost chemat la telefon. Printre altele, i s-a spus că s-a făcut unificarea bisericească.

— Pentru noi, aceasta-i o veste de bucurie, dar părintele Efrem Ganga şi cu mine ne-am unificat demult, Inat Prea Sfinţite părinte! — a răspuns părintele Ilie Geleriu.

La celălalt capăt al firului de telefon se afla Mitropolitul Nicolae al Ardealului.

Era bine aşa?

Doamne, cît era de bine!

Şi mai bine-i că, acum, fraţii sînt toţi împreună!

GRIGORIE MARCU

Construcţii în parohii revenite

In protopopiatul Sărmaş sînt cca. 40 de parohii revenite la Biserica ortodoxă în toamna anului 1948. In cei 8 ani care s-au scurs de la actul unificării, unitatea religioasă dintre cler şi credincioşi s a întărit şi a dat rezultate din cele mai frumoase.

Preoţii s-au osteni. să adîncească viaţa religioasă a credincioşilor pe care îi au în păstorire, iar credincioşii — la rîndul lor — au răspuns cu dragoste şi însufleţire din ce în ce mai mare la toate chemările de interes bisericesc obştesc. De aceea nu e un lucru de mirare că parohiile din acest protopopiat au devenit adevărate şantiere, pretutindeni lucrîndu-se cu sprijinul material voluntar al credincioşilor — la restaurarea, repararea şi înfrumuseţarea bisericilor. Dăm numai cîteva date în această privinţă.

In ultimii doi ani s-au reparat deplin bisericile din parohiile: Sărmaş, Pogăceaua-sat, Pogăceaua Văleni, (două biserici), Grebeniş, Fînaţe, Răzoare, Miheş, Sînpetru, Milaţi, Budeşti, Silivaş, Crăieşti şi altele. In prezent în parohia Urmeniş se lucrează la transformarea turnurilor bisericeşti şi la acoperirea bisericii cu tablă.

Alte parohii au în plan de asemenea lucrări de reparaţii şi împodobire a bisericilor. Aste o adevărată întrecere între credincioşii din diferitele parohii, de a împodobi bisericile cît mai frumos şi de a-şi arăta astfel evlavia faţă de Dumnezeu şi rîvna pentru cele sfinte.

Părintele protopop Ifrim Bordea este în fruntea acestei mişcări de înfrumuseţare a bisericilor, dînd un bun exemplu tuturor prin felul în care a reuşit să repare şi să înfrumuseţeze biserica din Sărmaş.

Pe lîngă biserici s-au construit din nou şi s-au reparat case parohiale în parohiile: Ţagu, Budeşti, Pogăceaua-Văleni şi altele, tot cu sprijinul material al credincioşilor, la care s-au adăugat şi subvenţii din partea Sfintei Arhiepiscopii. In deosebi ajutorul dat de Arhiepiscopie unor parohii care au reparat biserici şi case parohiale, a trezit o deosebită mulţumire sufletească şi un viu ataşament faţă de Biserică în rîndurile credincioşilor.

Nu rare au fost cazurile cînd credincioşii au făcut bisericilor importante donaţii, ca de exemplu în parohia Budeşti, unde un grup de femei au donat un rînd de odăjdii preoţeşti şi doi prapori, iar în Budeşti-Fînaţe credincioşii au donat un clopot, o Evanghelie, doi prapori şi diferite cărţi de ritual.

Acest lucru nu este un caz izolat, ci s-a repetat şi în alte parohii. Realizările de mai sus dovedesc dragostea credincioşilor faţă de Biserică şi unitatea dintre cler şi dreptcredincioşii creştini, ele dovedesc că preoţii şi credincioşii reveniţi se simt ca acasă, la sînul Bisericii-mame şi lucrarea lor este spornică spre preamărirea lui Dumnezeu şi mîntuirea lor sufletească.

Pr. D. Soare şi Pr. Gh. Pănculescu

Am ţinut tot pe cele vechi

Credinciosul Boţoman Ioan din parohia revenită Noul, ne scrie următoarele: Am fost şi eu greco-catolic, dar am trecut la ortodocşi ştiind că credinţa ortodoxă este religia poporului romîn din toate colţurile ţării, iară biserica greco-catolică a fost făcută de Austro-Ungaria la anul 1700, ca să rupă pe romînii ardeleni de legăturile cu ţara mamă. Dară n-au reuşit să ne înstrăineze sufletul romînesc şi să ne schimbe credinţa şi obiceiurile creştineşti.

Noi le-am ţinut tot pe cele vechi ortodoxe, chiar dacă eram uniţi cu catolicii. Sărbătorile le-am ţinut după călindaru ortodox, Paştile le-am ţinut cu ortodocşii şi nu cu catolicii. Preoţii greco-catolici slujeau în Biserici sf. Liturghie a sf. Ioan Gură de Aur, patriarhul Constantinopolului. Sf. slujbă se făcea în limba romînească, pe cînd la catolici, după cum ne-a spus părintele nostru, slujbele se fac în limba latină. Preoţii noştri erau căsătoriţi, cu familie deci, ca şi la ortodocşi, pe cînd preoţii catolici de ori unde n-au voie să se căsătorească. Iată că noi şi înainte eram mai apropiaţi de ortodocşi decît de catolici. Astăzi tot poporul romînesc se închină lui Dumnezeu în credinţa ortodoxă şi are o singură conducere în cele bisericeşti. Sînt bucuros că fac parte din Biserica poporului romînesc şi în sînul ei vreau să trăiesc dimpreună cu toţi fraţii mei romîni.

Urmare din pag. 4-a

tot mai mult această frăţească înţelegere şi în ale credinţei strămoşeşti?! Duşmanii care au voit să zădărnicească această bună şi mult trebuitoare înţelegere au pierit de mult. Peste ei şi pe deasupra lor, peste vrerea şi chiar peste amintirea lor, a trăit şi a izbîndit unitatea noastră în aceeaşi credinţă şi în aceeaşi sf. Biserică. Să o păstrăm fără ştirbire.

D. Călugăr

Ce bine și frumos e să fie frații împreună

Deschizînd și citind cartea „Cînd frații sînt împreună" ne-am readus aminte anii frumoși ai pastorației noastre tinere, cînd cei doi preoți, unul ortodox și altul greco-catolic, și-au început activitatea pastorală în parohia Șpring protop. Sebeș.

Era în anul 1932, amîndoi eram preoți tineri și de aceeaș vîrstă, slujitori la două biserici surori așezate una lîngă cealaltă, ca și prin acest semn să se arate tuturor că nu există deosebire între ele și că vor să trăiască împreună.

Lîngă biserici sînt așezate cele două case parohiale tot așa de apropiate una de alta, locuința celor doi frați în Christos.

Am înțeles dela început dorința poporului de a fi uniți, le-am simțit bucuria atunci cînd ne-am dat mîna de înfrățire și le-am promis, de la început, că după cum cele două biserici stau una lîngă cealaltă, ca două surori și noi doi frați vom sluji o singură credință, credința strămoșilor noștri.

Dorința credincioșilor și înfrățirea noastră a devenit o realitate din acel moment, căci toate slujbele în afară de cele săvîrșite în biserică cei doi preoți le slujeau împreună.

Ce frumos și plăcut era cînd la praznicile mari: Boboteaza, Invierea Domnului, Înălțarea Domnului — Ziua Eroilor — Rusaliile — eșirea la holde, cît și alte servicii publice, credincioșii celor două biserici, așezau la loc potrivit o singură masă, unde slujitorii celor două biserici, împreună cu cele două coruri slujeau și cîntau ca dintr-o singură strană.

Aceste slujiri frățești erau cele mai fericite momente de manifestare și adeverire, spre a arăta tuturor că între noi nu există nici-o deosebire.

In afară de aceste manifestări, servicile la înmormîntări, sfeștaniile, maslele, botezul copiilor, deasemenea le săvîrșeam împreună.

Putem spune că în 15 ani de pastorație comună nu s-a săvîrșit o singură înmormîntare de credincios mai cu vază, cu un singur preot.

Cum s-a putut face acest lucru?

De la început ne-am dat seama că pentru binele dreptei credințe, pentru progresul vieții religios-morale a credincioșilor și pentru a stăvili propaganda sectară, calea cea mai bună este trăirea și slujirea frățească a celor doi preoți.

De aceea în toate manifestările noastre de cult folosirea cuvintelor „spirit" sau „duh", „îndură-te" sau „miluește-ne", pentru noi n-a fost o problemă.

Preoții, cîntăreții, cît și credincioșii fără alegere le-au folosit pe amîndouă, arătîndu-se prin aceasta că e o deosebire numai de formă.

Actul unificării dela 21 octombrie 1948, pentru preoții din Șpring a fost cel mai fericit prilej de bucurie, pentrucă el ne-a găsit uniți sufletește, într-o singură biserică — biserica strămoșilor noștri.

Atunci mult regretatul Mitropolitul Nicolae Bălan a zis către noi: „voi v-ați unit de mult, noi astăzi îndeplinim forma".

Vestirea acestei bucurii am sărbătorit-o cu multă strălucire în prima Duminică după actul reîntregirii.

Cei doi preoți, urmați de întregul popor, slujesc pentru prima dată Sfînta Liturghie în Biserica veche ortodoxă cu „duh" și „miluește-ne".

Credincioșii cu toții s-au bucurat că nu mai sînt despărțiți, ci sînt una și că cei doi preoți au ajuns să slujească la acelaș sfînt altar și ca romîni să aibă o singură credință.

După aceea cei doi preoți în deplină înțelegere au întărit actul unirii.

Serviciile le-au slujit în spirit curat ortodox, cîntăreții s-au obișnuit cu cîntările din biserica ortodoxă, așa că în scurt timp în parohia Șpring actul unirii a fost întărit deplin și în fond și în formă.

După 15 ani de trăire împreună și slujire în cele duhovnicești, după ce acum visul unirii celor două Biserici s-a împlinit, Dumnezeu a vrut ca cei doi frați să se despartă.

Dar tot bunul Dumnezeu a hotărît ca după 8 ani, cei doi frați să se întîlnească din nou în parohia revenită Orlat, reluîndu-și activitatea frățească de altădată. Aici avem o singură biserică.

Iată-ne slujind iarăși la acelaș sfînt altar.

Iată-ne din nou sfătuindu-ne cum să lucrăm și să colaborăm, pentruca aceeaș înfrățire și dragoste să se desăvîrșească pentru dreapta credință ortodoxă și între credincioșii din parohia grănicerească Orlat.

Experiența noastră ne spune și știm că unirea celor doi preoți, întărește și unirea și deplina înțelegere a credincioșilor.

Colaborarea noastră sinceră și frățească, atît dinainte cît și în prezent, ne-a ajutat ca azi în parohia revenită Orlat să se slujească cu „duh și miluește-ne" și toate slujbele să se facă după rînduiala Bisericii noastre ortodoxe.

Pilda din Șpring și din Orlat arată clar că acei puțini preoți plini de neîncredere, cari mai susțin și acum că nu pot sluji în bisericile revenite cu „duh și miluește-ne", n-au dreptate: credincioșii reveniți își dau seama că e o deosebire numai de cuvinte și nu pun preț pe păstrarea „spiritului" și a „îndurării". Ei știu că cu 50—60 ani în urmă și biserica greco-catolică folosea „duhul și miluiește".

Acești preoți ar putea să se lepede de neîncredere și să nu se lase amăgiți de visele mult apuse ale celor ce vor să continue lucrarea desbinării: credincioșii cuprinși acum în sînul bisericii strămoșești nu se vor mai despărți niciodată, numai pentru două cuvinte.

Unificarea religioasă din anul 1948 s-a săvîrșit cu multă trudă și multă bucurie. Din acest motiv este lucrul cel mai cuminte să lucrăm cu rîvnă ori unde și oricînd pentru întărirea credinței ortodoxe și unirea pe veci a fraților romîni.

Aceasta este una din marile bucurii ale vieții creștinești și romînești, și misiunea de căpetenie a oricărui preot și credincios. Să lucrăm cu toată dragostea cu toată sinceritatea și înțelepciunea la întărirea deplină a unității noastre bisericești fără să așteptăm altă răsplată decît aceea care coboară de sus dela Celce s-a rugat cu înfiorată dorință „ca toți să fie una".

Pr. Ioan Geleriu, Pr. Efrem Ganga
Orlat (Sibiu)

SĂ FIM CU TOȚII UNA

La 21 octombrie 1956 se împlinesc opt ani de cînd miile de delegați ai clerului și credincioșilor greco catolici din Ardeal s-au adunat la Alba Iulia și au proclamat în numele tuturor credincioșilor greco-catolici, ruperea de biserica Romei papale și reîntoarcerea sau revenirea în sinul Bisericii ortodoxe romîne și astfel s-a săvîrșit actul însemnat al unirii celor două Biserici romînești din Ardeal.

La 21 octombrie 1948 s-au rupt pecețile ce ne legau de Biserica Romei, peceți puse la anul 1700 de 38 protopopi din Ardeal siliți de grele asupriri și necazuri să-și părăsească legea, datorită căror peceți de la 1700 unii romîni au devenit greco-catolici pe cînd cei mai mulți au rămas tot ortodocși.

E bine deci să ținem în minte acest adevăr, că pînă la anul 1700 toți romînii din Ardeal am fost ortodocși și numai de atunci încoace unii s-au numit „uniți" sau greco-catolici fiindcă s-au unit cu Biserica Romei și ceilalți ortodocși așa cum s-au numit și au fost întotdeauna.

Acum înțelegem ușor ce însemnează actul de la 21 octombrie 1948: Intoarcerea credincioșilor greco-catolici din Ardeal la Biserica și legea lor ortodoxă străbună avută înainte de anul 1700. Cine vă spune altfel, acela vă minte.

Aceasta se mai poate arăta și așa: E ca și cum un copil a părăsit casa părintească și a plecat departe și a petrecut mulți ani între streini, dar în inima și sufletul său a păstrat vie amintirea casei părintești și niciodată dorul de a se întoarce acasă nu l-a părăsit, dar străinii nu l-au lăsat să se întoarcă. Intr-o zi își ia inima în dinți și se întoarce din nou la casa părintească, înfruntînd toate primejdiile, unde e așteptat cu dor și drag de familie și bucuria reîntoarcerii și regăsirii este mare, sinceră și deplină. Aceasta s-a făcut la 21 octombrie 1948, cînd credincioșii greco-catolici s-au reîntors la casa părintească, în sînul bisericii ortodoxe romîne de unde au plecat la 1700.

Reîntregirea bisericilor romînești din Ardeal este, așa dar, un act de mare însemnătate, căci se astupă o prăpastie, se coase la loc o ruptură, o sfîșietură în cămașa lui Hristos cea dintr-o bucată. Mai mult: nu se mai zice noi și voi, nici greco-catolici și ortodocși, ci se leagă din nou legătura sufletului romînesc și creștinesc din Ardeal, toți sîntem una în credință, în același botez și în același Domn Iisus Hristos întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl. Se curmă uri și dușmănii, batjocuri și umiliri, lupte fără rost și stricăcioase și vedem cu bucurie, cum zice poetul de demult, că: „eu ți-s frate, tu-mi ești frate, în noi doi un suflet bate", că avem același Dumnezeu, aceleași slujbe sfinte, aceleași taine dătătoare de viață și mîntuitoare, aceleași rugăciuni calde și pătrunzătoare în limba noastră dulce romînească ca un fagure de miere și ne lucrăm și asigurăm mîntuirea sufletului nostru în aceeași Biserică în care au trăit și și-au mîntuit sufletul moșii și strămoșii noștri. Cei ce zic altfel, mincinoși sînt, plini de ură și neadevăr, dușmani ai unității sufletului romînesc și creștinesc, fie ei preoți, fie ei mireni.

Intr-adevăr unii înstrăinați de legea și sufletul romînesc ne îndeamnă să nu mergem la biserica noastră romînească și strămoșească, să nu ascultăm slujba în limba noastră, ci să mergem la biserici străine, romano-catolice, cu care nu avem nici în clin nici în mînecă nimic, biserici ai căror conducători au lovit și pîngărit în trecut sufletul nostru romînesc și creștinesc din Ardeal. Pe aceștia noi să nu-i ascultăm, ci să

Continuare în pag. 8

Toţi romînii mărturisim aceiaşi credinţă

Credinciosul Novac Ioan din parohia revenită Noul [Sibiu], mărturiseşte următoarele despre unificarea bisericească: Am aparţinut înainte de Biserica fostă greco-catolică Noul, dar am trecut cu toată bucuria la Biserica ortodoxă, ştiind că această Biserică este a întregului popor romînesc.

Nu mi-au plăcut înainte duşmăniile ce se iveau între fiii poporului romîn. Se certau înainte preoţii între ei, cel ort. cu cel greco-catolic, neţinînd seama că sînt romîni. Se duşmănea bărbatul cu soţia lui. Erau uniţi amîndoi prin taina Sfintei Cununii, locuiau sub acelaşi acoperemînt, erau una în casă întru toate, dar cînd plecau duminica la Biserică, dacă nu erau de aceaşi credinţă mergea unul la biserica ortodoxă iar celălalt la biserica greco-catolică. Iată cum două biserici produceau neînţelegeri în sînul familiei, unde după cum ştim din sfînta Carte trebuie să stăpînească numai înţelegere şi iubire între soţi. Făcuseră preoţii deosebire la slujbele bisericeşti, cîntam ort. cu Doamne miluieşte-ne, iar gr. cat. cu Doamne îndură-te sau cu duh şi spirit, dar noi credincioşii nu vedeam nici-o deosebire în aceasta.

Acum s-a terminat cu toate neînţelegerile din trecut pe chestia credinţei: toţi romînii mărturisim aceiaşi credinţă, ortodoxă veche strămoşească, credinţă pe care am avut-o şi greco-cat. pînă la anul 1700, cînd papa dela Roma şi împăratul dela Viena au desbinat pe romînii ardeleni în două.

Credem că unirea aceasta a poporului romîn într-o singură credinţă este un mare bine pentru noi, pentrucă nu ne mai duşmănim şi nu ne mai certăm între noi. Această unire va rămîne şi-n viitor, căci nu se va mai găsi nimeni să desbine poporul romîn pe chestia credinţei.

* * *

La noi acasă

Credinciosul revenit Miron Tatu din Nucet (Sibiu) ne scrie următoarele: Gîndul de a fi la un loc cu fraţii noştri ortodocşi în aceiaşi biserică şi după moarte în acelaşi cimitir, s-a putut realiza numai astăzi, cînd adevărata libertate de credinţă domneşte în ţara noastră.

În Biserica ortodoxă ne simţim la noi acasă şi sîntem fericiţi căci copiii noştri nu se vor mai batjocori unii cu alţii, ci vor trăi în bună înţelegere, clădind pacea şi bunăstarea pe seama lor".

* * *

Slujesc cu drag

Cîntăreţul bisericesc Ioan Bucur din Găneşti [Tîrnăveni], fost cîntăreţ gr. cat. din 1914, îşi spune părerea despre reîntregirea bisericească, aşa:

„Referitor la unificarea Bisericilor romîneşti, sînt de părere că s-au făcut foarte bine pentru neamul romînesc din Ardeal. Noi romînii ne simţim bine avînd aceeaş credinţă şi fiind toţi într-o Biserică.

In calitate de slujitor al Bisericii promit că-mi voi da toată silinţa spre a sluji cu drag această credinţă, a întregului neam romînesc."

Iar credinciosul revenit Hălmaciu Teodor din aceiaşi parohie se exprimă astfel:

„Unificarea bisericilor romîneşti pentru poporul nostru romînesc a fost un eveniment istoric însemnat şi bun, pentru că noi romînii acum sîntem toţi una, în aceeaşi lege strămoşească.

Noi fraţii romîni nu ne mai batjocorim unii pe alţii şi nu mai este ură între noi romînii.

Credinţa mi-a rămas aceeaşi şi nu sînt nemulţumit, ci chiar socotesc că este un bine pentru neamul nostru şi pentru legea romînească".

* * *

De aceeaşi părere este şi cîntăreţul revenit Ilarie Truţa din parohia Seuca [Tîrnăveni]:

„Unificarea este un bine pentru noi romînii, că toţi avem acum aceiaşi credinţă şi sîntem la aceeaşi biserică a strămoşilor noştri.

Promit că voiu sluji cu drag şi rîvnă biserica şi credinţa una şi aceeaşi a întregului neam romînesc".

Urmare din pag. 7-a

urmăm glasul sîngelui şi al conştiinţei noastre şi să rămînem uniţi în jurul sfintelor noastre altare străbune,

Să ne aducem aminte, cît de greu a fost şi cît de amar am trăit înainte de 1918! Eram împărţiţi în mai multe ţări şi cu cît dor am dorit şi cîtă jertfă s-a adus pînă ce-am văzut visul cu ochii: o ţară unită, liberă, mare şi frumoasă, cu un popor harnic şi cinstit. Cît sîntem de fericiţi, că sîntem cu toţii una şi azi şi că putem cu toţii şi datori sîntem să muncim pentru ridicarea şi înflorirea patriei noastre dragi! Ce frumoasă este această unire şi această muncă unită pentru mărirea patriei noastre! Cum vom numi oare pe acela care ar vrea să strice această unitate a patriei noastre? Nu săvîrşeşte el oare un păcat de neiertat cînd ar căuta să strice unitatea patriei? Tot aşa este şi cu unirea sau reîntregirea bisericească: acela care lucrează împotriva ei, păcătueşte. Ce este mai frumos: a uni sau a desbina? A aduna sau a risipi? A clădi sau a dărîma? A împăciui sau a învrăjbi? A înălţa credinţa prin unire sau a o micşora? Cum vom numi aşa dar pe acela care vrea să strice unitatea de credinţă a sufletului nostru şi să strice ceea ce s-a făcut la 1948? Să nu lăsăm să se întîmple aşa ceva, ci să fim şi să rămînem cu toţii una. Aceasta ne-o cere şi Domnul nostru Iisus Hristos, să fim cu toţii una, aşa cum El cu Tatăl una este: una în credinţă, în dragoste, care ne încheagă într-un trup şi suflet, şi una în nădejdea zidirii unei Biserici vii în Ardeal, care să ne asigure unitatea în credinţă, în cadrele aceleiaşi patrii romîneşti, pentru mîntuirea sufletelor noastre şi binele poporului drept credincios.

Chemăm să vină cu noi şi alături de noi pe toţi acei care au dorul de muncă şi dragoste pentru Biserică, patrie şi popor, care pun mai presus de orice înfrăţirea noastră creştinească şi romînească în sînul Bisericii strămoşeşti.

Protopop Iuliu Man

De ieri şi de azi

Eram preot tînăr, trimis de către autoritatea bisericească din Blaj să mă îngrijesc de îndrumarea duhovnicească a credincioşilor greco-catolici din parohia Săcădate. In comună erau trei biserici, avînd fiecare un număr de credincioşi, cari în raporturile lor cetăţeneşti trăiau în cea mai bună înţelegere, deşi o parte dintre ei erau maghiari avînd religia evanghelico-lutherană. Majoritatea romînilor erau ortodocşi, iar restul greco-catolici.

După ce m-am instalat în parohie, în primul rînd am căutat să-mi cunosc colegii, cărora le-am făcut o vizită acasă. Cu multă plăcere îmi amintesc, că bătrînul preot ortodox Constantin, m-a primit cu atîta căldură, încît din clipa aceea nu l-am mai agrăit cu cuvintele „Părinte Constantine", ci simplu ca pe o rudenie de sînge „moşule" iar dînsul îmi zicea „Nicolae" ca unui nepot. Această bună înţelegere am avut-o şi în ce priveşte îndatoririle ce le avem unul fiecare faţă de credincioşii noştri, cari ştiau că atunci, cînd unul din noi lipsea din comună, să-l cheme pe celălalt sau în cazuri urgente să cheme preotul cel mai apropiat. La nunţi, la înmormîntări şi la alte ocazii, eram întotdeauna amîndoi şi atunci cînd credincioşii o cereau făceam sfînta slujbă împreună. Indeosebi la sf. maslu serveam amîndoi şi numai cînd serveam mai mulţi, chemam preoţi din satele vecine.

Ca preot mai tînăr slujeam întotdeauna în partea stîngă şi primeam cu multă plăcere sfaturile şi îndrumările pe care mi le da „moşul părinte". Credincioşii în duminici şi sărbători mergeau fiecare la Biserica lor, şi de multe ori se întreceau în ce priveşte dotarea cu cele necesare a lăcaşului sfînt şi în buna îngrijire şi chivernisire a averii bisericeşti. Treceri dela o confesiune la alta nu erau, fiecare rămînea credincios al Bisericii în care s-a pomenit.

După vre-o cîţiva ani, cînd „moşul" a trecut la cele veşnice, m-am dus imediat la casa fostului părinte Constantin, am îngenunchiat cucernic şi cu ochii înlăcrimaţi m-am rugat lui Dumnezeu pentru odihna lui veşnică, după care am îndeplinit cele prescrise în rînduiala noastră bisericească pentru îngroparea preoţilor, care era la fel pentru preoţii ortodocşi ca şi pentru cei gr. cat.

La înmormîntarea părintelui Constantin am servit în rînd cu protopopul şi preoţii ortodocşi. La sfîrşit printr-o scurtă cuvîntare mi-am luat rămas bun pentru totdeauna dela „moşul", promiţîndu-i că în rugăciunile mele la masa sf. Altar îl voiu pomeni tainic ca pe un bun părinte . . .

Această frumoasă şi bună tradiţie am continuat-o pînă în toamna anului 1948, cînd bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să vedem realizat gîndul de a putea strînge la masa aceluiaşi sf. Altar fiii credincioşi din cele două Biserici romîneşti ardelene.

Astăzi preotul ortodox, părintele Ioan, se îngrijeşte de îndrumarea duhovnicească a tuturor romînilor din comună, credincioşii cercetează regulat sf. Biserică şi ascultă de părintele lor sufletesc, cu aceeaşi dragoste cum ascultam cu toţii înainte de asta cu vreo 30 de ani de poveţele părintelui Constantin.

Preot Nicolae Geangalău

Cel mai mare bine

Credincioasa revenită Veronica Şerban din Boziaş (Tîrnăveni) scrie următoarele:

Unirea bisericilor ortodoxă cu cea unită din Ardeal o adus cel mai mare bine pentru noi romînii. Şi iată pentru ce: Pînă la unire, eram tot certaţi unii cu alţii pe chestia credinţei. Acum nu mai sînt certuri şi neînţelegeri. Acum nu ne mai întrebăm că oare cutare sau cutare romîn este ortodox sau unit.

Acum eşti romîn, eşti ortodox.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Tiparul Tipografiei „REINTREGIREA" Sibiu 376 56

Taxa poştală plătită în numerar.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 104 SIBIU, 15 noiembrie 1956 Nr. 45—46

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATA DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINA DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU

Abonamentul
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele şi corespondenţa
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35 — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Cele dintîi tîrnosiri de biserici

Inalt Prea Sfinţia Sa Dr. Iustin Moisescu, Mitropolitul Ardealului în mijlocul credincioşilor de pe valea Buzaelor

Izvoarele Buzăului şi întorsura lui spre Moldova cuprinde aşezări din cele mai frumoase, cu credincioşi însufleţiţi şi strîns legaţi de Sf. noastră Biserică. Aşezarea centrală a acestor sate pline de pitoresc, într-un cadru natural din cele mai încîntătoare este comuna Intorsura Buzăului. Pe diferitele văi în dreapta şi în stînga, spre miazăzi şi apus au luat naştere în decursul timpului noi şi noi aşezări romîneşti de păstori de oi, de plugari şi de muncitori la pădure. In felul acesta s-a născut şi satul Ciumernic al cărui

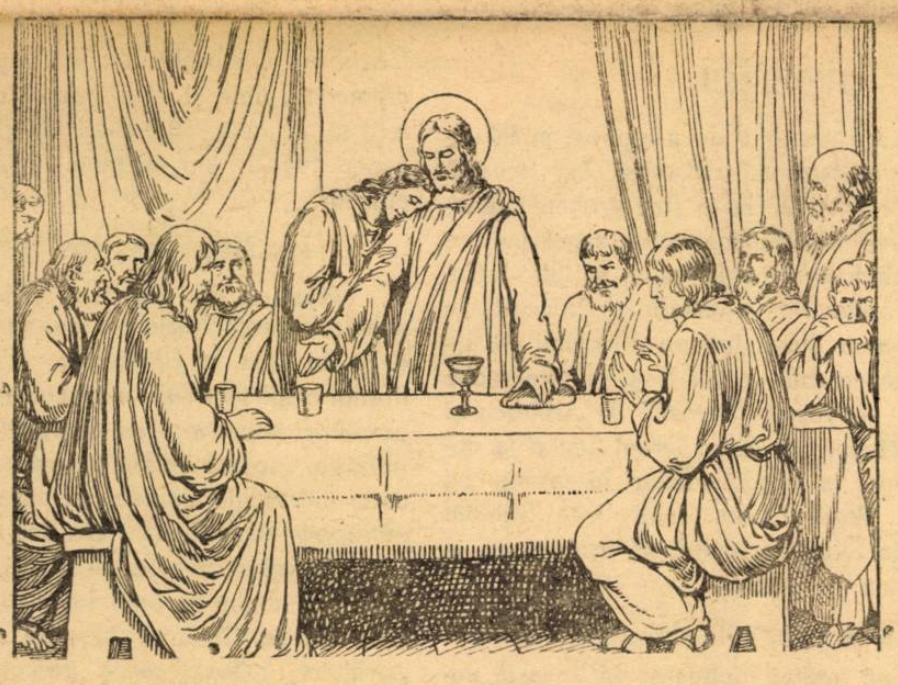

centru îl alcătuiesc peste vreo 80 de case şi de care ţin la depărtări mai mici sau mai mari mai multe cătune ajungînd pînă la vreo 200 de familii. Aşezarea lor era destul de îndepărtată de Sita Buzăului, încît venirea la biserica din Sita era pentru ei destul de obositoare. In felul acesta s-a născut în sufletul lor dorul de a avea o biserică a lor în Ciumernic.

Zidiseră mai întîi prin hărnicia lor o şcoală frumoasă pentru luminarea minţii copilaşilor lor. Precizăm aici că pe Valea Buzaelor în Intorsură, în Sita, în Vamă, în Brădet şi în Ciumernic familiile credincioase ale Bisericii noastre sînt binecuvîntate de Dumnezeu cu mulţi copii. Nu puţine sînt casele unde numărul copiilor trece de 10, avem în aceste părţi mai multe mame eroine.

Era firesc ca după ce şi-au văzut şcoala, ei să meargă mai departe să ridice un Cămin Cultural şi însfîrşit o sf. biserică. Sînt doar o mînă de oameni, dar vrednici şi prin aceasta s-au ridicat în părţile acelea ca model de hărnicie cu realizări ce le fac onoare.

Praznicul dela 8 septembrie 1956.

In vara acestui an lăcaşul de închinare la care au trudit timp de 5 ani credincioşii din Ciumernic în frunte cu preotul lor, Părintele Nicolae Coman, a fost gata şi împodobit cu zugrăveală în fresco, astfel încît putea fi dat destinaţiei sale. Cu căldură şi cu deosebită mulţămire sufletească aceşti credincioşi au solicitat pe Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit Iustin, să binevoiască să coboare în mijlocul lor şi să le sfinţească cu binecuvîntarea arhierească şi cu darul dela Dumnezeu osteneala şi truda mîinilor lor, frumoasa biserică ridicată de ei.

Inaltul Ierarh din Cetatea Sibiului a apreciat favorabil silinţa ciumernicenilor şi a hotărît să coboare în mijlocul lor pentru tîrnosirea acelei biserici.

Era cea dintîi tîrnosire de biserică pe care noul Ierarh şi Mitropolit al Ardealului urma să o facă. Se bucura că avea prilejul să coboare tocmai în mijlocul unor credincioşi plini de însufleţire şi care au dat probe evidente de vrednicia lor şi de creştini şi de cetăţeni ai Patriei.

In felul acesta Inalt Prea Sfinţia Sa a hotărît ca în Praznicul Naşterii Maicii Domnului să meargă la Ciumernic.

Un sat în sărbătoare.

Venit deadreptul dela Sibiu, Inalt Prea Sfinţia Sa, a trecut peste ţara Bîrsei, peste Prejmer, a intrat în defileul dela Teliu, a coborît apoi în depresiunea Buzăului, a trecut peste Intorsură, peste Sita, şi iată pe la orele 9 cînd urma să cotească spre Ciumernic o ceată mare de credincioşi în frunte cu preşedintele Sfatului Aurel Tudoran, plini de însufleţire au întîmpinat pe Ierarh, iar călăreţii în costume naţionale au înconjurat maşina călăuzind pe Inaltul oaspe cîţiva kilometri pînă la biserică. Dealungul văii din toate casele ieşeau oameni în haine de sărbătoare cu flori în mînă şi sileau cu grăbire spre biserică pentru a nu pierde nici un moment din frumuseţea prăznuirii. La intrarea în curtea bisericii ceata preoţilor în frunte cu protopopul locului au aşteptat pe Inalt Prea Sfinţitul împreună cu multă mulţime de credincioşi. Oierii şi ţăranii din Valea Buzăului erau cu toţii în costumele lor naţionale, costume tradiţionale şi atît de frumoase, cari sînt şi ele o mărturie de sufletul bun, senin şi harnic al poporului nostru romînesc.

Cea dintîi slujbă de tîrnosire.

Arhiereu nou, plin de dar, în faţa unei biserici noi care aştepta coborîrea darului de sus dela Părintele Luminilor, cu adîncă reculegere, cu credinţă neclintită Inaltul Ierarh înconjurat de soborul mare al preoţilor a purces la slujirea sfîntă a tîrnosirii noului locaş de închinare ridicat în Valea Buzaelor.

Tîrnosirea pentru o biserică este ceace pentru un preot este hirotonirea. Da, prin sfinţirea bisericii, lăcaşul ei primeşte hirotonirea cerească. Prin rugăciuni, prin ungerea cu Sf. Mir, prin îngroparea Sf. Moaşte în Altar, tot atîtea lucrări ale mîinilor şi sufletului Arhiereului, Biserica primeşte pipăire de sus, pecetluire a puterii Duhului lui Dumnezeu, pentruca astfel gătită ea să iese din rîndul caselor obişnuite şi să se facă Biserică a lui Dumnezeu pe care nici porţile iadului să nu o poată sfărîma.

Credincioşii au ascultat şi au urmărit în deplină evlavie toată Sfînta Slujbă, iar la sfîrşit cuvîntul de învăţătură atît de cald, atît de părintesc al Inalt Prea Sfinţitului nostru Mitropolit, pe care credincioşii îl privesc cu nesaţ şi cu toată mîngăierea sufletească, care în mijlocul bisericii proaspăt zugrăvită şi împodobită părea un Arhanghel cu solie cerească.

Agapa credincioşilor.

Biserica ridicată de ciumernicenie ca arhitectură inspirată dela celelalte biserici de pe Valea Buzăului, ca proporţii bine echilibrată şi ca arhitectură bine închegată şi solidă. Pictura în fresco

Continuare în pag. 2

La hramul mănăstirii

La marele praznic al Adormirii Maicii Domnului s-a săvîrşit sărbătorirea hramului Sf. Mănăstiri dela Sîmbăta de sus. Sf. Liturghie a fost slujită la altarul din pădure de I. P. S. mitropolit Iustin şi un sobor de ieromonahi, preoţi şi diaconi. Răspunsurile le-au dat: corul bisericii din Sibiu şi corul bisericii din Viştea de jos (condus de dascălul pensionar A. Şandru).

La sfîrşitul Sf. Liturghii au predicat:

Păr. Protosincel Serafim, *care a vorbit despre unitatea tuturor credincioşilor într-un Domn, o credinţă, o dragoste, o sfîntă cuminecătură;*

Păr. consilier Gh. Secaş, *care a arătat cum a murit şi a fost îngropată Maica Domnului, de faţă fiind sfiinţii Apostoli şi cum a treia zi Fiul Ei a înviat-o şi a înălţat-o la cer, unde stă deadreapta lui Hristos şi se roagă pentru sufletele noastre;*

Păr. Prof. ieromonah Nicolae Mladin *spune că adormirea Maicii Domnului este şi preamărirea Ei, căci acum Ea este înălţată în mărire dumnezeească şi este „fericită de toate neamurile", de toţi credincioşii din toate ţările pămîntului. Noi ne bucurăm că avem o maică în cer, care ne iubeşte, care ne ajută şi care poate să ne ajute, că mult pot rugăciunile maicii la Fiul Ei. Să ne rugăm Ei pentru toate, dar mai ales pentru pacea a toată lumea.*

Pr. Ştefan Tascianu *(Toderiţa) citeşte două poezii închinate ctitorului mănăstirii şi I. P. S. Mitropolit Iustin.*

Inalt Prea Sfinţitul *Mitropolit Iustin* vorbeşte despre cinstirea deosebită de care se bucură Maica Domnului, în Biserica noastră. Nenumărate sînt bisericile ridicate în cinstea Ei, slujbele bisericeşti sînt mereu împletite cu imne la adresa Ei, icoanele Ei împodobesc bisericile şi casele noastre, din toate inimile credin_

cioase se înalţă neîncetat rugăciune spre Fecioara Maria. Sf. Evanghelist Ioan, vrînd să ne înfăţişeze frumuseţea Ei fără de seamăn, o arată în Apocalips ca fiind înveşmîntată în soare, avînd luna sub picioare şi o cunună de stele în jurul capului. Dar cuvintele omeneşti nu pot cuprinde toată mărirea dumnezeiască, în care a îmbrăcat-o Fiul Ei.

De ce noi alergăm mereu sub ocrotirea rugăciunilor Ei?

— Pentrucă simţim că Ea este mama noastră a tuturor. Născîndu-se Fiul lui Dumnezeu din Fecioara Maria şi făcîndu-ne fraţi ai Lui, El ne-a făcut şi fii ai prea curatei Sale Maici. Ea are dela Mîntuitorul tot ceeace un fiu bun poate dărui Maicii Sale, iar Ea, ca o maică a noastră iubitoare, revarsă aceste daruri asupra noastră, dăruind tuturor tot ceiace o mamă poate da fiilor ei. Ea se roagă pentru noi şi poate fi tuturor ajutor, mîngăiere, bucurie, pentrucă are mulţime de daruri dumnezeeşti.

Să fim şi noi ca Ea, să fim vrednici fii ai Maicii Sfinte. Să păstrăm dreapta-credinţă, să ne facem datoriile şi faţă de Dumnezeu şi faţă de Patria noastră, să muncim şi să trăim în pace şi bună înţelegere. Aşa Maica Domnului va fi pururea ocrotitoarea noastră şi binecuvîntarea lui Dumnezeu se va revărsa din belşug peste toţi ceice cinstesc pe Fecioara Maria şi Maica Dumnezeului nostru.

Praznicul s-a încheiat cu sfinţirea apei la fîntîna „Izvorul Tămăduirilor", cu sf. maslu pentru bolnavi şi cu împărtăşirea credincioşilor ce s-au spovedit cu 1—2 zile înainte.

Maica Domnului, prin Sf. Mănăstirea Sa, a revărsat iarăşi belşug de lumină şi daruri dumnezeeşti peste sufletele călugărilor, preoţilor şi credincioşilor, care au cinstit Adormirea Ei.

N.

Cele dintîi tîrnosiri de biserici

Urmare din pag. 1

realizată de pictorul Vasu, a îmbrăcat-o în haină aleasă şi foarte potrivită. Credincioşii priveau cu toată mulţumirea sufletească şi nu le venea să creadă că minunea din faţă este o realizare a ostenelii lor.

Orice lucru nou şi mai ales cînd a fost cinstit şi de oaspeţi aleşi e firesc să fie sărbătorit. Această prăznuire se concretiză în agapa credincioşilor, în o gustare frăţească a tuturor celor ce au ostenit la împlinirea acestei dorinţe. După ploaia din ajun cerul s-a învesmîntat în albastrul cel mai curat, iar sfîntul soare ne-a îmbrăţişat pe toţi, biserica, pe Arhiereu, şi ceata întreagă a închinătorilor în cea mai strălucitoare lumină şi într-o căldură binefăcătoare. In curtea casei preotului străjuiţi de copacii puternici şi adiaţi de zefirul lin, credincioşii din Ciumernic au înţeles să cinstească pe noul lor Vlădică gustînd împreună cu Inalt Prea Sfinţia Sa din bucatele lor cu deosebită mulţumire sufletească. La un pahar de vin au fost rostite şi cuvinte potrivite pentru biserică, pentru Inalt Prea Sfinţia Sa, pentru scumpa noastră patrie Republica Populară Romînă, iar la urmă păstorul duhovnicesc a spus cuvinte de preţuire şi de laudă pentru acest popor şi pentru credinţa lui roditoare de asemenea fapte. A preţuit după cuviinţă şi vrednicia preotului din Ciumernic părintele Coman Nicolae, care în primii ani de păstorire s-a învrednicit să ridice în fruntea credincioşilor săi o biserică frumoasă.

La Intorsura Buzăului.

Praznicul Naşterii Maicii Domnului se nimerise în ziua de sîmbătă, dumineca de a doua zi a fost folosită ca bun prilej de către Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit de a poposi şi în comuna Intorsura Buzăului. Biserica din această parohie, clădire mai veche a fost proaspăt renovată făcîndu-i-se reparaţii temeinice, zugrăvindu-se din nou, punîndu-i-se tîmplă nouă şi introducîndu-se curentul electric în biserică. Primenită în acest fel biserica din Intorsura Buzăului se înfăţişa în haine cu totul nouă. Deşi clădire veche la timpul său nu fusese tîrnosită de Arhiereu şi nu avea Sf. Moaşte în Altar. Drept aceea la cererea stăruitoare a credincioşilor în frunte cu tînărul preot Virgil Goţea, Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit dela Sibiu, a hotărît să tîrnosească şi această biserică.

Ca acum 100 de ani.

Timpul s-a arătat frumos şi în această duminică. Inaltul Ierarh poposise peste noapte în parohia Sita Buzăului, a cărei biserică a vizitat-o rămînînd pe deplin mulţumit. La orele 9, în faţa casei parohiale din Sita au nimerit năvală peste 20 de călăreţi pe cai iuţi încălecaţi de flăcăi în aleasă ţinută care au excortat mai multe trăsuri. Cea destinată Arhiereului era trasă de 4 cai şi împodobită din belşug cu flori. Drumul dela Biserica din Sita, pînă la cea din Intorsură (5 km.) dealungul căruia sînt înşiruite necontenit casele credincioşilor buzoani a fost parcurs cu trăsura şi sub excorta cetei călăreţilor. După ce Inalt Prea Sfinţia Sa a luat loc în trăsura cu patru cai convoiul s-a pus în mişcare apoi, în trap în spre biserica din Intorsătură. Pe amîndouă părţile drumului credincioşii întîmpinau pe Mitropolitul lor cu flori, cu toţii în ţinută de sărbătoare.

La punctul de intrare în Intorsură o delegaţie a Sfatului Popular în frunte cu preşedintele Crisbăşan Gheorghe a oferit Inaltului Ierarh tradiţionala „pîine şi sare". Apoi convoiul cu călăreţii şi cu cele 10 trăsuri au pornit înainte, ca acum 100 de ani în plina însufleţire a credincioşilor.

La Biserica din Intorsură.

Fiind zi de duminică şi locul mai central numărul credincioşilor a fost mult mai covîrşitor decît în ajun la Ciumernic. A fost o ploaie a florilor peste Ierarhul aşteptat cu însufleţire. Soborul preoţilor în cîntece au petrecut pe Ierarh şi de îndată a început slujba tîrnosirii. Era de acum a doua lucrare de tîrnosire pe care o săvîrşea noul mitropolit al Ardealului Dr. Justin Moisescu. Poporul se strivea în biserică şi mai mulţi erau afară urmărind slujba în jurul bisericii, la uşa Altarului şi la intrare. Cu totul deosebit a fost cuvîntul de povăţuire duhovnicească pe care şi aici Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit l-a împărtăşit fiilor săi credincioşi, dîndu-le pildă de credinţă şi de rugăciune stăruitoare pe fericiţii Părinţi Ioachim şi Ana, cari prin rugăciunea lor curată au dobîndit cel mai ales dar al pămîntului şi cea mai aleasă podoabă a cerului, pe Prea Sfînta Fecioara Maria.

Le-a dat apoi îndemnuri să fie în acelaş timp şi cetăţeni buni ai Patriei noastre cu ascultare faţă de cei mai mari pentruca în acest fel să-şi îndeplinească datoria. I-a lăudat pe toţi şi pe preotul lor pentru lucrarea de înoire şi de podoabă pe care au adus-o bisericii lor.

Şi praznicul dela Intorsură s-a încheiat cu o agapă prietenească în deplină mulţămire şi însufleţire.

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit după vizita Sa la cotitura Buzăului s-a arătat pe deplin mulţumit avînd cuvinte de preţuire pentru credincioşii din aceste părţi.

Cuvioasa Parascheva

și cinstirea ei în Ardeal

Pentru credincioșii ortodocși romîni luna octombrie este de mare importanță, scria în 1845 arhimandritul Neonil de la Neamț, în Mineiul pe octombrie, pentru că în această lună este praznicul cuvioasei Parascheva cea nouă, care s-au obișnuit a se zice de mulțime și Vinerea mare.

In regiunile noastre ardelene cuvioasa Parascheva a fost cunoscută atunci prin Mineiul publicat la Sibiu, în 1855, de marele ierarh Andrei Șaguna, carele spunea următoarele: Aceasta a fost din țara sîrbească, dintr-un sat ce se cheamă Epivat, aproape de cetatea Calicratiei, din părinți creștini născută. Pe care din copilărie lăsîndu i și rudeniile și toate îndulcirile lumii părăsind, s-au osebit pe sineși spre slujba lui Dumnezeu. Și la pustie ajungînd, îngerească viață intru dînsa a petrecut, cu post și cu priveghere trupul omorîndu-și, hrănindu-se cu ierbile ce se făcea acolo, încă și de acelea foarte cîte puține, și numai seara, asemenea și apă. Că hrana ei și băutura erau lacrămile de pocăință și neîncetatele rugăciuni. Și de ger și de zăduf fiind topită, căuta către singur Cela ce poate să mîntuiască de slăbirea sufletului și de vifor, pe cei smeriți cu inima. Și viața cu fapte bune strălucindu-și și mintea și simțirile curățindu-și, o au făcut pururea a petrece mai presus de cele pămîntești. Deci mai înainte cunoscîndu-și răpausarea sa, a lăsat pustia și a venit la Constantinopole, și cercetînd sfintele locuri de acolo, și puțin petrecînd, s-a dus în patria sa, în Calicratia și acolo și-a dat fericitul său suflet în mîinile lui Dumnezeu celui viu, dela care cunună nevestejită s-a învrednicit a lua. Și a preamărit Dumnezeu moaștele ei cu faceri de minuni, că cei bolnavi tămăduiri dobîndeau, atingîndu se de racla moaștelor ei. Care moaște mai pe urmă le-a adus măria sa Vasile Voevod din Constantinopole la Moldova, în orașul Iași, la sf. mînăstire a sf. Trei Ierarhi, în anul 1641.

Dar cinstirea cuv. Parascheva pe meleagurile ardelene este cu mult mai veche și ea a ajuns la cunoștința credincioșilor noștri prin mijlocirea credincioșilor sîrbi, la cari sf. moaște ale cuv. Parascheva au poposit la Belgrad, între 1396 și 1521, și de aceea i s-a zis, că era din țara sîrbească. Chiar mai înainte de aceasta, cuvioasa fiind din Tracia grecească, sf. ei moaște au fost adăpostite la Tîrnova țarilor bulgari, iar apoi cînd turcii au sfărîmat țara bulgară, sfintele ei moaște le-a primit spre adăpostire, pentru un timp scurt, în 1393, însuși voevodul Munteniei, Mircea cel Bătrîn. Astfel, prin strămutarea deasă a sf. moaște a cuv. Paraschiva, mulți credincioși bulgari, sîrbi și romîni au aflat despre viața ei cea îmbunătățită și multor copile li s-a dat acest nume, ca să-l poarte cu cinste.

Cea mai veche biserică ardeleană, închinată cuv. Parascheva, ce se cunoaște astăzi, este cea de la Runcul Mare din Hunedoara, biserica fiind zidită în 1560 și apoi urmează cea de la Șercăița — Făgăraș, din 1638, ambele zidite înainte de aducerea sf. moaște ale cuvioasei la Iași. Imediat după aceea s-a zidit, tot în Hunedoara, biserica sf. Parascheva dela Socet, în 1659.

Dar în acea vreme circula printre credincioșii ardeleni și un manuscris deosebit, scris pînă la 1620, de Popa Grigore din Măhaci, care scriere a fost numită mai tîrziu Codicele Sturzan. In el se aflau multe scrieri apocrife, adică neadmise de Biserică, și între acestea era și Legenda sf. Vineri. De fapt, această legendă nu era o scriere apocrifă, ci viața unei alte Parascheve, cinstită la 26 iulie, care a fost încercată mucenică din veacul al doilea. Neștiind aceasta să distingă bine credincioșii vremii, ei au crezut că sf. Paraschevă este sf. Vineri și așa au amestecat credințele. Pînă la urmă au înconjurat cinstirea cuv. Parascheve cu multe credințe deșarte, care se zic superstiții și aceasta nu era bine. Intre acelea era să nu lucrezi vinerea nimic, căci te va pedepsi sfînta, ceea ce nu era adevărat, căci sf. Parascheva tocmai îndemna prin viața ei la tot ce este cinstit și bineplăcut lui Dumnezeu, în care intră și munca spornică de peste săptămînă.

Și pe cînd se sileau unii să-i atragă pe romîni la unirea cu Roma, alții își zideau biserici în cinstea cuv. Parascheva, cum era la Ampoița (1700) și Ighiu (1724) în Alba, la Tîrnăvița (1701) în Hunedoara, la Rășinarii Sibiului, în 1725, și Răduleștii Dobrei, 1747.

A venit însă greaua apăsare habsburgică și prigonirea ortodocșilor și atunci s-a suspendat orice zidire de biserică. In acea vreme însă logofătul ardelean Matei Voileanu s-a pus să copieze pentru credincioși unele vieți de sfinți, după colecția frumoasă a mitropolitului moldovean Dosoftei. Lucrarea și-a săvîrșit-o în mînăstirile dela Drăguș și Șoimu între anii 1740—1768. Cu aceasta a dat un impuls nou credincioșilor ortodocși și astfel iar începe zidirea de biserici. In deosebi se înmulțesc cele cu hramul cuvioasei Parascheva.

Astfel, numai între 1779 și 1794 s-au zidit noi biserici cu hramul cuv. Parascheva la Tohanul nou, Meteș și Tălmăcel și Bătrîna Dobrei, Bogata Olteană, Țichindeal și Cașolț, Benic-Sebeș și Meșenta-Teiuș, Sohodol-Zărnești și tot acolo Șimon, apoi Cuciulata, iar în Hunedoara la Valea Lungă. Vedem deci, că aceste ctitorii se săvîrșeau de-a lungul lanțului Carpaților, primind deci ajutorare din Țara Romînească și Oltenia.

Și pentru că rugăciunile către această sfîntă cuvioasă aduceau multă alinare celor în nevoi, și pentru că de cînd sf. moaște ale ei poposeau la Iași, Parascheva era privită și ca o sfîntă a poporului romîn, de aceea și în cursul veacului al 19-lea hramurile ei se înmulțesc. Pînă la jumătatea acelui veac se zidesc bisericile de la: Glîmboaca-Tălmaci, Poiana Ampoiului-Zlatna, Vingard-Sebeș, Ohaba-Făgăraș, Ribicioara-Zarand, Cîrța-Arpaș, iar după aceea cele de la Brui, Tibru-Alba, Veștem (1842), Sălișteț, Burjuc-Hunedoara, Lemnia-Oituz, Luța și Zlagna-Agnita, urmînd apoi cele de la Bîrghiș, Hosman, Scorei, Hurez, Rapolt, Blăjeni, Stincești, Runcul Mic, Ticușul Nou, Vecerd, Veneția de Jos și altele. Iar în primele patru decenii ale veacului nostru s-au mai zidit alte biserici cu hramul cuv. Parascheva și anume la: Inuri-Vînț, Găinari, Porumbacul de Sus. Veseud-Șeica, Bucerdea Grînoasă-Blaj, Dumitra Alba, Bănița-Jiu, Crihalma, Șalcău, Tăuți, Ighiel, Filipașul Mic-Reghin, Lăpugiu-Făgețel, și Seliște-Dobra, Stregoanea, Cernișoara și altele, la care s-a mai adăogat și Schitul de maici „Cuv. Parascheva", de la Pietriș-Mureș.

Iată că în toate aceste biserici se prăznuește pomenirea cuv. Parascheva cea nouă, în toate aceste biserici ea ascultă rugăciunile credincioșilor, în toate ea lăcrămează pentru nevoile celor ce i se roagă de ajutor.

La 14 octombrie îi pomenim praznicul și deci cu toții să-i cinstim amintirea cu condacul: Pre sfînta ajutătoarea celor ce sînt în nevoi, toți cu cucernicie să o lăudăm, pe prea cinstita Parascheva, că aceasta viața cea pieritoare lăsînd-o, pe cea nepieritoare o a luat-o în veci. Pentru aceasta slavă și daruri de minuni cu porunca lui Dumnezeu a aflat. Amin.

Prot. M. ȘESAN

† Mitropolitul Sebastian

al Moldovei și Sucevei

In noaptea de simbătă spre duminică, 16 septembrie din acest an, s-a săvîrșit din viață cel ce a fost Inalt Prea Sfinția Sa Sebastian, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, în vîrstă de 72 ani.

Inaltul Ierarh era țintuit la pat, de vreo cîteva luni, de o neputință din acelea care — mai ales la vîrsta înaintată — nu mai au leac.

Vestea morții Mitropolitului Sebastian al Moldovei și Sucevei, a stirnit un val de adînci păreri de rău, pentru că înaltul ierarh era cunoscut și prețuit în toată țara — și chiar peste hotare — prin tăria caracterului său, prin bunătatea inimii sale, prin sinceritatea și inteligența sa scăpărătoare, prin osîrdia cu care și-a îndeplinit marile îndatoriri preoțești, vădind statornică înțelegere pentru neputințele și nevoile oamenilor, iubindu-i cu adevărat, ajutorindu-i efectiv, și mai presus de toate, prin calitățile sale de destoinic și cumpănit ocîrmuitor bisericesc, dovedite strălucit în puținii ani de vlădicie. Deosebită prețuire și-a agonisit, apoi, din partea mai marilor noștri bisericești și cetățenești, prin pilduitoarea sa părtășie la purtarea luptei pentru pace, atît la cîrma Eparhiei moldovene și în Sfîntul Sinod al Bisericii noastre, cît și la congresele și conferințele de luptă pentru pace, ținute în țară și în străinătate (Varșovia, Helsinki, ș. a.). Contribuția sa la reluarea și adîncirea legăturilor frățești dintre Bisericile ortodoxe surori, rusă și romînă, a fost tot atît de însemnată, ca și celelalte vrednicii ale arhipăstoririi sale. Nu odată a călătorit la Moscova, ca membru al delegațiilor noastre bisericești, și a reprezentat cu cinste Biserica noastră într-o vizită făcută Prea Fericitului Patriarh Apostolic Alexandru III al Antiohiei Siriei, la Damasc.

Mitropolitul Sebastian se trăgea dintr-o familie de țărani harnici și cinstiți, din Secășel, raionul Sebeș.

Pregătirea preoțească și-a făcut-o la Institutul Teologic din Sibiu, față de care a vădit toată viața o atenție și o dragoste deosebită.

A întemeiat familie, avînd copiii număroși și buni. Curînd a rămas văduv.

A slujit la sfîntul altar ca preot-paroh (Vulcan, Ocna Sibiului), ca protopop (Odorhei și Baia Mare) și ca vicar al fostei Episcopii ortodoxe a Maramureșului, la Sighet.

Intrat în monahism, a devenit rînd pe rînd episcop al Maramureșului, arhiepiscop al Sucevei și apoi arhiepiscop și mitropolit al Moldovei și Sucevei.

La cîrma Mitropoliei Moldovei și Sucevei a fost așezat în 25 martie 1950. Blîndul și bunul popor credincios moldovean l-a primit cu neprecupețită dragoste și a aflat întrînsul părintele sufletesc și ocrotitorul inimos care nu știa ce-i odihna, pentru ca Eparhia ce i-a fost încredințată spre păstorire să propășească din toate punctele de vedere.

O bună parte din strădaniile arhipăstorești ale Mitropolitului Sebastian sînt arătate în cartea intitulată: „Osteneli Chiriarhale", scoasă într-un prim volum în 1954 de către Editura Centrului Mitropolitan al Moldovei, la vestita tiparniță a Mînăstirii Neamțu.

Bunul Dumnezeu să-i așeze sufletul în curțile Sale și să-i ridice urmaș vrednic de înfăptuirile lăsate Mitropoliei Moldovei și Sucevei.

REDACȚIA

Din roadele dragostei frăţeşti

După 250 de ani de despărţire, în anul 1948 fraţii s-au regăsit în jurul sfintului altar al bisericii strămoşeşti, unde vor să trăiască în dragoste frăţească şi să-şi desăvîrşească viaţa lor religioasă şi morală.

Credincioşii vechi ortodocşi i-au îmbrăţişat pe fraţii lor reveniţi la sînul ortodoxiei cu lacrimi de bucurie şi cu toată căldura sufletului lor. Răspunsul fraţilor gr. cat. a fost tot aşa de plin de bucurie şi de dragoste. Astăzi sînt împreună pe acelaşi drum, au acelaşi scop comun şi lucrează din răsputeri pentru ca unitatea sufletească să se desăvîrşească, pentruca ea să fie cît mai rodnică pentru Biserică şi popor. Ura dintre fraţi a încetat şi încetul cu încetul paginile istoriei Bisericii ardelene vor fi scrise împreună, cu acelaşi condeiu, cu aceiaşi cerneală, cu aceiaşi mînă, din acelaşi creer şi din acelaşi suflet.

Otrava aruncată între fraţi în anii 1700—1948, s-a topit ca ghiaţa în faţa soarelui, ca ceara de faţa focului, ca ura în faţa dragostei şi acum împreună îşi construesc biserici, case parohiale, iconostase şi picturi, împreună repară bisericile şi casele existente, împreună gîndesc şi lucrează pentru dobîndirea celor trebuincioase sufetului şi trupului.

Arhiepiscopia noastră, în cursul celor 8 ani dela unificarea bisericii, i-a cuprins pe toţi deopotrivă cu aceiaşi dragoste de mamă ocrotitoare, ajutîndu-i nu numai cu daruri duhovniceşti, ci şi cu sume importante pentru realizarea scopului comun: o singură biserică pentru toţii fii neamului romînesc.

Ajutoarele s-au dat şi se dau în limita posibilităţilor în fiecare an.

De data aceasta dăm numai două exemple, prin care se arată clar şi precis că dragostea frăţească îşi înmulţeşte rodurile şi că ostenelile credincioşilor de a fi una, nu numai că sînt înţelese, dar sînt şi sprijinite de conducătorii Bisericii noastre.

Astfel, I. P. S. nostru mitropolit Iustin, cu prilejul vizitaţiei canonice, făcute la Blaj anul acesta, a constatat între altele că atît biserica catedrală din Blaj cît şi capela arhiereilor au nevoie de reparaţii. Inalt Prea Sfinţia Sa a dispus îndată repararea lor. In acest scop a pus la dispoziţia parohiei banii şi materialele trebuincioase.

Aceasta arată cinstirea deosebită ce o are mitropolitul nostru şi Biserica ortodoxă romînă faţă de catedrala şi de vlădicii blăjeni. In această Catedrală s-au înfrăţit la 14 mai 1848 episcopul Şaguna cu episcopul Lemeny şi romînii uniţi cu cei ortodocşi, legîndu-se să lupte umăr la umăr pentru drepturile poporului romîn din Ardeal. Iar cei şapte vlădici, care se odihnesc în capela arhiereilor, au lucrat — mînă în mînă — cu vlădicii ortodocşi din Ardeal pentru binele şi propăşirea poporului. De aceea noi, ceice am trăit să vedem marea bucurie a refacerii unităţii bisericeşti, cinstim amintirea celorce în vremuri grele, de asuprire socială şi naţională, s-au trudit ca prin înfrăţire creştinească şi romînească să facă cît mai mult bine pentru poporul romîn. Ei sînt astăzi o comoară scumpă pentru inima tuturor romînilor ortodocşi.

Aşa se întîlnesc prezentul cu trecutul şi luptătorii de altădată păşesc în rînd cu noi, ca să făurim un viitor mai fericit.

Un alt exemplu. Parohia Sîniacob din protopopiatul Luduş, a fost frămîntată zeci de ani de ura dintre fraţi, greco-catolicii şi ortodocşii au purtat ani dearîndul procese unii cu alţii. Credem că nicăiri ura confesională nu a fost mai puternică decît aici. Tocmai de aceea credincioşii de aici au dorit cu mai multă înfocare pacea, dragostea şi buna înţelegere între fraţi. Această pace a adus-o reîntregirea din 1948. De aceea ei vreau să desăvîrşească unitatea dobîndită. In acest scop credicioşii din Sîniacob, au hotărît să-şi construiască o singură biserică mare pe un teren neutru, care nu a fost nici al fostei biserici gr. cat. şi nu este nici al bisericii ortodoxe. Biserica aceasta va fi semn al unităţii lor de nedesfăcut şi mijloc de întărire al acestei unităţi.

Aceasta o cere şi aceasta o doreşte poporul romîn, să aibe o singură Biserică romînă, care că cuprindă pe toţi fraţii la un loc şi unde să-L roage, să-L laude şi să-L preamărească pe Dumnezeu, pentru iertarea păcatelor şi mîntuirea sufletelor noastre.

Astfel de cereri au sosit la Arhiepiscopia noastră şi din alte parohii, de unde se poate vedea tăria dragostei frăţeşti.

Dumnezeu şi sufletele strămoşilor noştri vor binecuvînta pe toţi aceia cari zi de zi pun cîte o cărămidă la întărirea unificării bisericeşti ardelene şi la propăşirea poporului.

Protopop Ioan Velţan
consilier arhiepiscopesc

Oameni noi, oameni ai muncii paşnice

„Povestea unui om adevărat" de Boris Polevoi, este una din cele mai renumite cărţi ale literaturii contemporane. Eroul ei principal, Alexei Maresiev, printr-o voinţă de neînfrînt şi o uimitoare stăruinţă, deşi avea ambele picioare amputate, a izbutit să piloteze din nou avionul şi să cucerească victorii într-un şir de lupte aeriene, acoperinduse de glorie în cursul războiului de apărare a Uniunii Sovietice.

Ziarele sovietice au făcut cunoscut, de curînd un nou exemplu de vitejie şi eroism, asemănător cu acela pe care l-a dat aviatorul Maresiev.

E vorba de tractoristul I. D. Piskarev de la S. M. T. Maratovski, regiunea Riazian, pe care Prezidiul Sovietului Suprem al U. R. S. S., l-a distins cu una din cele mai înalte decoraţii sovietice.

In cursul războiului, I. D. Piskarev a fost grav rănit pe cîmpul de luptă, pierzînd ambele picioare. Deşi putea trăi liniştit cu pensia de mare mutilat de război ce i se cuvenea, el şi-a exprimat dorinţa de a lucra ca tractorist.

Decoraţia pe care a primit-o recent i-a fost acordată pentru faptul că în îndeplinirea muncii sale, I. D. Piskarev a realizat, în ultimii trei ani, o producţie superioară, atît cantitativ cît şi calitativ.

Alexei Maresiev, I. D. Piskarev şi alţii ca ei, reprezintă dovezi strălucite de ceea ce poate face o voinţă încordată, pusă în slujba binelui obştesc, a construcţiei paşnice şi a apărării păcii.

Vizitele prieteneşti întăresc pacea

Cele mai multe neînţelegeri între oameni provin de acolo că oamenii nu-şi dau osteneala de-a sta de vorbă întreolaltă, cînd au ceva „de împărţit" — cum se zice. Acesta este un adevăr care stă în picioare de cînd e lumea. El se potriveşte şi pentru legăturile dintre popoare, nu numai pentru cele dintre oamenii singuratici.

Astăzi, este ţinut în mare cinste principiul coexistenţei paşnice între popoarele lumii. Partizanii păcii de pretutindenea, au luptat şi mai luptă încă sîrguincios pentru triumful acestui principiu.

Datorită acestui principiu — al cărui rost a fost explicat pe-ntelesul tuturor şi în foaia aceasta — în ultima vreme, popoarele lumii s-au apropiat din ce în ce mai mult unele de altele: încheie înţelegeri comerciale, îşi dau ajutor industrial, fac schimb de delegaţii guvernamentale şi parlamentare, încurajează turismul, ş. a.

Deosebit de preţioase pentru întărirea păcii lumii sînt vizitele prieteneşti, pe care şi le fac întreolaltă oameni din ţări deosebite în ce priveşte orientarea politică şi organizarea de stat şi socială. Aproape nu-i zi în care să nu citim în gazete, sau să nu auzim la radio, că au loc astfel de vizite prieteneşti. Nu mai vorbim de intensificarea legăturilor culturale şi a celor sportive, căci acestea — de bine, de rău — mai aveau loc şi pe vremea cînd încă nu se sălăşluise în în lume binecuvîntata stare de destindere a relaţiilor internaţionale.

Ca să se vadă cum slujesc adevărului şi cauzei superioare a păcii aceste vizite, nu ne vom referi, de astă dată, la ştiutele călătorii ale oamenilor de stat, ocîrmuitori de popoare, din ultima vreme, ci la o vizită care poate că a trecut mai nebăgată în seamă. Iată despre ce-i vorba!

D-l Jules Moch este un fruntaş al partidului socialist din Franţa. A fost prim-ministru şi de mai multe ori ministru. Nu s-ar putea spune că simţămintele sale faţă de Uniunea Sovietică şi faţă de ţările lagărului socialist ar fi fost nici măcar bunişoare.

De curînd, d-l Jules Moch a făcut o vizită prietenească în URSS. Ceea ce a văzut acolo, l-a uimit. Oameni şi fapte, totul i se înfăţişa nou şi promiţător. La o uzină din Leningrad, care lucrează pentru uriaşele hidrocentrale sovietice în curs de construcţie, d-l Jules Moch a văzut nişte maşini gigantice, foarte moderne, despre care a scris — în rusește — în cartea de aur a uzinei, că americanii ar fi bucuroşi să se poată lăuda cu aşa ceva.

Cîţi n-or mai fi ca dînsul! Le poţi toca la ureche de toate: Pînă nu văd cu ochii lor, nu se lasă înmuiaţi, fereasca sfîntul!

Dincolo de orice alte socoteli pe care şi le pot face oamenii, vizitele acestea prieteneşti rămîn un sprijin de seamă al luptei pentru apărarea păcii şi a sălăşluirii preteniei trainice şi sincere între toate popoarele lumii. Căci omul, aşa-i făcut, să creadă mai ales ceea ce vede, şi să te judece după ceea ce îi poţi arăta.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Tiparul Tipografiei „REINTREGIREA" Sibiu 376 56
Taxa poştală plătită în numerar.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

ANUL 104 SIBIU, 1 decembrie 1956 Nr. 47—48

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATA DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINA DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU

Abonamentul
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele şi corespondenţa se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Vizitaţiuni canonice arhiereşti

Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit dr. Iustin Moisescu în mijlocul credincioşilor pe Tîrnava Mare

Vizita canonică în oraşul Mediaş

Cea din urmă Duminică din luna septembrie, ziua de 30, s-a arătat plină de senin, plină de binecuvîntare.

Valuri de ceaţă mocneau peste valea Tîrnavei Mari căutînd să oprească strălucirea plină de viaţă a soarelui de toamnă. Făptura Catedralei din Mediaş, cupola ei armonioasă şi cele două turle svelte, fuseseră şi ele învăluite de ceaţă, dar la o uşoară adiere de vînt totul s-a risipit, totul s-a umplut de lumină.

Puternicele clopote ale Catedralei ortodoxe au început să sune, credincioşii din Mediaş, muncitori, ţărani plugari, meseriaşi şi intelectuali, bărbaţi şi femei, tineret şi copii se îndreptau cu grăbire spre Biserică unde era pregătită primirea oaspetului ales, Inaltului ierarh de la Sibiu, mitropolitul Ardealului. Au venit credincioşi şi de prin satele din jur ca: Blăjel, Dîrlos, Bratei, Buzd, Moşna, Proştea Mare, Copşa Mică şi altele.

O ceată de 16 preoţi în odăjdii cu Evanghelia şi Crucea aşteptau la intrarea în Catedrală. Mulţimea credincioşilor străjuia şi ea în aşteptare.

La orele 10 se iveşte deodată maşina I. P. Sfinţitului, se opreşte lin în mijlocul mulţimii, care cu inima la gură aştepta să vadă pe noul Mitropolit, să cunoască mai de aproape pe părintele şi arhipăstorul iubit. Ceata credincioşilor a intonat pe „Stăpînul şi Arhiereul nostru, Doamne-l păzeşte".

Descinzînd din maşină Inalt Prea Sfinţia Sa primeşte mai întîi pîinea şi sarea oferită de Preşedintele Sfatului Popular al Oraşului, d-l Goia, apoi privind peste capetele mulţimii, dă arhierească binecuvîntare tuturor.

Intră apoi în Biserică urmat de ceata preoţilor şi îndată a început Liturghia Arhierească. Catedrala Mediaşului s-a dovedit neîncăpătoare faţă de mulţimea venită la slujbă.

Ca invitaţi au luat parte şi preoţii bisericii lutherane: Protopopul evanghelic Dr. Gökler Gustav şi Pastorul Auner, rămînînd pînă la sfîrşitul liturghiei.

Cu toată mulţimea credincioşilor, tot timpul a fost păstrată cea mai adîncă evlavie, toată lumea era numai ochi şi urechi pătrunsă de cea mai adîncă emoţie în faţa slujbei arhiereşti. Nivelul liturghiei a fost mult ridicat de corul Catedralei Mediaşului, care cu acest prilej a cîntat cu toată însufleţirea întrecîndu-se pe sine.

Biserica din Mediaş

Cînd Arhipăstorul Arhiereu a păşit în mijlocul Bisericii cu tricherele şi dicherele în dreapta şi în stînga cerînd binecuvîntarea de sus: „Doamne, Doamne caută din cer şi vezi şi cercetează via aceasta pe care a sădit-o dreapta Ta şi o desăvîrşeşte pe ea", credincioşii pătrunşi de adîncă evlavie au trăit una din clipele cele mai mişcătoare.

La predică I. P. S. Sa a vorbit despre Biserică. Inspirat din sf. apostol Pavel a arătat legătura strînsă pe care o au întreolaltă fiii credincioşi ai Bisericii, alcătuind cu toţii o singură unitate, Biserica lui Dumnezeu, stîlp şi temelie a adevărului. Unitatea Bisericii izvoreşte din principiul că avem o credinţă, un botez, un Domn şi Mîntuitor, un Dumnezeu. Deşi una singură, Biserică a lui Hristos, ea

Continuare în pag. 3

Sfîntul Nicolae

Sf. noastră Biserică numără mulţi sfinţi care şi-au trăit viaţa potrivit cu învăţătura Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Unii dintre ei au rămas în amintirea urmaşilor prin aceea că au urcat pînă sus de tot cu puterea cugetului lor; alţii s-au făcut vestiţi prin scrisul lor fără greşală şi plin de frumuseţe; sînt unii sfinţi care au grăit cu măiestrie fără seamăn — cum a fost sf. Ioan Gură de Aur; — nu puţini sînt aceia din sfinţii Bisericii care au trăit în singurătate, în post şi rugăciune, închinîndu-şi lui Dumnezeu fiecare clipă a vieţii lor; apoi mulţimea de mărturisitori, mucenici şi martiri au fost aşezaţi între sfinţi prin jertfele lor aduse din credinţă tare şi nestrămutată.

Pe toţi sfinţii, sf. Biserică îi cinsteşte după cuviinţă şi ni-i dă ca exemple de urmat. Şi de toţi ne simţim legaţi sufleteşte ca de unii ce ne-au fost vrednici înaintaşi şi ne rămîn mereu buni îndrumători în ale credinţei.

Dar, în chip deosebit, pare că ne cucereşte, cu viaţa lui, sf. ierarh Nicolae din Mira Lichiei. Icoanele ni-l înfăţişează senin, bun şi blînd ca pe un bunic înţelept şi aşezat. Căci aşa i-a fost viaţa: plină de bunătate, de blîndeţe şi de înţelepciune. Şi prin acestea continuă el să rămînă în amintirea credincioşilor creştini de pretutindenea. Toţi îl văd ca pe un frate bun a lui Moş-Crăciun: cu sufletul încărcat de cuviosie şi cu sacul plin de bunătăţi. Ca şi Moş-Crăciun, se strecoară din casă în casă, gîrbovit de ani şi vremi, şi împarte daruri; căci darnic a fost în viaţă şi oarecum nu se desminte nici după ce a trecut la viaţa veşnică.

Cărţile bisericeşti scriu despre sf. Nicolae că, „strălucind mai înainte în viaţa călugărească, şi pentru nespusa lui bunătate s-a făcut arhiereu". De asemenea, că „fiind cu frica lui Dumnezeu, cinstind creştinătatea, propoveduia cu îndrăzneală buna credinţă" (Mineiul pe luna decembrie, pag. 80—81). Prin bunătatea lui pe mulţi i-a scos din necazuri şi nevoi, iar la soborul a toată lumea de la Niceia „a fost părtaş şi minunatul Nicolae", apărînd dreapta credinţă prin

Continuare în pag. 2

Bucuria întru unitate

Nimic nu este mai plăcut pentru orice om şi nimic nu este mai bine văzut de Dumnezeu, decît ca între oameni să fie pace şi bunăînţelegere. Cu atîta mai mult se cere această pace şi înţelegere între fraţii de aceeaşi credinţă şi de acelaşi singe. Atunci ei lucrează împreună, se ajută între ei, se îndeamnă tot la fapte de mulţumire şi munca lor este binecuvîntată.

Dacă însă nu ţin seamă de această iubire între fraţi şi de bucuria întru unitate, atunci lucrul lor devine zadarnic şi se vor împrăştia şi înduşmăni întreolaltă, aşa precum au făcut cei ce au zidit turnul Babel, care întru mîndria lor împotriva lui Dumnezeu şi-au atras supărarea Acestuia. Atunci li s-au amestecat limbile şi zidirea turnului a încetat şi nu s-a mai realizat niciodată. In acest sens zicea sf. apostol Pavel: Vezi deci, bunătatea şi asprimea lui Dumnezeu: asprimea lui către cei ce au căzut şi bunătatea lui către tine, dacă vei stărui în această bunătate; altfel tăiat vei fi şi tu (Romani 11, 22).

Deci căderea de la unitatea întru credinţă şi înduşmănirea între oameni le atrage asuprirea lui Dumnezeu, pe cînd frăţietatea între oameni le atrage bunătatea şi binecuvîntarea lui Dumnezeu. Deci, continuă acelaşi apostol, „să urmărim faptele de zidire ale păcii şi ale întăririi dintre noi“ (Rom. 14, 19).

In acest gînd, văzînd mitropolitul Simeon Ştefan al Bălgradului, al Albei Iulii, trebuinţa înţelegerii între toţi credincioşii romîni, care erau cu toţii de aceeaşi lege, a tipărit acum 300 de ani înainte, în 1648, cunoscuta sa traducere: Noul Testament, în precuvîntarea căreia a scris cuvinte de mare îndrumare pentru credincioşii săi, şi chiar pentru toţi de viitor. El scrie aşa:

„Bine ştim că cuvintele trebuie să fie ca banii, că banii aceia sînt buni care umblă în toate ţările, aşa şi cuvintele, acelea sînt bune carele le înţeleg toţi. Noi, drept aceea, ne-am silit, în cît am putut, să izvodim aşa cum să înţeleagă toţi; iară, dacă nu vor înţelege toţi, nu-i de vina noastră, ce-i de vina acelora ce-au răsfirat romînii printre alte ţări, de s-au amestecat cuvintele cu alte limbi, de nu grăiesc toţi într-un chip“.

Iată deci, ce gîndea şi ce scria vlădica Simeon Ştefan cu privire la unitatea de limbă. Cu atîta mai mult s-ar fi mîhnit el, precum s-a mîhnit pentru varietatea cuvintelor privitoare la aceleaşi lucruri numite diferit de către romînii din diferite regiuni, dacă ar fi trăit silinţele de înstrăinare de credinţă, care numai cu 50 de ani după el au tulburat sufletul şi viaţa credincioşilor ardeleni, pentru promisiuni deşarte.

Ceea ce a urmat, e ştiut de toţi, a fost numai o stăruinţă de a-i dezbina pe romînii ardeleni, după politica Habsburgilor, pentru a-i putea mai uşor stăpîni şi exploata. De aceea, odată cu numita unire cu Papa de la Roma urma şi înstrăinarea de tradiţiile strămoşeşti, precum şi de neamul romînesc. De aceea chiar, protopopii semnatari ai actului de unire, au cerut ca toată legea să stea pe loc, iar dacă nu s-ar respecta această stare, apoi nici semnăturile de unire să nu aibă putere. Astfel, în conştiinţa lor, aşa zişii uniţi tot ortodocşi în legea strămoşească au dorit să rămînă şi au şi rămas, de nu s-a schimbat nici limba sf. Scripturi, nici învăţătura Bisericii şi nici cultul, acelaşi fiind cu ceilalţi fraţi romîni ortodocşi.

Firește că această unitate fundamentală de credinţă cu fraţii de acelaşi sînge nu era pe placul stăpînilor de la Viena şi atunci ei au început să presare vorba romînească cu unele cuvinte streine de limba bisericească îndătinată, precum zicea mitropolitul Simeon Ştefan, încît s-a ajuns la o vreme ca „romînii să nu grăiască în toate ţările într-un chip... şi grăind un lucru, unii într-un chip şi alţii într-alt chip: au veşmînt, au vase, au altele multe şi nu le numesc într-un chip“. Aşa se urmărea dezbinarea romînilor, ca nu cumva aducîndu-şi aminte că sînt prin fire şi credinţă una, să se împreuneze şi astfel străinul stăpînitor să piarză. Era politica de dezbinare între neamuri susţinută de Habsburgi, pe care unii, din neînţelegere, mîndrie sau interes, au crezut să şi-o însuşească şi astfel să-i sminteaască pe cei de bună credinţă.

Dar în viaţă şi în lume lucrurile nu stau pe loc. Au venit vremuri, ca oamenii şi credincioşii să-şi dea seama, că dacă se înduşmănesc întreolaltă, lucrarea lor se va risipi, ca şi cea de la turnul Babel. De aceea, conştienţi că numai în unire este putere şi-au dat mîinile, spre bucuria întru unitate. Aceasta tocmai la 300 de ani, de la mîhnirea vlădicăi Simeon, s-a întîmplat în octombrie 1948.

De atunci fraţii iar s-au regăsit şi au văzut că toate interesele lor, şi cele pămînteşti şi cele cereşti, fac necesar să fie toţi una, să fie un gînd şi o lucrare, părăsind interesele unui străin de la Viena sau Roma şi stăruinţele lui de a strica unitatea de credinţă, limbă şi neam, pentru unele favoruri lumeşti, şi acestea cît se poate de trecătoare.

Revenirea lor la Biserica mamă ortodoxă a fost un gest de vrednicie strămoşească, de adeverire că în tot timpul „legea a stat pe loc“, că în conştiinţa lor, toţi au rămas ortodocşi, deşi vitregiile vremii trecute le-au imprimat pe frunte o altă denumire. A fost un gest şi de adevărat patriotism şi totodată un gest de însuşire a cîntării îngereşti de la ieslea Domnului, care îndeamnă la pace şi bunăvoire între oameni.

Au trecut de atunci 8 ani, puţini ca număr în viaţa unui popor, dăr mulţi pentru viaţa conştientă a unui om credincios. In timpul lor s-au verificat multe chestiuni, care de 250 de ani îi înstrăinau unii de alţii, dovedind că orice lucrare de viclenie şi gînd rău, chiar dacă pentru o clipă îşi aduce unele roade, apoi în faţa conştiinţei generale nu rămîne, nu se poate ascunde şi nu poate fi susţinută fără de sfîrşit.

Pornirea sinceră spre unitate aduce bucurie nesfîrşită şi mulţumire şi pace în sufletele tuturor, şi ale unora şi altora, căci cu toţii ştiu de acum înainte că nu au ce ascunde unii de alţii. Firește că în viaţă, ca şi în pădure, unde pe lîngă copacii sănătoşi mai sînt şi vreascuri uscate, sînt ocazii multe de alunecare, căci omul cu interesul vremelnic crede să-şi cuprindă viaţa, şi crede că poate tocmai ceeace nu are e mai de preţ decît ceea ce are şi a dobîndit. Unii se mai uită înapoi, deşi viaţa merge înainte, şi ce a fost nu se mai întoarce. Femeia lui Lot, neascultînd de povaţa să plece înainte şi să nu-şi întoarcă faţa spre cetate, a privit spre cetate şi atunci în stană de piatră s-a prefăcut. In frămîntări se lămureşte adevărul, atunci cînd cei curaţi şi drepţi cu inima şi credinţa lor nu se mai lasă clintiţi din hotărîrea lor, faţă de alţii, care şovăiesc, din cauza slăbiciunii convingerii lor. Dar frate la frate ajută şi cei statornici îşi dau celorlalţi mîna, ca împreună într-un gînd să treacă prin această viaţă. Atunci bunătatea lui Dumnezeu se va revărsa peste toţi, că s-au arătat plini de vrednicie şi ascultare de cuvintele sf. Evanghelii, care vorbeşte de: un Domn, o credinţă şi un botez.

Iar Dumnezeul răbdării şi al mîngăierii ne va dărui la toţi, unul faţă cu altul, acelaşi cuget după Iisus Hristos, pentruca toţi, laolaltă şi cu o singură gură să preamărească pe Dumnezeu şi Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos (Rom. 15, 5-6).

prof. M. Şesan

Sfîntul Nicolae

Urmare din pag. 1

cuvîntul său fără de greş. Şi le-a putut face pe toate acestea pentrucă — după cuvîntul cîntărilor bisericeşti — „cu mir dumnezeesc l-a uns dumnezeescul dar al Duhului“. Incă din tinereţe i-a strălucit mintea şi „lumina feţii sale i-a mărturisit nerăutatea sufletului, iar blîndeţele i-au adeverit liniştea cuvîntului“. De aceea a putut fi „îndreptător credinţei şi chip blîndeţelor“. Ba mai mult: „învăţător înfrînării s-a arătat pe sine turmei sale“ şi a reuşit să cîştige „cu smerenia cele înalte şi cu sărăcia cele bogate“ (Tropar).

Dacă a fost uns „cu mir dumnezeesc“, apoi el însuşi „mir cu adevărat s-a arătat... şi umple de mireasmă feţele celor ce cu credinţă şi cu dragoste săvîrşesc prea slăvita lui pomenire pururea, deslegîndu-i din primejdii şi din nevoi şi din necazuri pe aceştia“.

Fiind chemat, „degrabă îi ajută pe cei ce cu dragoste aleargă sub acoperemîntul său. Că el ziua şi noaptea cu credinţă arătîndu-se, mîntuieşte de ispite şi de primejdii“ ...El este „mare şi cald folositor celor ce se află întru primejdii: ...celor ce umblă cu corăbiile, celor ce sînt departe şi celor de aproape, ca un milostiv şi tare rugător“ Măcar că trupeşte era în Mira, „duhovniceşte“ pe toţi a ajuns, pe ceice curat îl iubeau pe dînsul“, făcîndu-se astfel „mîngăietorul tuturor celor necăjiţi şi tuturor celor din primejdii scăpare, turnul creştinătăţii, apărătorul credincioşilor, ... vas prea cinstit al alegerii, stîlpul Bisericii şi întărire; lumină arătată lumii şi luminător dumnezeesc, prin carele negura înşelăciunii cu totul s-a pierdut şi credinţa s-a întărit“. El rămîne astfel „podoabă ierarhilor şi lauda părinţilor, izvor de minuni şi credincioşilor mare folositor“.

„Uitîndu-se cu rîvnă la înălţimea ştiinţei „de Dumnezeu“ şi privind în taină la adîncul înţelepciunii“, sf Nicolae a îmbogăţit lumea credincioşilor cu învăţăturile sale. El este „ispravnic al tainelor, bărbatul dorirîlor Duhului, stîlp însufleţit şi icoană a Duhului insuflată, ...vistierie dumnezeească“. El şi „greutatea zilei a purtat, ...lucrător al viei lui Hristos s-a făcut, talantul cel dat lui l-a înmulţit şi pe cei ce au urmat lui nu i-a pizmuit, lucruri pentru care porţile cereşti i s-au deschis“. Cine oare dintre credincioşi, auzind de toate acestea, „nu se va minuna de smerenia lui cea neîntrecută; de răbdarea lui, de blîndeţele cele către săraci, de milostivirea spre cei necăjiţi?“ Căci pe toţi cu dumnezeească cuviinţă i-a învăţat ierarhul Nicolae. Şi cine dintre ei nu-i cîntă cu bună cucernicie:“ Bucură-te cap sfinţit, lăcaş curat al faptelor bune, dumnezeescule îndreptător al prea îndumnezeeştii sfinţenii, mare păstorule, prea luminate luminătorule; carele porţi nume de biruinţă, cela ce către cei ce se roagă cu umilinţă te pleci, uitîndu-te la rugăciunile celor neputincioşi... Bucură-te prea sfinţită minte, Treimii curat lăcaş, stîlpul Bisericii, întărirea credincioşilor, ajutorul celor slabi, steaua care cu strălucirile rugăciu-

Continuare în pag. 4

Cîteva fapte concrete pe marginea consolidării operei de unificare bisericească

Ceea ce a fost tulburat în decurs de sute de ani, nu poate fi restabilit în timp prea scurt. Ruptura dela 1700, cu toate că nu a atins sufletul neamului nostru, prin urmările ei a înstrăinat totuşi uneori buna înţelegere între fraţi. Această înstrăinare precum ne dovedesc faptele este mai ales lucrarea timpului mai apropiat de noi, cînd unii conducători din fosta Biserică unită au început să arate un zel prea mare şi o rîvnă neîndreptăţită de întoarcere spre Roma papistaşă.

Dar tocmai astfel de încercări nefireşti şi străine de sufletul poporului nostru, au trezit pe mulţi la conştiinţa că drumul acesta nu e sănătos.

Bunul Dumnezeu ne-a ajutat încît am putut trăi zilele măreţe din octombrie 1948 cînd poporul nostru putîndu-se manifesta slobod şi-a venit în fire, frate la frate a întins mîna şi astfel, ruptura de la 1700 a putut fi stinsă, iar urmările ei încetul cu încetul tămăduite.

Lucrarea de înfrăţire şi de cimentare a unificării bisericeşti a cunoscut şi greutăţi, aceasta din pricina „celui rău" cum se spune la Sf. Scriptură. Duşmanii poporului nostru căutau să zădărnicească unitatea lui sufletească şi astfel căutau să bage zizanie

Mintea sănătoasă şi limpede a ţăranului nostru muncitor nu s-a lăsat însă amăgită de cei ce lucrau din umbră, ci a înţeles că chemarea noastră ca popor, ca limbă, ca port, ca datini şi ca tot ce avem noi mai scump ca zestre sufletească, este aceea ca toţi romînii să fim una, sub aripa ocrotitoare a scumpei noastre patrii, Republica Populară Romînă. Că în felul acesta şi în chip sănătos a judecat poporul nostru, ne stau mărturii fapte concrete, duse la îndeplinire în anii din urmă în legătură cu unificarea bisericească.

In parohia Şaroşul-Sonde, acolo unde ţîşneşte din pămînt minunea gazului metan, atît de folositor pentru ţara noastră, o comună cu multe sute de aşezări, mai bine de jumătate maghiari şi restul romîni, dar cari trăiesc într-o armonie şi colaborare pilduitoare, romînii erau „uniţi". In anul 1948 au revenit cu toţii la Biserica ortodoxă. Fostul lor păstor îi părăsise şi ei au rămas în administrarea unui preot bătrîn din vecini. Biserica lor se dărăpănase şi în timpul din urmă era o adevărată ruină.

Solicitate de credincioşi, autorităţile bisericeşti ortodoxe în anul 1955 au trimis la Şaroş-Sonde parohie curat revenită un preot vechi ortodox, pe Cucernicul Apostolescu Teodor. Credincioşii l-au primit ca pe un părinte sufletesc, neuitîndu-se la aceea că el este vechi ortodox, ci l-au socotit ca pe păstorul lor împreună cu care aveau să colaboreze la refacerea parohiei.

Prima lucrare de care s-au apucat a fost repararea bisericii vechi din cimitirul satului, pentru a avea astfel adăpost duhovnicesc pentru timpul cînd se vor apuca de zidirea bisericii noi. Pornind la drum cu toată însufleţirea sub buna povăţuire a păr. Apostolescu, aceşti credincioşi reveniţi în frunte cu preot vechi ortodox au lucrat în aşa fel că în cîteva săptămîni de zile din ruina bisericii vechi au ridicat o făptură înoită de biserică încît nu-ţi venea a crede ochilor. Cu multă mulţumire sufletească au luat parte cu toţii la praznicul de sfinţire a bisericii lor.

Un alt fapt pe linia aceasta avem în parohiile Blăjel şi Velţ din raionul Mediaş. Ca multe din parohiile din Ardeal şi aceste parohii avuseseră credincioşii împărţiţi în două, unii vechi ortodocşi alţii „uniţi". La 1948 fraţii romîni şi-au dat mîna, dar au rămas cu două biserici în sat. Preotul slujea şi mai slujeşte încă într-o Duminică într-o biserică şi în cealaltă în a doua biserică. Dar bisericile trebuesc şi întreţinute, reparate şi renovate. Atît credincioşii din Blăjel cu preotul Aurel Scutea, cît şi cei din Velţ cu preotul Negrea Victor s-au apucat de lucru şi au înnoit şi au înfrumuseţat din nou atît bisericile vechi ortodoxe cît şi pe cele revenite spre mulţumirea tuturor.

Astfel de fapte sînt multe în multe din parohiile noastre şi cu bună ocazie vom avea prilejul să le arătăm aici la gazetă.

Prot. Gh. Secaş
consilier arhiepiscopesc

Cunoştinţe folositoare

CANALUL DE SUEZ

In zilele noastre, toată lumea are privirile aţintite spre Egipt. Ţară cu istorie de mai multe ori milenară, cu cultură şi civilizaţie străveche, în veacurile mai apropiate de vremea noastră, Egiptul, şi-a pierdut independenţa, ajungînd sub stăpînirea altor popoare imperialiste, ca turcii şi englezii.

Inainte cu cîţiva ani, Egiptul şi-a redobîndit independenţa naţională, ultimul rege, Faruk, fiind îndepărtat de pe tron şi proclamîndu-se republică.

Intîiul preşedinte al Republicii Egipt, generalul Naser — om tînăr, energic şi bun patriot — a naţionalizat societatea anglo-franceză care exploata Canalul de Suez.

Faptul că Egiptul şi-a afirmat dreptul de a fi suveran la el acasă, nu a fost şi nu este pe placul marilor puteri imperialiste, în frunte cu Anglia şi Franţa, sprijinite de Statele Unite ale Americii. Aceste mari puteri au convocat, în vară, la Londra, o conferinţă a mai multor state, cu scopul de a-şi redobîndi influenţa pe care o exercitau pînă bine de curînd asupra Canalului de Suez.

Ce este Canalul de Suez?

Pînă la sfîrşitul veacului trecut, corăbiile care voiau să facă legătura între Europa şi Asia, trebuiau să străbată mii de kilometri prin sudul Africii.

Incă din vremuri străvechi — cînd în Egipt domneau faraonii — oamenii şi-au dat seama că pragul care despărţea apele Mării Mediterane de Marea Roşie şi care avea cam o sută de kilometri, ar putea fi străpuns, deschizîndu-se astfel o cale lesnicioasă de legătură între Europa, Africa de răsărit şi Asia. Au fost făcute oarecari lucrări în acest scop, dar ele n-au dat decît rezultate neînsemnate.

In vremurile mai noi, s-a preocupat de acelaş plan împăratul francez Napoleon Bonaparte.

Sub Napoleon al III-lea, vestitul inginer francez Ferdinand de Lesseps a dus la îndeplinirea planului gigantic de-a împreuna apele Mării Mediterane cu apele Mării Roşii.

Continuarea în pag. 4

Vizitaţiuni canonice arhiereşti

Urmare din pag. 1-a

cuprinde pe toţi oamenii credincioşi cari mărturisesc Crezul ortodox şi au fost botezaţi în numele sfintei Treimi. Biserica este lucrarea lui Dumnezeu în lume, revărsarea harului său prin mijlocirea sfintelor Taine şi a preoţiei. Domnul Hristos pentru aceasta a venit în lume ca să întemeeze pe pămînt împărăţia sa, corabia cea de mîntuire a sufletului omenesc.

In încheere Inaltul păstor a dat îndemnuri şi sfaturi de povăţuire duhovnicească credincioşilor cari ascultau pătrunşi de evlavie. I-a îndemnat să-şi îndeplinească ca pe o poruncă de sus munca lor, fiecare la locul unde este chemat să muncească. A arătat că avem îndemn din Scripturi să cinstim stăpînirea lumească, că prin aceasta ne facem fii vrednici ai scumpei noastre patrii. A mulţumit tuturor pentru dragostea cu care l-au întîmpinat împărtăşind apoi arhiereşti binecuvîntări.

Prin rostul protopopului Petru Boieru, consilier misionar, s-a ridicat cuvînt de adîncă şi recunoscătoare mulţumire către I. P. S. Mitropolit, făcîndu-i-se rugămintea ca şi cu altă ocaziune să mai poposească în mijlocul Medieşenilor.

Clopotele au început din nou să sune, Inaltul Ierarh îmbulzit din toate părţile de mulţimea care venea să sărute sfînta cruce şi sfinţita dreaptă, a pornit spre ieşire şi pînă la casa parohială a mîngăiat pe credincioşi, trebuindu-i pentru 50 m. distanţă aproape o oră. Inaltul Ierarh a trecut şi a vizitat şi Biserica nouă ortodoxă, aşa cum îi place Inalt Prea Sfinţiei Sale să-i spună Bisericii revenite. A fost întîmpinat şi acolo de preoţii deservenţi şi de credincioşii acelei Biserici, cărora deasemenea le-a spus cuvinte de învăţătură şi bună povăţuire duhovnicească. A arătat că sîntem cu toţii un neam, vorbind acelaşi grai dulce romînesc şi deci şi sufleteşte sîntem una, avînd aceeaşi credinţă, credinţa strămoşilor noştri. In această credinţă sîntem una şi deci de acum înainte nimic nu ne mai desparte ci în dragoste şi înfrăţire, în pace ne ducem munca şi rostul vieţii noastre.

Ca şi Catedrala, Biserica nouă ortodoxă de pe Ţecheş a fost în toată podoaba ei strălucind de lumină şi de curăţenie.

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit mulţumind tuturor la despărţire s-a arătat pe deplin mulţumit de vizitaţiunea făcută la Mediaş.

La orele 14 a avut loc o masă frăţească la care au luat parte consiliile parohiale ale celor două parohii, preoţii din loc cu soţiile lor şi Preşedintele Sfatului Popular.

Gheorghe Secaş

Ioan Corvin de Hunedoara

In anul acesta s-au împlinit cinci sute de ani de la moartea lui Ioan Corvin Hunyadi, marele erou și neînfricatul luptător pentru apărarea creștinătății de invazia turcilor.

El s a născut în țara Hațegului, în jurul anului 1387 din neamul Corvineștilor. Tatăl lui după nume Voicu, coborîtor din cnezi romini și mic nobil, fu răsplătit de regele Sigismund de Luxemburg pentru „strălucite merite" cu domeniul de la Hunedoara, unde Corvineștii și-au ridicat un frumos și puternic castel. Aci și-a petrecut Ioan sau Iancu, cum i se mai spunea, copilăria.

Avînd o fire curajioasă și fiind din neam de luptători, Ioan îmbrățișează cariera de ostaș. Mai întîi, mercenar (soldat plătit de cel în a cărui slujbă e), în armata ducelui de Milano și apoi în serviciul regelui ungur, Ioan, mulțumită faptelor sale de arme primește în Banat un alt domeniu (moșie).

De acum încolo, spada lui Ioan Corvin va fi îndreptată numai împotriva turcilor, care încercau să-și întindă imperiul peste cît mai multe țări și să stăpînească cît mai multe popoare, impunînd peste tot legea lui Mahomed, în locul credinței creștine.

Lupta lui Ioan Corvin este încununată de succese, cucerindu-și din partea cotropitorilor izgoniți, titluri ca: „groaza pămîntului", „trăsnetul oștirilor" și altele.

El a fost însuflețit în luptă de dragostea pentru patrie, și de măreața idee a unirii cu celelalte popoare, știind că în felul acesta poate aduce un folos real creștinătății și poporului.

Nu dorea războaie, dar își iubea patria, după cum vedem dintr-o scrisoare a lui, datînd din anul 1449: „Noi am dorit întotdeauna să trăim în pace și liniște, dar într-o liniște care să pregătească pacea adevărată a patriei noastre".

Atunci însă, cînd pericolul îi amenința patria, era într-adevăr „groaza pămîntului" și „trăsnetul oștirilor".

In lupta cu turcii, Ioan Corvin merge din succes în succes, cucerindu-și rînd pe rînd, din partea regelui ungur, demnități ca: ban de Severin (1438), Voevod al Transilvaniei (1441) și regent al Ungariei (1446—1452).

Marile victorii cîștigate în urma luptelor cu turcii, fac din Ioan Corvin o mare figură de oștean și conducător, un erou național.

Oștirile sale, erau formate din mici boieri și țărani, cu nobilimea fiind adesea în ceartă. In fruntea acestor armate în 1442 îi bate pe turci la Poarta (Capu) și pe Ialomița, ca în 1443 să ajungă victorios la trecătorile Balcanilor. Un an mai tîrziu însă, 1444, pierde bătălia de la Varna (azi Stalin în R. P. Bulgaria).

Cele mai crîncene bătălii și totodată și cele mai importante victorii le-a cucerit în urma apărarii Nándorfehérvárului (Belgradul de azi), care era poarta de Sud a Ungariei.

Aci, în luptele pentru apărarea Belgradului, tabăra lui Ioan Corvin este bîntuită de ciumă, care i-a secerat fără cruțare, o mulțime de soldați. Moartea nu-l cruță nici pe Ioan Corvin și astfel în luptele de apărare de la porțile Belgradului (1456) se stinge din viață viteazul luptător al creștinătății.

După cum am spus mai sus, de la Corvinești ne-a rămas castelului de la Hunedoara atît de cunoscut de arheologi, istorici și turiști. Veacurile ce-au trecut peste el, au lăsat urme în zidurile lui. Astăzi, prin grija guvernului au fost alocate sumele trebuincioase pentru restaurarea lui. Astfel, se va reface: capela, frumoasa sală a Dietei, vechiul pod de la intrarea principală din fațada de est (lung de 25 m.) și podul de serviciu de pe latura de apus. Se vor restaura turnurile Nebeisa, Capistrana, Turnul de veghe, Bastionul alb, Bastionul de muniții. Curtea ursilor și se va face un muzeu al fragmentelor de piatră. In jurul castelului se va face un frumos parc, toate cu concursul oamenilor de știință ai Academiei R. P. R.

In felul acesta se cinstește numele celui ce a luptat împotriva cotropitorilor și pentru binele poporului. Numele lui strălucește alături de al lui Mircea cel Bătrîn și Ștefan cel Mare, ca mare luptător pentru creștinătate împotriva semilunei, luptător pentru țară împotriva asupritorilor otomani.

LIVIU DAVID

PE CALEA BELȘUGULUI

Anul acesta am avut o recoltă bogată. Aceasta se datorește ajutorului primit de țărănimea muncitoare din partea Statului, ca și faptului că țăranii au aplicat metodele agrotehnice avansate și au folosit mijloace mecanizate. Este însă un lucru știut că, deși — datorită sprijinului primit și lucrării pămîntului după metode înaintate — și țăranii cu gospodării individuale au avut recolte mai bune ca în trecut, cînd lucrau după metode înapoiate, totuși cele mai bune recolte și cele mai mari venituri le-au avut gospodăriile agricole colective și întovărășirile agricole. Căci e cunoscut de cînd lumea, că „unde-i unul nu-i putere", pe cînd „unde-s doi (s-au mai mulți) puterea crește" și roadele sînt mai bogate.

Incă de mult, văzînd recoltele și veniturile celor din gospodării agricole colective și din întovărășiri, țăranii muncitori s-au convins din ce în ce mai mult că singura cale de belșug și bunăstare este calea agriculturii socialiste. De aceea — ca să vorbim numai de ultimul timp — din decembrie 1955 pînă la sfîrșitul lunii iunie 1956 numărul gospodăriilor agricole colective și a întovărășirilor agricole a crescut de la 6.325 la 9.436, numărul familiilor de țărani muncitori în acest răstimp în gospodării colective și întovărășiri s-a mărit cu 195.240, adică cu 51%, iar suprafața agricolă a acestora a crescut cu peste 383.500 hectare, adică cu 29%. Aceasta arată că țăranii muncitori pășesc cu tot mai multă încredere pe calea agriculturii socialiste. Sînt unele raioane, în care în fiecare comună există gospodărie agricolă colectivă sau întovărășire agricolă.

Gospodăriile colective și întovărășirile agricole se întăresc continuu și veniturile colectiviștilor și întovărășiților sînt mai mari decît ale țăranilor muncitori individuali. Acest fapt este un îndemn pentru țăranii muncitori de a se înscrie în gospodăriile colective sau întovărășirile existente, sau să înființeze noui asociații și întovărășiri agricole, noui gospodării agricole colective.

Cu toate acestea sectorul agricol individual are încă un loc important în agricultura țării. Aproape trei sferturi din mărfurile vegetale și animale provin din gospodăriile țărănești individuale. Astfel că odată cu sprijinirea sectorului socialist și cu întărirea mișcării spre organizarea socialistă a agriculturii, statul continuă și politica de sprijinire a țăranilor muncitori cu gospodării individuale, ca în propriul lor interes și în interesul țării să poată munci mai bine pămînturile lor, în vederea sporirii producției agricole și a ridicării nivelului lor de trai material și cultural.

Credincioșii Bisericii noastre, țărani muncitori, înțeleg că „unirea face puterea" și ei pășesc cu încredere pe calea agriculturii socialiste, calea belșugului și a bunei stări. Ei înțeleg că porunca iubirii îi îndeamnă să se unească în muncă, ca braț la braț, inimă la inimă — să propășească spre o viață din ce în ce mai bună. Iar cei cu gospodării individuale știu că credința îi povățuește să muncească cinstit și cu vrednicie, ca să-și cîștige cele de trebuință și să aibă de prisos, pe care să-l dea celorlalți frați de muncă de la orașe, de la care primesc atîtea mărfuri trebuitoare.

Noi îi îndemnăm iarăși, cu cuvintele Sf. Ap. Pavel, ca să lucreze în liniște (II Tes. 3, 12) și „a face fiecare cele ale sale" (I Tes. 4, 11), „uniți fiind în dragoste" (Col. 2, 2). Și în felul acesta, fiind oameni harnici și muncitori și muncind împreună cu alții în gospodării colective și întovărășiri agricole, ei vor împlini nu numai o îndrumare cetățenească, ci și îndrumarea credinței lor creștinești. *T. R.*

Sfîntul Nicolae

Urmare din pag. 2-a

nilor tale cele bine primite risipești totdeauna întunerecul ispitelor și al necazurilor" (Stihiri).

Iar asemenea cîntări îi adresăm sf. Nicolae pentrucă „păstorind dumnezeește pe credincioși și ajungînd la adînci bătrînețe, s-a mutat către Domnul, neuitînd nici după moarte turma sa, ci în toate zilele dînd cu îndestulare ale sale faceri de bine la cei lipsiți și apărîndu-i de tot felul de primejdii și de nevoi, încă și pînă astăzi același Dumnezeu, prin mijlocirea lui lucrează multe bunătăți" (Sinaxar).

D. Călugăr

Canalul de Suez

Urmare din pag. 3.

In executarea acestui plan, Ferdinand de Lesseps a fost ajutat de viceregii Egiptului Mohamed Said Pașa și de urmașul său Ismail, de împăratul Napoleon III al Franței și, în parte, de Turcia și Austria. Anglia i-a pus multe piedeci, pentru ca după ce lucrarea a izbutit, să se grăbească a-l decora.

Canalul de Suez este cea mai uriașă lucrare tehnică săvîrșită în veacul al XIX-lea.

Lucrarea a început la 25 aprilie 1859 și a fost terminată în 17 noiembrie 1869.

La festivitățile de inaugurare au luat parte, pe lîngă constructori și populație, mai multe capete încoronate din Europa.

Greul lucrului a fost purtat de sutele de mii de țărani [felahi] egipteni, angajați ca săpători. Mulți dintre ei și-au pierdut viața în cursul acestei lucrări uriașe.

In prima zi de navigație, 68 de vapoare de cel mai mare tonaj pentru vremea aceea, au străbătut Canalul de Suez din Marea Mediterană și pînă în Marea Roșie.

Drumul spre India era scurtat considerabil. Anglia — care a pus tot felul de piedeci cînd se construia Canalul de Suez — a avut grijă să acapareze o bună parte din acțiunile Societății acestui canal, devenind de fapt stăpîna lui.

Naționalizarea Canalului de Suez a restituit Egiptului ceea ce i se cuvenea. Popoarele lumii sînt alături de această țară, care-și apără suveranitatea națională.

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN. Editura și Tiparul Tipografiei „Reîntregirea", Sibiu 986 56
Taxa poștală plătită în numerar

mscut 1354. 1954

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

ANUL 104 SIBIU, 15 decembrie 1956 Nr. 49—50

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATA DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINA DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU

Abonamentul
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele şi corespondenţa se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Preţul inserţiunilor
un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

PASTORALA DE CRĂCIUN a I. P. S. nostru Mitropolit IUSTIN

IUSTIN

DIN MILA LUI DUMNEZEU ARHIEPISCOP AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÎNE DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU ŞI MITROPOLIT AL ROMÎNILOR ORTODOCŞI DIN ARDEAL, CRIŞANA ŞI MARAMUREŞ

Iubitului cler şi popor dreptcredincios har, milă şi pace de la Dumnezeu Tatăl şi de la Domnul nostru Iisus Hristos

„Hristos se naşte, măriţi-l
„Hristos din ceruri, întîmpinaţi-l
„Hristos pe pământ, înălţaţi-vă!

Iubiţii mei fii sufleteşti,

La plinirea vremii, în întunerecul de moarte al prăpastiei săpate de păcatul strămoşesc între Dumnezeu şi făptura Sa, o puternică rază de lumină cerească străbătu din înălţimi spre peştera din Betleemul Iudeii. Crugul istoriei Vechiului Aşezământ se încheiase. Făgăduinţa Tatălui ceresc şi prezicerile proorocilor se împliniseră. Dorinţa arzătoare a drepţilor se înfăptuise: Fiul lui Dumnezeu venise în lume spre a mîntui pe om.

Vălul greu, care acoperea „taina cea din veac ascunsă", se ridicase acum uşor, lăsînd zidirea însufleţită să cunoască voia Ziditorului „de a scoate pe oameni de sub puterea întunerecului şi de a-i strămuta în împărăţia Fiului iubirii Sale" (Colos. I, 13). Căci, din pricina intrării păcatului în lume, făptura omenească se înstrăinase de adevăr, iar gura celor ţintuiţi de răutate încetase de a mai slăvi pe Dumnezeu. Inimile celor mulţi se împietriseră. Cu urechile auzeau, dar nu înţelegeau; cu ochii se uitau şi priveau, dar nu pricepeau (Is. VI, 9, 10; Mat. XIII, 14—15; Mc. IV, 12).

In acest fel, din pricina răutăţii păcatului, făptura omenească nu mai era în stare să înţeleagă deplin vrerile lui Dumnezeu. Ingerii însă, stînd neîncetat în jurul tronului ceresc, şi-au dat seama nu numai de marea milostivire a lui Dumnezeu faţă de om, dar şi de noul chip de descoperire a lui Dumnezeu în lume. Pînă atunci, Dumnezeu grăise poporului ales prin proroci; uneori vestise vrerile Sale şi prin îngeri. Acum, însă, Dumnezeu-Tatăl trimitea în lume pe însuşi Fiul Său, cu chip de om, pentru a mîntui întreaga făptură căzută în păcat prin cei dintîi oameni.

De aceea, bucurîndu-se de nemărginita dragoste pe care Dumnezeu o revărsa asupra fiinţei omeneşti, îngerii s-au apropiat de ieslea din Betleem, unde se născuse Iisus, şi au început să cînte cîntarea cea nouă: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, şi pe pământ pace, întru oameni bunăvoire" (Lc. II, 14).

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Prin întruparea cea mai presus de fire a Mîntuitorului Hristos, Dumnezeu se preamăreşte întru cei de sus, întru puterile îngereşti, în făptura spirituală, care de la zidirea ei nu se lasă amăgită de neascultarea şi răzvrătirea celor răi. Săltînd de veselie pentru această minunată arătare a puterii şi milostivirii dumnezeeşti, îngerii au preamărit atunci cu imn de bucurie pe Părintele luminilor. Dar bucuria lor trebuia vestită şi oamenilor, fiindcă pentru ei se întrupase Fiul lui Dumnezeu şi din dragostea pentru ei se coborîse pe pământ, născîndu-se din Prea Curata Fecioara Maria. Astfel, învăluită în lumina binevestitoare a mîntuirii şi a împăcării omului cu Dumnezeu, bucuria întrupării Mîntuitorului era nu numai în cer ci şi pe pământ.

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos s-a făcut om fără să înceteze a fi Dumnezeu. El nu s-a făcut om printr-o îndepărtare de Dumnezeu şi nici nu s-a făcut din om Dumnezeu, ci Dumnezeu fiind „s-a făcut trup şi s-a sălăşluit întru noi şi am văzut mărirea Lui, mărire ca a unuia născut din Tatăl, plin de har şi de adevăr", cum zice sfîntul Evanghelist Ioan (I, 14).

Astăzi, cel născut mai înainte de veci din Tatăl se naşte într-un chip cu totul nou din Fecioara fără de prihană, schimbînd legile firii, ca stăpîn al firii. Fiul lui Dumnezeu s-a făcut om pentru a face şi pe oameni fii ai lui Dumnezeu.

De aceea, la peştera din Betleemul Iudeii, alături de sfînta Fecioară Maria şi de dreptul Iosif, îngerii şi păstorii au înălţat cîntare de laudă „văzînd pe Dumnezeu pe pământ şi pe om în ceruri" pe cel de sus jos, prin taina întrupării, şi pe cel de jos ridicîndu-se sus, prin iubirea de oameni a Tatălui ceresc. Iar Biserica noastră dreptmăritoare nu încetează a îndemna pe fiii ei să cinstească marele praznic al Naşterii Domnului, aducîndu-le aminte de cuvintele Sfîntului Grigorie de Nazianz, care răsună azi dealungul întregii lumi creştine: „Hristos se naşte, măriţi-l"!

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Revărsarea dumnezeieştii milostiviri asupra noastră prin pogorîrea cerului pe pământ pentru a schimba pămîntul în cer, ne îndeamnă să întîmpinăm pe Izbăvitorul sufletelor noastre cu toată evlavia noastră creştinească.

Păstorii, asemenea îngerilor, au întîmpinat pe Domnul nostru Iisus Hristos, la naştere, cu cîntări de laudă şi preamărire. Iar magii de la răsărit după ce „s-au închinat Lui, deschizînd vistieriile lor i-au adus daruri: aur, smirnă şi tămîie" (Mat. II, 11).

Astăzi, iubiţi credincioşi, întîmpinînd creştineşte pe Domnul nostru Iisus Hristos, în ziua acestui praznic luminat, daruri îi aducem: credinţa noastră adevărată, nădejdea noastră puternică şi dragostea noastră fierbinte.

Căutînd înlăuntrul nostru aflăm că, acum cugetele noastre sînt deplin întărite prin unitatea credinţei întru care ne-a ajutat Bunul Dumnezeu să ajungem, toţi fraţii rugîndu-ne împreună în aceleaş sfinte lăcaşuri ca şi strămoşii noştri de demult. Năzuinţele noastre creştineşti sînt deopotrivă întemeiate pe aceiaşi nădejde în ajutorul lui Dumnezeu şi în împlinirea tuturor făgăduinţelor Lui.

Iar dragostea noastră frăţească purcede dintr-o inimă curată, împodobită cu florile virtuţilor agonisite printr-o muncă desfăşurată sub umbra harului şi îndreptată nu numai spre binele nostru, ci şi spre binele obştesc. Ea nu mai este doar pîrga unei munci izvorîte din iubirea de noi înşine, fiindcă poartă în sine pecetea iubirii faţă de aproapele nostru.

Continuare în pag. 2

Cuvînt de învăţătură la sărbătoarea Naşterii Domnului

In epistola către Galateni, Sfîntul Apostol Pavel aminteşte că : „Dacă a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobîndim înfierea (Gal. 4, 4—5). In aceste cuvinte, sf. Apostol Pavel atrage luarea aminte asupra a trei lucruri însemnate şi anume : 1) asupra trimiterii în lume a Fiului lui Dumnezeu ; 2) asupra felului de timitere ; şi 3) asupra scopului cu care a fost El trimis.

Ceea ce face sf. Pavel prin această scurtă propoveduire, face şi sf. Biserica, atît prin faptul că atrage atenţia credincioşilor asupra celor spuse de sf. Apostol Pavel, cît şi prin aceea că a rînduit ca Naşterea Domnului, care s-a petrecut o singură dată în istorie, să se prăznuiască cu osebită cinste, în fiecare an, la 25 decembrie.

Cu prilejul prăznuirii Naşterii Domnului, îndemnaţi de citirile rînduite să se facă din sf. Evanghelie, ca şi cîntările ce se înalţă la strană, credincioşii îşi amintesc şi retrăiesc toate acele fapte minunate care au însoţit Naşterea lui Hristos. Ei îşi amintesc de peştera ce s-a făcut cer, de Fecioara ce s-a arătat scaun de Heruvimi, de ieslea care s-a făcut sălăşluire celui neîncăput Hristos-Dumnezeu. Toate acestea ei le privesc în împrejurările în care s-au petrecut, căci nu pot să-şi amintească de ele fără să aibă în vedere în acelaş timp, pe Ingerul care a adus din cer veste de bucurie păstorilor dimprejurul Betleemului (Lc. 2, 8—12), pe mulţimea de oaste cerească, ce preamărea pe Dumnezeu zicînd: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pămînt pace, între oameni bunăvoire" (Lc 2, 13-14), pe păstorii care s-au învrednicit să fie cei dintîi între oameni care s-au închinat Mîntuitorului profeţit de prooroci (Lc. 2, 15—20), steaua care a călăuzit pe magii de la răsărit (Mt. 2, 2, 7, 9—10), închinarea magilor călăuziţi de stea (Mt. 2, 11), precum şi toată bucuria ce a prilejuit-o pentru îngeri şi pentru oameni deopotrivă Naşterea din Fecioară a Fiului lui Dumnezeu.

Toate aceste amintiri sînt însoţite de o bucurie sfîntă, de bucuria pe care o prilejuieşte gîndul că Domnul Hristos s-a născut pentru noi şi pentru a noastră mîntuire.

Pentru ca bucuria să fie deplină, credincioşii trebue însă să aibă mereu în minte gîndul că în sufletul lor trebue să se unească bucuria magilor cu a păstorilor şi a îngerilor şi că la această bucurie pot ajunge cu adevărat numai dacă vor face şi ei osteneli ca cele ale păstorilor şi ale magilor dacă se vor strădui să aibă sufletele curate ca ale acelora.

Dar se poate pune întrebarea, dealtfel îndreptăţită : Este oare cu putinţă să aibă cineva în sufletul său acea bucurie pe care au avut-o magii şi păstorii, cîtă vreme se ştie că bucuria acelora a fost picinuită şi susţinută şi de împrejurările minunate în care a avut loc Naşterea Domnului ? Răspunsul este uşor, cînd ne dăm seama că, chiar dacă Naşterea Domnului Hristos a avut loc o singură dată în istorie, împrejurările în care s-a arătat ea sînt totdeauna de faţă. Iată cum :

In Sf. Evanghelie se spune că Domnul s-a născut într-o peşteră şi că a fost culcat în ieslе (Lc. 2, 7) ; că Naşterea a fost vestită de îngeri unor păstori de lîngă Betleem (Lc. 2, 8—12) ; că la Naşterea lui îngerii cîntau cîntări de preamărire (Lc. 2, 13—14) ; că o stea deosebită a atras atenţia magilor ca s-a născut un împărat (Mt. 2, 1), ca păstorii i s-au închinat Domnului (Lc. 2, 15—20) şi ca magii i-au adus daruri (Mt. 2, 11). Nimic din toate acestea nu ne lipseşte nici nouă, căci ieslea Betleemului şi staulul le avem aproape, în sf. Altar, unde sînt închipuite de Sf. Poscomidie — masa pe care se pregatesc Sf. Daruri pentru Sf. Cuminecătura — şi Discul pe care se pun ele. Tot acolo avem şi scutecele Domnului închipuite de Sf. acoperemînte precum şi steaua, închipuită de o steluţă folosită la pregătirea Sf. Cuminecături.

Dar ceea ce a fost pentru magi steaua călăuzitoare, adică mijlocul prin care au aflat pe Domnul, este pentru noi Sf. Evanghelie care ne conduce la cunoştinţa Fiului lui Dumnezeu.

Ceea ce pentru cei de demult au fost îngerii binevestitori sînt pentru noi Sf. Apostoli şi Sf .Propoveduitori, care nu fac altceva decît să vestească pe Cel ce s-a născut în ieslea Betleemului.

Ceea ce odinioară au fost îngerii preamăritori sînt pentru noi preacuvioşii şi de Dumnezeu purtătorii Părinţii noştri care prin cuvinte şi prin fapte preamăresc pe Dumnezeu, precum şi Sfinţii Mucenici care bine s-au nevoit şi au fost încununaţi a căror propoveduire este Treimea cea de o fiinţă.

Continuare în pag. 4

Pastorala de Crăciun a I. P. S. nostru Mitropolit Iustin

Urmare din pag. 1

Iubţii mei fii sufleteşti,

După ce a aşezat rînduielile vieţii noastre creştineşti şi ne-a izbăvit de păcatul strămoşesc, prin înfricoşatele Sale patimi, Domnul nostru Iisus Hristos s-a înălţat cu trupul la ceruri, de unde a trimis pe Sfîntul Duh în BisericaSa, rămînînd însă pururea în mijlocul nostru, după cum însuşi El a făgăduit zicînd : „Iată, Eu cu voi sînt pînă la sfîrşitul veacurilor" (Mat. XXVIII, 20).

Cu adevărat, Mîntuitorul se află nu numai în ceruri, ci şi pe pămînt. El stă la cîrma Bisericii, al cărei întemeietor şi cap nevăzut este. El o însufleţeşte prin Duhul Sfînt, carele de la Tatăl purcede ; El o înnoieşte prin darurile Sale cele bogate ; El ne uneşte cu Sine prin Sfînta Taină a Cuminecăturii şi ne călăuzeşte pe toţi la limanul mîntuirii după cuvîntul Său, cînd zice : „Eu sînt calea, adevărul şi viaţa" (Ioan XIV, 6).

Chezăşia mîntuirii noastre a tuturor este prezenţa tainică a Mîntuitorului Hristos pe pămînt, în Biserica Sa cea sfîntă; iar dobîndirea mîntuirii de către fiecare dintre noi este strîns legată de împlinirea îndatoririlor noastre înalte de creştini. Acest adevăr este limpede arătat şi în cîntarea bisericească de la care am mînecat în cuvîntul nostru ae învăţătură : „Hristos pe pămînt, înălţaţi-vă".

Din prezenţa necurmată a Mîntuitorului Hristos în lume, adică în Biserică, purcede îndatorirea noastră, a celor ce credem în El, de a urma poruncile Lui, de a face lucrul Lui.

A face lucrul lui Hristos pe pămînt, înseamnează a ajuta fiecare, după măsura puterilor sale, la împlinirea slăvitului îndemn dezvăluit lumii de cetele îngereşti care au pogorît deasupra staulului din peştera Betleemului, în noaptea cea sfîntă a naşterii Mîntuitorului, cîntînd :

„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu,
„pe pămînt pace,
„întru oameni bunăvoire.

Ca oameni, noi trăim în lume, dar creştini fiind, noi credem în Cel ce a făcut lumea. Lui îi aducem închinarea rînduită de învăţătura Sfintei noastre Biserici, Lui îi încredinţăm rugăciunile noastre făcute întru frîngere de inimă, pe El îl preamărim cu cîntări de laudă, Lui îi aducem prinosul smereniei noastre. Ascultarea de El ne-o arătăm prin alipirea noastră puternică de sfînta Sa Biserică. In ea stînd, ca în singura corabie a mîntuirii noastre, îi aducem lui Dumnezeu, laolaltă cu netrupeştite puteri îngereşti, mărirea cuvenită, ofranda sufletelor noastre întărite pe temelia dreptei credinţe, sfinţite de puterea harului ceresc şi încălzite de dragostea faţă de Dumnezeu şi de oameni.

Noi credem şi mărturisim că Hristos este „pacea noastră, cel care a surpat peretele din mijloc al despărţiturii, vrajba... pentru ca întru sine să-i zidească... într-un om nou, făcînd pace şi să-i împace cu Dumnezeu, într-un trup, prin cruce, omorînd vrajba prin ea. Şi venind a vestit pace celor de departe şi celor de aproape, căci prin El avem şi unii şi alţii apropierea de Tatăl într-un Duh" (Efes. II, 14—18).

Dar precum grăieşte Sfîntul Apostol Pavel, „Dumnezeu care ne-a împăcat cu Sine prin Iisus Hristos, ne-a încredinţat slujirea împăcării" (II Cor. V, 18), ca şi noi, la rîndul nostru, făcători de pace să fim (Mat. V, 9), să stingem învrăjbirile dintre noi, să curmăm „deschilinirile", să înlăturăm orice pricină de înverşunare a omului împotriva altui om, să luptăm din toate puterile pentru încetarea neînţelegerilor dintre popoare.

In acest chip lucrînd, ne vom învrednici să vedem înfăptuindu-se dumnezeiasca solie „pe pămînt pace, întru oameni bunăvoire", vom ajunge să avem tihnă şi întru toate bună sporire, să micşorăm suferinţele care bîntuie în lume şi să cunoaştem tot mai bine cît de folositoare şi plăcută este viaţa paşnică şi netulburată de primejdia războaielor.

Pentru aceea, dar, se cuvine ca fiii credincioşi ai Sfintei noastre Biserici să meargă, cu pilda vieţii lor, înaintea tuturor oamenilor pe calea statornicirii păcii desăvîrşite pe pămînt.

Aceasta este învăţătura cea mare şi sfîntă care izvorăşte din tîlcuirea luminatului praznic al Naşterii Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Urmînd-o şi trăind-o cu toată osîrdia şi fără precupeţire, taina Intrupării ne va fi într-adevăr tuturor de folos şi în viaţa de acum şi în cea viitoare, spre care năzuim şi întru care nădăjduim cu toţii.

Dorindu-vă tuturor, cu părintească dragoste, să petreceţi în pace, cu sănătate şi bucurie sfintele sărbători ale Crăciunului, ale Anului Nou şi ale Bobotezei, şi împărtăşindu-vă cu acest prilej arhiereşti binecuvîntări, sînt al vostru, al tuturor, de tot binele voitor şi către Dumnezeu fierbinte rugător.

Sibiu, la Praznicul Naşterii Domnului, 1956.

† *IUSTIN*
Arhiepiscop şi Mitropolit

Pe pămînt pace...

Minunată a fost noaptea sfîntă! In peşteră se născuse pruncul sfînt, care umplea totul de lumină. Pe cîmp păstorii primesc vestea naşterii celui aşteptat prin graiuri de îngeri. Şi cete îngereşti cîntă pe treptele văzduhului: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pămînt pace şi între oameni bună învoire". Departe peste ţări şi mări magii zăresc steaua şi se bucură că a răsărit steaua cea proorocită cu sute de ani înainte.

Noaptea aceasta a fost cu adevărat noaptea bucuriei. S-a bucurat cerul cu îngerii lui, s-a bucurat pămîntul, cu păstorii şi magii, cu turmele lui. Şi peste toate acestea răsună cîntarea, care arată marea misiune a Celuice s-a născut în iesle: Preamărirea lui Dumnezeu şi pacea şi bunăînvoirea între oameni pe pămînt. O misiune măreaţă, pe care Domnul însuşi ne-o va spune în rugăciunea Tatăl nostru: „precum în cer, aşa şi pe pămînt".

Intr-adevăr pruncul acesta venea într-o lume învrăjbită. Se vrăjmăşeau popoarele şi cetăţile între olaltă: iudeii cu samaritenii, romanii cu grecii şi alte neamuri, şi lumea era plină de războaie. Stăpînul asuprea pe sclavi, omorîndu-i după bună plăcerea lui. Bărbatul era un tiran al familiei. Om pe om se pismuia şi răutăţile se înmulţeau fără hotar. Se adeverea atunci cuvîntul că „omul era un lup pentru ceilalţi oameni". Se sfîşiau întreolaltă om pe om ca lupii. Urmaşii lui Cain se înmulţiseră pe pămînt.

In larma aceasta a vrăjmăşiilor a răsunat deodată cîntecul păcii şi al bunei-învoiri între oameni şi popoare. Era cîntecul mult dorit, cîntecul mult aşteptat, care să potolească valurile răutăţii şi să aducă pacea pe pămînt. Era un cîntec frumos, care cucerea inimile, care vrăjea sufletele. Cîntecul păcii şi al înfrăţirii mult dorite. El răsuna deasupra staulului, în care zîmbea fericit un prunc.

Nu-i acesta un semn, care ne învaţă şi pe noi ceva? Ba da. E semnul care ne aduce aminte, că pacea şi bunăînvoirea între oameni şi popoare e de trebuinţă, pentruca pruncii noştri să poată zîmbi liniştiţi în leagănele lor, pentruca fiii noştri să poată creşte voioşi, pentruca ei să se poată bucura de o viaţă fericită. Care inimă de tată sau mamă nu se strînge de durere, gîndindu-se că pruncul lor ar putea fi nimicit de urgia unui război? Şi care inimă de mamă sau tată nu tresaltă de bucurie, gîndindu-se că pruncul lor are în faţă un viitor luminos, că el va deveni un constructor vrednic al vieţii paşnice şi fericite? — Nu numai staulul din Betleem, nu numai zîmbetul pruncului Iisus, ci toate leagănele şi toate zîmbetele tuturor pruncilor, care luminează bucuria tuturor caselor pămîntului, ne cheamă pe noi, pe toţi, să ne străduim ca pe pămînt să fie pace şi între oameni bună învoire. Pentru fericirea lor, pentru viaţa lor, pentru viitorul lor, trebuie să luptăm ca pacea şi buna învoire să stăpînească statornic pe pămînt.

La temelia păcii, pe care ne-o vesteşte Naşterea Domnului, stă bunăînvoire, stă iubirea, stă prietenia. Oamenii trebuie să se iubească, popoarele să-şi strîngă mîinile cu prietenie. Oamenii trebuie să aibă bunăvoinţă unul faţă de altul; popoarele trebuie să se cunoască, să se preţuiască, să trăiască în prietenie, ajutorîndu-se şi sprijinindu-se unele pe altele. Pentru aceasta însa, nu-i destul să doreşti sau să te rogi, să cînţi cu îngerii sau să cuvintezi despre pace şi bunăînvoire. E nevoie să şi munceşti, să şi lupţi, să păşeşti la fapte. Ce folos că zici cum că n-ai nimic cu semenul tău, şi tu te închizi faţă de el, îl saluţi în treacat şi mai mult n-ai nici o legătură cu el? Ce folos că un popor ar zice că respectă pe alt popor, dacă n-ar stabili cu acel popor nici o legătură, decît declaraţia ca îi doreşte tot binele? Nu aşa se întăreşte prietenia, ci prin fapte. Sa stai de vorbă cu semenul tău, să-i cunoşti durerile şi nevoile, bucuriile şi virtuţile, să-l ajuţi, să-l încurajezi, să-l sprijineşti şi el să te ajute, să te încurajeze, să te sprijinească. Aşa şi popoarele trebuie să stabilească legaturi culturale şi comerciale între ele, să se cunoască unele pe altele, cunoscîndu-se să se preţuiască unele pe altele, să facă schimb de bunuri spirituale şi economice, să se ajute ca toate împreună să propăşească spre o viaţă din ce în ce mai bună.

Lucrul acesta l-au înţeles popoarele toate. Astăzi se întîlnesc conducători, oameni de ştiinţă, scriitori, artişti, comercianţi şi alţi oameni din toate ţările, îşi fac vizite ca să se cunoască mai bine înfaptuirile fiecărui popor şi se aruncă punţi de înţelegere şi prietenie între popoare. Astăzi se adîncesc şi se înmulţesc legaturile culturale şi schimburile comerciale dintre diferite ţări, pentruca rezultatele muncii lor să fie spre folosul tuturor. Astăzi se adună şi-şi fac vizite conducători, teologi şi credincioşi ai diferitelor credinţe şi Biserici, ca şi pe calea aceasta să se întindă bunăînvoirea între popoare. Toate acestea sînt fapte, care întaresc pacea în lume.

...Cerul se deschide iarăşi în noaptea sfîntă a Crăciunului. Şi iarăşi auzim cîntînd coruri de îngeri: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pămînt pace, între oameni bunăînvoire". Cîntecul acesta, cîntecul păcii şi al înfrăţirii este smuls din însăşi inima popoarelor. Voia cerului şi voia pămîntului sînt una. Cerul vrea pace — pămîntul vrea pace. De aceea — acum, în noaptea cea sfîntă — avem convingerea că pacea va fi biruitoare peste toate piedecile ce i s-ar pune în cale. Să căutăm să fim şi noi luptători pentru pacea a toată lumea, pentru pacea lui Dumnezeu, pentru pacea ce o făuresc popoarele prin prietenia şi împreună lucrarea lor.

T. R.

BETLEEMUL

Betleem! Iată un nume pe care-l rosteşte cu emoţie orice creştin. E vatra sufletească a fiecărui creştin, e orăşelul măreţ, prin amintirea lui, căci a dat vieţii pe Mîntuitorul lumii. Se vede la o depărtare de 9 km. de Ierusalim, pe şoseaua ce duce spre cîmpia de piatră din vecinătatea Mării Moarte. Situat pe o colină ridicată, cu plantaţii de olivi, dumbrăvi de măslini şi vii ce dau cei mai admirabili struguri, te încîntă farmecul lui.

Betleem însemnează casa pîinii. In vechime se numea Efrata, cîmpul pîinii. Numirea i s-a dat după fertilitatea regiunii în care e aşezat. Arabii îi zic: „Betlahm". Pentru a nu se confunda cu o altă localitate ce purta acelaş nume, din ţinutul Zebulon, se preciza că Betleemul e una şi aceiaşi localitate cu Efrata de altădată. (Ios. 19, 15). Oraşul sfînt are cam la 7000 de locuitori, ocupaţia le e agricultura, turmele sînt destul de numeroase acolo. Unii din ei se ocupă cu industria, fabricînd obiecte mărunte pe seama închinătorilor la locurile sfinte. Locuitorii duc o viaţă curată, „femeile au o înfăţişare de mare frumuseţe religioasă". Cum dă seara satul se cufundă în linişte, doar dangătul turmelor întîrziate se mai aude, şi ici colo cîte o doină ruptă de pe buzele ciobanilor spintecă amurgul.

La intrarea în Betleem se află mormîntul Rahilei soţia lui Iacob din Biblie. Cripta e un corp din două clădiri, una cu vîrful retezat, iar alta sfîrşind într-o boltitură. Aici a născut Rahila pe Beniamin. „Şi cînd şi-a dat sufletul, căci a murit, a chemat numele lui: fiul durerii, Benoni. Şi a murit Rahila şi a fost îngropată în calea Efratei, adică în Betleem. Şi a pus Iacob stîlp pe mormîntul ei, acesta este stîlpul mormîntului Rahilei pînă în ziua de azi" (Fac. 35, 17—20).

Aşa descrie Sfînta Scriptură întîmplarea. Moartea neaşteptată a Rahilei a impresionat atît de mult la Betleem, încît acea venerabilă femeie devine tipul mamelor care îşi deplîng copiii. Inainte de plecarea în captivitatea babilonică copiii au fost adunaţi lîngă mormîntul Rahilei de la Betleem. Jalea mamelor a fost atunci — şi la omorîrea pruncilor de Irod — atît de puternică încît scriitorii sfinţi îşi închipuie că văd mormîntul cutremurîndu-se şi aud pe Rahila bocind:

„Glas în Rama s-a auzit
Plîngere şi tînguire multă,
Rahila plîngîndu-şi copiii ei,
Şi nu voia să se mîngăie, căci nu mai sînt".

In localitatea Betleem se petrec întîmplările descrise de cartea Rut, cu nenorocirile moabitencei Rut, iubirea ei fiiască pentru rudele din Betleem, încredere în destinele lui Israil şi dorinţa ei fierbinte de a aparţine familiei sfinte.

In Betleem a trăit Booz strămoşul, Obed bunicul şi Iesse tatăl regelui David. Aici a fost uns de rege Samuil, iar David şi-a urmat turmele în păşunat în calitate de păstor, înainte de a fi rege. La foamă universală ajunge Betleemul prin naşterea Domnului.

Pe locul unde s-a născut Mîntuitorul împăraţii Constantin şi Elena a ridicat o prea frumoasă biserică. Sub biserica ortodoxă, cu trei altare şi 58 de stîlpi de marmoră, se află sfînta peşteră a Naşterii. Dedesubtul altarului, în peşteră, ajungi coborînd pe mai multe trepte în adîncime.

Locul naşterii e îmbrăcat în marmoră. Acolo se vede chipul ieslei acoperite cu scutece şi o stea mare pe care stă scris: „Aici s-a născut Iisus Hristos din fecioara Maria".

Orăşelul sfînt Betleem, cu străzile înguste şi întortochiate, cu case mărunte şi afumate, ghemuite una-într-alta şi îngropate în pămînt de vechimea anilor, e un document preţios pentru creştini.

Pe locul unde s-a născut Mîntuitorul s-a împreunat pămîntul cu cerul, cînd un cor de îngeri s-a plecat înaintea Pruncului minunat şi a cîntat vestea cea bună: „Pe pămînt pace şi între oameni bună învoire".

Mesajul de salut al îngerilor întăreşte grija Celui de sus pentru întărirea păcii trainice în lume. Amintind acest fapt nu vom uita că omul,

Continuare în pag. 4

Un preot vrednic al Bisericii noastre

In ziua de 17 august a. c. a avut loc în parohia fruntaşe Veştem, înmormîntarea vrednicului preot Romul Moldovan, care suferea de mai de mult, care însă cu toată suferinţa pe care a suportat-o eroic a continuat să slujească pînă cu vre-o două luni înainte de obştescul sfîrşit. Prin moartea preotului Romul Moldovan, Biserica noastră pierde un slujitor vrednic al altarului, un preot de seamă, iar credincioşii din Veştem, pe cari i-a păstorit timp de 34 ani, pe adevăratul lor părinte. El era preţuit de conducerea noastră bisericească, stimat de preoţimea din raion, şi iubit de popor, lucru care s-a putut vedea şi la înmormîntarea sa, la care au luat parte consilierii Arhiepiscopiei, în frunte cu Pr. vicar Traian Belaşcu şi un număr de preoţi din protopopiat, în frunte cu Păr.-Prot. Aurel Radu, formînd un sobor de 26 preoţi, care au săvîrşit slujba înmormîntării.

Poporul obişnuieşte să spună că „ziua bună se cunoaşte de dimineaţă". Tot astfel oamenii vrednici se cunosc din tinereţea lor. Romul Moldovan s-a distins din tinereţe ca un element muncitor, care asemenea unei albine harnice a ispitit cu drag cărţile alese, strîngînd din ele dulceaţa învăţăturii ziditoare de suflet din care a făcut provizii bogate, nu pentru a le păstra pentru sine, ci pentru a le împărtăşi cu dărnicie, celora pe care a avut să-i păstorească. Firea lui cumpătată, vorba lui domoală şi plină de înţelepciune, l-a făcut să fie iubit de credincioşii pe care i-a păstorit, iar pentru pregătirea lui aleasă, a fost respectat de toţi cîţi l-au cunoscut. El a fost un adevărat părinte al celor pe cari i-a păstorit

El a fost înainte de toate un vrednic slujitor al altarului, propoveduitor neostenit al Evangheliei Domnului, prin cuvînt şi faptă, îndrumător înţelept în chestiunile culturale şi gospodăreşti ale credincioşilor săi.

El a apărat cu scrisul său cererile juste ale com. Veştem şi a fost însufleţitorul tuturor acţiunilor culturale, economice şi sociale din trecut întreprinse pentru ridicarea nivelului locuitorilor din această comună fruntaşă. Pentru priceperea şi vrednicia lui, i s-a încredinţat postul de preşedinte al Camerei de Agricultură a jud. Sibiu. In această calitate el a cutreerat comunele judeţului sfătuind, îndrumînd şi organizînd şi sprijinind tot ce era bun pentru facerea muncilor agricole mai bine şi pentru asigurarea unei recolte mai bogate, ridicînd astfel nivelul de trai al muncitorilor de pe ogoare.

Ca membru al Societăţii „Astra" a desvoltat deasemenea o frumoasă activitate culturală, prin conferinţele pe care le-a ţinut în diferitele comune.

Inima lui bătea în mod special însă pentru veştemenii lui dragi. Cu pasiunea lui pentru cercetări a studiat trecutul acestei comune fruntaşe şi a locuitorilor ei, scriind un număr de articole mai lungi, care înmănunchiate la un loc, ne dau o frumoasă monografie a acestei comune. Din scrisul Păr. Moldovan ştim, că din anul 1763 din cauza silniciei exercitate de stăpînirea austriacă asupra locuitorilor din această comună fruntaşă, ca să-şi părăsească credinţa ortodoxă, în afară de 10 familii, toţi locuitorii au ales mai bine să-şi părăsească vetrele părinteşti şi să treacă cu toţii în Ţara Romînească, decît să-şi părăsească credinţa.

Intr-un studiu publicat recent în volumul Omagial închinat mitropolitului Nicolae Bălan, Părintele Romul Moldovan apără prin noi dovezi originea veştemeană a marelui mitropolit al Ţării Romîneşti Teodosie care, după ce a auzit că mitropolitul Ardealului Atanasie Anghel s-a lepădat a luat el asupra sa grija sufletească pentru turma rămasă credincioasă legii străbune.

In 1948 cînd s-au înlăturat piedecile din trecut şi fraţii gr.-cat. rupţi la 1698—1700 cu sila din sînul Bisericii Ortodoxe, au putut să se hotărască liberi în chestiunea credinţei, Păr. Romul Moldovan a fost printre primii preoţi care împreună cu credincioşii săi, au declarat că vin în sînul bisericii mame, la sînul Bisericii ortodoxe. Ca un preot luminat şi cărturar ce era, el a constatat că prin păstrarea cultului ortodox, poporul a păstrat tot tezaurul de credinţă a bisericii străbune şi că desbinarea intre fraţi nu are nici un temei şi ea se reduce doar la aceea că în biserica unită se cînta cu „Doamne îndură-te spre noi" şi cuvîntul „spirit", în loc de „Doamne miluşte şi cuvîntul Duh", cari se întrebuinţează în biserica strămoşească.

Păr. Moldovan în parohia Veştem a înlăturat de la început această deosebire de cuvinte fără nici o greutate servind Sf. Liturghie şi alte slujbe ca şi preoţii vechi ortodocşi. Intr-un studiu publicat în Telegraful Romîn (febr. 1956), în legătură cu vechea limbă liturgică, Păr. Romul Moldovan a arătat că chiar şi în cărţi liturgice tipărite la Blaj, pînă în 1870, n-au existat cuvintele „spirit" şi „Doamne îndurăte" ci „duh" şi „miluşte" şi că de la 1918 încoace şi în cărţile de la Blaj s-au introdus din nou „Doamne miluşte" şi „Sf. Duh", ca nişte cuvinte mai populare şi mai potrivite. Era deci lucru firesc, ca preoţii reveniţi să folosească cuvintele „Duh" şi „miluşte". Astfel Păr. R. Moldovan s-a arătat pildă şi cu cunoştinţele şi cu fapta, de deplină încadrare în credinţa şi rînduelile Bisericii ortodoxe, pildă pe care să o urmeze şi ceilalţi preoţi reveniţi.

Biserica pierde prin moartea prea timpurie a preotului R. Moldovan, nu numai un preot de seamă, un vrednic slujitor al altarului, ci şi un preot cărturar care era un asiduu cercetător al bibliotecii Institutului Teologic, căutînd cărţi pentru studierea trecutului nostru.

Chiar înainte de a se îmbolnăvi mai grav a studiat unele hrisoave vechi la Arhivele Statului. Dacă moartea prea timpurie nu l-ar fi răpit dintre noi, sîntem siguri că, Păr. R. Moldovan, ne-ar fi dat încă multe studii frumoase cu privire la trecutul nostru bisericesc. Pentru meritele lui, Biserica l-a ales membru în consiliul plenar al Arhiepiscopiei, şi membru în adunarea eparhială. Dacă el a dispărut i-a rămas în schimb amintirea vie şi exemplul lui ca o pildă demnă de urmat.

S. VLAD

Cuvînt de învăţătură la sărbătoarea Naşterii Domnului

Urmare din pag. 2

Pe magi şi pe păstori îi închipuim fiecare dintre noi care auzim cuvîntul Sf. Evanghelii şi învăţătura cea de folos şi ne îndreptăm paşii pe calea mîntuirii.

Pentru ca bucuria noastră să fie asemenea cu cea a magilor şi a păstorilor, datori sîntem ca şi noi să facem o osteneală asemănătoare cu cea pe care au făcut-o dînşii şi anume, nu străbătînd cu paşii o cale lungă ci străduindu-ne să ducem o viaţă placută lui Dumnezeu. Dacă magii au adus daruri, aur, tămîie şi smirnă, noi trebuie să ne înfăţişem înaintea Domnului cu o viaţă curată şi strălucitoare de fapte bune, ca să poată fi primită de Dumnezeu ca o tamîie binemirositoare asemenea aceleia pe care o aduc sfinţii din vedenia Apocaliptică (Apoc. 8, 4) şi ca o smirnă de mult preţ.

Să nu uităm însă că pe cînd magii au văzut numai steaua şi pe cînd păstorii au auzit numai glasul Ingerului, noi vedem şi steaua ca magii şi auzim şi glasul Ingerului ca păstorii. Pe lîngă aceasta, în timp ce magii cautau pe un Impărat (Mat. 2, 2), iar păstorii pe Mîntuitor (Lc. 2, 11), noi ştim despre Cel ce s-a născut din Fecioară că este „Impăratul Impăraţilor şi Domnul Domnilor" (Apoc. 19, 16), însuşi Fiul lui Dumnezeu (Ioan 20, 31), Mîntuitorul lumii (Ioan 4, 42).

Apropiindu-ne dar de El, dupa ce mai întîi am omorît mădularele noastre ale omului pămîntesc „Curvia, necurăţia, patima, pofta rea şi sgîrcenia" (Col. 3, 4) şi am lepădat „mînia, răutatea, defăimările, cuvîntul de ruşine din gura noastră" (Col. 3, 8), să ne silim să dobîndim sfinţirea care a fost în Hristos Iisus „care fiind în chipul lui Dumnezeu, n-a ţinut ca la o pradă la egalitatea sa cu Dumnezeu şi s-a deşertat pe Sine, a luat chip de rob, făcîndu-se oamenilor asemenea şi la înfăţişare dovedindu-se ca un om" (Fil. 2, 5—7). Imbrăcîndu-ne întru smerenie, după pilda pe care ne-o dă Domnul nostru, viaţa noastră va fi o adevărată slujbă adusă lui Dumnezeu, iar bucuria pe care o vom dobîndi de pe urma acestei slujiri va fi mare şi nimeni nu o va lua de la noi (Cf. Ioan 16, 22).

Monahul TEOFIL

Betleemul

Urmare din pag. 3

chemat la o viaţă nouă, viaţă încălzită de suflul păcii, va trăi în pace şi va vesti şi altora pacea. Numai dacă pacea care a fost vestită păstorilor din Betleem cîştigă putere pe pămînt, omul va fi cruţat de suferinţi zadarnice, va fi respectată dreptatea faţă de toţi, se vor îmbunătăţi condiţiile de muncă şi de viaţă ale popoarelor.

Să fim dar vestitori ai cîntecului din Betleem, vestitori ai păcii.

Pr. Prof. N. Neaga

Redactor: Profesor Dr. NICOLAE MLADIN.

Tiparul Tipografiei „REINTREGIREA" Sibiu 376 56

Taxa poştală plătită în numerar.